

Hedvig Charlotta Nordenflycht

Samlade skrifter av Hedvig Charlotta Nordenflycht. Tredje delen. Första halvbandet

Svenska Vitterhetssamfundet, Stockholm 1938. Albert Bonniers förlag. Utgiven av Hilma Borelius och Theodor Hjelmqvist.

Information om upphovsrätt för detta verk, samt upplysningar om ur vilket bibliotek eller ur vilken samling det avfotograferade exemplaret är hämtat, finns hos Litteraturbanken:

https://lb.se/författare/NordenflychtHC/titlar/SamladeSkrifter3_1/faksimil?om-boken

Hämtad från Litteraturbanken.se:

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb114784-faksimil>

SVENSKA FÖRFATTARE

UTGIVNA AV

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET

XI

SAMLADE SKRIFTER

AV

HEDVIG CHARLOTTA
NORDENFLYCHT

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

SAMLADE SKRIFTER

AV

HEDVIG CHARLOTTA
NORDENFLYCHT

UTGIVNA AV

HILMA BORELIUS
OCH
THEODOR HJELMQVIST

TREDJE DELEN

FÖRSTA HALVBANDET

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1938

FÖRETAL.

Efter docent Hilma Borelius' bortgång (den 28 januari 1932) fick jag av Svenska Vitterhetssamfundets styrelse i uppdrag att färdiggöra hennes upplaga av Hedvig Charlotta Nordenflychts samlade skrifter. Hon hade avslutat redigeringen av de Nordenflychtstexter, hon kände till, och ombesörjt deras tryckning i tre delar. Av kommentaren voro de tre första arken tryckta, innan hennes arbete avbröts. Dessutom förelågo i korrektur inemot fyra ark. Till de följande textpartierna hade docent Borelius skrivit rätt många anmärkningar, vilka ställts till mitt förfogande. Skrifterna i del 3 (femte häftet) har hon emellertid blott i ringa mån kommenterat i sina handskrivna anmärkningar. Hennes redan år 1921 utgivna bok om fru Nordenflycht kan sägas komplettera hennes kommentar.

Docent Borelius hade till medarbetare lektor Carl August Ljunggren, som utarbetat en språklig och i viss mån innehållsförklarande kommentar till texten. Över den del av hans kommentar, som var otryckt, då jag började mitt arbete, har han på det älskvärdaste sätt givit mig bestämmanderätt.

I kommentaren betecknar *B.* docent Borelius', *H.* under-tecknads och *L.* lektor Ljunggrens anmärkningar. Vad beträffar den sistnämndes bidrag, bör nämnas, att, liksom i de tre ark av kommentaren, som trycktes, innan jag var medarbetare, hans initial utsatts blott efter den sista av hans

anmärkningar i varje avdelning. De osignerade anmärkningar i kommentaren, som utgöras av hänvisningar till motsvarigheter i franskan, äro av mig. Övriga osignerade anmärkningar äro av lektor Ljunggren, så framt hans initial förekommer uti ifrågavarande avdelning. I de avdelningar, som ej kommenterats med någon anmärkning, signerad med *L.*, äro de osignerade anmärkningarna av mig, min initial står blott efter den sista anmärkningen. Då samma ställe föranlett en anmärkning av Borelius eller Ljunggren, en av mig, ha naturligtvis båda initialerna utsatts på vederbörliga ställen. Hopskrivas två initialer (t. ex. *BH.*), betecknar detta, att både *B.* och *H.* medverkat.

För texten och kommentaren i Tillägget bär undertecknad ensam ansvaret.

För min kommentar har jag haft förmånen att få använda John Kruses innehållsrika och i vissa avseenden grundläggande avhandling om fru Nordenflycht, Martin Lamms och Albert Nilssons utmärkta undersökningar av hennes författarskap samt Sixten Belfrages stilistiska studier över de för fru Nordenflycht så karakteristiska sammansättningarna.

Bland dem som bistått mig vill jag med stor tacksamhet nämna greve Carl Cronstedt på Fullerö, som låtit mig på Lunds Universitetsbibliotek använda Nordenflychtsmanuskript i hans ägo och givit mig värdefulla upplysningar, bibliotekarierna Nils Afzelius, Carl Grönblad, Victor Madsen, Bert Möller, Otto Walde och Oscar Wieselgren, fil. lic. Olof Byström, lektor Emil Liedgren, professor Albert Wifstrand och kanslisekreterare Nils Ädelgren. Professor Henry Olsson har jag att tacka för hans synnerligen värdefulla granskning av min kommentar i korrektur.

Slutligen vill jag säga några få ord om den nobla, skarpt utpräglade personlighet, som påbörjade, men ej fick av-

VII

sluta det utgivarearbete, som nu föreligger i färdigt skick. Ingen av dem som skrivit om fru Nordenflycht torde ägnat henne större sympati och röjt större »själasämja» med henne — för att använda ett Nordenflychtskt uttryck — än Hilma Borelius.

Theodor Hjelmqvist.

INNEHÅLL.

DIKTER.

TREDJE PERIODEN. FORTSÄTTNING.

Oden. Skaldebrev.

1. Til Criton, Om hvad som mera bidrager til Menniskians nöje och frid, antingen Kunskap eller okunnoghet?	1
2. Ode öfver konung Carl XII:s seger då han gick öfver Düna strömen	5
3. Ode til Grosphum. Öfversättning.....	11
4. Ode öfver et godt hjerta til Herr Gr. G. F. G.	14
5. Ode i anledning af Exod. XXXIII: Cap. v. 18. 20. och XXXIV: Cap. v. 5. 6	23
6. Til Storfursten af Ryssland, Paul Petrowitz	29

Tåget öfver Bält.

Tåget öfver Bält	34

Fruentimrets försvar.

Fruentimrets försvar, emot J. J. Rousseau medborgare i Geneve.....	46

PROSA.

Berättande prosa.

Personalier öfver en ickorn, som ägdes af Fru Grefwinnan och Riks- rådinnan Cronstedt	85
Vettsaga	88

X

De svenska poeter	103
Fröjas tempel. Översättning utur Montesquiou	120
Fröjas räfst	151

Företal och uppsatser.

Företal till Amaranter eller några poetiska tankar wid åtskilliga tillfällen ytrade af Jacob Fabricius och nu efter des död tilhopa bundne och i liuset framgifne	175
Företal till Qwinligit Tankespel för år 1745	176
Företal till Qwinligit Tankespel för Åren 1746 och 1747	177
Tankar om Menniskans Intet och Alt	179
Tankar om Låfskrifter öfwer de Döde, Skrefwne til Herr K***	187
Företal till Qwinligit Tankespel för Åren 1748, 1749 och 1750	190
Företal till Andelige Skaldeqwäden Til Herr Öfwer-Directeuren Johan Dahl	192
Företal till Witterhets Arbeten, utgifne af et Samhälle i Stockholm. I. Tomen	193
Företal till Skuggor af en förlorad Vän eller Samlade Tankar öfver Secreteraren vid Academien i Upsala Herr Carl Klingenberg, som dog den 28 Januarii 1757	198

Brev.

1. Till Carl Gustaf Tessin	205
2. Bref til Cancellie-rådet och Rid. Hr A. A. von Stiernman från Fru H. C. Nordenflycht	205
3. Till Baron Reuterholm (antagl. G. G.)	218
4. Till Grevinnan Margareta B. Cronstedt	219
5. Till Baron Reuterholm (antagl. G. G.)	220
6. Till Greve H. A. Gyllenborg	221
7. Till Baron Reuterholm (antagl. G. G.)	222
8. Till Baron Reuterholm (antagl. G. G.)	224
9. Till densamme	226
10. Till densamme	228
11. Till Ingiborg Cathrina Wrangel	230
12. Till Baron G. G. Reuterholm	230
13. Till Fru Johanna Benzelstjerna f. Burman	232
14. Till Baron Reuterholm (antagl. Axel)	233
15. Till Carl Gustaf Tessin	233
16. Till Carl Gustaf Tessin	234
17. Till Konung Adolf Fredrik	235
18. Til Monsieur Monsieur le Baron Axel Reuterholm a son logis	237
19. Till Carl Gustaf Tessin	238

XI

20. Allerödmjukaste Memorial till Riksens Höglofl. Ständer	240
21. Till Carl Gustaf Tessin.....	241
22. Till Baron Axel Reuterholm	242
23. Till Carl Gustaf Tessin	243
24. Till Baron Reuterholm (antagl. Esbj. Chr.).....	244
25. Till Baron Reuterholm (antagl. G. G.).....	245
26. Till Baron Reuterholm (antagl. Axel)	246
27. Till Baron Reuterholm (A. el. G. G.)	248
28. Till Baron Gustaf Reuterholm.....	249
29. Till Greve T. G. Bielke	250
30. Till Samuel Älf.....	251
31. Till Fru Öfverstinnan Fock.....	252
32. Till Samuel Älf.....	253
33. Till densamme	255
34. Till densamme	256
35. Till densamme	259
36. Till Friherrinnan Maria Reuterholm	260
37-41. Till Samuel Älf.....	261
42. Till Biskop Magnus Beronius	267
43-56. Till Samuel Älf.....	268
57. Till Kommerserådet Vult von Steyern	286
58. Till sedermera Presidenten Greve Carl Johan Gyllenborg.....	288
59. Till Samuel Älf.....	288
60. Till Professor Carl Aurivillius.....	289
61. Till Statssekreteraren Matthias Benzeltierna	290
62-64. Till Samuel Älf.....	291
65. Till Friherrinnan Reuterholm	295
66. Till Samuel Älf.....	297
67-68. Till Esbjörn Christian Reuterholm	298
69. Till Kronprins Gustaf (Gustaf III).....	299
70. Till Johan Fischerström	300
71. Till Arkiatern Abraham Bäck.....	301
72. Till Fru Catharina Ahlgren.....	302

KOMMENTAR.

Kommentar till första delen	305
Kommentar till andra delen	419
Kommentar till tredje delen	542
Musikalisk kommentar av Åke Vretblad	639
Rättelser och tillägg	655

TILLÄGG.

DIKTER.

1. Arrêt d'un coeur tendre et orgueilleux	667
2. Epigrammer och sinnebilder	672
3. Swar och Parodie	674
4. En liten enfaldig wisa på Margaretæ dag 1749	675
5. Dedikation till Lovisa Ulrika av Carl Gustafs tåg öfver Bält	676

PROSA.

Företal till Ode til Grosphum	676

Brev.

1. Antagl. till Baron G. G. Reuterholm	679
2. Till Baron G. G. Reuterholm	680
3. Antagl. till Baron G. G. Reuterholm	682
4. Antagl. till Baron G. G. Reuterholm	684
5. Antagl. till Baron Esbjörn Christian Reuterholm	685
6. Till Baron Axel Reuterholm	686
7. A Monsieur Monsieur le Baron Gustave Reuterholm	687
8. Till Jacob von Engeström	688
9. Till ? ?	689

KOMMENTAR.

Kommentar till tillägget	691

Förkortningslista	701
Personnamnsregister (till texten och anmärkningarna utom s. 639—654)	703
Ordregister	715

ODEN. SKALDEBREV.

I.

TIL CRITON,

*Om hvad som mera bidrager til Menniskians nöje och frid,
antingen Kunskap eller okunnighet?*

Ja du har rätt, jag finner dina skäl,
At tänka klokt och göra väl,
Är et, vi böra ej de tvänne tingen skilja:
Ju mera uplyst vett, ju mera dygdig vilja;
Och således är en Menskias rätta pligt, 5
Som är och blir af högsta vigt,
At odla up sin siäls förmåga
Och Sanning i naturen efterfråga.
Ju mera jag den tankans styrka ser,
Ju mera oro mig den samma äfven ger; 10
Ty kära Criton, om ej flera,
I tiden göra rätt och godt,
Än de som nyttia väl den tankekraft de fådt
Och genom odling den förmera,
Så är den minsta del af Mennskio-slägtet god; 15
Ty huru mången har väl lägenhet och mod
Okunnighetens måln och dimmor genomtränga?
När lättia, vanans tvång, et blindt upfostrings-sätt,
Och dumhet, som vil steds ha rätt,
Det dyra sannings-målet stänga. 20
Ja, svarar du, hvem har väl sagt,

- At myckenheten klok och dygdig varit:
 Ej verlden blitt i villo bragt,
 Om hvaren liuset sedt och sanning efterfarit.
 25 Så är det ödets fel? Men nej vi finna väl,
 Vi alla fådt af Himlen lika mycke;
 At odla up vårt pund han gifvit grund och skäl;
 Men många göra prof och någre mästerstycke:
 Den största del i fänads-artad frid,
 30 Den pligten aldrig kännes vid.
 Tör hända ock de äro mera sälla,
 Ty Criton! mån ej kunskap är en källa
 Hvars åder huru ren och klar,
 Likväl båd' sött och bittert vattn har;
 35 Och hvem bör mera lycklig skattas,
 Den törsten släcker med begär,
 Ell' den som aldrig törstig är?
 Den som med omsorg får ell' den ej något fattas?
 Naturens drift är nog för jordens mästa folk:
 40 En ringa åtrå de med ringa möda stilla;
 Där är enfaldighet de få behofvens tolck
 Och om än mången dygd är okänd hos de villa
 Så är ock mången last uti sit inte gömd.
 Här blifver svårt at skilnad mäta:
 45 Af sed och vana blir mäst dygd och odygd dömd
 Och Menskians högsta väl man icke bör förgäta:
 I hälsa, ro och nödtorft det består.
 Mån kunskap til det målet tienar?
 Ell' mån Naturen väl som korta vägen går
 50 Den del åt sina barn ej utan konst förlänar?
 Ja, svarar alt hvad lif och rörelse har fådt:
 Den samma lag ock stumma verlden lyder;
 Den ingen omväg går. Hvar hinner ju sin lott:

Men konsten så Naturens lag förtyder,
 At Menskian endast är en tom och usel slaf, 55
 Som, midt i lystnans famn, måst finna nöjets graf:
 Hon åtrår tusen ting och blir af intet mättad:
 Hon skärper vett och alstrar snille-prof:
 Men blir hon deraf säll och hennes åtrå lättad?
 Dess mödas vinning är fördubblade behof. 60

* * *

Men, säger du, den mycket vet,
 En lustgård finner i naturen,
 Och deremot okunnighet
 Har icke högre mål än djuren.
 Väl an, de lefva ju förnögde i sin drift; 65
 När Menskian som sin hjerna bråkar
 I vetenskap, naturens tänkeskrift
 Städs nya djup för fasta botnen råkar,
 Hvem vet om hon har lof i detta Eden fådt
 At röra kundskaps-trät, som var båd ondt och godt? 70
 Ho kan oss därpå visshet gifva
 At icke djuren ock från första ordning gå?
 Om verlden skulle än i tusen åldrar stå,
 De torde äfvenleds i konsten snärde blifva,
 De tänka grumligt nu; men yttra dock begär, 75
 Fast deras språk för oss ej kunnigt är.
 Tör hända efter hand de börja redigt tänka,
 Samt röja sina tankeslut
 På mera tydligt sätt än de ha gjordt förut
 Och nya rön åt vetenskaper skänka. 80
 Då finge man med undran si
 En djupsint Elefant en annan *Newton* bli,
 Et Lejon *Seanderbey* i ädel mandom tråtsa

- Och Biörnen lik *Cortes* de största riken kråssa,
 85 En Biur, i Byggnings-konst för *Archimedes* gå
 Och Apan, uti dikt, för *Voltaire* priset få.
 Jag stannar i det slut at vett och konst och möda
 Vår ovisshet och oro föda.
 Men *Criton* likafullt din sats jag gilla vill.
 90 Nu hör det kloka verlden til,
 At sig alt mer i kunskap styrka,
 Se'n hon har börjat konster yrka.
 I deras rätta bruk hon sällhet söka bör,
 Se'n hon Naturens röst nu icke mera hör.
 95 Den sig på hafvets rymd beger,
 Uti et bräckligt skepp och fasta landet lemnar,
 Med god Compass och redskap sig förser,
 Är mera vis än den som sig til segels ämnar
 Förutan styre, lod, magnet och alt behof:
 100 Han blir i första storm ju böljans säkra rof.
 Fast lika dårskap bägge drifva,
 At utur trygghet sig i öppen fara gifva.
 Den ena landet når, fastän med stort besvär;
 Den andra går i qvaf och vädrets spelboll är,
 105 En af sit eget fel sin graf i böljan finner,
 En an i nöden bragt, til hamnen lyckligt hinner.

* * *

- En Men'skia, stadd uti en konstig verld
 Sin sällhet söka skal, sitt hjertas åtrå stilla.
 Som däre väljer hon nödvändigt illa
 110 Och blir i Labyrinthen snärd.
 Som vis hon känner alla hinder,
 Som stänga hennes sällhets mål,
 At vanans lag hon följer mer ell' minder

Alt som förnufts regla tål.
 Fast tusen falska bilder spöka, 115
 Kan hon bland dem Naturens urbild söka.
 Ju mer hon efter den sin lefnad passa vet,
 Ju mer hon når lycksalighet.
 Vi böra därför ej de tvänne tingen skilja;
 Ju mera uplyst vett, ju mera dygdig vilja; 120
 Och såleds är en Menskias rätta pligt
 Som är och blir af högsta vigd,
 At odla up sin Siels förmåga,
 Och sanning i naturen efterfråga.

* * *

Men Criton läkedom ju vore öfverflödig 125
 Om siukdom ej gjordt honom nödig.

2.

ODE

ÖFVER KONUNG CARL XII:s SEGER DÅ HAN
GICK ÖFVER DUNA STRÖMEN.

Lät slughet sig med magt förena,
 Och dålda råd med konst och list.
 Du Gyldne Gud! hvars kraft allena
 Kan fylla tros och sannings brist.
 Bered din hop, församla härar! 5
 Ditt anslag Dygden ej förfärrar,
 Hon bäfvar ej för storm och gny;
 Hon tål och bidar til den stunden,
 Då falskhet blottas skal i grunden
 Och afvund sist för Äran fly. 10

Här samlas til en Hieltes fara
 Alt gift som afgrund alstrat fram.
 Försåt med våld sig sammanpara,
 At bryta Ärans egen stam.

- 15 Nu hotas Carl från tvänne Throner (a)
 Med folk och mynt til millioner;
 Men Store Carl! Du modigt går,
 Och vägen utan omväg tager
 Til segrens fält och til den lager,
 20 Som för Din hiessa färdig står.

- I Birsen man Ditt öde målar.
 En mächtig *Czar*, en stält *August* (b)
 Förråda under skämt och skålar
 Et blod ej varmt af Drufvors must:
 25 Et blod som *Wasa* Arten röjer:
 En Hieltars Son, som icke dröjer
 At göra afbrått i ert glam:
 Up Drottarl hasten Er tillbaka,
 Nu höres Carl sin brynja skaka:
 30 Här skyndar Seger-Herren fram.

Från bergens spets ned til det diupa
 I Fauni skogar hörs et dån:

(a) *Czaren* så väl som Kon. *August* hade hemliga rådpläningar med Cancelleren i Pohlen, at upvigla Polackarne emot Kon. i Sverige, i hvilken afsigt *Czaren* tilböd Republiken 2 Millioner Riksd., 20 000 man, och hela Voivodskapet Kiow.

(b) När desse tvänne Potentater voro hvarannan til möte i Birsen, blef vid skålar och styckeskätt beslutit at med samlad magt angripa och förraska Konung Carl.

Vid stranden stolta furur stupa, (c)
 Dess Nymfer flygta derifrån;
 Af dåfva hugg et Echo galler, 35
 Et äggat Jern den prydnad fäller
 Som femton åldrar jorden klädt.
 Här fogas mången diger planka
 At simma på det vida blanka
 Och göra Hieltens Genväg lätt. 40

En Örn til fart dess vingar sträcker
 Der liusa klot dess syn-prick är:
 Hans höga flygt förundran väcker,
 Men ingen vet hvarthän det bär;
 Så Carl sit stora syfte följer, 45
 Men målets vidd och utsigt döljer,
 At verlden tveksam gissning får:
 Hans trogne män af ifver brinna.
 Den lag de i hans ögon finna
 Om vilja, arm och hierta rår. 50

Förgäfves samlas folk och styrka
 At hindra Hielten i sin gång;
 Hans siäl var giord at äran dyrka,
 At trossa faror, död och tvång.
 Som qvafde lågor nya föda, 55
 Så växer ock hans mod af möda:
 Du käcke *Steinau!* pass man på (d)

(c) Vid Riga lät Grefve *Dahlberg* hela vintren förut tilreda Pråmar, Båtar, flytande Bläckhus &c.

(d) Saxisk Feltmarskalk, som commenderade Arméen.

At dina svärmar sammanrota!
 Hur dierfs du den på landet mota
 60 Som mägtar öfver Floden gå?

Liksom en ström från källan hastar,
 Kring marken leder sin Cristall,
 På stranden höga vågor kastar
 Och flödar öfver felt och vall:
 65 De skrämde Åbor honom dämna,
 Med Sluss och Bollvärk forssen hämma
 Och tro sig vatnet lydigt giordt,
 Då innom gräns det stilla flyter;
 Men snart den starka flod sig bryter
 70 Med dubbel kraft på annan ort.

Så ovän i den dvala famlar
 At Svenska Hielten hvilat än:
 Han full af hot och stålthet samlar
 Til värn så mången stålklädd svän. (e)
 75 Men Väder-Guden luften skärrar: (f)
 Hvad är som *Ferdinand* förfärrar? (g)
 Hvi bleknar *Steinau*? hvad för nytt?
 En Krigshär flyter fram åt hamnen
 Och Düna bär vår Carl i famnen:
 80 Har större hielte honom prydt?

(e) Konung *Carl* lät en Öfverste med 600. man postera sig vid en annan ort, än der landstigningen skulle ske; hvaraf fienden bragtes at draga all sin styrka dit åt, och sätta sig i defension.

(f) Efter en långvarig svår väderlek klarnade det up, just när Arméen skulle inskeppas.

(g) Den Saxiske Hertigen af Curland.

Mot Göta Kung med Göta Kämpar
 Hvad styrka fins, som nu förslår?
 Han endast ej sin ovän dämpar,
 Och i hvar drabbning seger får:
 För honom och dess folk tillika 85
 Tycks Elementets välde vika:
 Ej eld, ej flod, ej hetta, köld,
 Ej bly, ej udd på Hielten råda.
 Brist, möda, hunger, nöd och våda:
 Ej värka på Hans Sinnes sköld. 90

Nu ses den grymma Strids-Gudinna
 Med Hårdhet tekna hvarje bröst:
 Et morde-skri, at dö ell' vinna
 Förtar Naturens ömma röst.
 Hon med sin magt sig fåfängt väpnar; 95
 Sielf menskligheten rys och häpnar,
 Förbryllad utan sansning är.
 Här får nu döden ensam rasa,
 Då tusend lif med skräck och fasa,
 Den dag til nattens rike bär. 100

När fordom vid Dardanske stranden
 De tvänne härar drabba hop;
 Då ingen Viss feck öfverhanden,
 Men ömsom gofvo seger-rop;
 Ej Thetis Son så snart sig rustar, 105
 Och tränger fram bland hårda dustar
 Förän han Segren tydlig gör.
 I stälte Saxer! flyn Er bana!

Här hielper ej Er tappra vana:
 110 En Svensk Achilles Svärdet för.

Sit höga mål han skyndar hinna,
 Af segren följd, i ärans spår:
 Än skal han flere Lagrar vinna,
 Hans Hjelte-arm ej hvila får.
 115 Här vil han blott den Runan lemna:
 »Ej verlden mer skal Düna nämna
 Och icke minnas denna stig
 Som Carl beredde sig på floden,
 Då Han den Tredje Seger-stoden
 120 På tvänne Solhvarf reste sig.»

Du Store Carl! Du Hieltars under!
 Som i Dit lifs-lopp sammanbragt,
 Hvad häfda-rön och kloka funder,
 Om Hielte-värf och mandom sagt.
 125 Ho kan til slut det Störvärk föra?
 Ho kan Din målning lik dig göra
 Och visa verlden hvad Du var?
 Din bild kan matta strek ej tåla:
 Men vil man tusend Hieltar måla,
 130 Man alla i den ena har.

3.

ODE TIL GROSPHUM.

Öfversättning.

En Sjöman, stadd på hafvets yta,
 När wädren sammansvurne ryta,
 När mörker täcker böljans famn,
 När svarta målnet Månan döljer
 Och synen ingen Stjärna följer, 5
 Sig önskar hinna hvilans hamn.

Det är det lugn, som Trasen söker,
 När han i krig, sin wildhet öker;
 Det är hvad Meden efterfar,
 När han beprydd med kogret löper: 10
 Men Daphne(*) man för guld ej köper
 Den ro, som sinnet icke har.

Den kan med purpurn icke ärfvas,
 Med ädla Pärlor ej förvärfvas,
 Ej winnas med den största skatt; 15
 Den wakt, som Drotten wäg bereder,
 Slår ej de grymma lustar neder,
 Som qvälja sinnet dag och natt.

Den kan oss ej från oro taga,
 Och de bekymmer undanjaga, 20
 Som under gyldne taken bo;
 De samlas där at sinnet tära;

(*) I ställe för Grosphé, som är ett hårdt namn.

I wällust, skatter, glans och ära,
Du fåfängt söker hjertats ro.

- 25 Men lycklig den, sin åtrå böjer,
Som wid et litet bord sig nöjer,
Med sina ärfda kjärl i frid;
Af ingen fruktan den förskräckes,
Ur söta hvilan icke väckes,
30 Af någon häftig sinnes strid.

- Hvi wil man långt sin åtrå sträcka,
Oss skall ju mullen snart betäcka!
Hvad gagnar, trälar, guld och ståt?
Du kan därmed ej bördan häfva,
35 At under andra himlar sväfva,
Hon följer dig som skuggan åt.

- Hvad batar dig för wädren drifvas,
At ej i Fosterlandet trifvas,
Kan någon dödlig fly för sig?
40 I Skeppet det du härligt rustar,
Din oro och de wilda lustar,
Gå med om bord, at qvälja dig.

- I alt vårt wäsend' de sig blanda,
Med större fart än wädrens anda,
45 Som skingrar målnet i sit lopp.
Som Hjorten i sin flygt ej hwilar,
En fåfäng omsorg med dig ilar,
Och hinner dig i flygten op.

Det glada sinnet sig ej plågar,
 Hvad hända skall ej efterfrågar, 50
 Af lifvets sötma nyttan drar.
 Den Wise, skapar sielf sit nöje
 Och lindrar med förnuftigt löje,
 Hvad bittert lifvet med sig har.

Achilles, som til äran hastar, 55
 En tidig död i ståftet kastar,
 När Tithon långsamt tynar af.
 Den Magt, som skiftar tidens lagar,
 Tör lägga det til mina dagar,
 Som han dit öde icke gaf. 60

Kring dig Siciliens Hjordar beta,
 Och hundra fläckar grödan leta;
 Dit öra fylls af Hästars gny,
 Som straxt af skogens genliud svaras;
 De stå til reds i spann at paras 65
 Och sedan ut åt Fälten fly.

Dig en förträfflig ull betäcker,
 Som med sin lenhet undran väcker
 Och Afrikanska Purpurns glans.
 Jag åter feck uti min åga, 70
 En gnista af den skalde-låga,
 Som hos de gamla Greker fans.

En billig lott, så lyckligt delar,
 Han gaf mig det, som mången felar,

- 75 At nöjas under låga tak;
 At lyckans nåd ej eftertrakta,
 At med en stilla siäl förakta,
 Den arga hopens dumma smak.

4.

ODE

ÖFVER ET GODT HJERTA
 TIL HERR GR. G. F. G.

- Du himla skatt! som allmänt dyrkas,
 Så härmad som du sällsynt är,
 Du, som i tal och löften yrkas,
 Men i vår wandel saknas plär.
 5 Du sanna mål för wett och mödal
 Du kjälla! hwarur dygder flöda
 En Mänskjas värde, lugn och ro.
 Godt Hjertal hvarmed alla pråla:
 Jag wil din art, dit lynne måla
 10 Och folket ej på orden tro.

- Som ljuset Diamanten spritter,
 I glans och renhet öfvergår
 Det sköra glas, det falska glitter,
 Där konsten syns, men ämnet rår;
 15 Så kan förställning ej bedraga
 Och glansen af det äckta taga,
 Som skildts i alla tide-hvarf.
 Af mildhet och en uplyst wilja,
 Af sielfbestånd, wi lättlig skilja,
 20 Det goda hjertat, från sin larf.

Er tillhör om dess dygder dömma.
 Et hjerta ädelt, rent och godt,
 Kan ej sit inre värde gömma,
 När det sin bild i lynnet fådt.
 En lycklig upsyn hos Er röjer 25
 Naturen som oss mera böjer,
 Än all vår kunskap och beslut.
 I ätbörd, blick, i wäsend, tycke,
 Hon skildrar sig och säger mycke;
 Ja wisar hela hjertat ut. 30

Naturen mer och mindre gifver
 Af drift til godt uti vårt blod,
 Som än förqvafd hos mången blifver
 I brist af odling, kraft och mod;
 Än hos en annan sig föröker, 35
 Hvars muntra snille, sanning söker
 Och trängtar fast i dygden bli.
 Hvem kan den drifnings fiädren finna,
 Som gör at några ljuset hinna
 Då tusend gå det blindt förbi? 40

När Titus kan sin kärlek styra
 Och dygd hans högsta sällhet är;
 Domitian i lustans yra
 Ej bommar ser för sit begär.
 Den ena sanna nöjen samlar, 45
 Den andra wildt i lasten famlar,
 Fast lika stam dem alstrat har;
 Et lika fostrings sätt dem leder;
 Hvad wäller deras skilda seder
 Och et så olik broder-par? 50

Den början som vårt wäsend' blandar,
 Hwad olik drift har den oss gett!
 Männ lustar äro willo-andar,
 Som qväfva ner vårt späda wett?
 55 Männ de oss alltid lika qvälja
 Och drifva oss at orätt wälja?
 Hos en de styras fritt och lätt,
 En annan, tvingas, plågas, strider
 Och oftast af sin dårskap lider
 60 Men kan den aldrig tämja rätt.

Så syns en Catilina hasta
 Sin bane, ofärd och förakt;
 Sig blindt i lustans armar kasta...
 Han är i nöd och jämmer bragt:
 65 Han följdén af sin yrsel finner,
 Men den i hjerte-roten brinner
 Och först med lifvet mattas af.
 Ej faror, ej den öppna griften
 Förmå at betsla denna driften,
 70 Som störtar i fördärfvets haf.

I menlös gång, i rena seder,
 Går däremot Camillus fort.
 Han hela hjertats åtrå leder,
 Til det beslut han uplyst gjort.
 75 Ej kostar dygden honom möda,
 Tvärtom, hon är den sinnes föda,
 Den rena wällust, rika skatt,
 Som all hans längtan roligt stillar
 Och om han sig i skymning willar,
 80 Han åter snart får kosan fatt.

Är det wäl rätt, at wi oss harma,
 Wid andras laster, brist och fel,
 Ej öfver hjertan oss förbarma,
 Som hafva fått så plågsam del?
 Man bör den olycks lott beklaga ... 85
 Hvem wet hvad hemligt ok de draga,
 Hvad wink, hvad ljus de kunnat få.
 Den största hop af blindhet syndar
 Okunnogt wis sin ofärd skyndar
 Och menar lifvets sällhet nå. 90

Men ömma bröst! som känna kunnen,
 Och ägen drift til rätt och godt,
 Är denna skatt, med möda wunnen,
 Ell' och en lycklig födsels lott;
 Er hör det til at den bewara, 95
 Rätt wårda, öka och förklara,
 Wid sannings elden göra ren.
 Naturen kan blott ämnet gifva,
 Som pröfvas skall och luttrat blifva,
 At dygder ej bli lösa sken. 100

Hvem har det Hjerta jag wil måla?
 En sannings vän i dygden kär,
 Som i den krets hans gåfvor stråla,
 Den Högsta Godhets afbild är.
 Den brist oss mänskligheten bådär, 105
 Han likså ömt, som widsträckt skådär.
 I ärans Slott, i glömskans Tjäll,
 Han mänskjan, mänskjan ser behöfva,

Sin werld et fält, at dygder öfva,
 110 Där ingen afskild, lefvat säll.

I almänt wäl han sig förnöjer;
 Med verklig ro, han skåda kan,
 Om på sin wäg han någon röjer,
 Som nalkas målet förän han.
 115 Han ingen bitter tanka känner,
 Om både fiende och wänner,
 Han utan fördom dömma lärt.
 Hwar wärdet är, han wärdet finner.
 Alt hwaraf mänskjo-slägtet winner,
 120 Är för hans hjerta dyrt och kjärt.

Nog hög han ingen lycka aktar,
 At ge åt pligters glömska skygd;
 Så ringa intet stånd betraktar,
 Som ej kan hedras genom dygd.
 125 Hwad ställe ödet honom delar,
 Ej ämne för hans hjerta felar,
 Hvar olycks lott går honom an.
 Han rörs ej blott, han verkligt lider...
 Han hoppet med sin åsyn sprider
 130 Och lättar hvad ej häfvas kan.

En qvafd förtjänst, i mörkret döljes,
 En usling klagar här sin nöd;
 Af mächtig ovän en förföljes,
 En gråter där sin wän och stöd.
 135 En nödstält fins, som blygs at synas,
 Af siukdom, sorg en an'n förtynas,

En lider ogunst och förtal;
 Där är det, man hans hjerta prisar:
 I hjälp, i tröst det sig bevisar
 Och högst i medlens öma wal. 140

Hvad himla-lust! hvad Guda-fägnad!
 At bidra til en annans wäl.
 Ach! är så dyrbar sällhet ägnad
 En ringa matk, en jordens träl?
 Ja: mänskjan får en mänskja tjäna 145
 Och Guda-Magtens sysla läna,
 Ja likna den, i ringa mått.
 Du hårda hop, som ömhet brister!
 Hvad wärdig mänskjo-ro du mister
 Som ej förstår at göra godt. 150

Hans siäl, sin hvila, lif och styrka,
 I wänskaps ljufva sköte får;
 Ty kan han så dess lagar dyrka,
 At snart han där för wida går.
 Kan han en oväns hårdhet glömma, 155
 Hur lär han för en wän ej ömma
 Och ewigt minnas trohets prof!
 Af blotta sken han kan betagas,
 Men wägar hälre at bedragas,
 Än brista i så kärt behof. 160

Hvad glädje man i själen känner,
 Och andas innom denna Gård!

Hvad samfund af förtrogna wänner?
 Hvad himmel, under Ängla-wård?
 165 Det är hans hus . . . et fridens Läger,
 Där han sit hjerta delat äger
 Och alt hans godhets märke bär.
 Där syns han i sin rätta dager;
 I werlden han sig sammandrager
 170 Och skådas sällan, hvad han är.

Hvad aktning kan på dygder göras,
 Där utom lyckan, alt är smått;
 Där man af undran, älskar röras
 Och tjusas av förmättna brott.
 175 Ach Allmänhet! som altid såras,
 Om du ej wore mohn at dåras
 Och falsk och blind i dit beslut;
 Du skulle godhet priset gifva
 Och ej förledd, af gåfvor blifva,
 180 Som på din kostnad föras ut.

Om trött at af förställning lida,
 Du söker dygdens sanna wän,
 Sätt egennyttans flock å sida,
 Där får du honom ej igän.
 185 Den blygsamhetens mantel höljer,
 Som i din ifver dig ej följer;
 För oskulds sak, sig wåga kan,
 Som til et lugn ur werlden tracktar,
 Dig tjänar och dit låf föracktar
 190 Dig aldrig smickrar . . . det är Han.

Hans tunga höres aldrig svika,
 Den lag han wördar i sit bröst;
 Men utan at från sanning wika,
 Förljufvar han dess stränga röst.
 Han frambär henne utan häpnad, 195
 Ej sminkad, ej med pilar wäpnad.
 Med samma språk hos hög och låg,
 Han ej et inbilskt wett bedrager;
 Men ock ej dygd sit låf betager
 Och wacklar ej i ord och håg. 200

I wishets sköt, han söker reda
 De ljus som widga Själens krets,
 At sig i werldens irrgång leda
 Och lefva med sig sielf tilfreds.
 Hvad lyckligt fynd af nya strålar! 205
 När snillet, dygden älskvärd målar,
 När sanning teknar hennes bild.
 Knapt kan han sig sin ro beröfva,
 Om rum ej fans at dygden öfva
 Han wore där från werlden skild. 210

Den Politik, den falskhets lära,
 Som teknar lynnet af vår tid,
 Som lärt oss strida utan ära
 Och utan trohet göra frid;
 Den konst at hopens ögon fästa, 215
 Med lappad larf af allmänt bästa
 Och syner af förtäckta spel,
 Hans ädla enfald ej förvillar.

Han följer hvad hans hjerta gillar
 220 Och tar i winsten ingen del.

Den sällskaps ro, som allmänt wankar,
 Som sed och ondska värde gett,
 Då tungan leker utan tankar
 Och dåren har det mästa wett;
 225 Det lösa gift, det skum af snille,
 Som sårar ej så djupt det wille,
 Men fläckar hvad det flygtigt rör,
 Et späckat nytt, en barnslig blanning,
 Af löje, arghet, lögn och sanning,
 230 Man från hans läppar aldrig hör.

Den afund, som sin galla röjer,
 I hvad beröm hon ej har del;
 Som mot förtjänst sin stämma höjer
 Och fäster sig wid minsta fel.
 235 Hvars törnen i hvar Lager blandas,
 Som smittar luften, hvar hon andas
 Och tvedrägts frön i löndom sår;
 Wår mödas skörd, vårt lif föröder,
 I egen barm sin afgrund föder,
 240 Ej til hans hjerta nalkas får.

Så, när en flod från högden hastar
 Och rödjer wäg i grus och sand;
 Hans strida forss, det wrak förkastar,
 Som nalkas til hans klara strand.
 245 Här, nögd han sin förfriskning njuter.

Den ström hans rena källa gjuter,
 I loppet skäras mer och mer;
 Hans inre rikdom ögat finner,
 Som med en stråle djupet hinner
 Och pärlan där, på botnen ser. 250

5.

ODE

I ANLEDNING AF EXOD. XXXIII: CAP. v. 18. 20.
 OCH XXXIV: CAP. v. 5. 6.

Du magt! du Varelsernas Källa,
 Du tids och Verldars Uphofs-Man!
 Du grund! ur hvilken tingen qvälla,
 Du högst af hvad jag tänka kan!
 Du Väsen öfver alla Väsen! 5
 Som Himla kroppar, minsta gräsen,
 Et Gudoms märke velat ge,
 Som Dig i stort och smått förklarar,
 Som gör, at alt är til och varar;
 Lät mig Din härlighet få sel 10

Lät denna del af kraft och tanka,
 Som Du til mennskia har beredt,
 Ej blind, ej mörk, ej oviss vanka
 Om Dig, när hon Naturen sedt.
 Naturen vid, beständig, prägtig 15
 Predikar: den är stor och mächtig,
 Som mig förvarar, alstrar, bär.

Alt vil en Evig allmagt båda,
 Men ho är den Dig rätt kan skåda
 20 Och säja, Herre hvad Du är!

I hvad för bild sku vi Dig dyrka?
 Hvad var Du förr än tiden var?
 Hur gör Du, underfulla styrka!
 Hvad blir Du om alt ända tar?
 25 Består Du af et ljus, en låga,
 Förenad vishet med förmåga
 Har Du Dig sträckt til tid och rum?
 Är Du en Enhet eller delar?
 Jag bäfvar, mod och sansning felar,
 30 Min fråga gör mig stel och stum.

Min tankefart kan Dig ej finna,
 Dit anlet kan ej någon se,
 En ändlig kraft hur skal den hinna,
 At Lius om en oändlig ge?
 35 Den som Dig ser kan icke lefva,
 Det är: de sig i mörker vefva,
 Som Gudoms diupet gå för när.
 Här skapat vett förgås och hisnar
 Som veka blomman dör och visnar,
 40 När Solens brand för häftig är.

Skal då för oss en sanning gömmas
 Som närmast rör vår sällhets grund?
 Skal tankan til en hvila dömmas,
 Som ökar hennes plågo-stund?
 45 Hon om sit ursprung något frågar

Och dierft på gissnings-rymden tågar,
 At söka och at se en magt,
 Som henne känsla velat gifva;
 Hvad är hon nu, hvad skal hon blifva
 När stoftet är i stoftet bragt? 50

Men i et måln Du Dig fördöljer,
 En skymt hon endast skåda får.
 Ditt ljus du för vår svaghet höljer,
 Men lemnar henne Dina spår.
 Af Dem Skall hon Dit Väsen märka 55
 Och sig i denna sanning stärka,
 Med ödmiuk syn med varsamt hopp.
 Om midnatts tid man nyttiar gerna
 Det matta sken af nattens stierna,
 Tils rätta liuset rinner opp. 60

Naturen om Din höghet talar,
 Förnuftet klart Din Allmagt ser;
 Men den mit hierta ej hugsvalar,
 Förundran, häpnad han mig ger.
 Uti et haf jag börjar simma: 65
 Jag ser de stålta skeppen glimma,
 En liuflig hamn, en prägtig strand.
 Hvad är at jag det härligt kallar,
 Om storm och våg mig öfversvallar
 Och aldrig jag kan hinna land. 70

När Himlens här Dit lof förtäljer,
 Jag prisar en omätlig kraft.

Men jorden dock med grymhet sväljer
 De Barn hon i sitt skiöte haft.
 75 Dem intet värn mot faran bärgar,
 Et grufligt ögnablick förhärjar
 De usle lif, til tusend tal.
 Är ingen hielp i nöd förordnad?
 Är mennskio lif ej i Din vårdnad?
 80 Mit låf förbyts i suck och qval.

Et lamm på späda gräset betar,
 I blomman smakar Skaparns nåd;
 Men än et vildjur hungren retar,
 Och än et mennskligt öfverdåd.
 85 De Lammets himmel plötsligt stäcka:
 Det kan för faran sig förskräcka
 Och fruckta dödens hårda skått.
 Den sötma, det i grödan kände
 Sig nu i död och sveda vände,
 90 Hvi har det lif och känsla fått?

Ej något andas i Naturen,
 Som för sig sielf ej ömhet drar.
 Den första drift i kreaturen
 Från den all åtrå början har.
 95 Men denna drift, som hiertat böjer,
 I tiden ingen rätt förnöjer
 Och jorden ingen lycklig bär.
 Det ena skal det andra öda:
 Et diur det andra diurets föda
 100 Och bästa slägtet uslast är.

Du hand som velat Verlden ställa
 I sådan ordning sådan pragt,
 Hvi blef dess Åbor icke sälla?
 Ach! feltes ömhet, feltes magt?
 Hvi skal vårt lif en blanning vara 105
 Af lius och mörker, lugn och fara,
 Af sant och falskt, af ondt och godt?
 Vår trängtan efter nöjet famlar,
 Sig toma skal med oro samlar,
 Som röjas först när hon dem fått. 110

Ho kan den jämmers mängd beskrifva
 Som följer mennskio-ödet åt?
 På mennskian sielf en målning gifva
 Och hennes svåra lefnads stråt?
 De stämma hop at oro föda, 115
 Alt under Solen är ju möda:
 Alt skapat henne plåga bär;
 Med nöd och faror henne hotar.
 Och at hon sielf sin sällhet motar,
 Den största olycks råga är. 120

Om hon blef skapt så svag och ringa
 At mera lius ej vart dess del,
 Hvi skal då lustar henne tvinga,
 Hvi får hon lida af sit fel?
 Hvi har hon magt at kunna synda, 125
 Til sin och andras ofärd skynda,
 I dårskap äga kraft och mod?
 Den masken sig ej stilla håller:

En endas yra ofta våller,
 130 At jorden simma får i blod.

När molnet öfver Solen bredes
 Och Himla brynet svartnat är,
 Det våta då i skyn beredes,
 Som torra jorden svalka plär:
 135 Et töckn hela hvalfvet täcker
 Men längre ej, än regnet räcker,
 Det skingrar sig vid droppans fall.
 Med dubbel lust man liuset skådar:
 Ja, sielfva mörkrets storlek bådar,
 140 At klarhet därpå följa skall.

Så måste all vår brist, vår jämmer,
 Vårt dunkla vett, vårt ödes lopp,
 Den trängtans eld som hiertat bränner,
 Et ämne bli til större hopp:
 145 Här synes alt en början vara,
 Hvars kraft och svaghet tycks förklara,
 At alt skall til fullbordan gå:
 Fullkomlighet en skymt här gifver;
 När sammanhanget uptäckt blifver,
 150 Skal alt en annan dager få.

TIL STORFURSTEN AF RYSSLAND,
PAUL PETROWITZ.

Det måln förskingrat är, det mörker har försvunnit,
Som hölgde jordens Krets, och irrat Menskio-vett.
En ny, en uplyst tid har nu med häpnad funnit,
At verlden falska namn, åt våld och grymhet gett.
Åt den dess sällhet bröt, åt den dess frid förstörde 5
Hon reste Ärestod och vördnads offer bar:
Hon söng Tyrannens låf, som henne fångslig förde,
Och kyste nögd dens spår af den hon trampad var:
Hon nämde Hielte den, som vant den grymma lycka,
At spilla menskio-blod och sina likar trycka. 10

En sanning klarnat har, som skänkt åt verlden dager,
Och uptäkt deras plikt, som fått om samfund vård;
Ej vägen blodig är til en odödlig lager,
Ej taperhets bevis, at vara vild och hård.
Den öma Menskio-rätt, Naturens älsta Dotter, 15
Gudomlighetens bild och alla Dygders Mor,
Som sina Foster ger af nöjet lika lotter
Och gör, at Jordens Son på Jorden säker bor,
Hvars suckar fordom blott i ringa kojor hördes,
Palatset nalkas fick, ock Prinsars hjertan rördes. 20

Då blef en lag bekant, som Furstar böra lyda,
Naturen tala fick, och man förstod dess röst:
Då blef det Hjelte-dygd, med mildhet Spiran pryda,
Och grunda Thronens magt i undersåtarns bröst;

- 25 At göra verlden säll, at Samfunds väl förmera
 Är kröntas täflans-ban, der Ärans Tempel står:
 At, som Elisabeth, et lyckligt Folk regera,
 Är högden af det mål dit Kungars åtrå går.
 Gudomlighetens lag på jorden Hon förklarar,
 30 Och Majestät och magt med högsta godhet parar.

- Prins! hela Rysslands hopp, til Cronor född och ammad!
 Hvad Alexander sökt, Du genom födslen har.
 Från Nordens Kunga-hus, Din höga Börd är stammad,
 Du ser et mäktigt folk, som väntar Dit försvar.
 35 Men denna lyckas högd, som få i verlden hinna,
 Du ringa skatta bör, emot den förmons-rätt,
 At Du på Ärans ban får Dina mönster finna
 I Petters Hjelte-dygd och i Elisabeth.
 Det minsta Deras verk, till något stort Dig leder;
 40 Fäst Dina ögon dit, så blir Du Spirans heder.

- Jag ville Ärans Son, den stora Petter måla;
 Men häpnar för en Högd, dit ingen vågat gå:
 Jag ser en mängd af ljus, som om hvarannan stråla:
 Monarch och Mänskia här min vördnad ömsom få.
 45 Naturens största kraft, Du Thronens stöd och under!
 Skall, på Ditt Hjelte-fält, min pensel skildra Dig,
 När til Din vida magt Du lägger Segrens grunder,
 Och härdar först Ditt folk i faror nöd och krig
 Ell' när Du, lik en Gud, dess sällhets högd bereder,
 50 Och skapar om dess art til tankar, vett och seder?

Hvar är du mera stor med Spiran uti handen,
 Som lyds från Tauri spits til Nordens yttra kant,

Ell,' när du okänd går, vid låga Amstell-stranden,
 Och timrar sielf den köl hvarmed du hafvet vant?
 Här röjs en ädel eld, som dristigt genombryter 55
 Okunnighetens måln, och vanans tyranni.
 En Yngling, en Monarch kan se hvad honom tryter;
 Går ned ifrån sin högd, at ännu högre bli.
 Hvem var hans första råd? hvem lifvar up hans snille?
 Han sielf, Hans stora Sjal, som kunde hvad hon ville. 60

När efter tusend år bland Stora Mäns bedrifter
 Man söker och får se Petrownas tappra Far,
 Et undrans mål han blir i tide-rön och skrifter,
 Och näpplig lär man tro hvad Rysslands Minos var.
 I Örlogs bistra tid, när Lagar trampas neder, 65
 Han fridens frukter ger, och hennes klagan hör:
 Han ammar konster up, sin flotta väg bereder,
 Och i en annars land, Sit nya Tyrus gör:
 När svärds-rätt ensam rår, han Lag och Ordning sticktar,
 Och krigets öde-fält med vishets-lagren ricktar. 70

Bland Hjeltar, som et Folk ur mörkret hunnit lyfta,
 En värket påbegynt, en halfgjort lemnat har;
 Til ett så vidsträckt mål ju många snillen syfta,
 För'n Grekland når sin högd, för'n Rom sit välde tar?
 Det fordras tidehvarf, at sådan hvälfning göra; 75
 Men Muskos unga Drott på tid och hjertan rår.
 Han, ensam om sit verk, kan ensam det utföra,
 Hvad Secler knapt förmå, sker här på tjugu år.
 Utaf hans vishets frön hans samtid fruckten skiördat,
 Och Ryssland på en gång blir ryktbart, känt och vördat. 80

Du Telning af Hans Stam, som ärfva skal Hans Spira,
 Det blir Din Äras mål, at följa dessa spår:
 Du bör, med egen Dygd, Din vundna Purpur sira,
 At verlden ock i Dig et undrans-ämne får.

85 På Stora Petters Thron man mägtar sig ej gömma,
 Europa mer af Dig än vanlig Dygd begär.
 Vår Nord med undran vil om Dina framsteg dömma,
 En gren af Carlars Ätt för henne dyrbar är.
 Dig både blod och pligt til Äran ömsom tvinga,

90 Du äger endast val emellan stor och ringa.

Nu får Du Kunga-pligt af den Hjeltinnan lära,
 Som med båd' Nåd och rätt och vishet Spiran för,
 De trycktas öma Mor, och alla Kröntas ära,
 Som qvinnors Hjelte-dygd för verlden kunnog gör:

95 Som muntran, lön och skydd åt mod och lärdom delar,
 Så vidt hon talas om af Rycktets gälla röst:
 Som från sin högd kan se hvad Menskligheten felar,
 Och gjuter öfver den välgärning, hjälp och tröst:
 Hon, och det Guda-Par som Thronen först skal pryda,

100 Dig ömsom reglor ge: at härska och at lyda.

Hvad för et värdigt kall för Stora Petters Dotter,
 At bana friden väg med Segrens starka hand,
 At hålla vigten jemt emellan verldens Drotter,
 At fruktad bli i fält och vördad i sit land?

105 Sin vidt fördelta magt Hon lif och styrka gifver,
 När Hennes tappra Män bland tusend dödar gå:
 Hon syns, det är Dess namn, som eldar deras ifver,
 Och i en Guda-hamn, tycks Hon för Hären stå.

Du! sälla Petrowitz, hvars framtid Hon bereder,
 Hvad nya förebåd til Din och Rysslands Heder! 110

Gack! fyll Dit öde upp, Din börd med dygder smycka,
 Var Stora Petter lik i Klokhet, Magt och mod:
 Blif som Elisabeth millioner Menskiors lycka,
 Din Lager vidge sig; men växe ej i blod:
 Lät verlden få i Dig en vis på Thronen dyrka, 115
 Som fredar Menskio-rätt och vördar hennes råd:
 Dit Rikes vällust blif, och Dina vänners styrka,
 Var Menniskia i alt; men Guda-lik i Nåd!
 Du efterdömen fått, Du bör dem äfven gifva;
 Lät Stora Petters dygd på Thronen evig blifva. 120

TÅGET ÖFVER BÄLT.

TÅGET ÖFVER BÄLT.

Den Hielten, Kröntas pris och Kämpars högsta ära,
Som genom val och ätt fick Svenska Kronan bära,
Som drog sin höga börd ifrån Gustavers blod,
Och evigt vördad är för mildhet, vett och mod,
5 Som var en himlens skänk, och född at jorden gläda:
Hans undransvärda Tåg och Storvärk vil jag qvada.

Du ägta Skaldedrift, som alltid sällsynt är,
Från konst och medfödd eld din högd och styrka bär:
Min slöga fiäder led och lät din fågring pråla!
10 När jag en Hieltes bild i Ärans dräkt vill måla,
Följ honom i hans fiät och sök Naturen opp
Som fordom främjat har hans höga daters lopp.

Den Svenska Zenobie (a) en vitter krönt Hieltinna,
Från Tronen går, at lugn i vishets nöjen finna:
15 Christina Spiran ger i Carls sin frändes hand,
Som himlen rustat ut at styra folk och land.

(a) Zenobia, regerade uti Palmyra i Asien; En ibland de namnkunnigaste Drottningar, som fört Spiran, så til sin födsel, som magt, mod, lärdom och fågring. Efter sin Mans Keisarens *Odenats* död, utförde hon många lyckliga krig, och gjorde flera eröfringar. Hon talade åtskillige främmande språk, hade insigt i vetenskaper, beskyddade de lärda, författade sielf den Orientaliske Historien. Hon dog i Rom.

Nu Svea redan har all verdens vördnad vunnit,
 Til ärans högsta spets med Gustaf Adolph hunnit,
 Förundrad, fruktad, säll, Europas bäfvan var,
 Och under allmänt pris, hon allmän afvund bar. 20
 Knapt var det Lytzke fält med Hieltens blod befuktadt,
 Dock Svenska vapnens lopp ännu af verden fruktadt,
 Förr än et sminkat troll, som hälst vid Troner bor,
 Til Sverges afvundsmän, dess krönta grannar, for.
 Den falska Styrselkonst i hemlig flygt sig skyndar 25
 Från et til annat hof, och i en hast befryndar
 Båd Lejon, Örn och Hiort, båd Häst och Elefant, (b)
 Och dem, ej sämdes förr, til farlig vänskap bant.
 Hon kan sin arga siäl med smilig upsyn dölja,
 I barmen bär en dolk, den oljo-qvistar hölja, 30
 Dess gång är liumsk och tyst, och spindelväf dess drägt,
 Sitt gift hon räcker fram, det hon med blomster täckt:
 All skepsel tar hon an, i blinken sig förvandlar,
 Med den hon störde nyss, hon nu om friden handlar:
 Natur och Eld och Lag, hon trampar under fot, 35
 På blods och vänskaps band hon öfvar våld och hot:
 Hon Guda-dyrkans nit til öfvermantel brukar,
 När i sit raseri hon lif och välfärd slukar:
 At vinna litet jord hon öser bäckar blod,
 Hon kallar illgrepp vett, och våld och grymhet mod; 40
 Hon vet sit morde-tal med lindrigt smicker sira,
 Regenter! sade hon, upp hägnen Eder spira:
 Er höghet, myndighet och magt i fara stå;
 De Göther vaknat upp ur Nordens kalla vrå:
 Det Svenska Lejon-mod har fådt en Segervana, 45
 Se Tyskland blöder än, fast Hielten der fick bana,

(b) Holländska, Österrikiska, Preusiska, Ryska, Polska och Danska Riksvapnen.

Det tyglas under ok af Nordens Amazon;
 Nu åter stiger up en modig Carl på Tron,
 Hans dierfva ungdoms eld, hans drift til namn och ära,
 50 Kan rubba edert lugn, Er höga frägd förtära:
 Räds denna *Wasa* art, til motvärn skicken Er,
 Gån, gripen Drotten an, slån Göthers högmod ner.
 Så talte detta Troll, och när hon äntlig funnit,
 At hennes onda råd et gudlöst bifall vunnit,
 55 I löje argt och spotskt hon sina ögon vred,
 Och ner til afgrund for, at ge derom besked.

Carl Gustaf medlertid för Sverges välfärd vakar,
 Alt vekligt tidsfördrif på ärans högd försakar;
 Han ser, at Kunga-pligt förliks ej med den ro,
 60 Som följer enskilt folk i glömskans mörka bo.
 Snart får han dierfva bud från Polska Prinsen höra,
 Som vill dess rättighet til Kronan stridig göra.
 Vår Hielte är ej född, at skymfligt hot förstå,
 I Warschau ger han sielf ett blodigt svar derpå.
 65 Sin höga Kunga-rätt så myndigt han förklarar,
 At *Casimir* ej mer sin ärfda Tron försvarar;
 Och Carl et sådant skydd åt Svenska Spiran ger,
 At han den Polska magt för sina fötter ser.
 Han vald och hyllad blir af Rikets fria Ständer,
 70 Slott, Städer, Folk och Land, alt faller i hans händer,
 De Gallers öfverman han lik i Segrar går
 Och lagren frisk och stålt, för Hielten färdig står:
 Sarmaters vilda hop för bruten ed han tuktar,
 Nu svigtar Polska Tron, och hela Tyskland fruktar;
 75 Dess Magter resa sig af Trollets sista tal,
 Och Gustafs digra Svärd fördubblar deras qual.

Längst bort vid Volga ström förfärad Jetten ryser,
 Jern-spiran slår i bord, och vreda anslag hyser;
 Han ropte: Gårdmän! upp mot grannen i vår nord,
 Gån fyllen alt hans land med blod, med eld och mord. 80
 Straxt en fientlig skock på Lifflands slätter rasar,
 All grymhet öfvas ut och menskligheten fasar;
 Af lik är marken tryckt, af blod är jorden mätt;
 Men Stora *Wasas* Glaf försvarar nog sin rätt.
 Europa då med harm de stora framsteg skådar, 85
 Och Trollet up til fegd sex starka Magter bådar.
 De rådslå med hvaran, at trycka Sverge ned
 Nu syftas på dess fall och Danmarck bryter fred.
 Det faller Bremen ann och Hielten är i fara:
 Men Tapperheten vil sin Foster-Son försvara. 90
 Hon vid hans födslostund sig honom helgat har:
 Gudinnan aldrig skild ifrån hans sida var.
 Hon har sig föresatt, at denna Sonen leda
 Af *Wasa* Ätte-lägg et redskap sig bereda,
 Som Carlars stora namn skal göra dubbelt stort, 95
 Och fylla up den ed som Göther henne gjort.
 Bland tusend dödars hot hon denna Hielten förde,
 Än med sin Guda-kraft hans hierta hemligt rörde,
 Än åt hans raska arm förnyad styrka gaf,
 Än fäste oväns svärd och styrde nöden af. 100
 När eld och mord och död, alt fälte, alt förskräckte,
 Hon med sin egen sköld sin Älsklings bröst betäckte;
 Hon steg i spetsen sielf, hon fattar Hieltens spiut,
 Sig viste i sin glants och förde segren ut.
 Nu var hon sysslosatt på de Lithauske fälten, 105
 Med nya lagars skörd at kröna Svenska Hielten.
 En Siebenburgisk Prins (c) förenas med hans magt,

- En Hielte-lärling blir i Seger-scholan bragt.
 Det stålta Bresciens torn de ned i stoftet kasta;
 110 Man åter Hielten ser til Preusens slätter hasta,
 Han börjar större värk, när ryktet visar sig,
 Som för Gudinnan sielf berättar Cimbrers krig.
 En ädel vredes eld ur Drottens öga lyser,
 Men åt et fåfängt hot hans skyddarinna myser;
 115 Min Hielte! sade hon, nu har du orsak fådt
 At hämnas på et land, som friden har försmått.
 Straxt hon et myndigt bud til käcka *Wrangel* sände,
 Gudinnan och sin Kung, han lätt på orden kände;
 Med hennes Guda-kraft han Danska hären slog,
 120 Och bytets rika lott med segrens armar tog.
 Til Holsten skyndar Carl, i följd med sin Gudinna,
 Hon förde honom ann, han kom at se och vinna.
 Alt faller för hans hand, alt til hans ära går:
 Och ovän til sit straff en senköpt ånger får.
- 125 Men Trollet vakar dock från Hvita slättens trakter, (d)
 Hon far, Hon äggar up på nytt de andra magter,
 Som städs med afvund se på *Wasas* segrars lopp:
 Til Danmarks hielp och värn de bryta alla opp.
 Af dödar, våld och list, vår Hielte kringhvärfd blifver:
 130 Den vill han kufva först, med rättvis hämd och ifver,
 Som helga friden bröt och retat har hans hand,
 Han går at skaffa rätt til trygghet för sit land.
- Längst öfver Rifla fiäll och ytterst uti Norden (e)
 Vid Gandviks (f) kalla udd, är grottan danad vorden,

(d) Dannmark.

(e) Fiällryggen.

(f) Ishafvet.

Utaf Naturens hand, i hårda klippans barm, 135
 Hvars Istopp aldrig var af Solens strålar varm:
 En tiock och stelnad snö dess kulna hvalf betäcker,
 Dess evigt frusne spets sig up til målnen sträcker,
 En blank Cristallisk is är taks och väggars pragt,
 Två Biörnar mumla här, vid kulan hålla vakt. 140
 Här Bore stålt och prydd i Sabel-fällar sitter,
 Hans Spira är af stål, besatt med rimfrosts glitter;
 Kring honom ilar, storm och köld i harnesk stå,
 Beredde på hans vink, at ut til härjning gå.
 Til detta öderum Gudinnan sig begifver: 145
 Af hennes ögons eld alt liust derinne blifver.
 Den kulne Bore sielf en värma känna får
 När detta Guda-tal från hennes läppar går:
 Du Luftens ilskna Gud, du skarpa Nordanväder,
 Som ödelägga kan båd diur, och land och städer, 150
 Som styrka, drift och lif, naturen sielf betar,
 Och kiöldens stränga kraft uti din lydnad har:
 Sänd denna resen ut, at min befallning höra,
 Han skal för mig en stig på salta vågen göra,
 På den jag oförskräckt min Hielte leda må, 155
 At vapne-skiften ge, och friden återfå.
 Hon talte; Bore straxt den starka kedjan lossar,
 Som kölden fängslig hölt, hvars anda Solen trossar;
 Han med en torndöns röst och bister upsyn far.
 Gudinnan så sin väg til Hieltens läger tar. 160
 I Diupa rådslag stadd, hon der sin Gustaf finner,
 Hans hug af ädel nit, hans blod af ära brinner;
 Gån, tagen Bardamän, sad' han, den pligt i akt
 Som grund til Svears frägd från hedentima lagt.
 Fritt vågom lif och blod, det Atlands trygghet gäller. 165
 I samma ögnablick hon sig i kretsen ställer,

- Hon hade tagit an den stora *Dahlbergs* hamn,
 Och så til orda tog, i denna Visurs (g) namn:
 Nu lyckan, Svea Drott! sig i dit välde gifver,
 170 Dig lägger kölden väg, och böljan fångslig blifver;
 En brygga för oss hvälfd på vilda Glisjön (h) är,
 Som ända fram til Fyn och Ifvarnäset (i) bär:
 Nu hviner Bores röst (k) hans hot är utan like,
 En isklädd vinter rår i sielfva Äges rike, (l)
 175 De hållit Envigs-kamp på hafvets blåa fält:
 Sist vann den grymma köld, och tog sit rum på Bält;
 Han klädde Böljans rygg med starka Frostens täcken,
 I diupets dolda göl han bundit falska Näcken, (m)
 Dess Tre-udds Gaffel-grep, som fäld och bruten låg,
 180 Satt honom utom stånd, at reta hafvets våg.
 Här ses en Guda-magt, som skyddar Manhems Hielte,
 Up! ropte Carl, mitt folk, och spennom modigt bälte,
 Han sedan Tirfing (n) tog och stälte hären opp;
 Här börjas nu et tog, med mod och segrens hopp.
 185 Gudinna! Du som sielf bland dödar Hielten leder,
 Til underfulla värf, til namn och evig heder;
 Dit Majestät, din glants från *Wasas* ögon geck:
 Det var din Guda-kraft, som honom röra feck,
 I spetsen går han främst, med Dödsens udd i handen,
 190 Af styckens dån och knall re'n darrar Bransö stranden,
 Nu bär det hala gålf de Göthers stälta här,
 Och Solen skymmes bort af Fanor och Gevär.

(g) Visur, Höfdinge.

(h) Bält.

(i) Första udden på Fyen.

(k) Nordanvädret.

(l) Neptunus.

(m) Et gammalt Svenskt namn på Hafsguden.

(n) I hedna tiden, et svärd, som när det blottades, gaf alltid seger.

Nu höras stumma berg Trumpeters klang besvara,
 Nu dödar tusend-tals med eldens vingar fara.
 Af härscri luften fylls, som ned i diupet hörs: 195
 Den blanka skaran skräms och bort af frugtan förs.
 Så skyndar hären fort den stela rymden öfver,
 Och Fyen alt sit folk, sin *Sestedt* nu behöfver;
 Men käcka *Borneman!* den äran väntar dig,
 At slå den första hop som nu beväpnar sig. 200
 Som ulfvar efter rof, de tvänne kempar fara,
 De söka straxt hvaran, hvar vil sin rätt försvara;
 Här *Wasas* trygga sak, der lifs och frihets värn,
 Nu drabba hieltar hop, at pröfva äggat järn:
 Nu sättes bröst mot bröst, de hårda svärden klinga, 205
 Men Svenska Höfvitsman! du vet en ovän tvinga.
 Han räcker brynjan fram, och sielf sig fången ger;
 En *Sestedt* vunnen blir, det bådar något mer.
 Af sina slagna barn det Jutska land betäckes,
 En lämning fäcktat än, men häpnar och förskräckes, 210
 När *Berns*, *Lybecker*, *Tott* bevisa Kämpe-pligt,
 Förskingra denna hop, ge första segren vigt.
 Lik blixten i sin fart, vår stora *Wrangel* tränger
 Bland heta dustar fram, och modigt glafven svänger,
 Hans segervanda svärd, hans starka Hielte-röst 215
 Et lika välde få, på oväns fega bröst. (o)
 Sielf Carl med magt och mod sin krigshär förelyser,
 Förordnar, muntrar up och Guda-styrka hyser;
 Nu Fyen vunnen är, til Odensee han går,
 Han fångslar *Gyllenlöf*, i händer staden får. 220

(o) Så snart Fältmarskalken *Carl Gustaf Wrangel* stigit up på stranden, ropade han til fienderna, at de skulle gifva sig, hvaraf de Danske blefvo förskräckte, emedan de kände igen hans röst, som nyligen förut vunnit öfver dem vid Hollsten en fullkomlig seger. Se Puffendorff.

- Här faran med sit hot för Hielten undanviker
 Och han til ärans högd med mod och åtrå fiker;
 Til Seland går han tryggt; der skal han målet nå,
 Och Runa märken ge, som skola evigt stå.
- 225 Det var så Carls beslut, när ned från Vales rike (p)
 Den möjan stiger up, hvars onska ej har like.
 Som städse känns igen på ormbeslingradt hår (q)
 Och af det svarta gift som från dess tunga går:
 Hon hemma och bekant vid Öridanske stranden, (r)
- 230 Straxt stiger up til Bält, der Faran var för handen,
 Min Dotter! sade hon, du ser den Svenska Drott
 Som för sitt höga mod all verldens undran fädt;
 Han går i ärans spår, mitt hierta måste svida,
 Jag kan hans segrars rop, hans namn ej längre lida;
- 235 Båd han och alt hans folk af lyckan gynnat är.
 Gack, kläd din fasa på, och vis dig för hans här.
 Straxt Faran, blodig, grym, med dödsens stål beväpnad,
 Steg fram för Hieltens folk, at sätta dem i häpnad.
 Hon ropar öfverliudt: På Seland's närmsta siö
- 240 Om hären vågar sig, skal den förvisso dö.
 Då ryste Svea folk, då stelna Göta blodet,
 Det var den första gång det tycktes sakna modet;
 Försigtighetens råd man trodde höra här:
 Men denna känsla qväfs som ej dess ahning är.
- 245 Här rådslås nu på nytt: Då *Dahlbergs* hierta rördes,
 Hans ögon och hans ord af Tapperheten fördes,
 Det ägnar Göta män ge död och fara tross,
 Jag vågar detta bröst om Bältet sviker oss.
 Straxt följde mod och drift, på desse Hielte-orden,

(p) Plutos rike.

(q) Afvunden.

(r) Sundet emellan Sverge och Danmark.

Gudinnan medlertid slog Faran ned til jorden, 250
 Nyss i en hiskelig hamn man henne sväfvå såg,
 Nu afklädd, svag och tämd hon i sit mörker låg.

Kring jorden dunkla flor den tysta natten breder,
 När Hären tågar fort i ordnings fulla leder.
 På Langland läger slås: ej spills en droppa blod, 255
 Och näpplig ämne gifs, för Yfverboars mod. (s)
 För Hielten bäfvar alt, fast ingen grymhet öfvas,
 Och om än någon Svenn af Vattu-nymfren röfvas,
 Går *Wasa* skadeslös, til Laland vägen tar:
 För honom Segren sielf til Neschows vallar far. 260
 Hon talar staden in, at falla Carl i händer,
 Til Falster med sit folk han sedan lyckligt länder,
 Tar in den rika ön och ger soldaten rof,
 Som rasta får i ro, til flere mandoms prof.

När morgonrådnans blick ny dag åt verlden skänker, 265
 På Nordens stora Bält den Svenska Hären blänker.
 För Kämpa-flocken främst, den största Kämpen går,
 Och stadnar när han trygg på Seland hvila får.
 På Seland, Cimbrers skatt och Dana Öjars prydnad,
 Hit skyndar Hielten sig, at bringa den i lydnad; 270
 Här står en gyllen stol, den tvenne Jättar bär: (t)
 Carl pröfvar om han fast på sina stolpar är,
 Han går med Hielte-steg, och vid sit antåg skådar,
 Den bleka fruktans hop, som allmän jämmer bådar,
 Bestörtning, nöd och harm, förtviflan, qval och gråt, 275
 Här löpa om hvaran, och följa faran åt.

(s) De Gamla Svenske.

(t) Anledningen til denna Allegorie är tagen af Danska Riksvapnet som stödiess af tvänne Herculer.

- Hon hade skyndat sig från Bält och Svea läger,
 Och syntes stor och vild, i värsta drägt hon äger,
 Hon med sin hela fölgd til Danska Tronen geck,
 280 Regenten bäfvar sielf som henne skåda feck.
 Han fåfängt mödar sig, at dem på flykten drifva;
 Nu fordras goda råd: hvem kan det bästa gifva?
 Här tvekas, tvistas hårdt: men Faran tränger på,
 Och Segervinnarns svärd vil snart i hiertat stå.
 285 Bestört af hennes hot en del dess grymhet öker,
 Försagd den ena flyr, en annan vapnen söker,
 När *Friedric*, Cimbrers Kung, för folket visar sig:
 Och säger: häpne barn! kom följen alla mig.
 Han matt och modfäld går, til Friden suckar sänder,
 290 Och tar den gena väg, som til dess tempel länder.
 Här faller Drotten nid: här tändes rökverk an,
 Och ropar: frälsa du som endast frälsa kan:
 Jag brutit dig emot, mitt usla Rike skonat!
 Bevek den Hieltens bröst, som nalkas vil min Krona:
 295 Bred ut din oljoqvist och lät dit anlet se;
 Så skal dig Dana land et evigt offer ge.
 Från Fridens helga ort sig fram i blinken trängde
 Tre mörkblå hvirfvel-moln, med gylne strålar mängde.
 En röst sig höra lät, och orden lydde så:
 300 »Ach! menska, när skal du ditt eget väl förstå!
 I blinde jordens barn! när viljen J besinna,
 At aldrig utom mig J kunnen sällhet vinna;
 Min dyrkan är Ert väl, Ert väl är all min ro,
 Förenens yra Folk! och svärjen Friden tro.»
 305 Nu rustar Carl til strids och Ledras (u) vallar hotar,
 När en Gudomlighet i loppet honom motar,

(u) Köpenhamn.

Hon, alla nöjens mor, i uppsyn glad och blid,
 Siu kransar förde nu: Hon var den ädla Frid.
 Du Tapperhetens Son! sad hon: du Hieltars heder
 Som hunnit ärans högd, lägg Segervapnen neder. 310
 Vis verlden hvad du är: en Hielte stor i krig,
 En klok, en mild Regent, som vet at vörda mig.
 Et sådant Guda-tal, en allmän glädie väcker:
 Vår Hieltes hierta rörs, han skölden henne räcker.
 Gudinna! säger han: blif nu mit Rikes skydd, 315
 Och vare så din lag af hela verlden lydd!
 Straxt trygghet, lust och lek, på Danska Fälten träda,
 Och friden vil sig sielf med Manhems Hielte gläda.
 Hon säger: store Carl! Dig hafver segren lönt,
 Men neka ej at bli af mina händer krönt. 320
 De kransar jag dig bär, vid Svea fordom bundne, (*)
 Af dina Hielte-värf med ära återvundne,
 Dig höra billigt til: tag denna Segrens pant,
 At dina daters lön må evigt bli bekant.

Med Segrens Crona prydd och på Triumfens händer, 325
 Af Guda-magter fölgd, til Svea, Hielten länder;
 Den Hielten, som sitt rum, bland största Kungar tar;
 Som kröntas eftersyn och Landets Lycka var.

(*) Härmed beteknas de siu Provincier som afstodos åt Sverige i Roschildska Freds-slutet.

FRUENTIMRETS FÖRSVAR.

FRUENTIMRETS FÖRSVAR,

EMOT

J. J. ROUSSEAU

MEDBORGARE I GENEVE.

FÖRETAL.

Ibland de vanor och föredommar, som härska i världen, hvilka för sin ålder wunnit likasom burskap hos menniskior, kan i synnerhet räknas det omdöme, som i allmänhet hyses om könet, dess inskränkta fostrings-sätt, och den trånga gräns, 5 inom hvilken dess gåfvor och plickter blifvit inneslutne.

Om Villfarelser, som blifvit allmänt antagne, derigenom förvandlades till sanningar; om en dårskap, som wunnit gammal häfd, förtiente derföre at vördas, och om sedvanor, som inritat sig hos hela folkslag, och gjordt dem ofta både 10 löjlige och olyckelige, skulle för sin ålder anses såsom Dygder, så hade Könet icke en gång den tröst öfrig, at veta sig vara skedt förnär.

Men förfarenheten bevisar vederspelet; det är hvarken myckenhetens bifall, eller Ålderdomens myndighet, som gör en sak 15 billig; ty då skulle Mahomets Lära vara den sannaste Religion, emedan största delen på Jordklotet antagit den samma, och de Indianske Hustrurs urgamla sed, at upbränna sig sielfva vid deras Mäns död, borde ock anses som helig och nyttig.

Minsta delen af menniskor äga hug och förmåga at tänka. 20 Om en sådan vanmagt är Naturens, Climaters, Regerings

eller Fostrings-sättens fel, det hvarken kan eller bör jag afgöra; men det är ostridigt, at tänkande menniskior och Snillen, hafva varit och äro sällsynte öfver hela verlden och i alla tider. Deraf följer, at den största hopen alltid antager meningar utan Urskillning: Et blindt högmod gör honom 25 sedan nitisk för sin tanka, och okunnigheten, som icke är mindre envis, än allmän, omfattar hälst det orimligaste. Den Israelitiska menigheten gjorde sielf den Guld-kalf, som den sedan hölt för Gud.

At upräkna alla de föredommar och irrmeningar, som blifvit 30 helgade af vanan och oinskränckt härska öfver tider och folk, är icke en enda menniskias göromål. Til mitt ämne är nog, at genom få exempel endast visa, det en sed icke är rätt derföre at hon blifvit allmän, och att en tanka, som alstras i den första verldens vildhet och mörker, kan vara lika så rå 35 och ohysad som hon.

Det är icke de allmänna menniskiors omdömme och tanke-sätt, som jag ärnar bestrida. Det vore et lika så fåfängt som dåracktigt försök. Men de uplysta och opartiska sinnen, som äro granlaga i deras domslut, som kunna pröfva sanningar, 40 se dem i sin vidd, och äga styrka, at hopbinda dem och deras följder, som äro kunnoga i Världs Historien, känna de gamla tiders seder, alla folkslags lynnen, och hafva sig bekanta de lagar, Regerings-sätt och vanor, som härskat i Riken och Samhällen, hos Barbarer och Vilda, i korthet 45 sagt, de som kunna skilja Naturens billiga och säkra lagar, ifrån dem, som obändiga begärelser, våld, dumhet och konst med dem sammanblandat; dessa, som, oacktat deras Lius dock kunna fela i sitt omdömme i detta ämne, det de med sin upmärksamhet, kan hända, förbigått, dem önskade jag 50 at kunna vinna med mina skäl. Det är icke en halflärd, men en värkelig Philosophs tanka, som retat min ifver; icke en

Arnauds (*) enfaldiga dom, men en Rousseaus utlåtelse, som denna gången satt mig pennan i handen.

55 I sitt bref till H. Alembert om en Theatres inrättande i Geneve (hvilket för öfrigt är förträffeligt skrifvit) tyckes han öfver alt vilja skylla Könet för de fel, som göra vår tid bortskiämd och löjlig, hvilket ehuru hårdt det är, på et vist sätt dock hemligen tyckes medgifva vår styrka och upträcka
60 våra rättigheter; ty hvarföre skulle eljest det starka och uplysta Könet antaga det svagares smak? Om Fruentimren äro en orsak till den dårskap, som regerar i vår tid; hvarföre sättja då Karlar värde uppå den, och med sitt bifall gilla den samma? Om de icke firade den hos oss, och sielfva kan
65 hända voro fallne till fåfänga, skulle den snart försvinna; ty Könets öfriga afsickter skulle alla vika för det hufvudmålet at behaga dem. H. Rousseau fortfar än vidare, at göra Könet brottsligt och föracktigt. Han målar icke mindre lifligt än starkt, et sällsamt Quinno-välde, som kan hända i Frank-
70 riket är uprättat; han visar, huru en okunnog, högdragen, fåfång och behaglysten Quinna, stadgar därstädes både seder och smak, dömmar med myndighet om de bästa Skrifter och Snille-Arbeten, afgör dristigt förtiensters värde och utmärker deras rum, gifver dygden hvad anseende hon behagar, och
75 delar åt Snillen och Lärda, som nedrigt vis täfla om hennes gunst, så mycket bifall som hon finner för godt.

At detta bruk i flera Länder i Europa är antagit, har jag mig icke bekant; åtminstone är det i Norden ännu icke så efterapat, att det här vunnit högacktning och anseende; hvaraf
80 tyckes följa, at et missbruk i en enda Nation, icke skapar

---

(*) Hr. Arnaud har uti en Epitre kallad Les Conseils d'Amitié, afdräkt et Fruentimmer at vinlägga sig om Vettenskaper. Han klandrar där alla dem af Könet, som lyckats i Vitterlek. För öfrigt är hans Poesie och hans omdöme hvarannan lika i styrka.

alla de öfrigas lynne. Men jag inlåter mig icke i någon strid med H. Rousseau om dessa, och tör hända, flera förhastade meningar i dess ofvannämde bok, dem en Voltaire, en Alembert och flera, uptagit och besvarat.

Mitt ämne är endast, at skärskåda och visa obilligheten af 85 de utlåtelse han vågat om Quinno-Könet i gemen, då han om dess förstånd, böjelser, smak, Snille-gåfvor, Lärdom, Arbeten och tanke-styrka, fält följande utlåtelse.

Les Femmes, en général, n'aiment aucun art, ne se connoissent à aucun, et n'ont aucun génie. Elles peuvent réussir 90 aux petits ouvrages qui ne demandent que de la légèreté d'esprit, du goût, de la grace, quelquefois meme de la philosophie et du raisonnement. Elles peuvent acquérir de la Science, de l'érudition, des talens, et tout ce qui s'acqiert à force de travail. Mais ce feu celeste qui chauffe et embrase 95 l'ame, ce génie qui consume et dévore, cette brulante éloquence, ces transports sublimes qui portent leurs ravissemens jusqu'au fond des coeurs, manqueront toujours aux écrits des femmes: ils sont tous froids et jolis comme elles; ils auront tant d'esprit que vous voudrez, jamais d'ame; ils seroient 100 cent fois plutôt sensés que passionnés. Elles ne savent ni décrire ni sentir l'amour même. La seule Sapho, que je sache, et une autre méritèrent d'être exceptées. Je parierois tout au monde que les Lettres Portugaises ont été écrites par un homme. Or partout où dominent les femmes, leur goût doit 105 aussi dominer: et voila ce qui determine celui de notre siecle. pag. 193. (*)

Om H. Rousseau funnit sig föranlåten, af kärlek för sanning, at fatta pennan emot sin Vän, den han eljest högt aktar, så lär jag på samma grund vinna ursäkt. Han anförer i sitt 110

(*) Jag har trodt mig böra införa hans tankar i det Språk, han sielf gifvit dem, för at undvika all tvetydighet.

Företal, at rättvisa och sanning äro en Menniskias första skyldigheter, menniskio-kärlek och Fäderneslandet hennes första förbindelser. Jag dristar tillstå, at jag äfven känner dessa rörelser: Vörndnad för sanning, kärlek för rättvisa, ömhet för
 115 mitt Köns värde och rättigheter, som så länge af vanans tyranni blifvit trampade, hafva uptänt min ifver. H. Rousseau har sitt Fäderneslands och jag halfva Menniskio-släktets interesse at förfäcka.

Om man särskilt skulle uptaga hans ord, och skärskåda
 120 hvar utlåtelse, blefve det lätt at öfvertyga honom om förhastade omdömmen och uppenbar stridighet i hans sats. När han till exempel säger, at Könet kan lyckas i små Snille-Arbeten, som ej fordra mer än quickhet, ett lätt begrep, smak och behaglighet, sluter han samma mening dermed, at
 125 det äfven kan lyckas i Philosophie, förnufts-slut etc. och straxt deruppå i Vettenskaper och Lärdom; fast han i början afhändt dem alt Snille, och till slut betager dem Siäl, Eld och Liflighet. Likasom en sund Philosophie och de diupa Vetenskaper skulle kunna vinnas, utan ofvannämde förstånds gåfvor.
 130 At deras skrifter för öfrigit alltid äga den egenskap, som H. Rousseau tillägnar dem, nemligen at de äro mera förnuftiga än eldfulla, skall jag icke kunna säga. Men jag tror, ehuru högt han söker bestrida Könet styrka och häftighet, och således den eld som deraf skulle röjas i deras penna,
 135 at om en Cleopatra, Fulvia, Julia, Agrippinna, Fredegonde, Brunehaut, Theodora, Jeanne de Neaple, Marguerite d'Anjou, Chioya, Catherine de Medicis, Maria af Skottland och flera sådana, sielfva hade skrivit sin Lefvernes Historia och afskildrat sina hiertan, hade H. Rousseau fått se den starkaste
 140 målning, den lifligaste tafla på alla menskeliga böjelser; en Sappho, och den andra, som han jemte henne behagat undantaga, hade då icke blifvit de enda som ägt känsla och eld,

at förtiga den klara följd, at så snart han tillåter en af Könet äga desse egenskaper, så torde det blifva åtminstone en möjlighet för de öfriga. Så vida han icke will påstå, at Naturen 145 med dessa två gådt utom sina gränsor.

För at öfvertyga H. Rousseau och hans medhållare om orimligheten af deras tanke-sätt, har jag i denna min försvars Skrift för Könet anført en del af de namnkunnoga Quinnor, som lyst och ännu lysa af stora Egenskaper, Snille, 150 Lärdom, Dygder och Hieltemod; emedan exempel äro de mäst bindande bevis; at upräkna alla, hade blifvit et Lexicon och icke en Poëme; och att jag valt en bunden skrifart, grundar sig i den tanka at Skalde-Kånstens egenskap är, at vinna, behaga, förtiusa och öfvertyga. At någon del af sådant 155 skulle finnas i mina Verser, bör jag icke hoppas, men endast önska.

Det är mig icke obekant, at Poësien hos alla ej har detta lyckeliga ödet. Det finnas de, som icke äro kännare, och kunna således icke finna nöje i det de icke förstå; andra, 160 som icke äga den ringaste inbillnings kraft, förtiena ock samma ursägt; somliga åter, hos hvilka stränga syslor och gräl förquaft all smak och liflighet, och äntelig sådana som likna den kalla Geometern, hvilken sade om en Racines Tragedie, den han i et Sällskap hörde uphöjas och berömmas, 165 Den bevisar ju ingen ting.

Men at de Snillen, som äro utrustade med största gåfvor, som äga på en gång Eld och Diupsinnighet, Lärdom och smak, som känna alt med liflighet och dömma med lika styrka, at dessa icke hafva tycke för en lyckelig Poësie är 170 nästan en gensägelse; de samma, hvilkas bifall och rena ödmöme ofta är en Autors förnämsta och endaste belöning, kunna ju icke undgå, at förstå och älska tankar och sanningar, antingen de äro satte under målning eller ej. Jag

175 utber mig endast deras upmärksamhet, och skall af den
allena finna min äregirighet förnögd.

Hos mitt Kön, lärer det vara öfverflödigt, at tala något
för detta arbetet, dess billiga egenkärlek torde åtminstone
gilla mitt upsåt. De värdiga, som upfylla sina förelagda
180 skyldigheter, och visa dermed, huru långt de äfven kunde
hinna i flera; hvilkas Dygder, förnufts-lius och älskvärda
Egenskaper, aldrabäst bevisa Sanningen af hvad jag anfört,
lära icke neka mig sitt bifall.

FRUENTIMRETS FÖRSVAR.

Du Verlds och Samtunds mor, du Fägrings eget läger,
Du Kjön! som magt och del uti Naturen äger;
Du slägtets ädla hälft! du hats och kärleks mål!
Som högsta ära får och största nesa tål.

5 Från verldsens första sol du varit sökt och vördad,
Från samma ögnablick din frägd blef äfven mördad:
En stridig dom om dig städs varit har din lått,
Du dyrkan och förackt i lika jämnvigt fått.

Än ser jag dig en rot till menskjo-släcktets fara,
10 Än medel snart igen till all dess räddning vara.
Än har du fall och död och onskans ursprung vålt,
Än sällhet, lif och frid uti ditt sköte dålt.

Än som en Gudamackt på jordens krets du hedras (a);
Än blir dig siälen nekt, då du till djur förnedras (b),

(a) Den dyrkan, som Kjönet i allmänhet får af deras tilbedjare, synes icke mindre grunda sig i hjertats behof, än i ålderdomens exempel. De gamla Tyska och Galliska Folkslagen trodde, at det var något Gudomligt hos Fruentimret. Hvar och en utvalde sig en af Kjönet, den de såsom det högsta väsendet underkastade alla deras tankar, böjelser och gjöromål. Se Tacit. de Mor. Germ.

(b) Uti et Concilium, hållit i Macon, påstod en Biskop, at man hvarken kunde eller borde hålla Fruentimren för menniskjor. Frågan blef undersökt

Än har du envålds ja vid sielfva himlens dör (c), 15
 Än släppes Åsnan in och du blir utan för (d):
 Säj, ädla Kjön! hvad är som detta öde våller?
 Du är ju sielf en del som verlden sammanhåller,
 Du föds med vett och drift, med känslor och begär,
 Och Quinnan liksom Man fullkomlig menskja är: 20
 Skall den dig älskar högst dig menskjo-rätt förmena?
 Skall Mannen så sin hälft, sitt väsend sielf förklena?
 Skall menskjan mörk och svag åt menskligheten le,
 Den blindas af en blind med högmod göra spe?
 Man har med Kjönets rätt så eneväldigt handlat, 25
 At man det än till Gud och än till mask förvandlat,
 Dock alltid sammanstämt i ett så hårdt beslut,
 At stänga det från ljus och höga sysslor ut.
 Jag vet man här till skäl vill från Naturen draga,
 At blodet flycktigt är, och siälens värktyg svaga, 30
 Dess byggnad ej så stark som hos det andra Kjön.
 Men grundom vårt bevis på klara sannings rön.
 Har något dödligt vett med visshet kunnat märka,
 Hvar tankan rinner upp, hur siälens krafter värka?
 Den eld, den fina saft, som uti Nerver går, 35
 Ej än begripen är, än mindre hvar han rår.
 Kan någon mäta rätt, hur han ock forska ville,
 Af hiernans täta hvarf förmågan af et snille?
 Mån lustar och begär och böjelsernas lopp
 Af blodets färg och tyngd och omgång täckes opp? 40

i flera sammankomster, och meningarne voro skiljaktige. Efter långt tvistande, erhöles äntligen Kjönets dyrkare Segren, och dess rättighet at anses såsom en del af menskliga Släktet fastställes genom öppet utslag. Se i Essai Hist. Sur Paris.

(c) Det är bekant, at Catholiquerne förmena sig i synnerhet genom Jungfru Mariæ åtgjerd kunna vinna himmelen.

(d) Mahometanerne tro, at deras Prophets åsna blifvit intagen i Paradiset, ifrån hvilket alla qvinnor efter deras mening äro uteslutne.

- Så länge det ej skedt, är det i dvala drömma,
 At efter kropp och blod förståndets styrka dömma,
 Om man ej säja vill det dock ej mången tror,
 At Snillet allrahälsst i stora lemmar bor;
- 45 Det är den fördels lott det andra Kjönnet vunnit.
 Dock har man vederspel af denna satsen funnit,
 Förfarenhet gör et med gamla Grekens rop,
 At starkhet med förstånd ej alltid trifs ihop.
 Af gamla tide-rön och Götska talesätten,
- 50 Man ser en liten dvärg har alltid dårat Jätten (e),
 En apa i begrep för biörnen priset får,
 Och biet i snillebragd en hvalfisk öfvergår.
 Naturen är sig lik, man kan då säkert yrka,
 At snillets fina eld ej följer kroppens styrka.
- 55 Men just i kroppens kraft i näfrätt och i våld,
 Tör Männens öfvermacks från början ligga dald.
 Den kan ju stifta lag som myndigheten äger,
 Der är ju rätten störst, där våldet öfverväger,
 Hvad gäller vett och skäl mot tvång och trug och hot,
- 60 När mackten säger: lydl är fåfängt stå emot.
 Mig tycks jag verlden ser i vildhets första yra,
 När Barbari och våld begynte samfund styra,
 Hur då en Manlig arm, som Lag med svärdet skref,
 Det Kjön som rådde minst i tvång och trældom dref.
- 65 Från denna mörka tid ha alla missbruk stammat.
 Et foster, födt af våld, blef sen af lättja ammat:
 Et Kjön som all sin vinst af andras sällhet drog,
 Har sett, til detta mål, sin skönhet vara nog.
 Det blef i mörker qvar, och älskar nu sin dvala,

(e) I Göthiska Sagorne betecknas med dverg eu fintlig, slug och konstrik man. Jätten eller resen var däremot oförvägen och lätt bedragen.

Til myckenhetens lof, kan man ej mycket tala; 70
 De mästa qvinnors vett i dårskap föda tar,
 Och deras dygd sin grund på blotta vanor har.
 Ty quinnan är förment at någon sanning fatta,
 Man vil det nöje ha, at åt dess dumhet skratta;
 Men när, af dumhets frö, blir lasters fruckt til slut, 75
 Då giutes ömnogt gift och mycket tadel ut.
 Då gäller ej det skäl, at hennes vett förquäfvess,
 Hon är då svaghets käril och quinna ej förgäfvess.
 Naturen får då skuld, och blod och hjerta del
 I det, som blott har grund i fostrings-sättets fel. 80
 Man täpper ådran til uti en Springe-källa,
 Och undrar se'n derpå at ådran ej vil quälla.
 Man snärjer Örnens fot, dess vingar sönderslår,
 Förviter honom se'n at han ej Solen når.
 Så bindes Kjönets drift af fostrings-sätt och vana, 85
 At kämpas med hvaran på dumhets trånga bana
 Och som en prydnad dra okunnighetens ok,
 Ty det är quinnans skymf at vara lärd och klok.
 Ach! grymma tyranni, mån det vår Verld förbättrar,
 At halfva släktet stängs i dumhets trånga fiättrar, 90
 När brist på hjernor röjs i sysslor och i värf?

Men falska Föredom! du menniskjors fördärf!
 Du är det olycks-hjul som all vår ofärd drifver,
 Som gör at Verlden mörk, förvänd och lastfull blifver.
 Du blandar dig i alt, du alla tider följt 95
 Och jemt för menskjans syn den rena sanning dölgt.
 Du öfver jordens vidd dit mörka töcken breder,
 Et vilt, et höfsat folk, du lika våldsamt leder.

- Du är de dummas Gud: den visa som dig skyr,
 100 Du dock i spåren når, då han som mäst dig flyr.
 Han ofta fångat dig men aldrig hunnit döda:
 För sannings skarpa svärd, han tvingat dig at blöda,
 Men Hydran lefver dock, hon hundra hufvu'n bär,
 Och nya växa upp för et som krossat är;
 105 Ty hopen myndig är, som för dess dyrkan strider,
 Från Socrats (f) Galilées (g), intil Helvetii (h) tider,
 Han var och är sig lik, han tror sig sannings tolk,
 När i sit blinda nit han sårar hennes folk;
 Lät honom rasa fritt, men Du! som dristigt tänker
 110 Min sannings Hjelte! du, som ler åt lyckans skänker,
 I frihets sköte född, du vågat mången gång
 Åt Hydran lyte ge och bryta vanans tvång:
 Säj Rousseau! hvad för måln som nu din syn förblindar,
 När Kjönets du så hårt i vanmacks bojar lindar,
 115 När du oss snille, smak och känslans kraft betar,
 Ja lif och häftighet, som Kiönets ensak var.
 Har någon förr väl hört så ny och sällsam lära,
 At Quinnan ej en gång kan kärleks elden nära,
 At hon ej älska kan? Natur! Förfarenhet!

(f) Socrats öde är bekant, at han dömdes til döden för det han bevisade en enda Gudoms varelse.

(g) Galilæus, en stor Mathematicus blef på sit ottationde år af Påfven Urban den 8:de satt för inquisition och i fängelse, för det han upptäckt jordens skapnad och påståt, at där funnos Antipoder.

(h) Helvetius Autor til de L'Esprit, som nyligen för sin Bok blifvit förvist Håfvet och Paris, har funnit sin största förföljare uti en sin vän, hvars lycka han gjordt, och den han af egna medel gifver et årligit underhåll: Vid erindran, at han nu för dess otacksamhet borde indraga det samma, gaf han til svar: at han det så mycket mindre ville göra, som denna nu voro värd et dubbelt medlidande; emedan han ej allenast har en vidrig lycka, utan ock et elakt hjerta at plågas med. At han skrifvit emot prejugeer lærer icke nekas, ehuru man ej kan medgifva alt hvad han anfört i sin Bok.

Och alla tiders bok, som Quinno-öden vet, 120
Jag ropar Er til hjelp mot en så kättersk tanka.

Kom Rousseau, lät oss kring i fordna verlden vanka,
Din Sapho (i), den du först från Quinnor väljer ut,
Af kärlek vågar sielf på lifvet göra slut:
Mån hon den enda är? Nej, Panthea (k) henne hinner, 125
Som af mer ädel eld mer dygdig låga brinner:
Af sorg och saknad rörd hon trotsar hjeltars mod,
På döda makans bröst hon gjuter ut sit blod.
I samma ägta glans en Cariens (l) Drottning blänker,
Som tvenne undervärk åt verld och kärlek skänker. 130
Mausolens like än har verlden aldrig sedt,
Ej eller den sig sielf til graf åt makan gedt.
Ja, kärlek så sin kraft i Quinno-bröst kan väcka,
At han af ömhet tycks sin egen fackla släcka;
En älskad, kär, Arisbe (m) af Marius kedjan drar, 135
Af kärlek skiljer sig vid det hon kärast har.
Här tycks Naturen sielf sin egen lag försaka.

(i) Sappho född i Lesbos, och namnkunnig för sina makalösa gåfvor i Skalde-Konsten, störde sig ifrån en klippa til döds, af förtviflan öfver Phaons kallsinnighet den hon häftigt älskade.

(k) Konung Abradats Gemål af Susiane, förlorade sin man i Cyri krigshär dit hon följt honom. Vid hans död genomstack hon sig sielf med en dolk. Xenoph.

(l) Drottning Arthemise lät bygga sin man til heder en Grift-vård, som efter honom blef kallad Mausolée, och ärkännes för et af verdens undervärk. Hon förtärde i en dagelig dryck hans aska, och sade sig ej värdigare graf kunna lemna honom än sig sielf. Plin.

(m) Arisbe, en af den Numidiska Konung Himsals Bi-Hustrur, var högeligen älskad och sielf betagen af den unga Marius, som hos samma Konung hölts fången. Hon hade det ädelmod at sielf befordra hans flygt, ehuru hon därigenom förlorade alt hopp at vidare se honom. Roll. Hist. Rom. Tom. 10.

- Alceste (n) än längre går, Admetis trogna maka:
 Hon dricker ut det gift som ämnat är dess man,
 140 Hon dör och visar ut hur Kjönet älska kan.
 Mån blått den fordna Verld af slika ljus får skina?
 Nej sidsta tidevarf har sett en Dansk Christina (o),
 Hos den Naturens hand har all sin rikdom tömt;
 Men hjertat vördas mäst, som ädelt stort och ömt,
 145 Mot alla lyckans hot har vårdat trohets låga
 Och segrat öfver skymf, harm, fängsel, nöd och plåga;
 En Kunga-Dotter stängs i hårda bojors stål,
 Och hälften af sin tid all jämmer hällre tål,
 Än hon sin Makas namn med minsta fläck vill svärta,
 150 Och kalla nedrig den som hon har skänkt sit hjerta.
 Säj blott, han brottslig är, och frihet ger dig hand,
 Nej, kärlek blir förrådd, du väljer dina band.
 Jag tror at slika rön man ock af Männer funnit,
 Fastän, för deras mängd, de ej til rycktet hunnit.
 155 Så känslolöst och kalt som Quinnans hjerta är,
 Så matt och lika slögt dess snille vara plär,
 Är Philosophens sats, hvarmed han dristigt skryter;
 Men en så myndig dom ej Kjönets rätt förbyter.
 Om Quinnan lika högt i vett, som kärlek går,
 160 Är denna striden all och segren redan vår.

(n) Drottning uti Thessalien, som sin man ovetande drack ut et förgift hvaraf han skulle dödas.

(o) Christina Eleonora, Konung Christian den 4:des af Dannemark naturliga Dotter, gift med Gref Ulfelt: Ibland hennes stora egenskaper var hennes ståndaktighet och mod mäst at förundra; Under händes fångenskap tilböds henne frihet, om hon allenast velat medgifva, at hennes man varit förrädisk emot sit Fädernesland: Men hon nekade det och utstod det grufveligaste elände i 23 år med stort tolamod. Hon var en af de skönaste Fruentimer, och den lärdate i sin tid. Baile uti Art. Ulfelt, säger at hon bland menniskjor gått närmast fullkomligheten: Hennes lefnad kan läsas i förenämde Auctor, uti Hollbergs Heldinder och uti Hommes illustres de Dannemark.

En lika styrka kan i flera ämnen röjas,
 Ty hjerta och förstånd af samma fiädrar böjas.
 Et starkt, et välbyggt skepp, som friskt af vädren rörs,
 Har lika häftig fart på hvad för haf det förs.
 Så är en eldig siäl i drift och värkan lika, 165
 I hvad för mål hon valt, hvart hennes krafter fika.
 Men Kjönet är förnekt at nyttja rätt sit lif,
 Det går i dvala bort och lösa tidsfördrif;
 När oss förmenas alt hvad våra vett kan föda
 Och det dock glindrar upp af egen drift och möda, 170
 Är det ej största prof på snillets ädla mål
 Och på en tanke-kraft som inga gräntsor tål?
 Mån styrka, eld och smak i Quinno-skrifter fattas?
 Nej, därför at de ej af gräl och reglor mattas,
 Är deras penna stark, naturlig, lätt och fri. 175
 De störste Lärde Män mot Rousseau vitnen bli.
 Säg hvad det är för kraft du sielf så matt beskriver?
 Du nämner Himla-eld som siälen genomdrifver,
 Förstånd, Vältalighet, som bränner och förtär.
 Ach! fattas eld hos oss; säg i hvad skrift han är? 180
 En Nunnas matta bref (p) så högt ditt bifall vinner,
 Där dock i hvarje rad man lika tankar finner,
 Dem ägnar du ditt Kjön, det gör oss ej förfång.
 En Zilia (q) mera starkt och dock med mindre tvång
 Har hjertats eget språk i ömsta ord förklarat, 185
 När hon sin rena drift med konstens fägring parat.
 Sielf medger du min sats i en Cenies beröm,
 Som på vår skådo-ban syns både stor och öm.

(p) Lettres d'une Portugaise.

(q) Zilia, Den Unga Amerikanskans namn i Lettre d'une Peruvienne af Mad. Grafigni, som äfven är Auctor til den bekanta Comedien Cenie, den alla kjännare och sielfva Rousseau nödgas berömma.

- Hvar fins den tale-konst, som du så högt vil prisa?
- 190 Jag frucktar Grekland, Rom, den endast kunna visa;
 Och bland de stora ljus, som denna oljan närt,
 Ha tvenne konsten först utaf en Quinna lärt.
 Pericles, Socrate, gå hos Aspasia i lära (r),
 De skryta sielf deraf och kalla det en ära.
- 195 En annan Aspasia man med en Krona sett,
 De största undrans-rön Christinas ungdom gett (s).
 De visa i dess tid, på hennes Altar röka (t),
 Och lemna fosterbygd, at denna Stiernan söka;
 Europas ögonkast hon i sin uppgång drar (u):
- 200 Dess morgon mera lius, än hennes middag var.
 Christina lefver ej af sina Vapens ära,
 Som kunnat up til skyn de största Kungar bära;
 Hon sig odödligt namn med eget snille ger (v);
 Och Sverge, som sin högd med stålta ögon ser,
- 205 Ej mindre af sin magt än af sin Drottning skryter.
 Den liufva talekonst, som från dess läppar flyter,
 Förtjusat har et råd af kloka Gråhårs män (x);

(r) Se Plutarque i Pericles lefverne.

(s) Man har här i synnerhet velat märka Christina uti begynnelsen af dess lefnad, då hon genom sina makalösa egenskaper och vidsträckta kundskaper upväckte allmän förundran. De lärda, som i sednare tider velat visa sit Snille därmed at tadla denna namnkunniga Drottning, kunna icke betaga henne det odödeliga låford hon sig då förvärfvade.

(t) Ingen lärd fants i Christinas tid som icke uphöjde henne til himmelen; man kunde göra et Lexicon af alla de Stora Mäns namn, som dels skrivit til hennes ära, dels af hennes mildhet blifvit dragne til Sverige, bland hvilka senare Grotius, Salmasius och Carthesius äro de mäst märkvärdige.

(u) Les belles qualités de la Reine de Suede faisoient en ce tems là un si grand bruit par toute l'Europe &c. Chanut.

(v) Elle fit trembler par son genie autant que par ses victoires jusqu'à ses amis. Mr. Le Gendre dans les Memoires de Christ. par Mr. Arckenholtz. Tom. I.

(x) Il est incroyable combien Elle est puissante dans son Conseil. Les senateurs memes s'etonnent du pouvoir qu' Elle a sur Leurs sentimens. Il est

Och Gustafs segerljud man känna tycks igän.
 Dess vidt berömda håf är öppet för de värda;
 Hon delar krantsar ut åt hjeltar och åt lärda (y); 210
 Än gaf hon jorden Lag, och Frids Gudinna blef (z),
 Och än med en Descarte, hon lag för himlen skref;
 Än i hans hvirflar far, och för den högd ej skälfter,
 Och än med lika mod hon länders öden hvälfver.

Hur anstår det en lård, at ifras mot et Kjön, 215
 Som åt hans likar skänckt så många mildhets rön?
 Det tycks at samma Kjön som hjertan skall uplifva
 Är födt at ock en Mor för vett och kundskap blifva.
 Knappt jorden varit än af något Snille prydd,
 Som i sit klara lopp ej niutit quinno-skydd. 220
 Ej denna Sannings-sats Christina blott bevisar.
 Det vittra Änglands folk en Annas spira prisar (aa),
 Som i de ländas krets en allmän täflan väckt,
 Ja ock sin öma vård til deras öden sträckt.
 Hvem är det stora ljus, som gör at Tyskland dagas, 225
 At från dess mörka tract, båd gräl och vantro jagas?
 En Leibnitz vaknar opp, och på en kämpe rår (bb),
 Som Skolans afgud var i flera hundra år.
 Ej under at han oss den bästa verld beskrifvit,

---

surprenant de voir une fille tourner comme il lui plait les Esprits de tants de vieux et de sages Conseillers. Chanut.

(y) Hennes bref til Condé och Bayle vitna härom. Ingen stor menniskja fants i hennes tidehvarf, den hon icke med vänskap, nåd eller belöning hedrat eller upmuntrat, hvilket är et af de största bevis på hennes stora snille och urskilning, så väl som ädelmod och nit för vetenskapers upkomst.

(z) Vid Vestphaliska Freden 1648.

(aa) Man vet at de största Snillen Engeland haft, hafva lefvat under Drottning Annas tid, såsom Newton, Locke, Addisson, Steele, Pope, Swift och flera.

(bb) Aristoteles.

- 230 Den honom i dess håf en uplyst Drottning gifvit.
 Sophia (cc) ingen glants af Friedrichs Thron begär;
 Ej hennes höga siäl af lekvärk dårad är;
 De lärda söker hon: hon sticktar deras gille (dd)
 Och lägger grund dertil med Tysklands största snille.
- 235 Hvem mera ömt än hon har Vishets nöjen skött,
 Mer ädelt lefvat har och mera ädelt dött?
 Hon kom, at i vår verld en skymt af sanning söka,
 Och som en Socrat dog i hopp at den föröka. (*)

I hvarje lärdoms gren kan Kjönet vida gå:

- 240 Man många märka kan, jag nämner några få:
 Än ser man Chatelet (ee), en Newtons skrift förklara,
 En Cockburn (ff) åter här den djupa Locke försvara,
 Det kloka Albion sin Philosoph försmår:
 En quinna visar först at hon hans bok förstår:
- 245 Hon med en okänd hand den skatt i dagen ställer,
 At Locke til undran förs, och Vantro Vapnen faller.
 Försvara Locke så väl, att Locke dermed är nögd,
 Hvad större prof af ljus, skarpt vett och tankars högd?
 At göra Dygden täck, at rena seder måla:

(cc) Sophia Charlotta Konung Fredrich den Förstas af Preussen Drottning, ej mindre namnkunnig för sina stora förstånds gåfvor och vettgirighet, än det beskydd hon lemnat de lärde och Vetenskaperna. Les Mem. de Brandebourg.

(dd) Vetenskaps Academien i Berlin, som på denna Drottningens tillstyrkan inrättades.

(*) Hennes sista ord voro dessa: Ne me plaignez pas, car je vais à present satisfaire ma curiosité sur les principes des choses que Leibnits n'a jamais pu m'expliquer, sur l'Espace, sur l'Infini, sur l'Etre & sur le Neant.

(ee) Den namnkunniga Emilie de Breteuil, Marquise de Chatelet, som lyst i våra tider och bland andra arbeten utgifvit en förklaring öfver Newtons Philosophie.

(ff) Catharine Cockburn, kallad den Engelska Sappho, har skrivit med styrka i Theologiska, Moraliska, Dramatiska och Philosophiska ämnen. Hon

I denna ädla konst jag ser en Lambert (gg) pråla, 250
 Som både sträng och öm ger reglor och behag
 Och parar hjertats drift med dygdens högsta lag.
 Ja du, hvars namn så vidt kring Temsens strander blänker (hh),
 Som vänskap, glädje, lif, från sielfva grafven skänker;
 Hvars snälla påfunds kraft Planeter genomfar, 255
 Ur möjligheters vidd den dålda sanning drar;
 Du skildrar frögd och qual och siälens lif tillika,
 At hoppet styrka får och otron börjar tvika;
 Som en naturlig följd, du målar straff och lön.

Ännu et Änglands pris, et mönster för sit Kjön, 260
 Var unga Packington (ii) hvars djupa vett och snille
 En menskjas hela plickt, åt menskjan visa ville.
 Den muntra Sevigné (kk) med sådan täckhet skref,
 At ingen an så quickt, har yttrat sig i bref.
 Hvad stark och liflig eld man ser hos Heloisa (ll), 265

hölts för stor Poëte och för än större Philosophe: Hon är i synnerhet namnkunnig för sin försvars skrift för Locke.

(gg) La Marquise de Lambert har skrivit *Les Avis d'une mere à son fils*; *Les Avis d'une mere à sa fille*; *Reflexions sur les femmes*; *Traité sur l'Amitié*; *La femme Hermite*.

(hh) Mad. Rowe, för sit snille och lärdom mycket kjänd och vördad i sit Fädernesland, och nämnd med beröm i Samlingen af Poems by eminent Ladies in 2 Volumes 1755. I synnerhet för sin Bok kallad *L'Amitié dans le tombeau, ou Lettres des morts aux vivans*.

(ii) My Lady Packington för Språk och Bokvett ganska namnkunnig. Bland hennes arbeten skattas mäst *The wolhe duty of man*.

(kk) La Marquise Sevigné. Hennes Bref som äro i Sju Tom. tagas til mönster i deras ämne af alla kjännare.

(ll) Heloisa. Et Fruentimmer i Franckrike, som lefde i 12:te Seculo, namnkunnig ej mindre för sin lärdom, än för sin kärlek för Abelard, det största snille och den ländaste man på samma tid. Sedan hon genom et olyckligt öde, blifvit för all sin tid skild ifrån sin man, som tillika var hennes älskare, underhölit hon ständig bref-växling med honom. Hennes Bref äro i det värde, at de sysselsatt de största Poëter, at öfversätta dem hvar och en på sit Språk. Läs Baile Dict. Hist. Artic. Abelard. Article Heloisa.

- Ej större häftighet kan någon skrifart visa:
 Hon målar så sin plickt, sin ömhet och sit qval,
 At hvart et hjerta rörs af detta hjertas tal,
 I qvicka orda-prång hon ej sin låga svalar,
 270 Det är ej snillets språk, som denna själen talar,
 Det är et sammandrag af känslor och begär,
 Hon hänryckt och förtjust, af dygd och kärlek är.
 Ja bland den vittra flock, som Skalde-Guden dyrkat
 Hvem högre än mit Kjön har Guda-språket yrkat?
 275 Från tvenne Saphors tid, som pris för andra fått,
 Det konsten innehaft och lärdoms högden nått.
 Den Skald, som Flaccus sielf ej trodt sig kunna hinna (mm),
 Som i sin höga flyckt lik Örnen tycks försvinna;
 Den hant en quinna upp, i styrka öfvergick:
 280 Corinna för Pindar fem gånger priset fick.
 Ej nekas Deshouliere (nn) en oförgänglig lager,
 Hon snart det främsta rum bland Ludvigs Skalder tager,
 Hon var i tankar djup, i eld och målning rik,
 Den lärda Dubocage (oo) blir henne endast lik,
 285 Som än en Hjelte-dickt åt sina Landsmän gifvit,
 Af vittra samfund vald, belönt och hedrad blifvit.
 Dul som på dödsens bädd så stark och munter var,
 At knapt i hälsans sköt dig någon liknat har;
 Du som med bruten röst och qvafda suckar qväder,

(mm) Den berömda Pindare hade en farlig medtäflare i Corinna. Hon öfvervant honom fem gånger i de Grækiska sammankomsterna, och blef därföre kallad den Lyriska Sång-Gudinnan. Roll. Hist. Anc. Tom. 12. Horatius har miströstat at någonsin hinna så långt som denna Pindare. Se första Orden af des 4:de Bok.

(nn) Antoinette de la Garde Dame de desshouillere. Hon har varit bland de första i våra tider som klädt Philosophiska tankar i en lycklig Poësie.

(oo) Uti Arcadiska Academien i Bologne är hon intagen til medlem. Hon är Auctor til Episka Poemen La Colombiade och en annan Le Paradis terrestre, och en Tragedie kallad Les Amazones.

När ur din makas famn, i dödsens famn du träder. 290
 Säg ömma Welwood (pp) säg? hur kan du passa hop
 Så lyckligt orda-val med ängslans bittra rop?
 Hur kan du snille, konst, med grafvens bilder para,
 Så plågad, mattad, rörd, och dock så liflig vara?
 Är sådant ej bevis på siälens eld och kraft, 295
 Säj! Rousseau, mån du sielf har mera styrka haft?

Du säger, at vårt Kjön städs skrifvit svagt och illa,
 När dock den stora Bayle dess skrifter velat gilla (qq).
 Han som så högt och starkt i alla ämnen tänkt,
 Til sannings dålda djup sin pröfnings gåfva sänkt, 300
 I lärdom gått så långt, som menskligt snille hunnit,
 Sin like aldrig än i gransknings konsten funnit:
 Hur ofta prisar han de lärda qvinnors vett,
 Och en odödlig krans åt deras hjessa redt?
 Med lamt och fioligt ros han dem ej ära ville, 305
 Men som en sannings vän, et stort och vidsträckt snille,
 Han gläds at finna vett, som menskjans värde gör,
 Och tror, at namn och Kjön ej til dess väsend hör.
 Han vet at verlden gagn af dygd och vishet vinner,
 Ej frågar hvem det har, blott at man skatten finner. 310
 Med honom stämma in än flera Vittra män.
 En Hollberg (rr) Danmarks lius och Fruentimrets Vän,

(pp) Mad. Welwood. Et Engelskt lärdt Fruentimmer, i synnerhet kjänd för en Poeme kallad Ecrits d'un lit de mort à un Epoux, som är ej mindre hög, än rörande.

(qq) Han har i alla sina skrifter och i synnerhet i sin Dictionaire anfördt flera bevis af deras styrka, snille och lärdom, än man här kan upräkna.

(rr) Han har utfört detta ämne uti sin Försvars-skrift för Qvinno-kjönet, och ännu grundeligare uti sin Förberedelse til Catharina Alexeievnas Lefvernes beskrifning. I Klims underjordiska Resa, författad af samma Auctor, ser man hos de visa Potuaner en Jungfru föra ordet i rätten.

- Hur sinrikt han oss ej mot vanans våld försvarar,
 Och under lyckligt skämt vår menskio-rätt förklarar?
 315 Ja hos det största folk, som Klim beskrifvit har,
 Blef den til hufvud satt som aldravisast var,
 En Jungfru valdes ut, en Palmka ordet förde.
 En lika ädel drift den stora Greken rörde,
 Hvars penna kunskap, lius, behag och oväld ledt,
 320 Plutarque, hvars like knapt den lärda världen sedt;
 Han som de största män, med största vett beskrifvit,
 Har rara Qvinnors dygd i ljuset äfven gifvit,
 Hans vitsord, hans beröm, har Kjönets värde sagt.
 En Plato ock vår rätt för Allmänheten lagt,
 325 Då han ett lyckligt folk och samfund velat bilda,
 Där lag och tanke-sätt från missbruk voro skilda,
 Han delar Heder, Värf, emellan bägge Kjön.
 Du säger, det är ord och inga sannings rön;
 Men Nilens (ss) kloka folk ha sannat Platos lära;
 330 Hos dem var Kjönets pligt, om Riket omsorg bära;
 Där sköter Qvinnan alt, hon skipar lag och rätt,
 Hon vårdar Templets prackt och folkets närings-sätt,
 Hon sluter frids förbund, hon kan ock brynjan skaka;
 Hieltinnan far i fält, se'n fågnas af sin maka,
 335 När hon med segrar krönt uti hans armar far,
 Som hemma var sit hus, sit folks och barns försvar.
 Ej var det Manna-vett som styrde Gallers rike (tt),

(ss) Åtskilliga gamla Auctorer, i synnerhet Herodot, tala härom. Montesquieu, som i sina skrifter jämt bestrider fördomars värde, ytrar sig således: *Il faut avouer, quoique cela choque nos mœurs; chez les Peuples les plus polis, les femmes ont toujours eu de l'autorité sur leurs Maris! Elle fut établie par une Loi chez les Egyptiens, en l'honneur d'Isis, et chez les Babyloniens en l'honneur de Semiramis.* Lett.Pers. Tom. I.

(tt) L'administration des Affaires Civiles et Politiques avoit été confiée pendant assez long tems à un Senat de femmes choisies par les différens

När Rom, det stålta Rom, som aldrig haft sin like,
 Af deras mandom blef i största våda brackt;
 Nej, landet lydde då en frägdad Qvinno-mackt. 340
 Men när för Cesars svärd det under oket faller,
 Då är det Manna-vett som styr de tappra Galler:
 Då gällde icke mer et uplyst Quinno-råd,
 Dess välde var förstört, af Männers öfverdåd,
 Nu tycks mig redan se et måln i tusend pannor, 345
 Jag oväns dunder hör och mina vänners bannor,
 Et rop, ach Barbari! hur skulle det se ut,
 At mannen skjötte barn, och Qvinnan skjöld och spiut?
 Jag tilstår denna syn för oss så sällsam vore,
 Som den för Vidga blef, om han från Vallhall fore (uu), 350
 Och finge se en sprätt, gran, pudrad, klemig, vek,
 Til värn för landet satt, belönt för kämpa-lek.
 Han trodde ej en hand med slika miuka fingrar,
 Som vid sin skönas söm det lena silket slingrar,
 Skull hafva styrka nog at föra rätt et svärd, 355
 Och at den läckra Kropp af Chocolaet närd
 I fält skull tåla alt, köld, hunger, vak och möda,
 Han dömdo falskt, man vet hur dessa hieltar blöda;
 Men hade han fått se en Smäländsk Sköldemö (vv),
 Som utan manna-hielp dref Dansken til sin ö, 360

Cantons. On remarque que les Gaulois, sous le gouvernement des femmes, avoient pris Rome et firent toujours trembler l'Italie; que sous celui des Prêtres, ils furent subjugués par les Romains. Essais Hist. sur Paris Tom. I.

(uu) Vidga den Starke, en gammal Göthisk Kjempe hos Kong Theodorich af Bern. Vallhall Göthernes hemvist efter döden.

(vv) Blända på Vedlanda i Vedes härad i Småland utdref Danskarna, som en Söndags morgon oförmodeligen öfverfölo deras hus; hon samlade i hast några qvinnor och med dem öfvervan fienden: Hon dödade deras Fältherre Tumlinger, hvars graf-hög ännu beses och kallas Tumlinge-hög. Blända och hennes sällskap fingo til vedergjällning den rättighet, at gå i lika arf med deras bröder.

I grof och tarflig dräckt, med solbränd hand och haka,
 När hon hölt gästabud med hafver-blandad kaka
 Och släckte hettans brand, i källans friska flod:
 Den had han häldre trodt om tapperhet och mod.
 365 I hårda fostrings sätt och allmän hug til ära
 Ha fordna Kämpar lärt at Sköld och Vapen bära.

Bland Göther var ej rart at få en stålklädd brud
 Och Möjan snart en skam, at gå i Qvinno-skrud.
 Den fick af stugan namn, som länge hemma dvaldes (xx),
 370 När Brynhild, Thoreborg (yy) bland raska Kämpar taldes.
 En dierf Penthesilée, bland Amazoners hop (zz),
 Thalestris, som sit namn har bragt i lika rop,
 Ha ömsom stoder fått på likbeströdda fälten,
 Af Hectors Baneman och Macedonska Hjelten.
 375 En an'n, som blödig sorg med grymhet parat har (1),
 Til lindring i sit qual, har endast hämden qvar:
 Hon såg sin man förrådd, oskyldigt förd til döden,
 Et bröst, som var så ömt, blir hårdt af sielfva nöden:
 Hon söker ingen tröst i suck och tårars flod;

(xx) Benckhilder var et skjämt-ord, som tillades dem af Kjönet, som vistades hemma, hvaremot den som iklädde sig vapn, bar namn af Brynhilder.

(yy) Tvenne Göthiska Skjölde-Möar.

(zz) Om denna förre läses i Hist. des Amazones, och om den senare i Curtius.

(1) Johanna Belleville, Olivier Clissons Enka. Sedan hennes man blifvit genom obilliga misstankar dömd ifrån lifvet af Philip af Valois, utrustade hon trenne Skjepp, dem hon sielf anförde och hämnade hans död genom ständigt härjande på Franska kusterna: *Ce nouveau corsaire fit descentes en Normandie, y força des Chateaux, & les habitans de cette Province virent plus d'une fois dans leurs villages embrasés une des plus belles femmes de l'Europe, tenant l'épée d'une main & le Flambeau de l'autre, presser le carnage & fixer avec plaisir ses regards sur toutes les horreurs de la guerre.* Essais Hist. sur Paris Tom. I.

Så gruflig oförrätt ej plånas för'n i blod. 380
 På hafvet oförtänt en väpnad skiönhet sväfvat
 För hvilken spåda arm den Franska flaggan bäfvar;
 Med högar utaf lik en strand hon fyller opp,
 Där hennes makas blod för mördar-svärdet lopp.
 De stålta Kämpar fly, hvem kan väl säker vara, 385
 När mord och dubla skott från hand och ögon fara?
 De Bömska Jungfrurs fegd ej glöms i verlden bårt (2):
 Den gjorde annan lag och Manna-väldet kort.
 Knapt vågar sig min hand at deras grymhet måla,
 Som Lejon strida de och krigets faror tåla. 390
 At gilla deras hämd, jag mig ej företar,
 Jag säger Rousseau blott, hur Kjönet fäcktat har (3).

Men än til högre mål har Qvinno-modet hunnit:
 Hjeltinnor visa sig som blott för dygden brunnit.
 Arria (4), Cato lik den forna ärans tolk, 395
 Med muntert lynne ger sin man en blodig dolk,
 Den hon med dristig hand ur eget hjerta vrider,
 Hon säger: *Pæte dö, det käns ej at det svider,*
 För frihet, Fosterland, sig visar än et mod (5),

(2) Deras anförerska Vlasta, som jämte dem vant åtskilliga segrar öfver Bömiska Konungen Premislaus, stiftade på sit Slott Devin, eller Jungfru-Slottet kalladt, en ny lag: När en Son föddes, skulle högra tummen afskjäras, och af en Flicka det högra bröstet, mannen skulle rida i Qvinfolks sadel och aldrig bära svärd, qvinnan välja man efter eget tycke och så många hon ville.

(3) Man har äfven här bordt anföra den bekanta Johanna d'Arc eller la Pucelle d'Orleans, som visat så underbara hjelte-prof: Men som detta ämne varit en stöte-sten för flera Poëter, så har man icke vågat sig at röra därvid.

(4) Arria, en förnäm Romersk qvinna, hvars man Cecinna Pætus under Claudii Regering dömdes til döden. För at upmuntra honom at dö med frimodighet, stack hon sig först sielf igenom med en dolk, den hon öfverräckte sin man med de orden: *Pæte non dolet.* Hist. des Emp. Tom. I.

(5) Aretaphile af Cyrén. Hon uphöjes som en Gudomlighet af alla Grekiska Skribenter och i synnerhet af Plutharque, oackadt af de bägge Tyranner, hon lät döda, den ena var hennes man och den andra hennes måg, den förras

- 400 Som ofrar up sit lugn och sina egnas blod,
 Ur grymma makans hand hon svärd och välde rycker,
 Hon lider ej en makt som hennes folk förtrycker;
 Det största hvälfnings-värk en Qvinna ställer an;
 Allena hon båd råd och uphof vara kan;
- 405 Sin dålda föresats hon så försigtigt drifver,
 At af sin egen bror Tyrannen dödad blifver.
 Åt den af ädelmod hon sedan väldet ger,
 Och all sin mödas lön i allmän trygghet ser.
 När denna ock sin makt i våld och grymhet byter,
- 410 Hjeltinnan åter väcks, ej medel henne tryter,
 Hon väpnar sig på nytt, förgjör Tyrannens lif,
 Går sen i skuggan ned til Qvinnors tidsfördrif:
 En spira hon försmår, den hon så väl kan pryda,
 Och visar at dess Kjön båd' herska kan och lyda.
- 415 Du, hvilkens stränga dygd af kärlek styrka tar (6),
 Som olik skyldighet så noga upfyllt har:
 De äckta Qvinnors ljus och värda döttrars regel,
 Du Spartas högsta pris, du hela Kjönets spegel.
 Dit öde och din dygd ha gjort dit ryckte stort:
- 420 En ny och ohörd plickt din ömhet möjlig gjort.
 En älskad Far förfölgs utaf en älskad maka,
 Här skal du blodets rätt ell' äckta tro försaka;
 Hvad grufligt växel-val? Men dygden rådig är:
 Hon finner sielf den stig som fram til målet bär.
- 425 Din ömhet blir din lag, en hamn för den förtryckta;
 Du från din maka går, at med din fader flyckta,

---

bror; orsaken var utan tvifvel, at kärlek för Fosterlandet ansågs den tiden för den största dygd.

(6) Chelonide Leonidas Dotter och Cleombrods maka, bägge Konungar af Sparta. Hon följde under dessa Konungars tvistande om Kronan, än sin far och än sin man uti landsflyktighet, och deltog således i bägges lidande, och uti ingenderas lycka. Hist. Enc. Tom. 7.

Du blir hans trogna hjälp, i nöd med honom far,
 Och lämna nöjen, Thron och prackt i Sparta kvar.
 Din mer än starka siäl alt hinder genombryter,
 Dit hjerta slits i tu, i tårar ögat flyter, 430
 När sista afskeds kyss du åt din maka ger,
 Men dygden i dit bröst all svaghet qväfver ner.
 Du härda hennes kraft i motgångs eld och töcken.
 Din verld var nyss en Thron, nu är hon dig en öken.
 Ur lyckans sköte stött du äfven pröfva får, 435
 At dygden utan glans, förglömd och okänd går.
 Men lyckan i dit tjäll tycks tända up sin fakla;
 Äröfrarn på sin Thron har redan börjat vakla.
 Följ, trogna Dotter! följ, til Kronan nu din Far;
 Han lyfts i ärans sköt och Spiran återtar. 440
 Men nej! du måste dig ur Fadrens armar rycka:
 Din makas undergång är bunden vid hans lycka,
 Dit hjerta styckas skall emellan Far och man,
 Din dygd, så stor hon är, ej bägge frälsa kan.
 Du köper makans lif med knäfall gråt och böner, 445
 Och i din hulda famn tar tvenne späda Söner;
 Du säger, kom min Man, jag delar nu din lätt,
 Jag olycks-vägen vet, jag har den nylig gått:
 I mörksta ödemark, i enslighetens läger,
 I lägsta koja stängd, med dig jag himlen äger. 450

J Visa, Verldens ljus, J Hjeltar, jordens prackt,
 Mån någon mensklig dygd til större högd är brackt?
 Ej frucktan, svaghet, hämd, ej högmod, den bereder;
 Ty ömhet är dess grund, och styrka henne leder.

Du, som et dödligt qval för Rom och frihet led, 455
 Som med dit eget blod beseglat tysthets ed:

Som lycka och natur beskärddt de största lotter,
 At Bruti hustru bli och födas Catos Dotter (7).
 Du var dem bägge värd, din dygd så sällsynt var,
 460 At ock dit minne blir med deras evigt qvar;
 När äran i sit Slott, de tvenne Hjeltar målar,
 En Porcia jemte dem på samma tafra prålar.

Hvad för behjertat mod i Qvinlig skönhet bor?
 Se oskuld i sin glans och dygd i döden stor,
 465 Hvad för et Hjelte-blod i späda ådror rinner?
 Man här i Fröijas bröst Thræseæ hjerta finner (8).
 En dyr Johanna Gray i vishet Kjönets prål (9)
 Et tvedräckts offer blir, et ärelystnans mål:
 Hon drages ur sit lugn, och slits ifrån de nöjen,
 470 Som föda höga vett, och äro dårars löjen:

---

(7) Porcia. Sedan Brutus beslutit at vara en af hufvudmännerna för de sammansvurne emot Cesar, blef han tankfull och bedröfvad, det hans hustru Porcia märkte, och sedan hon länge men förgäfvess bedt honom upptäcka sin oro för henne, gaf hon sig sielf et farligt sår, til at öfvertyga honom at ingen plåga skulle förmå henne at röja en hemlighet. Plut. in vita Bruti.

(8) Den kallsinnighet och styrka hvarmed han emottog det dödsstraff, hvartil han af Nero dömdes, läses hos Tacitus.

(9) Johanna Gray, hertigens af Suffolk och Françoise Brandons Dotter af Engelskt Konunga blod härstammad, gift med Guilford Dudley, en Son af Hertigen af Northumberland. Efter Kong Edvard den 6:tes död blef hon genom sin Svärfaders anläggning och stämplande utropad för Engelsk Drottning; hon vägrade länge at emottaga Kronan, men blef änteligen genom smickran och hotelser tvungen därtill af sin Moder och Svärfader. Hon regerade i 9 dagar, och blef af Drottning Maria den 2:dra, som feck öfverhanden, dömd til döden: Hon afrättades straxt därefter på sin ålders 17 år. Denna Prinsessa var et af de lärdeste Fruentimmer på sin tid; hon förstod, utom sit Modersmål, det Fransyska, Latinska och Grekiska Språket, och läste i det sista alla Vetenskaper. Hon skilde sig ofta ifrån Håfvets vanliga nöjen, för at skjöta sina Studier. En gång vid en allmän lustbarhet fant man henne allena i sit Cabinet med Plato i handen; och betygade hon, at all annan ro var allenast en skugga emot den hon då hade. Se Burnets Mem. d'Angleterre. Hist. des Amazones. Holbergs Heldinder och flera.

Hon trugas til en Thron, hon tvingas från sin Bok:
 Hon tar en Krona an som frihets största ok,
 Men af så sällsynt dygd dess ödes storm ej hvilat;
 Ty snart i högsta sky beredas torndöns pilar.
 Johanna från sin högd i stoftet tryckes ner, 475
 Et mer än dyrbart lif til pant åt friden ger;
 Til Thronen går hon följd af oro, tvång och häpnad,
 Til döden går hon glad med hopp och oskuld väpnad.

Och J! som skött et värf för alla stort och dyrt,
 Hjeltinnor, som ert folk med mod och vishet styrt, 480
 Som varit Throners prackt och stora samfunds lycka,
 Hvars minne tiden gömt och ärans händer smycka,
 Er glans, er dygd, ert namn, man nu bestrida vil;
 En lärd bevisa tror, J aldrig varit til;
 Han nekar Qvinnan mod, förstånd och siäl och styrka, 485
 At Verlden, som er frägd så länge hunnit dyrka,
 Lär nu med häpnad se, at hon har vilse gått,
 Och falska ljus om er i tide-böckren fått.
 Nu torde Ängland snart sin lyckas grund förglömma (10)

---

(10) Det lärer vara onödigt, at här anföra något om denna namnkunniga Drottning, af hvars lof alla Historier äro fulla. Hennes Epitaphe, som står i St. Marie le Bows Kyrka, är märkvärdigt både för sin sanning och korthet.

Spains Rod, Romes ruin, Netherlands relief,
 Earths joy, Englands gem, worlds wonder, Naturs chief
 She was and is, what can there more be said?
 On earth the chief in heaven the second maid.

Roms fall och Spaniens ris och Englands dyra smycke,
 Et Nederlands beskydd, Naturens mästestycke,
 Som frögd och undran verlden bär.
 Hvad kan väl yttras mer i orden?
 Hon var den främsta mö på jorden;
 Den andra hon i himlen är.

- 490 Och sin Elisabeth til Qvinno-slöjder dömma,
 Bevisa at hon matt Regerings-bördan bar;
 Fast hon Regenters ljus och Verldens undran var.
 En lika sannings sats tör ock i Spanien gälla (11):
 Det lär ej kännas vid en rådlig Isabella,
- 495 Som ädel, tapper, stor och härdig i beslut,
 De tiders största värk med klokhet förde ut.
 Knapt hade någon flagg vid Cuba strander fläcktat:
 Förgäfves en Columb mot våg och afvund fäcktat,
 Än torde Indiens skatt ej fyllt Europas brist (12),
- 500 Och många undrans rön vår kundskap hade mist,
 Om denna Qvinnans mod i vanmagt sig förvandlat
 Och hon mot männers råd den gången icke handlat;
 En Kung med alt sit råd åt sådant vågspel ler,
 Ej fins til detta Värf i Spanien medel mer.
- 505 De flera stälta Håf, där prackt och rikdom blänka,
 För Vetenskap och konst ej mera vidsträckt tänka,
 Den tid feck mången narr, för lek och gyckel-spel,
 I lyckans sköte rum, i Kungars ynnest del,
 När lärda verldens ljus för deras åsyn gömdes,
- 510 Och snille och förtjenst til nöd och glömska dömdes:
 Men Isabellas siäl en större klarhet har:
 Hon öfver vanans krets med ädel styrka far;
 Sin hela Qvinno-skrud i preglat Guld hon vänder,
 Och ger den dyra skatt i snälla Seglarns händer,

---

(11) Isabelle d'Arragon, Ferdinandi Catholici Gemål och Med-regent; är lika namnkunnig för sin klokhet och försicktiga regering, som för sit mod och sin tapperhet. Hon upfylte en Generals och Hjeltes skyldigheter, anförde sielf sin Krigsmakt, och vant åtskilliga betydande segrar. vid. Mariana.

(12) Härmed menas icke öfverflödet af guld, silfver och ädla stenar, som snarare tör hända ökt Europas brist; men verkliga förnödenheter, såsom vissa läkedomar, och för menniskliga lifvet nyttige varor.

Han hinner til sit mål, han lyckas i sin färd, 515
Den gramlåt brackte oss en rik och okänd värld.

Än fler af Kjönets prackt Historien för oss målar:
En klok Semiramis i verldens barndom prålar,
För tapperhet och råd, för slughet, mod och mackt,
Hon sig och Babylon til verldens under brackt. 520
Men om man ej så långt vil tidens länker följa,
Om ovisshetens måln tycks denna bilden dölja,
Så må sig ögats fart ej länge matta där,
En annan visar sig, som är oss mera när,
En ny Semiramis, hvars ryckte upfyllt jorden, 525
Som med en myndig röst befalte hela Norden (13):
Hvad många Kungar sökt, den sluga Drottning vant,
Hon trenne Kronor tog och vid sin Spira bant;
Af all Regerings konst var hennes af den äckta;
Med spe och lösa ord hon låter Albrecht fäcka, 530
Med båga, svärd och spiut, hon åter strida vil,
Hon fruckta tycks hans kjön, det hör en Qvinna til:
Sin synål kan hon så emot en brynsten hvässa (14),
At hon med samma hand tar Kronan af hans hjässa;
Med sina Qvinno-fel hon i den svaghet föll, 535
At hvad hon vant med mackt hon genom vett behöll.

Den stålta Zenobie (15) som sielf med raska händer
Sit Rike skyddat har och ökt med större länder,

---

(13) Margaretha, Konung Waldemar den 3:djes af Dannemark Dotter, och Svenska Printsens Konung Håkans i Norige Gemål. Hon stiftade den bekanta Calmare Union.

(14) Konung Albrecht skickade på spe Margaretha en brynsten, at hvässa sina synålar uppå.

(15) Zenobie. Kejsar Odenats Gemål, regerade jämte honom och efter hans död. Hon residerade i Palmyra, eröfrade Persien och Egypten, och anförde

I frid, försiktig, klok, i Vapen, lycklig, diärf,
 540 Hvem visar mer än hon vår rätt til höga värf?
 I denna rara siäl sig mod och snille möta;
 Här ses en Qvinno hand, som lika väl kan sköta
 En Spira och en Bok, en Penna och et Svärd
 Och Asiens Drottning är ej mindre rask än lärd.
 545 När äntlig och dess mackt för lyckan måste vika,
 Hon i sit nederlag sin höghet ser tillika;
 På Hjeltens Segervagn hon största prydnan är,
 Men större är det lof, som Hjelten henne bär.

En an af Götiskt blod ej mindre vörndnad väcker,
 550 Som öfver sielfva Rom en myndig Spira sträcker (16):
 Et under i sin tid, som, på sin höga lätt,

---

sielf sina härar. Hon var en lärd Princessa, kunnig i många språk; och har sielf skrivit den Orientaliska Historien. Kejsar Aurelianus, som öfvervant henne, och förde henne uti triumph til Rom, har på det prägtigaste uphögt hennes stora egenskaper, uti et bref til Romerska Senaten. Se Dict. Hist. de Baile Art. Zenobie.

(16) Amalazonte, Östgötha Konungens i Italien Theodoricks Dotter. Alla de kroppss och sinnes förmåner, som kunna tillägnas menniskligheten, voro hos henne samlade. Uti sin spädaste barndom upväckte hon allmän förundran, med sit snille, som sträckte sig til alla ämnen. Vid mognare år intog hon alla hjertan med sin skönhet och sit behageliga väsende, och när hon efter sin Faders död, tilträdde regeringen, viste hon sig ej mindre makalös i klokhet och rättvisa. Hon införde smak för Vetenskaper bland Götherne. Hon bibehöll sin myndighet emot inbördes oroligheter och utvärtes krig. Hennes lefnad var en kjedja af olyckor; hon förlorade på kort tid sin Man, sin Far och sin enda Son, och var sedan alt stadigt omgifven af afvund och hemliga fiender, utan at äga någon annan stöd än sig sielf. Hennes hjerta har dock mäst gjordt henne odödelig. Hon ådrog sig de storas hat, genom det beskydd hon lemnade de förtryckta och nödlidande. Sedan hon genom sin Frändes Theodaths förställning och den hjälp hon af honom förmodade uti regeringen, funnit för godt at dela den samma med honom; blef hon på et lönligt och förrädiskt sätt, efter hans anstalt förqvafd och dödad. Den ifver, hvarmed Kejsar Justinianus hämnade hennes död, bevisar i hvad stort anseende hon i sin tid var. Les vies des Hommes Illustres, Tom. 2.

Med Kronan, mycken sorg och mycken ära fått.
 Natur och fostrings sätt och lyckans rika håfvor,
 I sinne, kropp och börd ha samlat sina gåfvor
 Och haft Amalazonte til högsta ögnamål, 555
 När hon blef Kjönets prackt och alla Kröntas prål:
 Här hade skjönhet sig med Snilles eld förenat
 Och hjertat var af ljus och sannings strålar renat,
 At hvar en känsla där var idel godhets drift;
 Med dygd, med ädelmod, hon dämpar afvunds gift. 560
 Försåt och mackt och hat kring hennes Thron sig rota,
 Med klokhet, mod och vett, kan hon dem alla mota;
 Hon sist et offer blef, men genom ödets brått,
 Och rönt ock deri de stora menskjors lått.

At måla denna fläck, kan ej min fiäder hinna. 565
 I Norden än en gång vi märka en Hjeltinna (17),
 Som lyfts från ringhets djup til Tronens höghet opp,
 Med egen ära prydt sit underfulla lopp.
 J som åt börd och blod så mycket värde skänken,
 I små och trånga vett, som efter vanan tänken, 570
 Som tron, at klokhet går som arf til namn och ätt.
 Och binden Dygd och vett vid förnämt fostrings sätt:
 Se här et stort bevis mot denna fördoms yra;
 Den nyss en hydda skött, kan nu et Rike styra:
 Den blott Naturen prydt och enfald ammat opp, 575

---

(17) Catharina Alexievna, Kejsar Peter den I:s Gemål, blef först namn-kunnig genom det sluga påfund, hvarigenom hon frälsade Czaren och hela dess Armée, då han vid Pruth af Turkarne var belägrad. Den mackt hon ägde öfver sin Gemåls hjerta, utöfvade hon endast med mildhet. Många sina undersåtare friade hon från döds-straffet, och de Svenska fångarne hade at tacka henne för sit lif och underhåld. Efter Kejsarens död, fullföljde hon alla hans stora anläggningar; i synnerhet fullkomnade hon Vetenskaps Academien i Petersburg, dit hon samlade de lärdaste män i Europa.

Blir nu en stor Monarks och hela Rysslands hopp.
 Cathrina! hvad för pris kan mot den höghet svara,
 At du en medhjelp feck för Stora Petter vara?
 Hans många Hjelte-värf ej stadna vid hans slut;
 580 Du för hans höga Verk, hans stora anslag ut,
 Med myndighet och nåd du styr et vidsträckt Rike
 Och hade af dit Kjön ej i din tid din like.

Bland fordna äldrens ljus, hvi vill man leta mer?
 Vår tid ju största prof af Kjönets styrka ger.
 585 Ej under, Rousseau glömt, båd' Roms och Asiens Qvinnor,
 När han ej varse blir de lefvande Hjeltinnor.
 Hvad stor Regerings konst, hvad härdadt mod och vett
 Har ej vårt Tide-hvarf i en Maria sett (18)?
 Hon vant sin Spira sielf, hvars styrka hon ock pröfvar;
 590 De största Hjelte-mod hon i sin skola öfvar.
 Ej mindre stort bevis man i Petrowna ser,
 Som Titus än en gång åt menskligheten ger.

Dig Kronan för vårt Kjön! han äfven dristat glömma,
 Som gåfvor och Förtjenst drar fram ur mörkrets gömma,
 595 Du Sverges dyra Mor, som eldar Snillen opp,
 Och ger en ädel drift åt Vetenskapers lopp:
 Okunnoghetsens sky är från vår himmel viken.
 Du äfven Spiran för uti Naturens Riken;
 Dess under samlar Du, i präcktigt sammandrag (19),
 600 Du känner denna fläck, du forskar ut dess lag,
 Hvad sanning är så dåld, den ej Louisa finner?

---

(18) Maria Theresia. Kejsarinna och Drottning av Ungern.

(19) Hennes Maj:ts kostbara Natural Cabinet, som anses för et af de största i Europa.

Dess tanke-gåfvors vidd til alla ämnen hinner,
 Sielf hos sit unga Kjön hon smak för vishet väckt,
 När hon til deras vård sin höga omsorg sträckt (20).
 På Qvinnors tanke-kraft och på den sats jag drifver, 605
 Louisas stora Siäl det största vitne blifver.
 Ach! skapa om vår Nord och vis din Guda-art;
 Så liflig Snilles Eld, et vett så högt och klart,
 Är icke endast skänckt at Kjön och Spira pryda,
 Den samling på en Thron har mera at betyda. 610
 När Ljuset tändas skal och spridas i et Land,
 Ger himlen facklan först uti Regentens hand.
 Vår Nord en dager fått som långsam synes skrida,
 Och nattens skuggor än med svaga strålar strida.
 Än går en sann förtjenst i torftighetens spår, 615
 En mindre odlad smak hos Allmänheten rår.
 Än hörs ej rycktets mun åt äckta Snillen gifva
 Den dyrkan och det låf, som dem til täflan drifva.
 Min Drottning, Du är den som dimman skingra skall;
 Gif ljus och tröttna ej vid et så värdigt kall. 620
 Sätt Lärdom i sin dag, och lär Dit folk at tänka,
 At intet må bli mörkt där Dina strålar blänka.
 Då skal Dig äran sielf et evigt offer ge,
 Och Verlden samlas hit at Dig och Svergie se:
 Då lär vår efter-verld i sina domar tvika, 625
 Om hjerta eller vett var störst hos vår Ulrica.

Hvad för en galla har då Rousseaus penna ledt,
 När han vår svaghet blott, men ej vår styrka, sedt?
 Et ängsligt ögnablick, när ledsnad honom plågat,
 Han obeväpnad sig mot hela Kjönet vågat; 630

---

(20) De unga Fruentimmer, som på Hennes Maj:ts omkostnad upfostras.

Då blir hans penna slög som är så stark och rik,
 Hon vitne mot sig bär och är sig sielf ej lik.
 Men säg du, sannings Vän, hvad har väl Kjönet felat,
 Se'n du en gång oss sielf så mycken heder delat?
 635 När du om Qvinnors dygd, begrep och fostrings sätt,
 Så värdigt yttrat dig och dömt så sundt och rätt (21).
 Hvem har beklagligt vis min Philosoph förtretat?
 Tör hända i et lag en fiälla honom retat,
 Som i hans dräckt och gång et högmål kunnat se,
 640 Ell' vågat åt hans Vett en löjlig ställning ge.
 En dåres djerfva hugg kan ock den visa röra.
 Ell' mån en skönhets mackt dit hjerta gifvit göra,
 Som stålt och obevkt din rena eld försmått;
 Hvaraf vårt hela Kjön har namn af hårdhet fått?
 645 Men nej! vi må vår rätt på dessa skäl ej öka,
 Vi slippa någon sak med Philosophen söka:
 Det icke Rousseau är, som oss förklenat har;
 Han sielf det vitne ger, at det hans skugga var (22).

---

(21) Uti sin Discours sur l'inutilité des Sciences, har han yttrat sig således: *Je suis bien éloigné de penser que cet ascendant des femmes soit un mal en soi. C'est un présent que leur a fait la Nature pour le bonheur du Genre Humain. Mieux dirigé, il pourroit produire autant de bien qu'il fait de mal aujourd'hui. On ne sent point assez quels avantages naîtroient dans la Société d'une meilleure éducation donnée a cette moitié du Genre Humain qui gouverne l'autre. Les hommes feront toujours ce qu'il plaira aux femmes. Si vous voulez donc qu'ils deviennent grands et vertueux, apprenez aux femmes ce que c'est que grandeur d'ame & vertu. Les reflexions que ce sujet fournit et que Platon a fait autrefois, mériteroient fort d'être mieux développées par une plume digne d'écrire d'après un tel Maître & de défendre une si grande cause.* Discours par Mr. Rousseau, si le Rétablissement des Sciences & des Arts a contribué a epurer les moeurs, pag. 35.

(22) Han slutar Företalet i sit Bref til Mr. d'Allembert, med dessa orden: *Lecteur, si vous recevez ce dernier ouvrage avec indulgence, vous accueillerez mon Ombre; car pour moi ie ne suis plus.*

PROSA

BERÄTTANDE PROSA

PERSONALIER ÖFWER EN ICKORN, SOM
ÄGDES AF FRU GREFWINNAN OCH
RIKSRÅDINNAN CRONSTEDT.

Charmant, alla Ickornars prydnad, sit släktes *raretet*, och en skönhet ibland djuren, är född på en Ö i Mälaren (*); hwarest många präktigheter, både af konsten och naturen, äro församlade, och hwilken icke allenast alstrar åtskillige nyttiga Creatur och växter, utan ock stundom tjenar til för- 5
nøjelse, för de högsta Personer af människosläktet; så at detta hans Fädernesland är mycket namnkunnigt.

Om hans *Familie* och föräldrar har man icke så tilräckelig kunskap, at man med wisshet skulle kunna uptekna hans ahnor; han är af den bekante Ikornesläkten, som utspridt sig 10
kring hela werden, men i synnerhet här i Norden *florerar*. De hafwa här, mäst i alla *provincier*, sina gods, och de lustlott, de om Sommaren bebo, äro af en mycket gammal bygningsart, och besynnerligen höga.

Så snart han föddes hit til werden, wardt han af en widrig 15
lycka förföljd: han eftersattes af många rofgiriga fiender, som i hans egit fädernesland wille gripa honom an: han wärgde sig länge; men råkade dock i andra fienders händer: et större och främmande folkslag öfwerföll honom; han måste gifwa sig fången, och förlorade således den oskattbara friheten. 20
Hans ogemena skönhet (**) war orsaken, at man skänkte honom lifwet: man ansåg honom, som et under bland sin

---

(*) Kungsör.

(**) Han war hwit, som en snö, med röda klara ögon, och mycket *subtil*.

släkt; dock dömdes han lika fult til samma öde, som den stora *Bayazeth*, at i en bur förnöta sin öfriga lifstid.

25 En tid tilbrakte han i detta tilståndet, til dess lyckan öppnade för honom et sällare lefnadssätt: hans öfwerherre, bewekt af hans fågring, tålmod och redlighet, som gjorde, at han aldrig, under sit fängelse, försökt någon nedrig väg til undflykt, beslöt at förbättra hans wilkor, och hade så mycket
30 större skäl, at öfwa detta ädelmod, som han, i det han gjorde honom lycklig, sjelf feck tilfälle at betyga sin wördnad för en den fullkomligaste person, åt hwilken denna lifsfången blef skänkt. Här begyntes nu hans olyksmåln at skingras: en sträng lag, som förböd, at skänka honom friheten helt och
35 hållen, öfwerträdde wäl icke; dock sökte man at göra hans fångenskap icke allenast lindrig, utan ock präktigt och behageligt; den största och uppersta Byggmästaren (*) gaf ritning til hans *palais*: det war efter den *Chinesiska* byggningsarten; det pryddes med målningar och alla tjenliga *ornementer*;
40 och at galret icke skulle synas til hans wanära, säges det i wisshet, at samma stora Mästare med egen hand det förfärdigat. Innanredet war icke mindre beqwämligit, i synnerhet hans säng, som war af en helt nymodig *façon*. (**) Huset sattes på en *plan*, hwarest war en mycket präktig *Situation*,
45 och dess utom en ort, som alla de förnämsta biwistade (***). Här blef han med nöje sedd: hans skönhet och äfwentyr af alla betraktade och förundrade.

Hans föda war utwald: hans bord altid betäkt af många rätter, åtskillige slag, och de största *rariteter*.

50 Det aldraförnämsta af hans lycka war det, at den samma höga Personen, som fattat nåd för honom, sjelf med egna

---

(*) Mäster *Johan*, som i detta werket för omtalas.

(**) En Mårdskins muf med stålträs dörr.

(***) Grefwinnans sängkammare.

händer betjente honom: en ära, som ingen hwarken fått eller kan förwänta; men som en stor lycka sällan med ödmjukhet kan bäras, blef han änteligen häraf så stält, at han af ingen annan wille låta sig upwakta. 55

Hwad hans egenskaper beträffar, war skönheten i synnerhet den, som mäst bragte honom i anseende: man måste tilstå, at naturen här wist et underwerk. Hans kropp så wäl *formerad*, at finhet och *proportion* täflade med hwarann: en hy, som med sin hwithet trotsade snön och alla liljor, och 60 ögon som til eld liknade *brillanter*, och til färg de skönesta *Cornioler*, et släp, som i pragt ej eftergaf de rikaste af den arten, och som tjente til et dubelt *modell*, så wäl för de nu brukelige Hattprydnader, som Fruentimmers hand-gewär. 65

Hans sinnes gåfwor woro icke så lysande: naturen hade här handlat efter sin wana, som är, at ej på et ställe samla alla förmåner: stora skönheter gifwas sällan med stort wett; dock är han at berömma för sin tystlåtighet, fredsama lefnadssät och måttlighet; i synnerhet har han haft en afsky för starka 70 drycker, så at aldrig något win kommit i hans mun: hans hufwud *passion* har man dock märkt wara lätja; emedan han med sömn mäst tilbragt sin tid.

Det sällsammaste, som gör hans fägring så mycket *rarare*, är, at i hela den gamla Ickornska släkten allesammans warit 75 *brunetta*, och i sin färga liknat de swartbruna *Africanske* folkslagen, och dennas skönhet deremot förnämligast bestod i en underbar hwithet, hwaraf de naturkunnige tagit anledning, at hålla honom för et skönt missfödsel, för at undwika at gifwa några skäl, som kunde lända hans *Familie* på Möderne 80 til någon wanheder. Hans behageliga lif blef, i sin bästa fägrings tid, af döden hädanrykt: han gick från det sällaste fängelse til det ewiga intet; hans täcka skal lærer länge trotsa

förgängeligheten (*), och hans namn är af en lärd (**)
 85 odödlighet gjordt, så wäl, som hans minne lär blifwa uprepadt
 af den höga person han har roat,
 hwilken ej så snart lär glömma
 sin lilla *Charmant*.

VETTSAGA (***).

DEN GRÖNA FOGELN.

Uti det stora Riket *Bøjelse*, som ligger emellan *Hjertat*
 och *Förnuftet* regerade den namnkunniga Drottningen
Klarsynt. Hon nedsläktade ifrån Himmelen och var kommen
 på jorden at göra alla dem lyckeliga, som lydde henne;
 5 Hon styrde sitt folck med kärlek och rättvisa: de hade till-
 bakars för henne den vördnad, som höga egenskaper och
 välgjerningar förtjena; de lefde sälla under hennes Spira och
 hade nu icke någon högre åstundan, än at se henne utvälja
 sig en gemål, på det de måtte vinna af henne en afkomst,
 10 som liknade henne, och kunde göra deras sällhet beständig.
 Hon följde deras tränga åstundan, och valde *Vänskapen* till
 sin gemål, en *Prins* af ett behageligt utseende och så vin-
 nande åtbörder at ingen kunde se honom, utan at intagas af
 dess väsende. De lefde til hvars andras fågnad, och afvunden
 15 fant icke något smärtefullare ämne, än detta lyckliga paret.

Af så fullkomliga föräldrar föddes ock något förträffeligt:
Klarsynt bragte till verlden en son, som hade fådt bægges

---

*) Förwarad i *Spiritu Vini* och står i *Upsala Cabinet*.

(**) Se *Linnaei* Resebeskrifning genom Upland, Westmanland etc. pag. 9.

(***) *Vätter* skall vara ett gammalt Göthiskt eller Danskt ord och betyda så mycket, som *genius*, *genie* eller *Fée*; ett väsende, som kan vara både ondt och godt, af större förmögenhet än människjan. Ordet brukas ännu i Skåne ibland allmogen.

egenskaper. Den unga *Lättböjd* var ett begrep af alt, hvad en lyckelig födsel kan åstadkomma; han var ock ämnad till den största lycka som någon dödlig kan vinna; ty förutan 20 det at han af sin moder *Klarsynt* var född at regera öfver *Bøjelsen*, ett stort och vidsträckt land, var han ock å fädernes sidan tronäskare, till ett ännu långt härligare Rike; nämligen *Lycksalighet i kärlek*. Detta landet var så vida belägit ifrån hans Moders Rike och därjemte omgifvit med så många 25 klippor, skogar och berg, at intet i verlden var svårare, än råka lyckelig dit: Dock ärsattes den möda man utstod på vägen, nogsam af detta landets skönhet och liuflighet. Det låg under den blidaste himmel: Solen värckade här de sällsyntaste och ljufligaste frugter, som icke i något annat land finnas och 30 äro ej en gång till namnet bekante: Där var aldrig någon köld; och natten var här så behagelig, som sielfva dagen: De sälla invånarne njöto här en beständig frid: De hade ej en gång hört talas om krig, så at tapperheten var den endaste dygd, som var obekant i detta lyckliga landet, hvarest alla andra dygder 35 valt deras fristad; men i synnerhet var den Drottningen, som regerade här, värdig at man för henne vågade alt. Till at vinna henne till gemål jämte hennes Crona, ämnade *Klarsynt* sin kära *Lättböjd*; ty han kunde ej blifva regerande i detta landet, utan at äga Drottningen sjelf, som där var eneväldig; 40 emedan *Vänskapen Lättböjds* fader hade där varit allenast lydkonung.

Lättböjd, som var född at vara *Bøjelsens* lagliga Kung, vändes ock i tid af sin moder vid regeringen: Hon lärde honom känna detta landets styrcka och svaga, och under- 45 rättade honom i alt, hvad som fordrades at blifva en stor och lofvärdig Regent; förnämligast lärde hon honom ett språk, som endast brukades i hennes Hof och hvilcket var vida skilt ifrån det, som talades öfver alt i landet: en försigtighet

50 så mycket mera nödig, som *Lättböjds* hela lycka endast där-
uppå berodde.

När han nu var kommen till de år, at han borde uppfylla
det höga öde, som honom väntade, kallade *Klarsynt* sin son
till sig uti det innersta af sitt slott och talte honom sålunda
55 till: Min *Lättböjd*, nu är den tiden för handen, på hvilcken
du skall börja at göra dig värdig din lycka; du är utsedd af
ödet, at vinna en gemål, jemte hennes Rike; en förmon som
få dödliga hunnit till. Uti det sköna Landet, *Lycksalighet i*
kärlek regerar denna Drottningen hon är *Naturens* och
60 *Oskuldens* dotter, en Gudinna af underbar skönhet, hvars
magt förnämligast består däruti, at ingen föråldras, som
kommit under hennes lydnad: Hon älskar dig redan, min
Lättböjd, fast du icke sedt henne, och du äst ämnad att vinna
henne allenast du tager dig till vara för ett, som är at tala
65 *Böyelsens* språk till någon annan, än henne; vagta dig allenast
därföre; ty den skönhet, som du går at uppsöka, vinner du aldrig
utan detta vilckor: Därmed gaf *Klarsynt* sin son trenne askar,
dem hon befalte honom öppna, så snart han anträdt sin resa.

Printsen tog afsked af sin Moder, med tusende försäkringar
70 at lyda hennes befallning: han gaf sig straxt på vägen och
stادنade först på ett vidt fält at eftersinna hvad han borde
sig företaga: Här öppnade han en af sine askar och blef där
varse ett par glasögon af det aldrafinaste ämne, som *Klarsynt*
endast kunde tillreda och hade den egenskapen at så snart
75 man brukade dem, såg man alting rätt: de fördoldaste san-
ningar kunde man med dem upptäcka; ty när man allenast
förstod at passa dem jämt, föll den hinnan, hvar med alla
menniskor födas och kallas okunnighet, af ögonen. Printsen
hade ej förr satt dem på sig, än han blef varse vägen till
80 *Lycksalighet i Kärlek*. Den låg på höger, och *Lättböjd* begaf
sig straxt på den samma med innerlig lust och glädje.

Straxt däruppå kände han efter, om glasögonen ännu
 sutto kvar; emedan han frugtade at de kunde fallit af, men
 de hade då redan så nätt fäst sig i hans egne ögon at där
 märktes ingen skillnad: De hade ock, långt ifrån at göra 85
 något obehageligt utseende, förökt hans ögons fågring och
 gifvit dem dubbel glants. Printsens föll häröfver ej i ringa
 förundran; han öppnade med begärelse den andra asken: Däruti
 låg ett hjerta af lefvande färg och fagert utseende; alla ådror
 och rörelser teknade godhet och ömhet; en låga syntes brinna 90
 i grunden, som aldrig släcknade, ty en klar olja giöts ständigt
 däruppå. De naturkunnige veta namnet så väl på denna
 olja, som elden, och kalla den förra åtrå och den senare
 egenkärlek, bägge intryckte af den visa Naturen i alla men-
 niskjors hjertan. Men det märkvärdigaste af allt var, att icke 95
 någon tanka eller rörelse fans här, som icke *Lättböjd* nu
 kunde se med de nya ögonen: ju mer han betraktar dem,
 ju renare och skönare blifva de: en så förträffelig kraft var i
 det ämnet af hvilket ögonen voro gjorde.

Printsen fattade hjertat, satte det emot solen och änteligen 100
 emot sitt bröst, då det i samma ögnablick införlifvade sig
 helt och hållit med hans hjerta; hvad för sällsynte händelser
 äro desse, ropade den af undran betagne och häpne Prinsen,
 månn något kan återstå, som dem öfverträffar. Han öppnade
 derföre den tredje asken! men, himmel; hvad blef han icke 105
 varse! där låg en bild af den fullkomligaste skönhet, som
 någonsin kunde afmålas, et dragande tycke, segrande ögon
 och et Majestätiskt anseende skilde denne Prinsen i ett ögna-
 blick ifrån sin frihet och förriga ro. Han blef orörlig stående
 och beklagade tusende gånger sin nyfikenhet, som bragt 110
 honom at se och älska något, det han aldrig kunde finna;
 men när han i det samma vände om bilden och kastade
 ögonen dit, blef han varse denna skrift:

PRINTSESSAN. *FÖRNÖJELSE.*

115

ALLRÅDANDE.

I . LANDET.

LYCKSALIGHET. I. KÄRLEK.

BLIFVER . INGEN . ANNAN . TILL . DEHL .

ÄN . DEN .

120

SOM . AF . DEN . VISA .

GUDINNAN . *KLARSYNT.*

FÅDT .

ÖGON . OCH . HJERTA .

OCH . ICKE . TALAR .

125

BÖFELSENS. SPRÅK .

TILL .

NÅGON . ANNAN .

ÄN .

DENNA . PRINTSESSAN.

- 130 I hvad för en bestörtning af glädje kom icke *Lättböjd*, när han såg sig af ödet vara ämnad at blifva ägare till Printsessan *Förnöjelse*, den största skönhet i verlden; emedan han just varit så lyckelig at få af sin moder *Klarsynt* både ögon och hjerta: Ach! sade han vid sig sjelf: huru lycklig lærer jag
- 135 icke blifva, när jag en gång, för denna himla skönheten får nedlägga detta hjertat, som är gjordt at dyrka henne, och tillika försäkra at ingen kan rätt se hennes egenskaper, än äfven den, som fådt ögon dertil: Stora och mäktiga *Förnöjelse!* du som alla dödliga eftersöka, hvad skulle väl bringa mig
- 140 utur din ynnest; hvi har du icke satt min lydnad på större prof; på det jag kunnat visa, huru högt jag dyrkar dina fullkomligheter; ty det vilkoret, att ej tala det förbudna språket, är af ingen svårighet. Däruppå fortsatte han sin väg med Printsessans bild i handen, den han ständigt beskådade.

Han var nu redan kommen till gräntorne af hennes land 145 och såg hennes Slott lysa på långt håll, hvilket var byggt af en enda Smaragd och innehölt så många rum som dagarna i året, förutan en myckenhet små afdelningar och Cabinetter; ty *Förnøjelse* byter ofta om rum, men är dock mäst alltid i detta Slott. Den som ej sjelf varit i landet, kan icke föreställa 150 sig all dess härlighet, oagtdad all den beskrifning, som deröfver kunde göras. Dess förmåner så väl af naturen som den lyckliga regeringen och invånarens lefnads sätt, äro så förträffliga att de ej kunna rätt afskiltras. För den, som derföre har lust at känna detta landet til alla dess beskaffenheter, är 155 säkrast at han begifver sig dit; ty alla Chartor och beskrifningar äro otillräckelige at därom gifva en fullkomlig under rättelse.

Lättböjd fördubblade nu sina steg i hopp att snart hinna sitt föresatta mål. I det samma råkade han att se en *ros*, den 160 han tyckte vara vacker: han hade så när talt henne till, men fruktade att han kunde misstaga sig på språket; ty skyndade han henne förbi: Hans svaghet tvingade honom dock at vända tillbakars. Han såg på henne och kunde icke afhålla sig at tala henne till; och som det var *bøjelsens* språk, för- 165 vandlades han samma stund till en fogel, så grön, som ett gräs.

Den olycklige *Lättböjd*, som nu var så när landet *Lycksalighet i kärlek*, och att blifva ägare af Printsessan *Förnøjelse*, förlorade nu på en gång alla dess hopp och dömdes 170 at sväfva omkring detta landet, utan att någonsin blifva ägare af Drottningen. Till så mycket större smärta måste han ock ständigt se hennes bild för ögonen med samma åtrå, som tillföre och bestod hans straff däruti; att, så länge han var förtrollad, tala *Bøjelsens* språk till alt hvad han såg. 175

Den första han råkade var ett *Får*, som betade uti en

äng, dit flög han och talade språket på det häftigaste. *Fåret* bräkte tillbakars och sedan detta varat någon stund, skyndade han sin väg, och längre, att fullfölja sitt grymma öde.

180 Han stannade sedan i ett bo, där en *Orrhöna* låg med sina ungar. Hvem skulle trodt at han äfven här var nödsakad att tala språket: icke dess mindre måste han där an och sedan han pratadt sig trött, skakade han vingarna och flög bort.

Här ifrån gaf han sig att resa i luften öfver berg och
185 dalar och hvilade först på ett tak: där låg en liten *mässings-tråd*, den *Lättböjd* ej förr blef varse, än han måste fram och tala språket: *strängen* qvillade igen, då ett *bokblad* i det samma blåste dit upp och bragte honom en stund till sig. Gröna fogelen, hoppade således en lång tid emellan desse,
190 lika sysslosatt med bägge.

Straxt nedanföre låg en trädgård, öfver hvilken *Lättböjd* skulle fara: där låg ett stycke *limm*, hvaruppå han straxt fastnade: här satt han en lång stund och pladdrade, till dess en grof arm fattade *limmstycket* med sådan kraft, att lilla
195 fogelen föll af.

Man skulle nu tycka att *Lättböjd* redan utstådt nog för sitt brott; men ach! huru länge måste han ännu icke fara vilse i berg och skogar, samt nöta sin lilla tunga med *Bøjelsens* språk. Han kastade ögonen ned i en dal och blef
200 där varse en *Rå-get*, som han straxt skyndade till, och satte sig emellan bägge hornen at slamra så mycket at *Rå-gets* snart blifvit yr i hufvudet. Från henne koxade han på ett *Lagerträd*, hvarest satt en liten *Steglisa*, dit hans öde genast förde honom: aldraskönaste *Steglisa* sade han med *Bøjelsens*
205 språk i högsta ton: dina glimmande fjädrar förtjusa mina ögon och din röst rörer alt mitt innersta: ingen i verlden är så vacker, som du: hvad skulle nu mer kunna intaga den *gröna fogelens* hjerta än dina vinnande behageligheter. I det samma

sprang en liten *Kattunge* förbi trädet in i en bergsrefva, då *gröna fogelen* straxt måste ned och ropa efter honom. En *Skogsråtta* var där förut inne, med hvilken han något pladdrade, dock som hon hade sin väg up till en borg, räckte det samtalet icke länge.

På allmän vägen stod en *Gärdesgårds stör*, som var rödkritad och lyste på långt håll. Den feck *Lättböjd* oförmodeligen se; han viste sitt öde: han måste fram och tala, samt utgjöt för *stören* de mäst rörande ord, och ehuru *stören*, var en *stör*; dock syntes han för *Lättböjd*, som hade han haft lif; änteligen kommo alla som gingo den vägen och bröto spillror af *stören* så at *gröna fogelen* blef nödsakad at lemna honom. 215 220

Sedan vankade han öfver ett *fält*: det säges at han där äfven hviskat några ord; men för en gammal och nog brukad *kappa* pratade han nog länge och mycket. Hos en liten *mössa* af lade han ock sin pligt; kort sagt: ingen har bättre i agt tagit de förelagda straff-reglor och med mera tålmod utstådt sin förtrollings tid, än den *gröna fogelen*. 225

Emedlertid använde *Klarsynt*, som med smärta såg sin sons afvikande, alt, hvad i hennes förmåga stod, at kunna återbringa och frälsa honom. Hon rådfrågade sina böcker: hon pröfvade styrckan af sin förvandlings staf; men hon fann at alt var lättare at förändra, än ett slikt förtrollat sammanhang. Änteligen fann hon af de teckn, som visat sig vid hans födsel, ännu ett enda medel till hans räddning, som var at om *Lättböjd* allenast kunde slippa in i Drottning *Förnøjelses* Slott, så skulle han ock straxt blifva folck och då var det förnämsta vunnit; skulle han sedan vara så lyckelig at få se henne sielf så väl at han kunde känna henne från alla andra, så skulle han aldrig mer kunna tala *Bøjelsens* språk till någon annan. Detta var nu det endaste medel till hans frälsning, hvilket dock var långt svårare at utföra än det första lätta 230 240

vilckoret, som i början var honom förelagt och det han sielf så vårdslöst öfverträdde.

Klarsynt slog med sin staf och straxt kom en af hennes tjenarinnor, som kallades *Omtänckt*, hvilken bodde nu vid 245 gränsen af *Lycksalighet i kärlek*; men hade förr varit hemma där i landet och ännu där så bekant, at hon älskades än af *Drottning Förnöjelse*, hvars infödde undersåte hon var: väntade ock allenast på *Tillfållets* hemkomst som var portvagtare i Slottet, at flytta dit upp. För detta fruentimber 250 berättade *Klarsynt* sin sons olycka och det medel, som ännu var öfrigit till at frälsa honom; Försök, sade hon, min kära *Omtänckt* at, genom din slughet och försigtighet, bringa honom in i Slottet, ty mitt välde sträcker sig ej till en annan Gudinnas gränsor, som är lika mäktig med mig.

255 *Omtänckt*, som vördade Gudinnan *Klarsynt* af alt sitt hjerta, hade ock för *Lättböjd* både vänskap och medlidande, lofvade Gudinnan at göra alt hvad i hennes magt stod till hans räddning. Hon begaf sig därför till det ställe han vistades och var i neyden af hennes boning, hvarest hon ock straxt 260 fick honom i ögnasigte, då han satt på en Rosenbuske, hvars blomster alla voro affallne, med matta vingar och dufne ögon.

Omtänckt, satte sig i en dahl straxt nedanför *Lättböjd*, där hon bättre kunde höras än synas, och började med ljufligaste stämma denna sång:

265   Du sälla land, du jordens skönsta rike;
               Där dygder, frid och oskuld bygga bo,
               Din härlighet, din pragt är utan like;
               På dina fält de rätta nöjen gro;
               Den ljusa ort naturen innebär
 270   *Lycksalighet i kärlek* är.

* * *

Här lys en sol, som ömnog värma delar;
 I detta land är hvarcken mörkt ell' kalt;
 En ljuflig västanvind i luften spelar,
 Som renar, svalckar och uplifvar alt.
 Storm, Ljungeld, Dunder, blix, här aldrig var; 275
 Den minste moln-fläck är här rar.

* * *

Det sälla folck, som bor i dessa länder
 Vet ej af krig och allmän plågors nöd;
 Här ondskan är med all sin hop okänder
 Och brist förvandlas här i öfverflöd: 280
 Den täflan som så mycket buller gör
 Man aldrig här omtalas hör.

* * *

Den Drottning blid som uppå Tronen lyser
 Är den som gör sitt folcks lycksalighet,
Förnöjelse, som i sitt väsen hyser 285
 En Gudakraft den ingen tolcka vet,
 Som sökes städs och är i högsta rop;
 Men sällan vins af menskjors hop.

Vid det *Omtänckt* således nämde, så väl Landet *Lycksalig-*
het i kärlek, som Drottning *Förnöjelse*, lystnade den gröna 290
fogelen därpå och kände igen ehuru förtrollad han var, desse
 älskelige namnen. Han flög ifrån sitt rum och satte sig på
Omtänckts axel, som låddes att hon det ej märkte, men steg
 dock sagta upp och gaf sig på vägen till Slottet, fullfölljandes
 under sin gång, den påbegynta sången således: 295

Hon ofta söks i harnesk, hjälm och pantsar:
 På störda fält, bland kulor, krut och lod;
 Men aldrig sågs hon än i seger-kransar:

300 Dess drägt är frid, som icke stäncks med blod;
De hjeltar henne sökt på denna stig
Ha alla ju bedragit sig.

* * *

I välde, magt och kronans gylldne strålar,
Man säkrast tror at nå förnjelse;
Men fåfängt hopp, dess bild där endast prålar:
305 Gudinnan sjelf sig mände sällan te.
Hon trifies ej bland smickran list och tvång:
I menlöshet är hennes gång.

* * *

Bland flygtig ro, och flättjans lust och lekar
Vid *Bachi* bord och *Fröjas* tidsfördrif
310 Hon äfven ock sin ädla skatt förnekar,
Hon tynas där och har slätt intet lif.
Den hennes gunst och sällskap rätt vill få
I stillhet henne söka må.

* * *

Vid *Pactols* flod, i hvalf och rika grufvor
315 Mång lågsint själ ock menar henne bo;
Men ach! hon trifs fast mer på gröna tufvor
Och delar torftighet sin ädla ro:
Hos dem hon tidt sitt hvilo-läger slog
Där måttlighet har alltid nog.

* * *

320 En lustgård är på denna redd belägen
Där sig Gudinnan stundom roa plär,
De gamla visa vörda denna vägen

Där sig Förnöjelse i frihet klär;
 Den sig ej vill till sjelfva landet ge,
 Får henne här i stillhet se.

325

* * *

Här grönskas alt i dalar, äng och lunder;
 Här lagren drar af *Castalls* brunnen saft;
 Här skådas och här söks naturens under;
 De kännas här till värckan, ordning, kraft.
 Den sång, det Echo man i skogen hör
 Är skalden, som sin harpa rör.

330

* * *

Gudinnan lys i desse täcka dalar
 Som månan bland de qvicka stjernors här;
 Men i sin stad, i Slottets glada salar
 Hon solen lik i glants och fågning är.
 I Lärdoms lund hon vistas väl ibland,
 Men säkrast i sitt eget land.

335

Under denna sången hade *Omtänckt* hunnit fram till staden och geck nu ända upp till Slottet, förandes på sin axel den *gröna fogelen*. Knappt hade hon stigit in i det stora galleriet, 340 som med de förträffeligaste målningar var utsiradt, för än hon kände sin axel lättas; hon såg sig straxt om, och fann med glädje och förundran *Lättböjd* stå för sig i mennisko skapnad.

Prints, sade hon, så ären I änteligen tillbakars kommen 345 ifrån en olyckelig förtrollning: Huru glad är jag icke nu at se det, och huru fågnas icke den stora *Klarsynt* sjelf i detta ögnablick. Nu återstår för mig icke mer, än at rådfråga ödet, hvad det öfver eder beslutit. Jag går i *Rättvisans* Tempel

350 at inhämta Guda svaret. Där med geck *Omtänckt* sin väg
och *Lättböjd* blef kvarstående i den största förvirring, blandad
med glädie och ånger. Hans ögon kunde knapt mättas af de
präktigheter, som omgäfvade honom; dock uppehölt han sig icke
med deras beskådande; men brann af längtan och åtrå at få
355 se Drottningen själf, som dock till hans olycka nu till sin
lustgård med hela sin Hofstat utfarit.

Printsen, som således befann sig allena i Slottet, hade nu
tilfälle, under det han afbadade sitt öde, at bese alla desse
dyrbarheter, i synnerhet de makalöse skilderier och mål-
360 ningar, som prydde rummen. Gudinnan hade låtit aftaga,
genom de namnkunnigaste skalder och målare, sine förnämsta
bedrifter, samt alla dem af hennes undersåtare, som i trohet
för henne lagt å daga de märkvärdigaste prof. Man såg där,
jämte Målningar, äfven på präktige Marmor-stoder de störste
365 händelser ristade, som under *Förnøjelses* Spira sig tildragit,
jämte sånger och lofdickter till hennes ära, alt i gudarnas egit
språk författadt, hvaruti tvenne skalder förnämligast lyckats,
den ene en namnkunnig Romare (*), som dock på slutet föll
i hennes onåd, för det han vrångt uttydt och missbrukat
370 hennes lag, och blef derföre förvist landet, och måste sluta
sitt lif på bedröfvelses Ö, den andra en Herde (**), som
ännu vid *Seine* floden betar sin hjord och hvilcken till
Gudinnans lof författadt de utvaldaste qväden; hvarföre hon
ock själf prydt hans vördade hiessa och snöhvita låckar med
375 lager, som växit i hennes egen lustgård.

Här såg han Gudinnan aftagen på åtskilligt sätt och vid
olika tilfällen; än syntes hon i den Persiske hjeltens krigs-
här (***). Då hon förde den kloka *Tigranes* med sin älskeliga

---

(*) Ovidius.

(**) Fontenelle.

(***) Då Cyrus hade öfvervunnit Konungen af Armenien anhölt han med
dess Son Tigranes om frihet, samt böd till den ändan en ansenlig utlösning.

gemål vid handen, hvilckas ägta låga smälte bojorna af deras händer och vunno dem frihet och riket tillbakars. Här syntes 380 Gudinnan öfvermåttan Majestätelig och skön såsom ock detta är en ibland hennes största och vackraste bedrifter, än såg han henne i Cariske hofvet hos den bedröfvade Drottningen *Arthemise*, då hon var syslosatt med at blanda af den älskade *Mausoli* aska en bitter och tröstefull dryck. Gudinnan 385 var här öfvermåttan täck och behagelig; änskönt i diup sorgedrägt, så at *Förnöjelse* icke en gång förfallnar vid suckar och tårar hos dem, som lefva under hennes välde; men aldratäckast var hon dock i herdadrägt, sittjandes i en liten hydda emellan *Philemon* och *Baucis*, hvaräst hon utgöt öfver 390 detta lyckliga paret de ljufvaste nöjen och sjelfva odödeligheten.

Lättböjd var så intagen af denna målningen at han tyckte det *Förnöjelse* var aldrabehageligast och likast sig sielf, i denna otvungna och enfaldiga ställning.

När han nu besedt en stor dehl af galleriets och Salarnes 395 pragt, begaf han sig i de smärre rummen och Cabinetten, hvarest ej mindre förträffeliga och sällsynte stycken vittnade om Gudinnans fågring och magt. Här voro Miniatur och perspective-målningar af en undransvärd konst och täckhet, som förestälte en dehl af Gudinnans mindre namnkunniga 400 gjerningar, men af lika värde med dem, som allmänt omtalades; Ibland andra var en liten tafla, som i synnerhet fäste *Lättböjds* upmärksamhet. Här syntes *Förnöjelse* först med sin trygga och hjeltlika uppsyn emellan tvenne älskande,

---

På tillfrågan hvad Tigranes ville gifva för sin gemåls frihet, svarade han sitt eget lif; emedan icke något annat kunde svara emot hennes frihet, hvaraf Cyrus blef så rörd at han skänckte dem alla friheten och konungen sitt välde igen. Vid deras hemkomst berömde alla Cyrus förutan Tigranis gemål; då han henne frågade hvad hon tyckte om Cyrus, svarade hon sig icke hafva sedt honom; emedan hon endast hade fäst ögonen på den, som ville gifva sitt lif för hennes frihet.

405 hvilcka omgåfvos af fahror och olyckor, som de genom
 Gudinnans tillhjälp lyckeligen öfvervunno. Straxt bredevid
 sittjandes med dem samma vid en låg och enfalldig herde-
 hydda i lika ställning och skick, som hos *Philemon* och
Baucis, och änteligen sist hos ett ensamt och sörjande Fruen-
 410 timmer, som var syslosatt at med blomster och rökvräck pryda
 en graf, där den trogna älsklingens aska hvilade.

Här äro, sade *Lättböjd* för sig sjelf, de samma händelser
 på ett ställe sammandragne, som jag nyligen i de stora mål-
 ningar särskildt betraktade; men vid det han något närmare
 415 lade ögonen där till, fann han det vara något annat och
 kände igen Herdinnan *Omtänckts* ansigte. Han erhindrade
 sig därvid hennes öde och olyckor, dem han så ofta både
 förundrat och ömkat sig öfver.

Straxt jämte denna målningen var uppsatt en annan, där
 420 Nymphen *Dorilla* med sin herde, hvilade under en grönskande
 Lager och Gudinnan *Förnöjelse* mitt emellan dem, kring om
 detta lyckliga paret sväfvade behagligheter, herda lekar och
 bygdens ljufliga tidsfördrif och nedan för deras fötter låg
 Täflan, Högmod, Titlar och flere dårskaper i matta och af-
 425 tynande ställningar.

Printsen kunde ej tillfyllest roa sina ögon med denne men-
 lösa och täcka målningen, då han oförmodelig bak om sig,
 feck höra ett sagta sorl.

Små Gudar, Frihet, Oskuld, lekar och lust trängdes hop-
 430 tals om hvarandra, at öppna dörren för Drottningen som nu
 kom hem, stödjandes sig emellan tvenne sina bästa vänner,
Visheten och *Dygden*, *Lättböjd* af vördnad och kärlek upfylld
 beredde sig nu at genom tränga hopen, för at kasta sig till
 Gudinnans fötter, som skyndade till sin trohn at utgifva be-
 435 fallning till en stor högtids frande, som på långlig tid ej
 varit i bruk i hennes Rike.

Denna högtid var insticktad af Gudinnan til åminnelse af den Armeniska Printsen och dess gemål, hvilckas Personer och sällsynta kärlek hon i sitt Slott låtit aftaga och nu nyligen blifvit beskrefne. Så ofta något Kungeligt Par gaf sig under hennes beskydd, firades denne högtid å nyo; men oagtdad all den sällhet och ro hvarmed hon öfverhopade dem, var dock icke något så sällsynt att finna, som Kungelige Personer i *Lycksalighet i Kärlek*. Nu var en så mycket större och allmännare glädje, som de bägge Thronpryde, hvilckas namn nu skulle helgas henne, voro tvänne de fullkomligaste Personer, som af himmelen blifvit skänckte på jorden. Mildhet, Skönhet, Vishet och Rättrådighet ökte deras magt och sirade deras Spira i Norden. Gudinnan *Förnöjelse* älskade dem ock så högt at hon ej ett ögnablick skildes vid deras sällskap.

Under denna glädjeberedelse kom *Omtäncket* tilbakars med Guda svaret, som lydde sålunda: *Lättböjd* är tillåtit at vistas i landet *Lycksalighet i Kärlek*, ja ock stundom se Printsessan *Förnöjelse* sielf; men ett oundvikeligt öde pålägger honom för sine begångna fehl en viss art af förtrollning, så at han i all sin tid, menniska om natten, och fogel om dagen, vara måste.

DE SVENSKA POETER.

För någon tid yppade sig en träta på Vishets-berget; icke emellan Gudinnorne, ty de äro oagtdad deras Kön likväl enige; icke heller emellan dem och *Apollo*, ty som han var allena Gud på bärget, voro de nie väna Systrarna alla angelägne att behaga honom. Således var väl hela Guda-skaran här fredlig, men invånarena gnabbades ofta, i synnerhet i Skaldernes samfund upkommo utan återvändo nya tvister, än om slegt-

linien och ahnorna, än om gunsten vid Håfvet, men i synnerhet om rang ordningen; Skalderna träta sällan om penningar
 10 och gods. Nu var bullret så mycket större, som de upprörde
 sinnen talade hvar sitt Modersmål; här var ett blandat ljud
 af Engelska och Tyska, Italienska och Spanska, Fransyska,
 Hålländska, Svenska och Danska; änteligen, sedan oväsendet
 något sagt sig, kunde man tydeligen höra, at den stora
 15 *Stjernhjelm* tvistade med några lärde. I synnerhet voro det
Gratjan, Fontenelle, Pope och Swift, samt några sådana
 Tyska Auctorer hvilka väl egenteligen i det ämnet som
 förehades aldraminst hade bort utlåta sig. Det är icke allenast
 Eder sielf-kärlek, sade denne lärde Svensken, men ock tillika
 20 en stor okunnighet, som bringar Er till så förklenliga utlätelser
 om mitt Fäderneslands snillen och deras framsteg i Vettens-
 skaper; J känner icke vårt språk huru kunnen J då dömma
 om våra Skalder och Lärda? Tillstånd heldre at den goda
 tanka J hysen om Edert eget, hindrar Er at undersöka
 25 sanningen och således äro Edra omdömmen icke annat än
 föredommar grundade på vana och våld; huru velen J neka
 at Norden framalstrar stora Snillen, sedan där varit en
Christina, som med sin lärdom satt hela den vittra verlden i
 förundran och det i en tid då Vettenskaper och smak ännu
 30 icke varit uti Europa rätt vakne? Det är icke underligt, sade
Swift, at *Stjernhjelm* som varit denna Drottningens Skald och
 till Hennes heder sammanskrifvit Comedier och Baletter,
 genom Henne och sig vill bevisa sina Landsmäns snille gäfvor
 men han lærer icke varit med i den bekanta *Battel of The*
 35 *Books*, emedan han hvarken är andtruten eller mål-lös. Detta
 begabberiet satte *Hercules* Alstrare utom sin vanliga kall-
 sinnighet. Jag älskar sanningen och mitt Fädernesland sade
Stjernhjelm, Apollo kan i denna tvist endast gifva utslag;
 hvarmed han gick upp till Vishets Guden och berättade

hvad händt var, hemställandes saken til hans afdömande. 40
 Guden afhörde med oväldiga öron den Svenska Skaldens
 klagan, som på egna och alla sine Landsmäns vägnar anförde
 den oförrätt, dem tillfogades af de Franske, Engelske och
 Tyska Poeter, hvilka öfverhopat det Heliconske Archivet
 med tusende försvarsskrifter, för sina egna gåfvor och arbeten, 45
 då däremot de Svenska snillen af medfödd ärbarhet aldrig
 med slikt besvärat det Parnasiska håfvet. Jag känner alla
 mina undersåtare, sade Guden: och vet nogsamt åt hvilcken
 och huru mycket jag af mina gåfvor förlänt; det är sant de
 Välske, Franske, och Engelske, hafva i de senare tider börjat 50
 förr at offra på mina altare, och kunna således i något visst
 hafva förmån för de Nordiska, men deraf följer icke, at inga
 snillen finnes uti Norden, och at den icke kan framalstra
 Skalder; det kommer icke deruppå an huru snart man börjar,
 men huru väl man utför en sak. De Svenske hafva, oagtat 55
 de länge varit under Krigs-Gudens välde, dock länge sedan
 svurit eden åt *Pallas* och mig, och från den stunden hafva
 de, så väl som andra folckslag, blifvit af Sång-Gudinnorne
 hyllade. *Clio*, *Thalia*, *Urania*, *Caliope*, *Erato*, *Therpsechore*
 och *Polumnia* hafva i Norden ägt stora dyrckare; och om de 60
 Svenska af *Melpomene* och *Euterpe* (a) icke varit så högt be-
 nådade, kunna de deremot i djupa och flera vettenskaper
 framvisa många snillen. Af Skalder hafva de, utom dig, den
 jag anser för deras Hufvud-Man, at framtee, en *Lucidor*,
Columbus, *Vexion*, *Lindsköld*, *Dahlstjerna*, *Rudéen*, *Olof* 65
Gyllenborg, *Spegel*, *Lagerlöf*, *Runius*, *Broms*, *Holmström*,
Verfving, *Gejsler*, *Sophia Brenner*, *Trivald*, *Lenberg*, *Eld*,
Rissell, *Frese*, *Jan Hjerne*, *Palmfeldt*, *Kolmodin*, utom den
 myckenheten, som på *Maronis* språk sungit högt och ljufeligt,

(a) *Melpomene* och *Euterpe* som upfunnit at dickta Tragedier och äro i
 synnerhet satta öfver dem.

70 ja de, som nu dageligen i Svidiod vid Sång-Gudinnornes
sida upfostras torde snart bringa Konsten till sin högd, bland
hvilcka finnas några ägta snillen, dem jag en gång ej lär-
neka odödlighet. Således kan du lätt segra öfver dina vederdelo-
män genom detta utslag, at jag sjelf erkänt för Skalder, dem
75 jag här upräknat; dock på det sätt, at bland dem varit
samma åtskillnad som träffas bland andra folckslag; at som-
lige af dessa hafva hemtat styrckan från sjelfva Hufvud-källan;
andra åter från de ädror och rennelar, som löpa genom flera
omgångar och således förlorat något af sin kraft; Men på det
80 du och dina Landsmän hädanefter må blifva befredade för
dylika oförrätter, gifver jag dig befallning, at sammankalla
alla Svenska Poëter; Du skall äga frihet, efter ditt omdömme,
det jag anser för giltigt, at utvisa hvar och en sitt rum.
Därmed ropade Guden en af Sång-Gudinnorne; Gack *Caliope*
85 (a) sade han, följ *Stjernihjelm*, at se och afhöra huru han
emottager de Svenska Skalder, berätta mig sedan huru det
tillgått; han är värdig därtill, ty jag sjelf, har ingifvit honom
styrcka och ljuflighet, han äger alt hvad som fordras till at
vara en rätt Skald, skarpt snille, lefvande inbillnings-kraft och
90 vidsträckt lärdom, kårt sagt, han är Philosoph för at kunna
vara Poët, och Poët för at visa sin Philosophie.

När *Stjernihjelm* på sin luta slår
De gamla här af nöjen tystna,
Homerus och *Horatius* lystna,
95 Om rösten lik med deras går;
Hans sång är hög, hans ämne fullt af vigt,
Om språket i hans tid sin prydnad hade vunnit?
Han *Milton* öfvergått han *Tasso* hade hunnit,
I styrckan af en hjelte-digt.

(a) *Caliope* som upfunnit den Heroiska Poë sien.

Här vid tog Gudinnan sin älskade Skald vid handen och 100
gladdes i sitt sinne, at hennes dyrckare blifvit utsedd till
dommare öfver alla de andra; hon följde honom till det
rumm, hvarest de Svenska Poëter samlat sig, där hvar och
en framstältes efter det tidehvarf han lefvat uti, och blefvo
de af *Stjernhjelm* på efterföljande sätt hälsade och tiltalte: 105

* * *

På *Apollos* egna vägnar
Efter *Pindi* skrefna lag
Svenska Skalder jag Er ägnar
Hvar och en sitt rumm i dag;
Alla han J burskap vunnit 110
På det vittra *Helicon*.
Du hvars Eld så ojemt brunnit
Nalckas, *Lasse Johansson*.
Kom, at bland din samtids lärde
Ett berömligt ställe få, 115
Fast du skalde-ådern närde
Minst, ur *Aganippens* å;
Dock, när du din Gudar prisar,
Fröjas nåd och *Bachi* saft,
En *Anacreon* knapt spisar 120
Mot din liflighet och kraft;
När din sorg din kärlek råder
När dig sielf du sielf är lik
Flöder en Poëtisk åder
I en grafskrift om en *Strik*; 125
Några fler de tecken bära,
Syndarns bot och *Möjors* pligt,
Således röjes kundskap, lära,
Språk och bildning i en digt.

130 Men du kan bland skalder finna
 Ej det främsta rum med skähl
 Eller bästa kransen vinna,
 Ty du söng så sällan väl.

* * *

Prydda Snille, lärda Sinne
 135 Som så täck bland skalder blänt,
 Du är än i Svenskas minne
 För de Odes du dem skänkt;
 Alfvar, sanning, diupa tanckar
 Liuda i ditt quäde jämt;
 140 Från Naturens bok du samkar
 Hvad du på din Lyra stämt.
 Bland *Polumnes* (a) värda söner
 Hvar och en dig skatta vet,
 Sielf hon sin *Columbus* kröner
 145 Som en sinnrik god Poët.

* * *

Wexion du quad ej mycke,
 Och din hälsning blifver den
 Det var skaldens mästerstycke
 At han vände snart igen.
 150 Om för när man källan öser
 Blir på botten grumlet sist;
 När med snillet mången slöser
 Röjes i det myckna brist.

* * *

(a) Polumnia är satt öfver Harmonien.

Glada *Lindsköld*, fast din ära
 Tar af sielfva purpurn glants 155
 Må du ej försmå at bära
 från *Apollos* träd en krants;
 Herdar, frihet, lust och lekar
 Fläta den til ditt behag
 Och jag vet du sielf ej nekar 160
Astrild vara med i lag.

* * *

Du som om din Hjelte sungit
 När han geck til Glysisvald,
 Om du rimmen mindre tvungit (a)
 I din vackra Kunga-skald; 165
 Om du så de gamle härmat,
 At man mera eget fant;
 Om ej Phantasien svärmat (b)
 från naturligt, likt och sant (c)
 Vore du et lius, en stierna 170
 Bland de Svenska skalders här.
 Lika godt, du höres gärna,
Clio Lagren dig förär (d).

* * *

Lärde *Spegel*, du som quäder
 Vid ditt höga Herda kall, 175
 Jord och vattn eld och väder

(a) *Dalstierna* i sin Kunga skald säger bland annat *Himlens silfvervårta* hvilcket skall betyda månen, för att rimma på *bårta* och *kårta*.

(b) Som hvita oxen var för hela boskaps raden,
 Så var då Hjalmar etc. etc.

(c) Då klappa Kungen mildt sin flickas fagra haka,
 Satt henne i sin vagn och åkte så tillbaka.

Flickan var Sverige, hvilcken personligen feck rumm i Kungens vagn.

(d) *Clio*, siunger om stora mäns bedrifter, och är satt öfver Historien.

Foglar, Fiskar, Diuren all
 Oss i kort beskrifning gifvit
 Med hvar deras art och drift,
 180 Samt hur *Eva* äntlig blifvit
 Skapad, dårad, straffad, gift;
 Vårdigt du på svenska språkar,
 I beskrifning tydlig, ren.
 Att du stundom *Milton* råkar,
 185 Gör ditt arbet intet mehn;
 Men den eld, den högd och styrka,
 Som rätt teckna skalde-liud,
 Kan man röna mäst och dyrka
 I ditt företal til Gud.
 190 Ja; vår Kyrcka tusend gånger
 Får ditt namn med vörndnad se,
 När din anderika sånger
 Henne tröst och glädje ge.

* * *

Dyra skald, som hvar en känner
 195 På din luta och din staf,
 Du som vist at stora männer
 Kunna gråta vid en graf, (a)
 Du som liuft och lärt förenar,
 Steds i röst och hjerta öm;
 200 Tanckar, ord, och påfund renar
 I den klara kunskaps-ström,
Clio och *Erato* båda (b)
 Om din dyrckan täfla mäst.
 Och som bägge fått dig råda,
 205 Ha de kransen på dig fäst.

(a) Biskopp *Rudiens* grafskrift öfver sin Fru.

(b) *Erato* siunger om kärlek och behaglighet.

Ja, än mer; de ha beslutit
 Gje ditt namn odödlig rätt,
 Och sin gåfva så utgjutit
 Att du lefver i din ätt.

* * *

Holmström, dina infall glada   210
 Och din rika Skalde-lått
 Visar ut hvad brist och skada
 Konsten af din tystnad fått.
 I en tid, då han sig bringat
 Jemte smaken til sin högd,   215
 Hade nog din harpa klingat
 Liuflikt till båd' sorg och frögd.

* * *

Du, hvars eld och skarpa Snille
 Svenska skalder hedrat har,
 Dock så sällan quäda ville   220
 Som du sällsynt bland dem var,
 Hjerta, vett och tanckar brinna
 I det liufsta sammandrag,
 När du kär, för din Gudinna
 Tolckar kärleks högsta lag. (a)   225
 Högt och fint du sammanparar,
 Sinn-rik, prägtig är din Thon,
 När du siunger och förklarar
 Nit för Svenska Cesars Thron. (b)

* * *

(a) *Gr. Olof Gyllenborg*, Gudinnan den jag vördat har etc. etc.

(b) Nyårs önskan til högsalig Kung *Carl* den XII:te: *Hvad önskan stora Kung* etc.

230   *Verfving*, alt hvad du oss lemnat
      Röjer skalde-ådrén lätt,
      Du din lyckas hårdhet hämnat
      På ett stort och värdigt sätt,
      När dig Skalders öde hotar,
 235   Som en värdsilig vis du ler,
      Med en glader sång du botar
      Brist och hvad dig verlden ger.
      Vahl och smak och lätthet flyta
      I din verss; ja när du vill
 240   Franska rimm i svenska byta,
      Räcka samma gåfvor till.

*   *   *

     Qvicka *Runius*, hvad du säger
      Är och blir oss alltid kärt;
      Hvad Naturligt lynne äger
 245   Är ju alltid tycke värdt.
      Fast du stundom tanckar hämtar
      Oförmodligt af ett rimm,
      Binds din verss, ehur du skämtar,
      Steds med et Poetiskt lim.
 250   Bland Poeters värda skara
      Som en skald båd quick och lärd
      Skall du rätt välkommen vara
      För din vackra *eftegärd*,
      För din *äre-Trappa* höga,
 255   *Stenstyl*, *Skaldebref* med mer,
      Där man aldrig infall tröga,
      Länta ord och tanckar ser.
      Eld och lätthet hos dig lyser
      Uti lag och bröllops Stim;

Andagt, sötma, kraft du hyser 260

I ett andligt *Dudaim*.

Ja hur kan man dig nog prisa,

När du verldsens narr vill bli,

Låckar folcket med en visa (a)

Att förstå Philosophie. 265

Efter tiden din och smaken

Du så lyckligt Snille var,

Att fast den nu mer är vaken,

Mången dig ej hunnit har.

* * *

Broms, du har de tecken gifvit 270

At du till Poet var född.

Om du längre hos oss blifvit

Och af konsten understödd,

Du af smak och öfning vunnit,

Hvad du icke alltid haft, 275

Tydlighet som prisen funnit,

Och en redig bildnings-kraft.

* * *

Ljufva Skald! i Herde-lundar (b)

Käns din pipa grant igen,

Den du länt till konstens under, 280

Af *Terpsichore* din vän (c).

Lagren hvilckens löf dig pryder,

Vuxit har på Gudars bärg,

Och den förmåns rätt betyder,

At han aldrig skiftar färg. 285

(a) *Hvad mäst alle, Efter falle Vi här kalle* etc. etc.

(b) Professor *Lagerlöf*.

(c) *Terpsichore*, upfunnit Pipan och Fleute.

Muntra *Trivald!* Skalders heder,
 Nordens *Boileau*, bland vårt tal
 Hos den Franska sätt dig neder;
 Du som kärnan skildt från skal,
 290 Du hvars tanckar genom bryta
 Dårskaps bålverk, vahnans mur,
 Du hvars rim så smakligt flyta,
 Röjer styrcka, eld, Natur;
 Djupt du ser; för sanning strider;
 295 Skarpsint, känrik är din drift;
 Om där konsten något lider,
 Glömmes det för snillets drift.
 Lik en blixst din infall stråla;
 All din målning ger behag;
 300 Liflighet och likhet pråla,
 I de starcka pensel-drag.

* * *

Gejsler bland Vår ädla skara,
 Tag ditt rum; du artigt qvad,
 Skalde-drift och tanckar para
 305 Sig på dina lärda blad,
 När din ungdoms första lager,
 Du för *Carols* Segrar bröt,
 Tecknas den at blifva fager;
 Och ju mer du kransar knöt,
 310 Mera de ock blefvo täcka,
 Bland dem pråla fyra mäst (a),
 Som du velat tiden räcka,
 Och på årets hufvud fäst.

* * *

(a) Ett Poeme öfver fyra årsens tider.

En *Sophia* oss besöker,
 Hon skall ock sin heder få; 315
 Som Skaldinnors hop hon öker,
 Bör hon med för Könet gå;
 Fast hon icke är så fager,
 Som *La Suse* och *Deshouliere*,
 Stundom något torr och mager, 320
 Skruden dock Brodderad är
 Med Crepiner och Galoner
 Från *Germanien*, *Rom*, *Paris*,
 Bland de Nordiska *Matroner*,
 Är hon granner på sitt vis. 325

* * *

Se en Skald, ej mycket känder,
 Likväl af det ägta slag,
 Som af Sång-Gudinnors händer,
 Lärde sina harpe-tag.
 Kom *Risell*, din lön at taga, 330
 Af de friska lagrars blad;
 Alt hvad vi uppå dig klaga,
 Är, at du ej längre qvad.

* * *

Eld, som lyckligt fjädren hväser,
 Du ock bandt en artig krants, 335
 Af de *Myrten* och *Cypresser* (a)
 Som på våra kullar fants,
 Säg oss dock, om *Pindi* ängar,
 Icke gifvit blomster nog,
 Medan du från Trägårds sängar 340
 Stundom någon gröda tog?

(a) Ett Poetiskt värck kallat *Myrten* och *Cypresser*.

At du därför ej så höjes,
 Som dit snille äska vill,
 Är at i ditt knippe röjes,
 345 *Hiacinten* vid en *dill*,
 Lika fullt blir här ditt näste;
 Ja du har förtjent vår tack,
 För de ägta blad du fäste,
 I den Svenska *Telemack*.

* * *

350 Du som härmar lärkans läte
 I din drift och blida sång,
 Ömma *Frese!* tag ditt säte
 Vid den snygga *Pavillon*,
 I må bäst hvarannan skatta,
 355 Som så lika drift ha känt,
 Bägge ljufva, bägge matta,
 Icke högt Er strängar spänt.
Frese låckar dock vårt öra,
 Ja hans qväden sagta gå,
 360 Smyga sig at hjertat röra
 Förr än snillet tänckt derpå.

* * *

Lenberg högt din Luta klingar,
 Och ditt snilles fria fart,
 Till den tancke-högden svingar,
 365 Som gör rätt förståndet klart;
 Du af Skalde-gåfvan länar,
 Prydnad, täckhet och behag,
 Dig af henne mäst betjänar,
 För at tolcka sannings lag:

Rena tanckar du inkläder, 370
 I en värs, behaglig, lätt,
 Ämnet högst förnuftet gläder,
 Örat nöjs på lika sätt.
 Ach hur hastigt denne låga,
 Slägtet! kan ske Norden har, 375
 Uti dig en *Pope* fått åga,
 Om du blifvit längre qvar.

* * *

Än en skald af annat lynne,
 Visar sig ej mindre käck,
 Som sitt kära blod och kynne 380
 Målat har med skalde-bleck,
 Skönhets magt och kärleks välde,
 Han så lifligt skildrat har,
 Böjelser han så framstälde,
 At de kännas af en hvar; 385
 Alt hvad eld och bildnings gåfva,
 Värkat i Poeters bröst,
 Tyckes här sig sammanlåfva,
 At bereda Skaldens röst.
 Häftig, trög och stark den låter, 390
 Ledd och uptänd af sin Gud;
 När han leer och när han gråter,
 Höres lika rörand ljud.
 Qvicka *Hjerne* gack och skynda,
 Dit dig sång och öde för, 395
 Med en *Naso* dig befrynda,
 Och hvars annars klagan hör.

* * *

Svenska *Maro*, som den Välska,
 Gaf så tack och passad drägt,
 400 At vårt språk vi dubbelt älska,
 Sen dess rikdom du uptägt,
 Lärdom, vett, otrolig möda,
 Du för *Themis* offrat har;
 Samma gåfvor öfverflöda,
 405 När du Skalde-fjädren skar.
 Du har vunnit lärdas tycke,
 Konsten evig tack dig bär
 För din bok, som Mästerstycke
 I sin art och ämne är.

* * *

410 Men; hvad sku vi ge för heder,
 En nykommen Svensk Poët,
 Som Guds ord och våra seder,
 Hop med Fabeln binda vet,
Junos kynne likt med *Sara*?
 415 *Jacobs* hydda med *Versail*?
 Tänck at bruket ett kan vara,
 I så drygt ett tide svalg.
 Speglen som du gifvit qvinnor,
 Passar dem vid Sexti år,
 420 Femton-åra Läsarinnor,
 Där för mycken kundskap får.
 Tag likväl ditt rumm bland andra,
 Ty om man skall rygtet tro,
 Fast dig vissa snillen klandra,
 425 Är din bok dock mångens ro.

Härmed slöt *Stjernhjelm* sin mönstring öfver de Svenska
 Digtare som från de lefvande voro ankomne till Gudaberget;

Caliope var redan i begrep at gå till *Apollo* och framgifva listan på Rangordningen, då fyra löjliga skapnader kommo löpandes och ropade med fullt skri, at Sessionen icke skulle 430 slutas förr än de ock likaledes blifvit intagne och fått deras rum. Man lät dem framkomma, men ingen var som kände dem igen. De utgåfvo sig för Skalder, men här felades bevis; de tillbödo sig då sjelfva, at med deras värda arbeten, som kostat dem så många sömnlösa nätter och så mycken möda, 435 öfvertyga alla derom at de voro Poëter. Den första framdrog en gammal bok, sammanplutrad med tvenne språk, af hvilcket det ena skulle vara Svenska utspäckat med Latin; *Stjernhjelm* ögnade på dem och märckte at det var *Salig Gubben* han talade med; den andra hade intet annat at framte än tvenne 440 silckes kuddar emot hvilcket svarade ett par muddar, (a) af dessa Skalde-prof begynte hela skaran at le. Den tredje framgaf med en sjelfkär förnöjelse ett knippe af *Sommar-Höst- Vinter- och Vår-blommor*, jemte en hop af andra Krydd-qvastar, som dock till all olycka icke vore hemvuxne på 445 berget; och den sista hade ett ovanligt stort pappers bylte, som kunnat utgöra några Volumer med hvilcket han ämnade roa de närvarande, men *Stjernhjelm* bad honom spara sitt omak och sade sig nu känna honom i synnerhet på hans förvirrade upsyn; han frågade de bägge andra deras namn, 450 hvilcka sedan de gifvit sig tillkänna, blefvo jemte de tvenne förra, anviste till vederbörlige rum, på det sättet, at *Svenodalius*, *Gröndahl*, och *Serlackius* gjordes till dörrvagtare, den sista vid *Pegasi* stall, och de tvenne förra vid det *Parnassiska* därhuset, i hvilcket *Twisten* på *Virgilii* (b) och många fleras 455 trägna anhållan till evärdelig tid erhöill säte och stämma.

När alt var slutit, framkom äntelig *Momus* som stått på

(a) I Grafskriften öfver en hög Person, rimmas *muddar* med *Silkes kuddar*.

(b) Emedan han illa öfversatt hans bok.

lur, under den tiden *Stjernhjel*m hölt mönstringen; Min Kära
*Stjernhjel*m sade denna halfguden, du har tagit dig vatten
 460 öfver hufvudet med ditt omdöme; Menar du at din smak
 skall finna bifall hos alla, och at de fehlagligheter du uptäckt
 hos de fordna Svenska Digtare, icke öfverdraga dig tadel
 och kanske Stick-skrifter på köpet; du hade bordt berömma
 dem allesammans och lemnat mig den syslan, at röja
 465 deras brist. Jag har icke fallit i ditt Embete, svarade *Stjern-*
*hjel*m; ty, jag har icke lastat dem, men sökt at visa, hvars
 och ens lynne, styrcka och svaga, och sådant hörer till
 granskningen och smakens uphjelpande; men så vida den
 ännu hos mina Landsmän icke är rätt stadgad har jag icke
 470 tänckt, at påbörda dem mitt tycke och omdöme; Och, at
 ställa dig tillfreds, skall du aldrig få veta om *Apollo* gillat
 mönstringen eller ej.

FRÖJAS TEMPEL

ÖFVERSÄTTNING UTUR MONTESQVIOU.

Utdrag af Auctorens Företal.

Af de Grækiske Poeters arbeten äro få komne till oss,
 antingen deraf at de förlorats när Bibliotekerne blifvit för-
 störde, eller genom de slägters vårdslöshet som hafva ägt dem.

Vi finne då och då några små stycken af desse skatter:
 5 Man har funnit Snille-arbeten i Auctorernes grafvar; och det
 som nästan går ut på det samma: Man har funnit detta,
 ibland en Grækisk Biskops efterlemnade skrifter.

Denna dikt liknar ej något af de arbeten vi hafva i det
 slaget. Icke dess mindre äro här regler i akt tagne, som
 10 Poëterne tagit af Naturen.

Beskrifningen på Gnido, som finnes i den första sången,
 är så mycket mera lyckelig, som den lika som alstrar hela

digten: den är icke allenast för at pryda ämnet, utan en del af ämnet sielf: ganska olik de slags beskrifningar som de gamla så högt klandrat, hvilka äro tvugne och icke höra till 15 saken.

De Episoder, som finnas i andra och tredje sången, äro äfven en följd af ämnet: Poëten har här använt så mycken konst, at de prydnader han gifvit sin digt, utgjöra tillika dess nödvändigaste delar. 20

Kånstens högd röjes icke mindre i den fiärde och femte sången. Poëten, som borde låta Aristhé förtälja sin och Camillas kärlek, låter honom icke förr berätta den samma för Antiloques Son, än i det ögnablick han hade sedt Themir, för at gjöra berättelsen behagelig genom ombyten. 25

Aristhé och Camillas äfventyr är besynnerligt der i, at det endast är en afmålning på hjertats känslor.

I den siette sången sammanbindes ämnet: Uplösningen på alt sker lyckeligen i den siunde, genom et enda Themirs ögnakast; Poëten berättar icke, huru Aristhé och Camilla 30 blifvit förlikte: Han säger dock et ord, hvaraf man vet at det skjedt: men han säger icke flera, för at icke falla i en obehagelig likformighet.

Ändamålet i denna digt, är at låta se, at vi äro lycklige genom hjertats känsla, och icke af de sinlige nöjen; men at 35 vår sällhet är aldrig så ren, at den ju icke af händelser kan blifva rubbad.

FRÖJAS TEMPEL.

Venus utväljer Gnido till sin boning framför både Paphos och Amathonte. Hon lemnar aldrig Olympen, utan at begifva 40 sig till Gniderna. Hon hade så vandt detta lyckeliga folket vid sin åsyn, at de icke mera kände den heliga fasa som Gudarnas närvaro upväcker. Stundom betäcker hon sig med

en sky, då man känner igen henne af den gudomeliga lukt,
 45 som utsprides af hennes med Ambrosia beströdde hår.

Staden är belägen midt uti en ängd, där Gudarne med
 fulla händer utgutit deras välgärningar. Här njutes en be-
 ständig Vår. En af sig sielf frugtbärande mark, förekommer
 ens väntan. Oräkneliga fåra-hjordar beta här. Vädren tyckas
 50 icke regera för annat, än at utsprida öfver alt blomstrens
 anda. Fåglarna siunga utan upskof. Man skulle säga, at Skogarne
 voro samljudande. Bäckarne sårta i fälten; En ljuflig värma
 gör alt lefvande, och luften andas idel vällust.

Bredevid Staden är Fröjas Slott. Vulcanus sielf har grundat
 55 det. Han arbetade för sin otrogna, i hopp at förmå henne
 glömma den skymf, han tillfogade henne i alla Gudarnas åsyn.

Det är mig omöjligt, at gifva et rätt utkast på detta
 Slottets behageligheter. Täckhets Gudinnorne kunna allena
 beskrifva deras händers värk. På alla sidor blänka guld,
 60 Azur och Diamanter. Men jag målar dess rikedom allenast
 och icke dess fåring.

Trägårdarne äro förtjusande. Blomster- och Frugt-Gudinnorne
 hafva tagit dem i deras vård och deras Nympher sköta dem.
 Frugten växer å nyo under den hand som pläcker honom
 65 och blomstren följa tätt deruppå. När Venus spaserar här,
 omgifven af Gnidiska Fruentimret, skulle man säga, at de med
 deras uptog och lekar hade i sinnet at förstöra dessa ljufliga
 parker. Men genom en hemlig kraft, sättes alt i et ögnablick
 i sin förra ordning.

70 Fröja älskar, at se landets döttrars okonstlade dansar.
 Hennes Nympher blanda sig i fläcken. Gudinnan tager del
 i deras lekar. Hon afkläder sig här sitt Majestät, sitter midt
 ibland dem och ser, huru glädje och oskuld regera i deras hjertan.

Långt ifrån blifver man varse en blomster-äng, som skiftar
 75 tusende färgor. Hit kommer Herden med sin Herdinna at

pläcka blomster; men den hon råkat, är alltid den vakraste och han tror, at Flora endast för hennes skuld låtit den växa. Floden Cephée vattnar denna äng och gör der tusende omlopp. Han motar den flygtande Herdinnan, Hon nödgas betala den ömma kyss, hon utlofvat. 80

När Nymphren nalkas hans strander, stadnar han i loppet och de vågor som flöto undan råka vågor, som icke mera fly. Men när någon Nymph badar sig där, är han ännu mera kärlig. Hans vatn omgifver henne. Stundom reser han sig up, för at så mycket bättre kunna omfamna henne, röfvar 85 henne med sig, flyr och kommer tillbakars. Hennes rädda lek-systrar börja gråta, men han bär henne på vågorne och stålt af en så ljuflig börda, förer henne omkring sitt flytande fält, till des han ändteligen, förtviflad öfver at mista henne, lyfter henne sagta på stranden och tröstar hennes sällskap. 90

Vid sidan af ängen är en Myrten-skog, hvars vägar göra oräkneliga omgångar. Hit komma älskare, at utgjuta för hvarandra deras plågor, kärleken som smickrar dem, leder dem på vägar ju längre ju mera fördålde.

Icke långt härifrån är en gammal skog, där dagsljuset med möda 95 intränger sig. Ekar, som tyckas vara eviga, uphäfva till himmelen et hufvud, som undandrar sig ögonen. Man känner här en helig fasa: Man skulle säga, att detta varit Gudarnes hemvist, då menniskjorne ännu icke uprunnit utur jordens skjöte.

Då man hunnit dagsljuset, upklifver man på en högd, där 100 Fröjas Tempel är belägit. Jordklotet äger ej något så heligt och dyrbart som detta rum.

Det var i detta Tempel, som Fröja första gången såg Adonis. Giftet flöt in i Gudinnans hjerta. Hvad! sade hon: Jag älskar en dödlig? Ach! jag känner, at jag tillbeder 105 honom. Fast han förgätit min dyrkan, är dock ingen annan Gud i Gnido, än Adonis.

Här var det, som hon sammankallade alla små kärleks Gudar, då hon harmsen öfver en förmäten hotelse, rådförde sig
110 med dem och täckhets Nymphren.

Hon var villrådig, om hon öklädd skulle utställa sig för den Trojaniska Herdens ögon. Hon gjömde sin gördel under sitt hår, det hennes Nympher gjordt välluktande med balsam; hon steg i sin vagn, dragen af Svanor. Hon anlände till
115 Phrygien. Herden vacklade i valet mellan Juno och Pallas. Han såg Venus. Hans blickar sväfvade af ock an ock släcknade. Guld-äpplet föll för Gudinnans fötter. Han ville tala och hans förvirring förkunnade domen.

Det var i detta Templet, som den unga Psiche anlände
120 med sin moder. Kärleken, som flög omkring de förgylte taken blef sielf öfverrumplad af et hennes ögnakast. Han kjände alt det onda, som han låter känna. Det är på detta sätt, sade han, som jag sårar. Jag kan icke längre hålla bågen och pilarne. Han föll i Psiches famn. Ach! sade han: jag
125 börjar känna, at jag är nöjenas Gud.

När man inträder i detta Tempel, känner man i hjertat en hemlig förtjusning, som icke är möjelig at beskrifva: Själen upfylles af glädje-rörelser, dem sielfva Gudarne ej oftare känna, än när de äro i de himmelska boningar.

130 Alt hvad glättigt naturen äger, är förent med alt hvad konsten ädlast kan upfinna och Gudarne mäst är värdigt.

Man kan ej tvifla på, at en Guda-hand ju beprydt detta rum med de målningar som synas lika som lefvande. Här ser man Fröjas födelse och Gudarnas förundran som sågo henne.
135 Hennes förvirring at se sig naken, och blygsamheten, som är den första af de tre täckheter.

Man ser här Martis och Veneris älskog. Målaren har föreställt Guden på sin vagn, stålt och äfven förskräckelig. Ryktet flyger omkring honom. Frukten och döden gå framför hans

fraggande fålar. Han tränger sig in i hären. Et tjokt stoft 140
 börjar gjömma honom undan. På en annan sida ser man honom
 matt, liggande på en blåmster-bädd. Han små-ler åt Venus.
 Man känner honom icke igen, om ej af et Guda-tycke, som
 ännu är qvar. Nöjena knyta blomster-krantsar, hvarmed de
 binda de tvänne älskande. Deras ögon förvillas i hvarandras; 145
 De utgjuta suckar. Upmärksamme den ena på den andra,
 blifva de icke en gång varse kärleks Gudarne, som leka om-
 kring dem.

Här finnes et afdelt rum, där Målaren afskildrat Fröjas och
 Vulcani Bröllops-Fäst. Hela himmelska håfvet är här samlat. 150
 Guden tyckes något mindre tungsint, men efter sin vana,
 tankfull. Gudinnan ser kallsint på den allmänna glädjen. Hon
 ger honom ovärdsamt en hand, som tyckes draga sig undan,
 några kalla ögna-kast, som näpplig märkas, och vänder sig
 till täckhets Nymphren. 155

På en annan tafla ser man Juno förrätta giftermåls högtidelig-
 heten. Fröja tager bågaren, för at svärja Vulcanus en evig
 trohet; Gudarne små-le och Vulcanus afhörer löftet med nöje.

Åter på en annan sida ser man denna otåliga Guden draga
 med sig sin gudommelige brud; hon gör så mycket mot- 160
 stånd, at man skulle tro det vara Ceres dotter, som Pluto rövvar,
 om det ögat som sedt Venus, någonsin kunde misstaga sig.

Ännu längre derifrån ser man honom bortföra henne för
 at bära henne i sin ägta säng. Gudarne följa hoptals efter.
 Gudinnan stretar emot och söker undslippa den handen, som 165
 håller henne. Hennes räck flyr undan dess knän. Slöjan
 fladdrar af och an. Men Vulcanus lagar denna täcka oordning,
 mera omtänckt at gjömma, än at bemästra sig hennes fågring.
 Änteligen ser man honom lägga henne i den säng som
 Hymen tillagat: han sluter henne innom sparlakanet och tror, 170
 at altid kunna qvarhålla henne. Det otidiga sällskapet drager

sig undan: Han glädes, at se det försvinna. Gudinnorne leka
sins emellan; men Gudarne synas orolige, och Martis be-
dröfvelse, utvisar något så mörkt, som sielfva svartsiukan.

175 Gudinnan förnögd med sitt Tempels pragt, har där sielf
inrättat sin dyrkan. Hon har förordnat alla Offer-stadgar,
instigtat helgedagar och är där sielf både Gudomelighet och
Prästinna. Den dyrkan man gifver henne nästan öfver hela
jorden, är mer en ohelgelse, än en Guda-dyrkan. Hon har
180 Tempel, där alla Stadens flickor göra sig allmänna till hennes
heder, och samla sig en skatt med vinsten af deras andagt.
Det finnes andra, där hvar gift hustru en gång i sin lifstid,
går at öfverlemnna sig till den, som henne utväljer och kastar
i Offer-kistan det guld, hon därmed förtjent. Åter andra, där
185 skjökor ifrån alla land, mera hedrade än äkta qvinnor, offra
deras gåfvor. Det är äntelig och sådane, där Karlarne betaga
sig sin manlighet; helga således åt Gudinnan et kjön, som de
icke mera äga, tillika med det de icke kunna få.

Men hon har velat, at folket i Gnido skall dyrka henne på
190 et renare sätt och gifva henne en ära, som är henne värdig:
Här består Offren i suckar och gåfvorne i et ömt hjerta,
hvar och en älskare sänder sina suckar till sin Älskarinna
och Venus emottager dem för henne.

Öfver alt, där skönheten finnes, blifver hon som sielfva
195 Fröja tillbeden; Ty skönheten är lika så Gudomelig som hon.

De uptände hjertan komma i Templet för at bedja Gudinnan,
at göra dem ännu mera brinnande. De som frätas af
deras Härskarinnors hårdhet, komma at utgjuta här sina
suckar. De känna deras plågor förminskas och et smickrande
200 hopp insmyger sig i deras hjertan. Gudinnan, som låfvat,
at göra de rätta älskares lycka, väger den altid emot deras
möda.

Svartsiukan är en sinnes rörelse, som man kan känna

men bör dölja; Man vördar hemligen sin härskarinnas hårdhet, lika som man dyrkar Gudarnas beslut, som blifva mera 205 rättvisa, när man dristar beklaga sig.

Man räknar ibland Gudinnans välgärningar, kärlekens eld och förtjusning, ja, sielfva yvslan; ty ju mindre man är mästare af sitt hjerta, ju mera hör det Gudinnan till. De som ännu icke bortgifvit deras hjertan äro ohelige; Dem till- 210 städjes ej at ingå i Templet. De stå långt ifrån och sända deras böner till Gudinnan; de anropa henne at betaga dem en frihet, som i sig sielf ej är annat än en oförmögenhet at känna. Gudinnan ingjuter hos Qvinnorne blygsamhet och låter dem skattas efter det värde, som en rik inbillnings-kraft upfinner. 215

Men aldrig har man i detta lyckliga landet rådnat för en ren böjelse, en naturlig kjänsla, et ömt bifall.

Hjertat fastställer sielf det ögnablick, på hvilket det skall gifva sig; men det är en ohelgelse, at lemna sig utan at älska.

Kjärkeken är mån om Gnidernas sällhet. Han utsöker de 220 pilar med hvilka han sårar dem. Ser han en bedröfvad Älskarinna, öfverhopad af Älskarens hårdhet, tager han en pil doppad i glömskans flod. Blifver han varse tvänne hjertan, som börja älska hvarandra, skjuter han på dem utan återvändo nya skått. Ser han någon hvars kärlek aftager, tänder 225 han den på nytt eller låter den aldeles utsläckna; Ty han spar alltid sista stunden för en tynande låga: Man undgår här at känna osmak, när man uphör at älska, ty man förmås af större behagligheter at glömma de mindre.

Kjärkeken har borttagit utur sitt koger de grymma pilar, 230 med hvilka han sargade Phedre och Ariadne, som hvæssade af hat och kärlek, tjente till at bevisa hans magt, lika som torndönet röjer Jupiters välde.

I samma mått som Guden gifver kärlek, skänker Venus behagligheter. Fruntimret ingår hvar dag i helgedomen för 235

at göra deras böner till Fröja: De yttra sina tankar så naturligen, som hjertat är, utur hvilket de födas. Drottning i Amathontel sade en af dem: Min låga för Tirsis är utsläknad. Jag beder dig icke at återgifva mig min kärlek; men laga
 240 endast at Ixiphile älskar mig. En annan sade helt sagta: Mäktiga Gudinna! gif mig kraft at ännu en tid dölja min kärlek för min herde, för at förhöja värdet af den bejännelse jag ärnar göra honom.

Gudinna af Cytherea! sade en annan: Jag söker enslighet:
 245 Mina lek-systrars tidsfördrif behaga mig ej mera. Är jag kär? Ach! om jag älskar, kan det ju ej vara någon annan än Daphnis.

På Högtidsdagarna komma Flickorna och Ynglingarne i hop at siunga visor till Fröjas heder: Ofta qvåda de hennes låf,
 250 när de siunga om deras älskog.

En ung Invånare, som hölt sin Älskarinna vid handen, söng således: Kärlek! när du såg Psiche, sårade du dig utan tvifvel med samma pil, med hvilken du sårade mitt hjerta. Din sällhet var icke olik min, ty du kjände min eld och jag
 255 kjände dina nöjen.

Jag har sedt alt hvad jag beskrifver. Jag har varit i landet. Jag såg Themir och jag älskade henne. Jag såg henne ännu en gång och älskade henne ännu mer. Här skall jag vara med henne hela min lifstid; men hvad blefve det af mig, om
 260 Venus toge bort henne, för at sättja henne ibland täckhets Gudinnorne?

Vi gingo in i Templet: Aldrig har en trognare Älskare där ingådt. Vi skyndade till Fröjas Slätt och jag trodde, at det var Themirs. Jag gick till ängen, pläckade blomster, dem
 265 jag satte i hennes barm. Kan hända, at jag skulle kunna föra henne i lunden, där så många villö-gångar finnas; och när jag hade fört henne vilse, skulle jag gifva henne en kyss,

och denna kyss göra mig så dristig — —. Kärleken som förtjusar mig, förbiuder mig at upptäcka hans hemligheter.

Här finnes en helig kula, där Nymphrena bo, och där Gudinnan gifver Guda-svaren: Här darrar intet jorden under föttren, håren resa sig icke på hufvudet: Här finnes ingen 275 Prästinna såsom i Delphe, där Apollo hänrycker Pythia; men Fröja sielf hörer de dödliga, utan at skämta, hvarken med deras hopp eller frugtan.

En behaglysten skönhet ifrån ön Creta var hitkommen: Hon gick omgifven af hela Stadens Ungdom, hon log åt den ena, 280 viskade vid den andra, stödde sig vid den tredje och ropade åt tvänne andra, at de skulle följa henne. Hon var vacker och kånstigt beprydd: Hennes röst var lika så bedrägelig som hennes ögon. Himmell! hvad harm förorsakade hon icke de upriktigt ömsinte? Hon stälte sig för Guda-thronen lika stält 285 som en Gudinna. Men en röst hördes från Helgedomen: Otrogna! huru dristar du dig at frambära dina kånster, ända till de rum, där jag med upriktighet regerar. Du skall blifva straffad på et grufveligit sätt: Jag skall låta dig behålla ditt hjerta sådant som det är: Du skall förgäfves gildra för 290 alla manliga hjertan. De skola fly för dig, såsom en klagande skugga och du skall dö, belastad med vägran och föragt.

En lättfärdig qvinna ifrån Nocretis kom därefter, helt lysande af hvad hon plundrat från sina älskare; gak bort sade Gudinnan, du bedrager dig om du tror dig göra någon heder 295 åt mitt rike: Din skönhet visar, at nöjen äro till, men du kan sielf icke gifva något: Ditt hjerta är hårdare än järn, och om du än finge se min Son sielf, skulle du ej kunna älska honom. Gack! och utbjud din gunst åt de veklingar som den åstunda, men sedan vämjas vid den; Gack! och visa dem de kärleks- 300 retelser, som i början snart värka, men lika snart förlora deras värde. Du tjenar icke till annat, än at göra mitt välde föraktligt.

Litet derefter kom en rik man, som insamlade skatt för Lydiske Konungen. Du beder mig om något, sade Gudinnan, 305 som jag icke kan gifva dig, ehuru jag är Kjäreleks-Gudinnan. Du köper de skjöna för at älska dem, men du kan icke älska dem efter de köpas. Dina skatter äro dock icke onödige, ty de tjena at gifva dig afsmak för det ljufvaste i naturen.

En ung man ifrån Doriden vid namn Aristhé framstälte sig 310 derefter: Han hade sedt den Älskvärda Camilla, och var kär: Han kjände sin kjäreleks omåttelighet, men kom at bedja Venus, at ännu kunna älska mera.

Jag känner ditt hjerta sade Gudinnan. Du kan älska. Jag har funnit Camilla dig värd. Jag skulle kunna gifva henne 315 åt den största Konung i verlden: Konungar äro henne mindre värde än Herdar.

Ändtelig kom jag med Themir. Gudinnan sade till mig: Det är ingen dödlig i mitt Rike, som är mig mera undergifven än du; Men hvad kan jag göra för dig? Jag kan icke 320 föröka din låga, ej eller göra Themir mera älskvärd än hon är. Ach! stora Gudinna sade jag: Jag har tusende välgjeringar at ännu bedja om: Lät Themir icke tänka på annat än mig, icke se annat än mig, drömma om mig och upväckas däraf; At hon fruktar mista mig, när jag är närvarande, längtar efter 325 mig i frånvarelsen: Ständigt glad at äga mitt sällskap, hon ännu må sörja alla ögnablick, som hon tillbragt utom mig.

I Gnido gifvas helgade lekar som alla år blifva förnyade: Det vackra kjönet kommer hit från alla orter, at täfla om skönhets priset. Här äro Herdinnor och Konunga-Döttrar om 330 hvarandra; Ty skönheten allena betecknar här väldet. Fröja sielf sitter här främst; hon fäller domen, utan at länge betänka sig; ty hon vet nogsamt, hvem den dödliga är, som hon mäst benådat.

Helena behölt priset flere gånger. Hon segrade, när Theseus

bortröfvade henne: Hon segrade, då Priami Son förde henne 335
 bort; Änteligen segrade hon, när Gudarne skänkte henne till-
 bakars åt Menelaus efter tio års förhoppning. Således såg
 denne Prinsen sig vara, efter Fröjas egen dom, så lyckelig
 man, som Theseus och Paris varit lyckelige älskare. Hit
 kommo trettio unga flickor från Corinto, hvilkas hår föllo i 340
 stora buklor kring om deras axlar. Äfven hit kommo tio ifrån
 Salamina, som hade ännu icke sedt Solens lopp mer än tretton
 gånger. Hit kommo Femton ifrån Ön Lesbos. Den ena sade
 till den andra: Jag känner mig rörd af din fågning: Ingen
 ting är så vackert som du. Om Fröja anser dig med samma 345
 ögon som jag, lärer hon bekröna dig fram för alla andra
 skönheter i världen.

Hit kommo Femtio Qvinnor ifrån Mileto: Ingen ting kan
 liknas vid deras vita hy och ordenteliga anletes strek. Alt ut-
 viste, alt lofvade en skjön kropp, och Gudarne som bildat 350
 dem hade icke kunnat göra sig något värdigare, om de icke
 hade gifvit dem mer fullkomlighet än täckhet.

Hit kommo hundra Qvinnor från Cypern. Vi hafva, sade
 de, tillbragt vår ungdom i Fröjas Tempel; Vi hafve upoffrat
 henne förstlingen af vår kyskhet. Vi rådna icke för våra 355
 retelser. Våra åtbörder, stundom dristiga och alltid fria, böra
 gifva oss företrädet för en blygsamhet, som plågar sig sielf
 utan återvändo.

Jag såg det stålta Lacededemons Döttrar. Deras Lifräckar
 voro öpne ifrån sidorne, alt intill midjan på det otjänligaste 360
 sätt; Icke dess mindre gjorde de sig skenhelige, och påstodo,
 at de icke öfverstege ärbarhetens gränsor af annan grund
 än kärlek för fäderneslandet.

Du haf, som är namnkunnigt af tusende skjeps-brott; du
 vet, at bibehålla ditt ombetrodde dyrbara gods; du stillade 365
 dig, då fartyget från Argos förde det Gyllende skinnet på

dit flytande fält och du böjde dig under Femtio skönheter, som på deras resa ifrån Colchos förtrodde sig dig.

Jag såg äfven Oriane, lik Gudinnor. Alla Lydiens skön-
 370 heter omgäfvos deras Drottning: hon hade sändt för sig
 hundra unga Flickor, som framburit till Venus en gåfva af
 två hundra talenter. Candaule var sielf hitkommen, mera
 utmärkt af sin kärlek än af sin Kongelige Purpur. Han til-
 brakte dagar och nätter, at mätta sina ögon med Orianes
 375 behageligheter. Hans blickar sväfvade af och an på hennes
 sköna kropp och blefvo aldrig mättade. Ach! sade han, jag
 är lyckelig; men det är en sak, som ingen annan vet än
 Venus och jag. Min lycka vore ännu större, om den vore
 afvundad. Sköna Drottning! lämna desse fåfänga prydnader:
 380 Låt falla denna förtretliga slöjan; Vis dig för verlden, täfla
 icke om skönhets priset, då du kan äska altare.

Här bredevid voro Tjugu Qvinnor ifrån Babel, klädde i
 Guldstickade purpur-räckar; de trodde, at deras prakt förökade
 deras värde. Här voro ock sådane, som boro till prof af deras
 385 skönhet den rikedom, som hon dem förvärfvat.

Längre bort såg jag Hundrade Egyptiske Qvinnor med
 svarta ögon och hår; Deras männer stodo hos dem och
 sade: Lagen underkastar oss Edert välde till Isis ära; Men
 Er skönhet har ännu en större magt öfver oss, än sielfva
 390 Lagarne: Vi lyda Eder med samma nöje, som man dyrkar
 Gudarne. Vi äro de aldralyckeligaste slafvar i verlden. Vår
 pligt gör Eder försäkrad om vår trohet; Men det är kärleken
 allena, som kan låfva oss Eder tillbakars.

Förnöjen Eder icke så mycket öfver den heder J vinnen i
 395 Gnido, som öfver den dyrkan J njuten hemma hos en nögd
 maka, hvilken under det J besvärens af värf och sysslor utom
 hus, får inom huset vänta på det hjerta J bären honom tillbakars.

Hit kommo Qvinnor ifrån den mäktiga Staden som sänder

sina skep till verldenes ända. Grnlåt och pragt besvärade deras stålta hufvuden: Det såg ut, som hade alla verldenes 400 delar, bidragit till deras prydnad.

Tio skönheter kommo ifrån de rum, där dagen börjas. De voro Morgonrådnans Döttrar, och för at få se henne, stego de alla dagar bittidare up än hon. De klagade öfver Solen, som tvingade deras moder at försvinna; De klagade 405 öfver henne som visade sig icke annorlunda för dem, än för de öfrige dödliche.

Jag såg under et tält en Drottning öfver et Indiskt folkslag; hon var omgifven af sine Döttrar, som redan gåfvo hopp om samma behageligheter som hon ägde. De voro upvaktade af 410 svarta slafvar, hvilkas ögon voro fäste på jorden, ty sedan de andats luften i Gnido, kjände de hos sig deras grufveliga ängslan förökas.

Qvinnorne ifrån Cadix, som äro ifrån yttersta delen af Jordklotet, täflade äfven om priset. Det är intet land, der en 415 skönhet icke vördas; men den högsta dyrkan är allena mäktig, at tillfreds ställa en skönhets ärelystnad.

Ändteligen syntes de Grekiska Flickor. De voro vackra utan prydnad och ägde behageligheter i stället för Perlor och Rubiner. Man såg på deras hufvuden icke annat, än Floras 420 skäncker, och blefvo derigenom så mycket värdigare till västan-vädrets famntag; deras råckar hade intet annat värde, än at de utviste en förträffelig växt och at de voro spundne af deras egne händer.

Ibland alla desse skönheter feck man ej se den unga 425 Camilla: hon hade sagt: Jag har icke lust at täfla om skönhets priset: Det är nog om min kjära Aristhé finner mig vacker.

Diana gjorde desse lekar ännu mer frade, genom sin närvaro: hon kom icke för at täfla om priset: Ty Gudinnor jämnföra sig icke med de dödliche: Jag såg henne ensam: hon 430

var skön som Venus. Jag såg henne brede vid Fröja, då
var hon icke mer än Diana.

Aldrig har man sedt et större skåde-spel än detta: Det ena
fålkslaget var åtskilt ifrån det andra. Ögonen sväfvade likasom
435 ifrån et till et annat land, ifrån Öster till Väster. Det såg ut,
som Gnido inneslutit hela Jord-klotet.

Gudarne hafva utdelt skönhet emellan folkslagen, likasom
naturen, emellan Gudinnorne. Här ser man Pallas stålta fågring,
der åter Junos Majestätlighet och höghet; längre bort Dianas
440 enfaldiga täckhet, Thetis fina behagligheter, de tri väna
Gudinnors förtjusande tycke och stundom Fröjas småleende.

Det syntes, som hvart och et folkslag hade et särskilt sätt,
at utmärka deras blygsamhet. Och som alla desse Qvinnor
ville skämta med våra ögnakast; ty den ena hade halsen bar
445 och betäkte axlarne; den andra blåttade dem och täckte åter
bröstat. Den som döljde foten ärsatte det genom andra
retelser, och den ena rådnade, för det, som hos den andra
kallades för anständighet.

Gudarne äro så intagne af Themir, at de aldrig beskåda
450 henne utan at fågnas öfver deras värk. Af alla Gudinnor är
ingen mer än Venus, som ser henne med nöje; och hvilken
Gudarne icke bry, för någon svartsiuka.

Lika som man lätt åtskiljer en ros ifrån de små blommor,
som sticka up ur jorden; så utmärkes Themir ibland tusende
455 andra skönheter. De hafva icke en gång tid at täfla med
henne; ty de blifva öfvervundne, innan de hunnit fäcka. Så
snart hon synes, ser icke Venus på någon annan. Hon ropar
till sig täckhets Gudinnorne: Gån, säger hon: Bekrönen
Themir. Af alla de skönheter jag ser, är hon den enda, som
460 liknar Eder.

Under den tiden, som Themir och hennes sällskap voro
sysselsatte med Gudinnans dyrkan, vandrade jag i en enslig

skog. Der råkade jag den samma Aristhé. Vi hade sedt hvar-
 annan samma dag, som vi voro komne, at rådfråga Guda-
 svaret. Det var nog anledning för oss, at börja et samtal; ty 465
 Fröja ingjuter i hjertat, vid åsynen af en invånare i Gnido,
 den hemliga glädje, som tvänne vänner känna, då efter en
 lång frånvarelse, de få sluta i deras armar deras längtans
 ljufvaste föremål.

Intagne, den ena af den andra kjände vi, huru våra 470
 hjertan öfverlämnade sig. Det syntes som den ömma vänskap
 var nedstegen från himmelen, för at taga sitt härbärge hos
 oss: Vi sade för hvarannan tusende händelser af vår lefnad:
 Se här hvad jag berättade honom:

Jag är född i Sibares, der min fader Antiloqus var Fröjas 475
 Präst. I denna Staden, gör man ingen skillnad på vällust
 och behof; Man ödelägger alla de konster, som kunna förstöra
 en ljuflig sömn: Man belönar af det allmännas medel, alla
 dem som kunna upfinna nya välluster. Innevånarne gjömma i
 deras minne alla de narrar som roat dem; men bortglömma 480
 ända intill namnen, de visa, som hafva regerat deras land.

Man missbrukar jordens fruktbarhet, som förskaffar här et
 oändeligt öfverflöd; och Gudarnas välgärningar på Sibariterne,
 tjäna ej till annat än at upmuntra öfverflödet och smickra
 lättjan. 485

Manfolken äro här så veklige, deras prydnad så qvinlig,
 de ansa så väl deras hy, krusa deras hår, och använda så
 mycken tid vid spegelen, at jämka alt uti skick, at det ser
 ut, som allenast et kjön funnos i hela staden.

Qvinnorna öfverlemna deras kroppar i stället för deras 490
 hjertan. Hvar dag fullbordar det hopp, som hvar dag gifvit:
 Man vet icke hvad det är at älska och at blifva älskad: Man
 är icke intagen af annat, än hvad man så fiälligt kallar,
 nyttja. Alla kärleks-nöjen hafva der ej annat med sig än

495 sielfva värkeligheten. Ty alla de omständigheter, som ledsaga
dem, alt det intet som är af så högt värde, alla de små för-
bindelser, som synas så stora, alla de ringa ting, som gälla
så mycket, alt det som bereder et lyckligt ögnablick, så många
segrar i stället för en, så många förnöjelser innan man njuter
500 den högsta. Alt detta är okjändt för Sibariterna.

Hade de allenast qvar den ringaste blygsamhet, denna svaga
skuggan af dygden, för at kunna behaga; Men, Nej! Deras
ögon äro vane at se alt och deras öron at höra alt. Långt
ifrån, at deras mångfaldiga nöjen göra dem mera gransmakade,
505 kunna de icke mera skilja den ena känslan ifrån den andra.
De förnöta deras lefnad uti en glädje helt och hållen utvärtes.
De lemna det ena nöjet som mishagar dem för et annat, som
ännu mer skall mishaga dem: Alt hvad de uptänka, är et
nytt ämne till deras vämjelse.

510 Deras siäl, som är oskickelig at känna nöjen; tyckes icke
hafva känsla för annat än olägenheter: Här är en innevånare
oroad en hel natt för et blomsterblad, som legat skrynkligt i
hans säng.

Vekligheten har så försvagat deras kroppar, at de icke
515 skulle kunna draga den minsta börda. Knapt kunna de hålla
sig faste på deras fötter. I de lättaste åktyg svimma de
bort. Då de äro vid stora måltider, tryter dem matlusten
hvert ögnablick.

De nöta deras lifstid på lutande stolar, på hvilka de äro
520 tvungne at hvila hela dagen, utan at vara trötte. Desse äro
redan sönderbrutne när de stiga up, at afmattas på andra
ställen.

Odugelige at bära vapnens tyngd, rädde för deras Lands-
män, veklige emot utläningar, äro de färdige slafvar, för
525 den första Segerherren.

Så snart jag började lära tänka, fick jag en osmak för

desse olyckelige Sibariter. Jag älskar dygden och jag har alltid fruktat de odödlige Gudar. Nej sade jag! Jag skall icke längre andas denna förgiftade luft; alla desse lättjans trälar, äro gjorde för at lefva i deras fädernesland och jag för at öfver- 530 gifva det.

Jag gick för sista gången till Templet och nalkades det altar, där min Fader så många gånger offrat. Stora Gudinna! ropade jag med hög röst: Jag öfvergifver ditt Tempel, men icke din dyrkan; på hvad för en ort i verlden jag vistas, 535 skall jag bära dig rök-offer; men det skall vara renare, än det som man offrar i Sibaris.

Jag reste bort och anlände till Creta; Denna Ön är helt full af minnes-märken efter kärlekens raseri. Man ser här Kopparoxen, Dedali arbete, som var gjord antingen at bedraga 540 eller tillfreds ställa Pasiphæ galenskap: Villogången, hvars kånst kärleken allena gjorde till intet; Phedres grift, som Solen förundrat sig öfver; likasom dess Moder.

Ariadnes Tempel, som tröslös i ödemarken, var lemnad af en otacksam, men ångrade sig ännu icke, at hafva följdt 545 honom.

Här såg man Idomenei Slätt, hvars tillbakakomst icke var lyckeligare, än de öfrige Grekiske anförare; ty de som hade undslupit faran af de uprette böljor, funno deras egne hus ännu farligare. Den vreda Fröja tillstadde dem, at omfamna 550 förrädiska hustrur och de dödades af den handen, de höllo för den käraste.

Jag öfvergaf denna Ön, så förhatelig för den Gudinnan, som, en gång skulle göra min lefnads lycksalighet.

Jag steg åter till skepps, och stormen kastade mig till 555 Lesbos: Denna Ö är äfven icke mycket älskad af Venus: Hon har borttagit blygsamheten ifrån Qvinnornes ansigten, läckerheten ifrån deras kroppar, och räddhågan ifrån deras

sinnen. Stora Gudinna! Lät dock kjönet i Lesbos brinna af
 560 en låflig eld. Skona den menskliga naturen från så mycken
 fasa! Mityléne är Hufvudstaden i Lesbos och den öma Saphos
 Fädernes ort, lika odödelig med Sång-Gudinnorna, brann denna
 olyckeliga Flickan af en eld, den hon ej var mächtig at qväfva.
 Förhatelig för sig sielf, fant hon sin olycka i sina egna be-
 565 hageligheter. Hon hatade sitt eget kjön, och sökte det dock
 ständigt. Huru sade hon, kan en fållig låga vara så grym?
 Kjärke! du är tusende gånger farligare, när du skämtar än
 när du vredgas.

Ändtelig lemnade jag Lesbos och ödet lät mig råka en Ö,
 570 ännu mera ohelig. Venus har här icke något Tempel; Inne-
 vänarne tillbedja henne aldrig. Vi förkasta sade de en dyrkan,
 som gör hjertan veklige. Gudinnan har ofta straffat dem
 derföre; men utan at försona deras brått, draga de deras
 plågor och föröka deras ogudaktighet, alt efter som de
 575 hemsökas.

Jag begaf mig åter till siöss, sökandes altid, et af Gudarne
 älskat land. Vädret förde mig till Delos. Jag uppehölt mig
 några månader på denna helgade Ön; Men antingen, at
 Gudarne förekomma oss stundom, med hvad som skall hända,
 580 eller at vår siäl behåller någon svag kundskap om det till-
 kommande, genom den Gudomelighet från hvilken hon ur-
 sprungit; kjände jag at mitt öde, ja, min lycka sielf, kallade
 mig under en annan himmel.

En natt, då jag var i den stillhet, som siälen äger, när
 585 hon lemnad sig sielf, tyckes vara befriad ifrån de bojor som
 trycka henne; syntes mig någon, jag viste icke i början,
 om det var en dödelig eller en Gudinna. En hemlig drag-
 nings kraft var utspridd öfver hela dess person: Hon var
 icke så skjön som Venus, men så intagande som hon.
 590 Hennes anletes strek voro icke ordentelige, men alla tillhopa

förtjusande. Man skulle icke finna här det, som upväcker förundran, men det som äggar. Hennes hår föll oaktsamt omkring hennes axlar; men denne ovärdsamheten var lyckelig. Hennes växt var förträfflig. Hon hade et tycke, som naturen allena skänker och hvars hemlighet, hon plägar förborga för 595 sielfva Målaren. Hon såg min häpenhet och smålog. Himmell! hvad för et löjel! Jag är sade hon, med en röst, som genomträngde hjertat, den andra af täckhets Gudinnorna. Fröja, som sändt mig hit, vill göra dig lyckelig: Men du måste gå till hennes Tempel i Gnido at tillbedja henne där. Hon flydde. 600 Mina armar fölgde henne: Min dröm försvan, tillika med henne sielf. Jag hade icke mera qvar, än en saknad af hennes åsyn, blandad med det nöjet, at hafva sedt henne.

Jag lemnade ändtelig Ön Delos. Jag anlände till Gnido och jag kan säga, at jag där i ögnablicket andades idel kärlek. 605 Jag kjände, men kan icke rätt uttyda, hvad jag kjände: Jag älskade väl icke ännu, men jag längtade at få älska. Mitt hjerta upeldades, lika som af någon Gudomelig skönhets närvaro. Jag gick längre fram och blef långt ifrån hvarse en hop unga Flickor, som lekte i en äng. Jag blef strax 610 dragen till dem. Huru fiällig är jag icke, sade jag till mig sielf, som känner alla kärlekens dårskaper, utan at vara kär: Mitt hjerta far redan efter sitt okjända föremål och samma föremål förorsakar dess oro. Jag nalkades. Jag såg den kärlekswärda Themir: utan tvifvel äro vi födde för hvarandra: 615 Jag såg på ingen annan än henne och jag tror, at jag hade dödt af sorg, om hon icke gifvit mig et ögnakast. Mäktiga Venus! ropade jag, du! som skall göra mig lyckelig: Låt mig blifva det med denna Herdinnan. Jag afsäger alla andra skönheters välde. Hon allena kan upfylla dina löften och 620 alla de önskningar jag någonsin kan göra.

Jag berättade för den unga Aristhé min ömma kärlek.

Det bragte honom at sucka öfver sin. Jag tröstade hans hjerta dermed, at jag bad honom förtälja mig den. Hör hvad
 625 han sade mig. Jag kan aldrig förgjåta det; ty jag är rörd af samma Gud, som rörde hans tunga.

I hela min berättelse sade han, skall du ej finna annat än det som är ganska enfaldigt. Mina händelser äro icke annat, än et ömt hjertas känningar: nöjen och plågor. Och
 630 som min kärlek för Camilla utgör min lefnads sällhet, så består ock uti den, hela min lefnads beskrifning.

Camilla är en förnäm Innevånares dotter i Gnido: Hon är vacker, men hennes behagligheter äro täckare än sielfva skönheten: Hon har et lynne, som straxt inpräglas i allas hjertan:
 635 De Qvinnor, som vilja önska sig något, begjära af Gudinnan, Camillas behagligheter; och Manfälken, som se henne, vilja alltid se henne, eller frugta at se henne för länge.

Hennes växt är förträffelig. Et ädelt och sedigt tycke. Qvicka ögon, som stå lika som färdige, at snart blifva ömma. Hennes
 640 anletestrek, äro gjorda det ena för det andra. Täckhets retelser, hemligen hopsamlade, för at härska öfver hjertan. Camilla söker icke at pryda sig, men hon är alltid bättre prydd, än andra Qvinnor.

Hon har et förstånd, som naturen merendels plägar neka de sköna: Hon är lika fallen till allfvarsamhet som skjämt.
 645 När man åstundar, skall hon tänka djupsinnigt; och åter om man vill, skjämtar hon som täckhets Nympherna.

Ju mera vett man sielf äger, ju mera finner man hos Camilla: Hon har i alt sit tal något så naturligit, at det tyckes, som hon endast talade hjertats språk. Alt hvad hon säger, alt hvad
 650 hon gör är okänstlat; man finner städse i henne en värkelig Herdinna. Otvungna, läckra och intagande behagligheter, märkas stundeligen, men kännas ändå mera.

Med alla dessa fullkomligheter älskar Camilla mig. Hon blir betagen, när hon får se mig; harmsen, när jag går

ifrån henne; och lika som jag skulle kunna lefva utan henne, 655
 måste jag låfva henne, at komma tillbakars. Jag säger henne
 alla ögnablick, at jag älskar henne; Hon tror det. Jag säger
 henne, at jag tillbeder henne; Hon vet det. Men hon fägnas
 af, at höra det ständigt, likasom hon icke viste det förut.
 När jag försäkrar henne, at hon allena utgjör min lefnads 660
 lycksalighet, säger hon, at jag endast förorsakar hennes:
 Ändteligen: Hon älskar mig så högt, at jag snart skulle tro
 mig vara värd hennes kärlek.

Jag såg en hel månad Camilla, förän jag dristade mig
 säga henne det jag var kär. Jag tordes knapt säga det för 665
 mig sielf. Ju mera jag fant henne älskvärd, ju mindre hopp
 hade jag, at tro mig vara den, som skulle kunna röra hennes
 hjerta. Camilla! dina egenskaper rörde mig, men de sade mig
 tillika, at jag icke var dig värd.

Jag sökte med all flit, at kunna glömma dig. Jag ville 670
 plåna utur mitt hjerta din vördnads-värda bild. Ach! huru
 lyckelig är jag icke! Jag förmådde ej at gjöra det. Denna
 bilden är där qvar och skall blifva där odödelig.

Jag säger ofta till Camilla: jag hade tycke för sällskaps
 nöjen och nu söker jag enslighet. 675

Jag hade afsigter för min ärelystnad och nu åtrår jag intet
 annat än din närvaro. Jag ville sväfva under de aflägnaste
 himlar och mitt hjerta bebor endast de rum, där du vistas.
 Alt hvad som intet är du, är försvunnit för mina ögon.

När Camilla länge har talt om den ömhet hon hyser för 680
 mig, har hon ännu något mer osagt. Hon tror sig hafva
 glömt at säga det, som hon tusende gånger försäkrat mig
 om. Jag är så intagen af, at få höra henne, at jag mången
 gång låss, som jag ej trodde hennes ord, på det at hon åter
 må röra mitt hjerta. Snart regerar emellan oss, den ljufva 685
 tystnad, som är de älskandes käraste språk.

När jag någon gång varit skild ifrån Camilla, vill jag berätta henne, hvad jag hört eller sedt. Hvad talar du om, säger hon? Tala dock något om vår kärlek, eller om du
690 icke har något mer at säga mig om den, du grymma! Så tillåt då mig at få göra det.

Stundom säger hon, i det hon omfamnar mig: du är bedröfvad. Det är sant svarar jag, men de käras bedröfvelse är ljuflig. Jag känner mina tårar rinna och jag vet icke för
695 hvad; Ty du älskar mig ju? Jag har ingen orsak at beklaga mig och jag klagar likväl. Låt mig vara i min ljufva dvala, låt mig på en gång få sucka både öfver mina nöjen och min smärta.

I kärlekens förtjusning är min siäl för mycket uprörd.
700 Hon sträcker sig till sitt sällhetsmål, utan at få njuta det. I det stället smakar jag nu sielfva bedröfvelsen med nöje. Stilla icke mina tårar: Hvad skadar at jag gråter, när jag dock är lyckelig.

Stundom säger Camilla till mig: Älska mig; ja! jag älskar
705 dig. Men huru älskar du mig? Ach! säger jag till henne: Jag älskar dig, som jag alltid har älskat dig; ty jag kan icke förlikna den kiärlek jag hyser för dig, vid någon annan, än den samma jag alltid kjent.

Jag hör Camilla berömmas af alla som känna henne.
710 Jag är smickrad af det beröm hon får, lika som det hörde mig sielf till; i det ögnablick, känner jag mig äga egen kärlek.

När någon annan är i vårt sällskap, talar hon med så mycket förstånd, at dess minsta ord gör mig förtjust; men jag skulle dock hellre se, at hon sade intet.

715 När hon betygar vänskap för någon, ville jag vara den samma, åt hvilken hon visar denna vänskap; Men i det samma föreställer jag mig, at jag då icke vore älskad af henne.

Camilla! tag dig till vara för älskares bedräglighet! De säga, at de älska dig och de säga sant. De torde säga at de 720 älska dig så högt som jag; men jag svär vid Gudarne, at jag älskar dig mera.

När jag får se henne på långt håll, förvillas mina tankar: Hon nalkas och mitt hjerta börjar upröras; Jag kommer till henne, och mig tyckes, som min siäl ville öfvergifva mig; at 725 denna siälen hörer Camilla till, och at det är hon, som skall uplifva henne.

Stundom vill jag stjäla mig någon gunst. Hon nekar mig den och i ögnablicket gifver mig en annan. Det är icke någon förställning. Hennes blyghet och kärlek strida väerkeligen 730 med hvarannan. Camilla skulle vilja neka och hon skulle vilja unna mig alt.

Hon säger ofta, är det icke nog, at jag älskar dig: Hvad kan du mera åstunda, än mitt hjerta? Jag vill, säger jag, at du för min skuld beginge et fel, som kärleken förorsakar 735 och en stark kärlek ursägtar.

Camilla! om jag uphörer at älska dig, så måtte döds-Gudinnan bedraga sig och taga den dagen för min sista; utplåna det yttersta af et lif, som jag skulle finna odrägeligt, när jag ärindrade mig de nöjen jag ägt, då jag älskade. 740

Aristhé suckade och blef tyst, och jag märkte grant, at han ej vände igen at tala om Camilla, för annat, än at tänka på henne.

Under det vi talade med hvarannan om vår kärlek, hade vi gått vilse; och sedan vi en lång stund sväfvat omkring, 745 kommo vi på en stor äng. Vi leddes genom en blomster-väg till foten af en faselig klippra. Där var en mörk kula. Vi stego in, i den tankan, at någon dödlig där måtte hafva sin boning. Men Gudar! hvem skulle hafva trodt, at detta rummet var så grufveligt? Knapt hade jag satt foten dit, förän hela min 750

kropp började rysa. Håren reste sig på mitt hufvud: jag blef
 dragen af en osynlig hand, in i denna harskeliga boning. Alt
 efter som mitt hjerta började at oroas, sökte det sielf, at
 ännu blifva det mer. Min vän ropade jag! låtom oss ännu
 755 gå längre, fast våra plågor än skulle förökas. Jag skyndade in
 i detta rum, där Solstrålarne aldrig inträngt sig och där aldrig
 något väder flägtat. Här såg jag *Svartsjukan*. Hennes utseende
 var mer olyckligt än grymt; Blekheten, ängslan och tystheten
 omgäfvade henne och alla ledsnader flögo rundt omkring. Hon
 760 blåste på oss: Hon lade sin hand på vårt hjerta: Hon slog
 oss på hufvudet. Vi sågo sedan icke annat än *spöken*. Gån
 nu längre in J olyckelige dödlige, sade hon: Gån at finna en
 mäktigare Gudinna än jag är. Vi fingo se en förfärlig Guda-
 skepnad, vid gnistrorne af ormars upeldade tungor, som hväste
 765 omkring dess hufvud. Det var Raseriet: Hon slet en af sina
 ormar ifrån sig och kastade den på mig. Jag ville taga fast
 den, men redan och förrän jag kändt honom, hade han
 smygt sig in i mitt hjerta. Jag blef et ögnablick lika som
 kjänslös; men så snart giftet utspridt sig i mina ådror,
 770 tyckte jag mig vara mitt i plågorummet. Min siäl blef itänd
 af lågor, och under denna häftighet, tycktes hon villja öfver-
 gifva sin boning. Jag var så slagen, at jag tyckte mig vändas
 under plågo-andarnes ris. Vi gingo hundrade gånger omkring
 denna faseliga kulan. Vi gingo ifrån *Svartsjukan* till *Raseriet*,
 775 ifrån *Raseriet* till *Svartsjukan*: Vi ropade Themir, vi ropade
 Camilla. Om Themir och Camilla hade kommit, hade vi
 sönderslitit dem med våra egna händer.

Ändteligen fingo vi se dagsljuset. Det var oss besvärligt
 och vi saknade nästan den grymma boning vi öfvergifvit.
 780 Vi nedföllu af trötthet och sielfva hvilan var oss odrägelig.
 Våra ögon förnekade oss tårar och våra hjertan kunde icke
 gjuta en suck. Et ögnablick fick jag ändteligen ro. Sömnen

begynte utströ öfver mig sina ljufva frön. Men Gudar! sielfva denna sömnen blef mig förskräckelig. Jag såg för mig fase-
ligare bilder, än de bleka skuggor. Jag upvaknade hvar ögna- 785
blick för någon Themirs otro. Jag såg henne: — — — Nej!
jag törs ännu icke säga det; och hvad jag vaken endast
inbillade mig, det fant jag sant och värkeligit, under fasan af
denna grufveliga sömn.

Skall det då så vara, sade jag i det jag upstod, at jag 790
måste fly både mörkret och ljuset? Themir, den grymma
Themir, plågar mig som en af qval-andarne: hvem skulle
trodt, at det vore min lycka, at evigt glömma henne?

Et raseri öfverföll mig. Min vän! ropade jag till Aristhé:
Stig upp. Lät oss gå at skingra hjordarne, som beta här i 795
ängen: Förföljom desse herdar, hvilkas älskog är så fridsam:
Men nej! jag ser här långt ifrån et Tempel: Det torde vara
kjarlekens; Kom lät oss förstöra det. Lät oss nedrifva dess
bild och låta vårt raseri blifva honom förfärligt: Vi skyndade
oss och det tycktes, som åtrån at göra ondt, gaf oss nya 800
krafter. Vi luppo genom ängar, skogar och åkerfält. Vi
stannade ej et ögnablick: Fåfångt stod oss en klippa i vägen.
Vi klefvo up för den och gingo in i Templet, som var helgat
åt Bacchus: Huru stor är icke Gudarnes magt! Vårt raseri
blef straxt stilladt. Vi sågo på hvarandra och vi sågo med 805
häpnad den oordning, i hvilken vi varit.

Stora Guda-magt! ropade jag: Jag tackar dig mera derföre,
at du hindrat mig begå en illgjärning, än för det lugn du
gifvit mig. Jag fortfor i det jag nalkades Prästinnan: Vi äro
älskade af den Guden, som stillat yrsslen af hvilken vi varit 810
upprörde. Knappt äro vi komne i detta rum, förän vi fådt känna
hans närvarande ynnest. Vi vilja göra honom et offer: O
Guda-Tolck! värdigas göra det för oss. Jag gick at söka
et offer-djur och bar det för hennes fötter.

815 Under det at Prästinnan beredde offret, talade Aristhé således: Gudommelige Bacchus! du älskar at se glädjen på människjors ansigten: Våra nöjen äro din dyrkan; du vill icke blifva tillbeden af andra än dem, som äro de lyckligaste dödellige.

820 Stundom förvillar du på et ljufligit sätt vårt förnuft; men när någon annan hård Guda-magt har betagit oss det, är det ingen annan än du, som kan gifva oss det tillbakars. Den mörka Svartsiukan håller kärleken fången; Men du betager henne den magt hon tillväller sig öfver hjertan och
825 drifver henne tillbaka, i sin ohyggeliga boning.

Sedan offren voro förrättade, församlade sig alt folket omkring oss: och jag berättade för Prästinnan, huru vi varit plågade i Svartsiukans kula. Men i det samma finga vi höra et stort sårl och blandat ljud af sång och spel. Vi gingo
830 utur Templet och finga se en fläck af Bacchi qvinnor, som sloga på jorden med deras, med vinrankor lindade stafvar; ropandes med hög röst *Ehuoe*. Den gamla Silenus följde efter på sin åsna. Ansigtet var sölat med drägg. Hans hufvud lutade åt jorden, och så snart man lemnade hans kropp lös,
835 vägde den ned på ömse sidor. Derefter syntes Pan med sin pipa och Satyrerne rundt omkring deras Konung. Lust och löjen regerade tillhopa med vårdslösheten. En glättig fiällighet, hopblandade lekar och skjämt, sånger och dansar. Vinet ledde till glädjen, och glädjen åter till vinet igen.

840 Till slut såg jag Bacchus: Han satt på sin vagn, dragen af Tigrar, sådan som Ganges floden såg honom, vid verldenes yttersta kant, förandes öfver alt med sig glädje och seger.

Vid hans sida var den täcka Ariadne. Prinsessal du var ännu i full klagan öfver Thesei otro, när Guden tog din
845 krona och fäste den på Himla-hvalfvet. Han aftärkade dina tårar. Om du ej återvändt at gråta, så hade du gjordt en Gud

olyckeligare än du var sielf, som blodt var en dödelig. Han sade till dig: Älska mig! Theseus flyr, kom icke mer ihåg hans otro. Se här! jag skäncker dig odödligheten, för at alltid kunna älska dig. 850

Jag såg Bacchus stiga af sin vagn. Jag såg Ariadne äfven nedstiga och ingå i Templet. Älskvärda Gud! ropade hon: Låt oss alltid blifva här at här andas vår kärlek. Låt denna blida luft alltid äga en oföränderlig glädje. Det är i dessa ängder, där alla hjertans Drottning har stadgat sitt välde; Ol 855 at nöjets Gud må här regera med henne och föröka detta folkets lycka, som redan är så sält.

Hvad mig angår, stora Guda-magtl! känner jag redan, at jag älskar dig mer och at du någon gång lärers synas mig ännu mera älskvärd. Det är endast de odödlige, som kunna 860 älska utan mått och alltid öka deras kärlek. Det äro de allena, som vinna mer, än hvad de hoppats; och som äro mera inskränkte när de längta, än när de åtnjuta.

Du skall blifva här min beständiga kärlek. I det höga, är man endast sysselsatt med äran. Det är på jorden allenast och 865 på landsbygden, som man förstår at älska; och medan denna hopen öfverlemnar sig till en vild glädje, skola mina nöjen, mina suckar, ja! sielfva tårarne uprepa dig min kärlek.

Guden smålog åt Ariadne, och förde henne in i helgedommen. Glädje intog våra hjertan: vi kjände en Gudomme- 870 lig rörelse; betagne af Sileni och Bacchi qvinnors yrsla, fattade vi deras stafvar och blandade oss i dansarne.

Vi lemnade dessa Bacchi helgade boningar; men snart började vi känna, at vårt onda allenast varit upskutit. Det är sant, vi kjände icke mer det samma raserie, som gjorde 875 oss förr så villsinste. Men en djup bedröfvelse hade intagit vårt sinne och vi frättes af misstancka och oro.

Det syntes, som de vreda Gudinnor för ingen annan orsak

uphördt at plåga oss, än för at låta oss å nyo känna våra
880 olyckor.

Stundom saknade vi Bacchi Tempel, snart åter längtade vi
till Fröjas: Vi ville ännu se Themir och Camilla, desse föremål
för vår häftiga kärlek och Svartsiuka: Men vi kände
icke något af den ljuflighet, som man är van at känna, då
885 man åter snart skall få se den man älskar. Siälen är då redan
intagen och tyckes smaka förut, all den söttma, hon låfvat
sig.

Kan hända sade Aristhé, at jag finner herden Lycas hos
Camilla; huru vet jag, om han icke i detta ögnablick talar
890 med henne? O Gudar! den otrogna har nöje af, at höra
honom.

Jag åter sade: Man berättade för en tid sedan, at Tirsis
som så högeligen älskat Themir, skulle komma till Gnido.
Han har älskat henne, utan tvifvel älskar han henne ännu.
895 Jag måste bestrida honom et hjerta, som jag har trodt höra
mig till.

En gång söng Lycas min Camillas låf. Huru dåraktig var
jag icke! Jag fägnades öfver, at höra henne berömmas af honom.

Jag ärindrade mig, at Tirsis en gång gaf min Themir några
900 friska blåmster. O huru olyckelig är jag icke! Hon satte dem
i sin barm. Detta är en gåfva af Tirsis, sade hon. Ach jag
hade bordt rifva dem dädan och trampa dem under mina fötter.

Det var icke längesedan, som jag gick med Camilla, at
gjöra Venus et offer af tvänne Turtur-dufvor: de undsluppo
905 mina händer och bortflögo i luften.

Jag hade ristat i träden mitt namn jemte Themirs: Jag hade
i dem upskrifvit min älskog; jag läste och läste dem på nytt
alla stunder. En morgon fant jag det altsammans utplånat.

Camilla! gör icke en olycklig älskare förtviflad. En retad
910 kärlek kan hafva samma värkan, som sielfva hatet.

Den som först af Gniderna dristar sig se på min Themir, den skall jag förfölja ända in i Templet; och jag skall straffa honom, vore det ock vid sielfva Fröjas fötter.

Emellertid anlände vi helt när til den helige Gråttan, där Gudinnan gifver Guda-svaren. Folket voro som vågor på det 915 uprörde hafvet. Somlige kommo at höra, andre för at fråga deras öden.

Vi stego in i hopen. Jag förlorade den lyckelige Aristhé. Han hade redan omfamnat sin Camilla; och jag sökte ännu min Themir. Jag fant henne ändteligen. Jag kjände min Svart- 920 siuka förökas vid det jag såg henne. Jag kjände mitt förra raseri å nyo upeldas. Men hon gaf mig et ögnakast och min oro försvan. Det är på sådant sätt, som Gudarne bortjaga plågo-andarne, när de upstiga ur afgrunden.

O Gudar! sade hon till mig, hvad tårar har du icke kostat 925 mig? Tri gånger hafver Solen gjordt sitt omlopp, sedan jag trodde mig hafva förlorat dig: Desse ord gjorde mig bäfvande. Jag har varit at rådfråga Guda-svaret. Jag har icke begjärdt veta om du älskade mig: Ach: jag ville endast veta och höra om du lefde: Venus gaf mig det svar, at du älskade mig 930 beständigt.

Förlåt, sade jag, en olyckelig, som skulle hafva hatat dig, om hans siäl hade kunnat göra det. Gudarna, i hvilkas händer jag är, kunna betaga mig mitt förstånd: De samma Gudar, Themir! kunna icke borttaga min kärlek. 935

Den grymma svartsjukan har plågat mig lika som man i afgrunden pinar de bråttsliga skuggor. Jag har nu deraf den förmån, at jag bättre känner den lycksalighet at vara älskad af dig, efter det odrägeliga tillstånd, i hvilket jag varit, af fruktan at förlora dig. 940

Kom då med mig! Kom i denna ensliga skog. Den största, den trognaste kärlek, skall nu, om möjligt är, försona de

fel jag begådt; Ty det är et stort brott, Themir! at hafva kunnat misstro dig.

945 De Eliseiska fälten, som Gudarne i synnerhet beredt till de skuggars nöjen som de älska: De Dodoniska skogar, som underrätta menniskjorne om deras tillkommande sällhet: De Hesperiske Trägårdar, hvilkas träd bågna under den gyllende frukt, kunna aldrig vara behageligare än denna lunden, som
950 Themirs närvaro gjorde förtjusande.

Jag påminner mig at en Satyre, som förföljde en gråtande Nymphe, såg oss och stadnade. Lycklige älskandel ropade han, Edra ögon veta, at förstå och svara hvarannan. Edra suckar vedergällas med suckar: Men jag! Jag förnöter min
955 lifstid i fotspåren efter en hård Herdinna. Olyckelig under det jag förföljer henne; dubbelt olycklig, när jag hunnit henne up.

En ung Nymph, som var allena i denna skog, blef oss varse. Hon suckade; nej! sade hon, det är endast för at öka mina plågor, som den grymma kärleken låter mig se, en så
960 öm älskare.

Vi funno Apollo, sittjande vid en kjälla: Han hade följt Diana, den en rädd stenget dragit in i denna skog. Jag kjände igen honom på hans ljusa hår, och på den odödliga flock, som omgaf honom. Han rörde sin harpa: hon drog klipporne
965 till sig, träden följde med, och Lejonen blefvo stående orörlige; men vi fortsatte vår gång in i skogen, fåfängt frestade af detta Gudaspel.

Hvar tror man väl, at jag råkade *kärleken*? Jag fant honom på Themirs läppar: Jag fant honom sedan på hennes bröst:
970 han hade rymt till hennes fötter; där fant jag honom äfven. Jag följde honom och hade följt honom ännu längre, om Themir i full gråt, Themir förtretad, icke hade hållit mig tillbakars. Han var då i sin yttersta fristad. Den är så präktig, at han icke kan övergifva den. Lika som en öm siska, den frugtan

och kärlek håller qvar hos sina ungar, icke dristar röra sig 975
under den snåla hand, som nalkas henne, och kan icke förmå
sig at öfvergifva dem.

Huru olycklig är jag icke! Themir afhörde min klagan men
blef icke rörd. Hon förstod mina böner, men fördublade sin
stränghet. Äntelig blef jag förmäten och hon förtörnad. Jag 980
bäfvade, hon syntes mig vred. Jag började gråta, hon stötte
mig ifrån sig. Jag föll på jorden och jag kjände, at mina
suckar hade blifvit de sidsta, om Themir icke lagt sin hand
på mitt hjerta, och återkallat mitt lif. Nej! sade hon, jag är
icke så grym som du, ty jag har aldrig velat döda dig och 985
du vill draga mig ned i grafvens mörker.

Öpna dina utsläcknande ögon! om du ej vill, at mina skola
slutas till evig tid.

Hon omfamnade mig: jag fick förlåtelse; men ach! utan
hopp at blifva bråttslig. 990

FRÖJAS RÄFST.

Fröja hade nyss afhördt kärlekens klagan då hon uptänd
af vrede öfvergaf både Paphos och Gnido. Hon steg bäfvande
i sin vagn och anlände till en half-ö, där natten i behäglighet
täflar med dagen. Där hafvet upstiger at blanda sin salta,
med friska och rinnande böljor. 5

Här hade Gudinnan för långliga tider blifvit dyrkad af et
lyckligt Folk, som åtlydde Naturen i det de offrade Fröja.

Deras dyrkan var enfaldig, deras offer voro rene. Altaren
lågade af en eld som var outsläckelig och varade alltid lika
med dens lif som offrade. 10

Under äktenskaps Gudens vård hade Gudinnan lämnadt sin
dyrkan på denna öen. Han hade här sina Tempel öfver alt;

Och det var honom som desse trygge Ö-boar anropade så snart Kärleken hade sårat dem. De kommo i Templen, fram-
 15 stälte sina sårade hjertan för honom, och af denne Guden emottogo de endast Låkedom.

Intet ställe på Jordklotet har varit mera namnkunnigt af Qvinnornas blygsamhet, än Atland. Här dristade aldrig en Jungfru at se sin älskade Brudgumme i ögonen. Hon fördes
 20 med våld såsom et utsiradt offer-djur til sin Brudsäng. Hon rännade i samqväm väl tio dagar efter Bröllops-dagen, och hon bekände hemligen för sina Lek-Systrar, at hon endast af lydnad för sin Moders befalning underkastade sig Kärleks-lagen. En äkta Qvinna hade nådt högden af alla dygder, när
 25 hon behagade sin Man; sielfva Männerna voro här granlaga at hålla de löften de svurit vid altaren, och om de någon gång bröto dem, gjorde de sig deraf ingen heder.

Fröja ansåg detta oskyldiga Folket med ynnest; ty varaktigheten af deras eld ersatte den inskränkta tanka, de hade
 30 om hennes gudomeliga egenskaper och allrådande valde.

Kärleken sielf hade sin ro at skåda deras enfaldiga nöjen, och det var endast hos detta Folket som denna Guden trefs med sin Broder (*). Det är sant, han tömde icke kogret och slösade icke med Pilarne, ty en enda var här nog för et
 35 hjerta; men han valde ock alltid de bästa, starkaste och mäst hvasse, hvarigenom han träffade målet och sköt sällan felt.

Länge varade detta Folkets lycksalighet, deras begärelser voro icke många, och således snart förnögde; deras begrep
 40 var icke vidsträkt, det upfant derföre icke nya konster, som under sken af vinst gjorde dem torftige, i det de ökade deras behof. Deras grannar kallade det enfaldighet, men desse voro lyckelige så länge de behöllo deras egit lynne och sina hem-

---

*) Hymen.

seder. Ärlige, tarflige, sparsamme, trofaste i vänskap, tappre och högsinte voro de trygge inom sig och fruktade af sine fiender. 45

Men en sällsam böjelse at efterapa andra Folkeslag, gjorde detta Folkets olycka. De voro högdragne emot hvarannan, men läto tygla sig af utlänningars bruk. Man skal icke kunna säga om det var enfaldighet, tycke för nytt, eller en falsk äregirughet, som gjorde dem liksom förtjuste för främmande 50 seder.

Småningom förbytte sig detta Folkets art och med den samma deras lycksalighet. De blefvo så omstöpte, at man icke mera skulle kunna göra en beskrifning på en Scandianer, som tyckes nu vara en blanning af sit eget och alla andra 55 Folkslags böjelser.

Man utmärkte fordom detta Folket med få ord til både dygder och fel. Kännetecknet på en Inbyggare från Atland, var at vara manlig och högmodig, lat och måttelig, enfaldig och afvundsruk, redlig och hämdgirug. Knapt hafva de nya behållit 60 mera qvar af detta lynnet, än felen. De äro lika högmodige, men äfven falske och trolöse, mindre okunnoge, men fåfänge och ostadige; orkelöse men öfverflödige. At fylla sina mångdubblade behof äro de icke granlaga på medlen, allenast de måtte undfly et tröttsamt arbete. 65

De gamle Scandianer vågade lycka och lif för frihet och ära. De tålte icke ok, men kastade det med handkraft för hvars mans ögon af sina skulldror. En falsk vän, en rädd Stallbroder, voro skamfläckar hos dem. De nya, våga samvete, heder och ryckte, för at få äta och dricka och öfvergå sina 70 likar uti dårskap och prakt. De tåla icke heller at kufvas, men de undergräfvade hemligen botnen för dens fötter som står dem i vägen; ofta krypa de för någre, för at få trampa de öfrige. De sätta stundom all sin taperhet däruti at få undertrycka hvarannan. Den största vanheder hos dem, är at 75

synas fattig, ty at vara det och likväl prunka, är nästan det enda vissa som nu utmärker detta Folkslaget.

I Mannaminne har man icke rådnat i detta landet för en falsk ära, en egennyttig anläggning, och en trolös
80 vänskap.

Baldurs dyrkan var fordon icke i bruk på denna Öen. Dess inbyggare hade helgat sig til Krigs-Guden, de tilbådo honom öfver alla Guda-magter, och han hade utvalt detta Folket til sit egit, och sielf anfördt deras härar när de under-
85 kufvade större delen af Jord-klotet. Icke dess mindre hade de forne Invånare för Vishets Guden en sådan vördnad, at de utdelte kransar, och upreste ärestoder för dem som endast kunde nämna hans namn. Folket strömmade hopetals at skåda den som uprepade deras Förfäders bedrifter, och söngo visor
90 til deras Hiältars heder. Den ringaste af de Yfverborne, som var benådad af Sång-Gudinnorna, kunde äska Altare.

Nu hafva de uprättat Altare öfver alt på Öen til Vishets-Gudens heder; där äro Helgedagar, Offerstadgar och lekar instiktade til hans ära, men invånarne förakta hans tjänst
95 och vårdslösa offren. De ohelga hans Altare med kraftlösa rökverk och gäckas med hans dyraste gåfvor. Det finnes nu ingen ibland Scandianerne som icke tror sig värdig at sköta hans Helgedom och skickelig at tala Guda-Språket.

Men uti intet hafva Inbyggarna på Atland mera afvikit från
100 sin oskuld än i Kärlekens dyrkan. De förakta hans välgerningar och blygas för hans eld; En öm böjelse, en naturlig känsla, räknas där för last. Tvänne hjertan som älska hvar annan äro et åtlöje för Allmänheten, sielfva Kärlekens för-
tjusning anses för den största af alla dårskaper.

105 Fröja hade fordom delat åt Qvinnorna på denna lyckliga Öen behagligheter, som öfvergingo sielfva skönheten. Hon hade beväpnat deras ögon med blygsamhet och deras röst

med en förtjusande ömhet. Deras blickar bekände kärlekens välde och tillika en helig vörndnad för Kyskhetens dyrkan.

Det äro de täta och tjocka Skogar som gjordt denna Öen 110 behagelig för Jagt-Gudinnan. Hon hade derföre hyllat Könet i Manhem och ingjutit sin dygd i dess hjertan.

Mankönet, som sväfvat under främmande himlar, som sedt Fröjas Tempel och den åtskilda dyrkan man gifver henne öfver hela jorden, hafva infördt så olika offer-sätt, så främmande 115 stadgar, och en så blandad Guda-tjänst, at alt stannat i missbruk, och Gudinnans välde är blifvit förakteligt.

Det är icke mera skönheten som itänder hjertan. Det är icke Fröja men Rikedom's Guden som gör Könet på Atland älskvärdt. De trampa Äktenskaps Lagarne, ty Giftermålen 120 äro där icke annat än en nedrig handel.

Hade de allenast qvar en rätt vörndnad för Kärleken! Men, nej! De öfverträda icke sina löften af en våldsam låga; Det är icke nya behagligheter som gifva dem nya förbindelser; Deras hjertan äro utan känsla, och deras förstånd utan val. 125 Sjelfsväldige, kalle och fåfänge, vårdslösa de hans bud af et ännu större förakt för Kärleken.

Guden hade ofta hemsökt dem därföre, men de hafva fördubblat sina brott och drifvit sin ogudaktighet til det högsta. Han beslöt änteligen at för evig tid öfvergifva dem, skyndade 130 sig til Cythere och gråtande föll i famnen på sin Moder, där han utgjöt sin klagan.

Gudinnan utvalde et namnkunnogt Tempel i Manhem, där hon sammankallade de brottslige. Hon iklädde sig sitt Majestät. Täckhets Gudinnorna och Nöjenas Gudar omgäfvade henne. Hon 135 hade upbundit sin slöja som liknade Regnbågen, med den förtjusande gördelen. Af hennes hår utspriddes en Gudomelig lukt, och af hennes ögon gingo strålar som upväkte en helig förskräckelse. Hon satte sig på Guda-Thronen och afkunnade domen.

140 Hit samlades nu alla de olyckeliga Makar af bägge Könen, som för fåfånga afsigter, öfverilning eller förbindelse ingådt i olösliga band, bedragit hvarandra, förvandlat Gudomliga nöjen i plågor, ohelgat Äktenskapen och vanhedrat Fröja.

Först framkom ett par som i början tyktes älskadt hvar-
 145 annan med största häftighet. De hade blifvit förtjuste af en utvärtes fågring och sådana behagligheter som tagit sitt uphof af vana och förställning. Deras hjertan hade icke känt något för hvarannan när deras ögon blifvit intagne. De saknade den likhet, den hemliga dragning som vinner och samman-
 150 binder hjertan. De vämjades snart vid sinliga nöjen. Deras förstånd hade icke styrka at uppsöka det goda hos hvarannan, och deras dygd var så svag, at de icke en gång behöllo den inbyrdes välvilja, som hade kunnat lindra deras olycka. De fattade en oöfvervinnelig afsky för hvarannan, blefvo sina
 155 egna plågo-andar, och den grymma sedvanan pålade dem at lefva i et fängelse tilhopa.

Fröja förtörnades vid det hon såg dem. J olyckelige, sade hon, J hafven bedragit Eder på min Sons gåfvor; J hafven aldrig blifvit sårade af hans pilar, men hans bloss har förblindat Edra
 160 ögon; J kunnen icke mera smaka hans nöjen, ty Edra hjertan äro förgiftade af hat. Det är icke i de bittra själar, som vi utgjuta vår sötma. Friden och Kärleken skola fly Eder; J hafven öfvergifvit vår dyrkan, och vi skola för evig tid öfvergifva Eder.

Därefter viste sig tvänne liksinniga makar som icke
 165 destomindre voro olyckeliga. Utur deras ögon lyste en vild glädje, lättsinnigheten var målad på deras ansigten och en oskickelig frihet styrde alla deras åtbörder. De täflade med hvarannan i brott, och de satte et värkeligt nöje däruti, at ömsom och utan uphör bedraga hvarannan. De voro så
 170 lika i orimliga böjelser at de ofta å nyo fattade tycke för hvarannan, kände sig igen och älskade med häftighet, straxt

slocknade deras eld, tändes på nytt, aftynade, uplågade och ömsade utan uphör; Deras hiertan voro såsom halm, som fattar eld, fladdrar och fallnar i et ögnablick.

Gudinnan ledsnade vid detta löjlige paret. J ären icke en 175 gång värde min åsyn, sade hon: J vanhedren mitt välde på ett mera förhateligt sätt än de hårde ogudaktige; J gäckens med de heligaste nöjen; J offren på mitt altare utan andakt, och J gören Kärleken föraktelig.

Här framstälte sig äfven ett par, som drog till sig allas 180 upmärksamhet. De gingo med sediga steg, tystheten hade tilltykt deras läppar, en mörk ängslan röjdes i deras minsta ögna-kast. Den kalla anständigheten gick fram för dem, ångren och ledsnaden följde dem efter. Gudinnan såg dem och hade medömkan med dem. J ären bägge värde ett bättre öde, sade 185 hon: J hafven blifvit offrade emot Eder vilja åt högmod och rikedom; Edra hjertan äro för ömma at mättas där af. J ären tvungna at älska och det är Kärleken som aldrig kan tvingas. Frie hadn J kan hända älskat hvarannan; Bundne kännen J allenast tyngden af Äktenskapets ok. 190

Hit kom äfven en Man som för fåfänga afsigter, med upsåt hade valt en Hustru, den han icke ämnade älska. En qval-anda förde dem bägge vid handen. Fröja ryste vid det hon såg dem. Den olyckeliga Hustrun, begåfvad med ungdom och skönhet, älskade sin Man och vant därmed hans höflighet, men icke 195 hans kärlek. Hon trodde sig icke dess mindre hafva laga rätt til den samma och öfverhopade honom därför med en ständig oro. Han hade nyttjat hennes rikedomar at förnöja sina gäldenärer, men stannade därigenom i en skuld hos henne som var odrägeligare, ty hon fordrade hans hjerta och han 200 kunde icke gifva henne det. Fåfängt sökte han at öfverhoppa henne med vänskaps betygelser, hon saknade i dem den upriktighet som utgör deras värde. Misstroende, fruktan och

en häftig böjelse regerade i hela hennes väsende; Ledsnad,
 205 förställning, tvång och en frätande ånger i hans. Deras sam-
 manlefnad förestälte plågo-rummet i sielfva Tartaren. Den
 utvärtes lyckan för hvilken han upoffrat den sanskyldiga, den
 glänsande prakt, som omgaf detta olycks-boet, kunde icke
 lindra deras jämmer: kalle för de fåfänga nöjen, vid hvilka
 210 de blifvit vane, hade de ingen känsla qvar för annat än sina
 värkeliga plågor.

Eder händelse, sade Gudinnan, är et bevis at ingen utan
 straff föraktar min magt. J ären at beklaga, men den af Eder
 som beredt bägges olycka skall ock känna straffet i ett högre
 215 mått; Hans egen förvitelse skall följa honom som en skugga,
 och oskulden den han sårat, skal fly til hans olyckeliga maka
 at förljufva hennes bittra öde.

En lättsinnig Qvinna viste sig därefter, som redan riktat
 grafven med tvänne män, och hade nu i samma hopp valt
 220 den tredje. Hon ansåg Ägtenskapet som en fristad för sina
 flygtiga böjelser. Hennes hjerta var lika så häftigt som
 ostadigt, hon plundrade sine älskare ända til sin man, som
 med sin välfärd måste betala hennes otro och förakt. Hon
 var behaglysten, men en sielfsvåldig högfärd och en nedrig
 225 vinst regerade alla hennes afsigter. Hon följdes af några
 veklingar, som hade upoffrat henne deras lycka och dygd.
 Hon kufvade sin man mera för ro skull, än af hat, och bröt
 sina löften mera för at synas brottslig, än at verkligen vara det.

Gudinnan hölt henne icke en gång värdig sin åsyn. Gack,
 230 sade hon, at utöfva ditt bedrägeliga hjertas art til din egen
 plåga. Det tilhör icke mig at straffa dig, ty ditt brott emot
 Äktenskaps Guden, är det minsta af dina fel.

Sist framkom en Qvinna som af Fröja och hvar och en af
 täkhets Nymphren var utmärkt med någon besynnerlig gåfva.
 235 Kärleken sielf hade skapat hennes hjerta, de renaste böjelser

regerade hennes siäl och hennes dygd var likaså intagande som sanfärdig; Ingen dödlig hade varit född med finare känslor och et ömmare sinne. Naturen hade gjordt henne til den fullkomligaste af sitt Kön, men ödet åter til den olyckeligaste af alla Qvinnor. Hon fördes vid handen af sin ovärdige 240 maka, hvars hela väsende var et vederspel emot hennes. Hon hade af medlidande gifvit sig i hans våld, då han gilrade för hennes hjerta med en förstäld kärlek. Sielf dygdig, öm och öfvertygad om sitt värde, trodde hon, hans betygelser sanna, emedan hon icke en gång kände bedrägeriets eller lustarnas 245 våld, med fullt uppsåt at vörda och älska den, som utvalt henne för alla andra, kastade hon sig i hans armar och med det samma i sielfva olyckans sköte. Hennes minsta lidande var hans kallsinnighet. Han vämjades snart, ej allenast vid hennes behagligheter, men föraktade ock hennes dygd. Ju mer 250 hon med sin ömhet sökte at vinna honom, ju hårdare blef hans upförande, hans lefnad var en enda gerning, som styrdes af orätt och grofva begärelser. Ändteligen fant hon sin olycka vara oöfvervinnelig och ökade därför sina fullkomligheter med en ny dygd, som är den minst lysande, men ofta den 255 svåraste at vinna. Med et tålmod som trotsade all hans grymhet förnötte hon sitt ädla lif i smärta och utan at vilja hämnas.

Vid denna åsyn, blef Gudinnan sielf rörd. Hon bleknade och tårar öfverskölgde hennes Gudomeliga ansigte. Du är min undersåte sade Fröja, du hörer til mitt Tempel och icke 260 til denna Öen. Ditt hemvist bör vara ibland de odödliga och Gudarne skola täfla om dig.

Et stort antal ankom här sedan af bägge Könen af olika åldrar och lynne, som hvar och en på sitt sätt ådragit sig Kärlekens vrede. Somliga hade af okunnighet föraktat hans 265 värde; Andra åter som blygts för hans låga, igenom skenlighet gjordt hans dyrkan föraktelig.

Hit kommo femtio unga Flickor, hvilka gjorde sig heder
 där af at förneka Kärleken och qväfva hans drift i sina hjertan,
 270 nedrifva hans altare och offra rikedomns guden, samt af hans
 hand emottaga sina Brudgummar.

Hundrade unga karlar viste sig här som missbrukat kärlekens
 namn, skämtat med hans eld, och genom skrymtan sökt vinna
 sina älskarinnors ynnest, den de sedan med åtlöje, förakt och
 275 otacksamhet betalt.

Här funnos affällingar så grofva, at de skröto af nöjen dem
 de aldrig ägt, och det icke i upsåt at berömma kärlekens
 gåfvor och utvidga hans magt, men til vanheder och skymf
 för honom och hans rätta dyrkare.

280 Fröja vämjades vid detta ohyggeliga landet. Olyckelige
 dödelige, sade hon med en röst som genomträngde de hårdaste
 hjertan, J hafven afvikit från min och naturens dyrkan. J
 kunnen icke mera igenfinna spåren til lycksalighet. J hafven
 helgat dårskaper under namn af dygder, och de orimligaste seder
 285 som J kallen skyldigheter hafva gifvit eder osmak för Naturens
 rena och enfaldiga nöjen. J skolen blifva lämnade uti Edert
 mörker, och de villosken som J hållen för ljus, skola alt mer
 och mer leda Eder til omåttligheten alla olyckors ursprung,
 där J skolen blifva plågade med fåfänga omsorger, obändige
 290 lustar och frätande ånger; där ledsnaden med hängande
 hufvud och en mörk uppsyn alla ögnablick skall förfölja Eder;
 Hon som med sin andedrägt allena mördar alla nöjen.

Gudinnan steg i sin vagn och ville öfvergifva Atland, då
 den första af täckhets Gudinnorna omfamnade hennes knän.
 295 Mäktiga Fröja, sade hon: Lämna icke denna Öen förän du
 med din närvaro benådat den ömma Hildur, hon som med
 sin älskvärda Adil gifver dig ännu de renaste offer.

* * *

Långt ifrån Staden är en flod som kastar sina blanka armar
runt omkring negden. Han omfamnar i synnerhet en äng den
Blomster-Gudinnan utvalt til sin egen och der Våren bor. 300
Här skynda sig hans vågor drifna af en häftig ifver at störta
sig ned för branten, och vatna en dæld där Adil och Hildur
satt deras hydda.

På bägge sidor om denna sårlande bäck finnas höga Almar
som hota målnen. Ekar som synas rotade i Jordens grundvalar. 305
De brokuga Rönnar som skryta af sin högröda frukt. Här ut-
vidgar den löfrika Hasselen sina smidiga grenar och utbjuder
sin skatt. Än uppskjuter en Lönn med yfviga blan och ytterst
stå de bäfvande Aspar, rädde om dessa åt nöjet helgade parker.

Träden luta sina toppar så tätt tilhopa at Solstrålarne för- 310
lora här sin kraft, och afbrytas mot dessa grönskande murar.

Et sammanblandat läte af Fogla-sång och vatnets dån som
bryter sig igenom jorden, och kastar sig än öfver måssiga
stenar, än öfver gröna tårften, än spelar uti sanden, än stöter
sig emot en dæld klippa, förtjusar öronen och söfver hjertats oro. 315

Här upreser sig en hög Ås, alt öfverklädd med Frukt-
Gudinnans skänker, som utestänger Nordan-vädret på den ena
sidan, på den andra är en tiock skog som föraktar Vintrens
välde och förvarar under is och snö en evig grönska.

Hafs-vågorna som skölja denna täcka stranden hafva än 320
aldrig dristat visa sig vreda vid et rum, där trygghet och
oskuld med friden regerar.

Tvårt öfver stranden synas bärande Åkerfält, Solbrända
backar, grönskande slätmarker som skifta af hjordarnas åt-
skilda färg som där hämta sin föda; än hoppar ett snöhlvitt 325
Lam öfver blomster-kullen, än skymta de spräckloga Gettren
emellan videt. Här tumlar i djupa gräset den svarta och eldiga
Fålen, som med sit gälla gny gifver hela negden tilkänna sit
mod, sin frihet, sin styrka.

330 I skuggan ligga de rödbruna Boskaps-flockar och två-tugga
 väplingen sedan de simmat öfver älfven och svalat sin hetta
 i kalla vågen. De hafva flydt undan Solstrålarne, och trodt
 at dermed kunna gömma sig för de fiendteliga Bromsar, som
 öfverrumpla dem i deras stilla vällust; men förgäfves, den
 335 småvingade bittra hopen sammangaddar sig och förföljer dem
 ända in uti deras fristad, där de ofta tvinga dem at tråna under
 öfverflödet. Utur villmarken samlar sig stundom hit de starka
 och frodiga Elgar at beta ibland Boskapen, den snälla Hjorten
 som är skogens stältaste djur; och midt öfver fältet skyndar
 340 en Hare som ofta i sin flygt bereder sin undergång. Ytterst
 vid Himla-brynet upsticka sig tornen på et Baldurs Tempel,
 som är et af de präktigaste på Atland och där han sielf
 gifver Guda-Svaret.

Här lefde den lyckelige Adil med Hildur. Gudarna sågo
 345 deras lefnad och gladdes. De sågo den aldrig utan förundran
 och hade afundat deras lycka om de icke varit Gudar.

Alt hvad kärleken förmår at gifva är här förent med alt
 hvad den ömmaste vänskap kan verka, som Sinnes-likhet och
 de renaste Seder giordt än mera varaktig och ädel.

350 Gudinnan var villrådig om hon i sit Majestät skulle visa
 sig för Adil och Hildur som hade valt enfaldigheten til
 kännetecken på deras lycka; Hon kastade en blick på deras
 boning, och erhindrade sig straxt de dyrbara stunder hon
 förnötte med den sköna Jägaren, då hon långt ifrån sina
 355 Tempels prakt i skogar och ödemarker öfvertygade honom
 och sig sielf at hon var Kärlekens Gudinna.

Hon beslöt derföre at nalkas dessa lyckelige älskande under
 den menlösaste hamn. Hon kom som en tack Herdinna, och
 behölt icke mer af sitt Guda tycke qvar än det som fordras
 360 för at göra skönheten behagelig.

Icke långt ifrån ängen är en källa, hvars ådror föra den

renaste Cristal. Hon behåller sin kyla under hettans starkaste våld, och förminskar aldrig sin ömnoga svalka. Hon upröres ej af någon storm och intet djur har ännu nalkats hennes bräddar. Här satt Adil allena och betraktade den enfaldiga 365 naturen.

Jag är Fröjas undersåte, sade den okända Herdinnan; Jag söker enslighet för at stilla en hemlig oro; Jag har oförtänt råkat til din boning du lyckelig! Din upsyn röjer ditt hiertas 370 förnöjelse. Säg mig huru skall jag blifva lyckelig?

Det gifves icke mer än en väg til lycksalighet för de dödelige, sade Adil, at nyttia Naturen med frihet och mått, at lyda hjertats Språk, och at tro våra Sinnen som endast kunna säga oss våra verkliga behof. J rätta bruket af alt ligger dygden fördäld, och en beständig förnöjelse följer med 375 dygden. Ingen sanning är så lätt och tillika så svår at nu finna, sedan Menniskor afvikit från en lyckelig enfaldighet. Nu fara de efter nöjet genom tusende omvägar för at aldrig finna det. Förtjuste af vana och inbillning täfla de med hvarannan i dårskaper, och kalla den lyckelig som konstigast kan 380 plåga sig sielf, och med största möda för sig och andra skapar sina missnöjen. Hela deras lefnad är en gensägelse; de älska sin trygghet och kasta sig i dödande faror. De upspinna tusende nödtårfter för at vämjäs vid alla. De hata och förakta hvarannan, men upoffra icke dess mindre sin frid, sin hvila, 385 sina nöjen för at vinna anseende hos hvarannan. Huru mången har icke sielf giordt sig olyckelig för at synas lyckelig i andras ögon? Stora Gudamakt! Du som stillar mitt hierta med dina gåfvor, och låtit mig igenfinna Naturens präktiga spår, Du som gifvit mig Hildur, huru stor är icke min lycka, huru ut- 390 valda äro icke mina nöjen emot de usla trälar som dyrka så många fåfänga lustar!

Du äger Hildur, sade Herdinnan: Den kärleks värda Hildur.

Berätta mig din lycka, tala om din kärlek, säg mig huru du
 395 vunnit henne som är den största prydnad ibland Gudarnas verk.

Jag såg Hildur första gången, sade Adil, då hon icke var större än Fröjas Son; Jag mente at hon var kärlekens Sister, ty hon var skön som han, och utan den oskuld som lyste utur
 400 hennes ögon hade jag trodt henne vara kärleken. Jag skildes från denna Öen som är mitt fädernesland, men åtankan af detta barnet följde mig ständigt. Jag kom tillbaka sedan Solen ellofva gånger gjordt sit omlopp. Jag såg Hildur, och trodde at jag såg Fröja.

405 Kärlek du rörde ej allenast mitt hjerta och sårade det med den starkaste af dina pilar, men du uptände där en låga som är lika odödelig med dig sielf! Jag älskade Hildur och jag älskar henne så, at alt hvad som plägar utsläcka kärleken hos andra äro nya ämnen för min eld.

410 Den olikhet i stånd, i egodelar, i anseende, som grymhet upfunnit, och vanan stadgat ibland menniskor, tyktes vara oöfvervinneliga hinder til min sällhet. Jag kunde icke göra mig hopp at vinna Hildur utan at sielf kalla mig förmäten; Jag smickrade mig stundom med den tankan at de förmåner
 415 som äro en Menniskias egne, och som göra henne til en värdig Menniskia, borde åtminstone skattas så högt som de, hvilka alstras af blotta händelser och lyckan; men jag viste ock derhos at vishet och gåfvor, ofläckade seder, et stort hierta och framför alt en uprigtig kärlek voro föraktade gåfvor
 420 på Atland. Jag kände Hildur; Jag viste at hennes förstånd var lika så vidsträkt som hennes hierta var stort, men jag älskade henne så ömt at jag icke kunde tåla, det hon skulle sakna för min skuld det ringaste af den utvärtes lyckan.

Huru, sade jag, skall din kärlek för henne förminska hennes
 425 nöjen? Skall hon för at göra dig lyckelig underkasta sig hopens

dommar? Du som vill äga Gudarnas magt endast för at göra Hildur til den lyckeligaste af alla varelser. Ach nej! Jag beslöt derföre at gömma mig undan hennes ögon. Jag betog mig sielf de lyckeligaste stunder. Jag dömde mig til en frånvarelse som så när hade kostat mig lifvet. Men förgäfves. En oöfver- 430 vinnerlig magt drog mitt hierta utan upskof til sitt föremål. Utan tvifvel är kärleken Gudomelig; en hemlig dragning som härskar öfver vår frihet gör våra beslut, våra gerningar. Vi lyda, och veta icke annat än at vi välja.

Jag vant Hildur emot min egen och mine medtäflares för- 435 modan. Hon hade lärdt känna mitt hjerta och hon skattade det öfver Höghet och Guld.

Det är Hildur allena som äger styrka at förakta den lyckan som hopen tilbeder.

I denna hyddan har hon redan lång tid lefvat med mig. 440 Våra nöjen kunna icke beskrifvas ty hvem kan afskildra hiertats känslor? Hildur upfödd i prakt, i höghet, i öfverflöd, i anseende; Hildur van at se hundrade tilbedjare för sina fötter, at höra sit beröm af tusende tungor, at blifva sökt af alla, förundrad av alla, vördad af alla, har inskränkt så många 445 fullkomligheter innom detta tiäll, och funnit alla sina begärelser förnögda i den enda at älska mig.

Hildur! om mitt hierta vore nog olyckeligt at et ögnablick känna sin eld förminskad för dig, så skulle min erkänsla allena likna andras kärlek. Men jag behöfver icke föreställa mig dina 450 egenskaper, min böjelse för dig är blifven lika så naturlig som min egen varelse.

Långt ifrån at besittningen af Hildurs behagligheter hafva aftynat min låga, eller förminskat min rena kärlek för henne. Jag har alltid trodt den vara i sin högd och jag tycker dock 455 at den dageligen förökes.

De som trodt sig känna menskliga hiertat, och gifvit en

afmålning på dess böjelser, hafva merendels beskrifvit kärleken som flygtig, och låtit honom ledsna vid sina nöjen så snart
 460 han blifvit ägare af dem. Men denna Guden är allena ostadig, sielfsvåldig och grym i bortskämda hiertan; Hans Guda-eld är deremot varaktig och hans nöjen alltid nya hos dem, som äro lyckeligen födde och som lyda naturen.

Den kärlek som endast regerar öfver sinnen, kan icke vara
 465 beständig. Men mån det är ödets eller de dödligas fel at de så ofta glömma hiertats behof när de älska, och söka icke en vän i deras kärleks föremål?

Jag som är så lyckelig och funnit det i Hildur, skall vittna, til kärlekens eviga heder, at hans eld är outsläckelig och hans
 470 magt segrar öfver alla omskiften. Se här et bevis däruppå.

En gång då Hildur var syslosatt med et offer åt vishets Guden, ty vår fridsamma älskog var blandad med en ständig dyrkan för denna Guden. En gång, säger jag, när hon var gången til Templet som ligger icke långt härifrån, dröjde hon
 475 emot vanan. Jag väntade med en otålighet som endast är de älskande bekant. Änteligen blefvo mig ögnablicken som år, och en häftig bäfvan intog alla mina leder. Jag gick up åt Templet; Jag ropade Hildur när jag ännu var långt borta; Jag steg innom murarne; Jag kastade med ängslan mina ögon
 480 rundt omkring utan at blifva henne varse; Jag skyndade til Prästinnan; Jag berättade henne min oro. Hon tröstade mitt hjerta dermed at hon trodde Hildur ännu vara qvar bland Folkhopen; Jag sökte ännu en gång men jag fant icke den jag sökte. En djup bedröfvelse intog mitt sinne. De stunder
 485 jag redan saknat Hildur voro bittrare än döden, och fruktan at evärdeligen hafva förlorat henne, upfylte mitt hjerta med ett qval, som endast kan förliknas med det som i afgrunden plågar de förtviflade andar. Jag lopp omkring fälten; jag klef upp för ett brant berg at se öfver hela trakten, omsider intog

jag skogen; Jag sökte i de mörkaste vrår, i de djupaste dälдер, 490
i sielfva villdjurens kulor, Hildur.

Natten nalkades med hastiga steg; Mörkret öfverhöljde jorden och Hildur var ännu borta. Min siäl ville öfvergifva mig. En yrsel öfverföll mig. Jag ropade med hög röst det namnet som var det ljufvaste för mina öron. Jag tyckte mig 495
se Hildur; snart förebrådde jag henne dess grymhet som så länge hade lämnat mig allena; Snart åter hennes oförsigtighet som utan mig hade gådt til Templet. Det felades icke mycket at jag ju för evig tid afsvurit Baldurs dyrkan som var en orsak til denna min grufveliga saknad. 500

Ändteligen fick jag höra under nattens tysthet en matt suck; Blodet stelnade i mina ådror; Jag tykte mig känna igen den förtiusande rösten som så ofta trängt sig i det innersta af min siäl. Det är rösten, som gemenligen alramäst röjer hiertats böjelser och vårt invärtes lynne. Jag skyndade til det 505
stället från hvilket jag tyckte den komma. Jag ropade ännu en gång Hildur. Min Adil sade hon, din Hildur är förlorad.

Upfyld af glädje, hopp och förskräckelse, famlade jag länge i mörkret, ty jag hörde icke mera något liud. Jag omfamnade än en sten, än en buska, än et träd; Ändteligen råkade 510
mina lyckliga armar den dyrbara kropp, som matt och bäfvande förmådde ej mer än röra sin tunga och framstappla mitt namn.

Jag bar hem mitt kostbara byte; Jag behölt Hildur hela natten i min famn; Jag tryckte henne til mitt hierta i det 515
hopp at den eld som lågade därinne snart skulle upvärma hennes. Min Hildur, sade jag, i hvad för en ångest har icke din frånvarelse försatt mig. Förlåt sade hon, at min ömma kärlek har förorsakat dig så grufvelig ängslan, och så när hade ändat mitt lif. Min nyfikenhet at vilja forska i en oviss 520
framtid har blifvit straffad. Jag har öfverträdt den största

vishets regel, som är at nyttia vår närvarande sällhet utan fåfänga omsorger och onödig fruktan; Men jag har sielf förgiftat mitt nöje med plågsamma föreställningar; Min svidande
 525 ångslan som dageligen ökades lämnade mig ändteligen ingen frid, förän jag om mit öde skulle rådfråga Guda-Svaret. Jag beredde i hemlighet de bästa offer för Apollo; Jag dögde mitt upsåt för dig. Utan tvifvel har Fröja derföre hemsökt mig. Jag utstod redan af min tysthet en osäjelig smärta, ty
 530 min siäl var ovan at känna någon rörelse, at alstra någon tanka som hon icke straxt yppade för dig.

Ändteligen kom den dagen som skulle stilla mitt vacklande hierta, och skingra det ovisshets måln som dömde mitt öde. Jag gick til Templet, jag nedlade mina häfvor för Guden,
 535 med blödande hierta och ödmiuka åthäfvor. Prästinnan hade redan beredt rökverken, uptändt den heliga elden och drifvit offerdiuren fram til Altaret. Jag nalkades med större bäfvan än om jag varit utsedd til et lika öde med dem. Jag föll ned för Guda-tronen. Stora Guda-makt! sade jag, fullkomna dina
 540 välgerningar emot mig och uppenbara mig

— — — *om jag alltid skall vara lyckelig och Adil alltid finna mig älskwärd.*

En djup stillhet regerade i Templet. Knappt dristade jag mig at gjuta en suck. Men snart började jorden at darra
 545 under mina knän; Et tiokt mörker öfvertäkte skyn, och en röst hördes från Helgedomen

»Du dierfva dödeliga som vågar forska i Gudarnas beslut; dina ögon skola tilslutas och icke öppnas förän ditt öde undergådt den största förändring.»

550 Det mörknade för mina ögon, håren reste sig på mitt hufvud. Jag trodde dig redan vara dödsens rof, ty hvad större förändring kunde väl mitt öde undergå; En rysning skakade alla mina leder; Jag tykte mig känna dödsens iskalla

hand, som fattade mitt hierta för at slita det sönder vid sielfva Altarets fot och göra Guda-svaret til intet. 555

Men en osynlig hand drog mig utur Templet; Jag trodde mig redan på vägen til vår lyckliga boning. Jag skyndade med utsträkt arm at omfamna dig, för att bekänna mitt brott och dö af sorg i din famn.

Efter en lång stund märkte jag först at jag hade gådt vilse. 560 Jag råkade til en Siö hvars svartblåa vågor ständigt uprördes af de rytande vådren. Där mötte mig en af qval-andarne som släpade mig kring marken och stötte mig in i förskräckelsens kula, där *Sorgen* satt på en hård matta flätad af tistel och ris, den bleka och darrande *Frucktan* hölt henne under hufvudet. 565 *Saknaden* med ihåliga ögon och insunkna kinder, hölt ständigt en tafla för hennes ögon där alla förflutna *nöjen* stodo afmålade, fåfängt försökte hon at bortvända ansigtet därifrån, *saknaden* förde sin tafla utan återvändo efter hennes minsta ögnakast. Den grymma *förtviflan* med en bister, och olycklig 570 uppsyn förkunnade henne alla tilkommande plågor, beredde hennes föda af suckar och tårar; och tvang henne at fräta sitt eget kött. Rundt omkring flögo *de sömnlösa nätter*, *de skräckande inbillningar*, *de faseliga drömmar*, *den häftiga skrämsel* och en *oro* som aldrig hvilade. Et grufligit då af 575 klagan och rop gånge genskall från dessa ohyggeliga hvalf; *Siukdomarne* som dem utgiöto drogo sig med sönderbrutna lemmar och långsamma andetag kring jorden, och røjdes vid skenet af en matt lamp.

Jag föll af förvirring ned för dessa grufveliga *skapnader*, då en 580 af dem med grymhet anföll mig, slöt mig i sina armar, kastade mig på jorden, och gaf mig en förgiftad dryck som verkade stundom en öfvernaturlig styrka och stundom en dånande vanmägt. Jag kände mitt hela väsende blifva förbytt och mina ögons lius blef mig betagit. Ändteligen lämnades jag 585

af dessa grymma missfoster, då *saknaden* gjorde mitt tillstånd
 än mera odrägeligt. Hon förestälte mig din frånvaro alla
 ögnablick, och målade tusende olyckor omkring dig. Än
 trodde jag mig se dig kall och orörlig för alla nöjen; än hade
 590 du glömt din Hildur och hennes kärlek, än tyckte jag dig
 redan vara i dödsens armar, din täcka kropp utsträckt och
 utan rörelse, dina läppar förvissnade, och de ögon utan lius
 som målat bägges vår låga. Ändteligen förde *Saknaden* mig
 til den mörka dalen, dit *Längtan* och *Kärleken* hade stält
 595 din gång. Jag ropade af hjertans bedröfvelse: har då Oraklet
 nådt sin fullbordan? är Adil död? Nej, sade *Saknaden*, du
 har misstagit dig i dess uttydning. Ditt öde har undergått
 den största, men icke den svåraste förändring; Öpna dina
 ögon, se din skönhet försvunnen och Guda-Svaret upfylt.

600 Då först, sade Adil, märkte jag någon skillnad i Hildurs
 ansigte. Jag hade icke förr haft tid til annat än at glädias
 och höra.

Hon hade förlorat en skönhet som var lika med Fröjas,
 men kärleken hade bevarat hos Hildur en behaglighet som
 605 kvarhåller hans nöjen. Hennes växt, hennes ögon, hennes hy,
 och det tycke som Hildurs Siäl intryckt i dess anletes strek,
 vitna ännu at hon är Hildur.

Det enda som med förminskningen af Hildurs skönhet har
 förminskat mitt nöje är hennes bedröfvelse, hon söker at
 610 dölja den, men han röjes emot hennes vilja. Hon fördubblar
 alla ögnablick sin omsorg at behaga mig, men räddhågan
 är blandad i hennes kärlek; Hennes ömhet för mig är så stor,
 at hon icke en gång vill låta se sin fruktan, men hon fruktar
 likväl. Ach! Hildur, huru kan du vara så grym och misstro
 615 ett hierta som förstår at skatta ditt.

Det är icke min förmåga at gifva en rätt afmålning på
 hennes hjerta. Gudarne som giordt det til en afbild af

sig sielfva, har låtit det blifva utan like. Det omfattar med sin ömhet alt hvad som äger lif och denna ömhet är icke matt, icke vårdslös, icke föränderlig. Han är lika så stark 620 som beständig, lika så granlaga som häftig; detta hiertat tyckes icke andas för annat, än at utgiuta vänskap, glädie, tröst, välgärning och medlidande. Det stannar icke vid ett kalt bifall för dygder och egenskaper, icke vid en suck för andras nöd. Det verkar i samma mått som det känner, dess 625 godhet är fruktbärande. Stort och ädelmodigt, tyckes det lika som glömma sig sielf, eller rättare sagt, det älskar sig så högt, at det i sig älskar alla andra.

Detta hiertat uplyses och regeras af ett förstånd som är så klart och så rättvist, at det sällan misstagit sig. Hildur 630 har sällsynta egenskaper och vida skilda ifrån dem som i allmänhet prisas hos Könet. Hennes vettgirughet mätas endast af sanningar; Naturen och menniskan äro hennes tanke-ämnena. I dessa omäteliga diup letar hon orsaken til hvar påföljd, och söker at känna grunden til naturens verkningar och 635 menniskians gerningar. Hon ökar icke sin kunskap för at lysa med den, men för at upfylla sinnets tomhet, äga ett nöje som icke står under lyckans välde och at blifva alt mer och mer uplyst och fast i dygden och dess utöfning; Hennes tankegåfva är lika så skarp som eldfull, hennes tal är okonstlat 640 men betydande. Hon undervisar i det hon roar, hennes sällskap är altid nytt, äfven för dem som ej en gång hafva styrka at känna henne.

Det är då denna slags skönhet som giordt et starkare intryck i mitt hierta och förnuft, än hennes utvärtes täckhets 645 retelser i min inbillning. Det är derföre sant, det är naturligt, at jag ännu älskar Hildur lika högt som från det första ögnablick, då hon segrade öfver min frihet.

Gudomeliga Fröja! du älskar at utgiuta din liuflighet öfver

650 hiertan, och göra dem lyckeliga; förtag då med din Guda-kraft
den miss-tro som Hildur hyser til sina egna fullkomligheter,
och lät hennes hierta känna huru högt hon är älskad.

Du är bönhörd, sade Herdinnan, för hvilken Adil gjorde
denna berättelsen. Hildur skall blifva din beständiga kärlek
655 och hon skall känna sin lycka. I samma ögnablick omgaf
hela Cytheras hof sin Drottning. Lekar, Löjen och skämt
samlade sig kring hennes vagn. Täckhets Nymphren skyndade
at fästa i ordning hennes purpur räck. En fläck utaf nöjen
kommo at upvackta sin Gudinna, och västan-vädret bort-
660 fläktade alla de dimmor och måln som vågade visa sig i luften.

Fröja ropade sin Son. Gack, sade hon, at utleta en värdig
belöning för dessa dygdiga älskande.

Guden sväfvade omkring Fröja och hvilade än i hennes
famn, än på sina vingar. Jag kan icke göra dem lyckeligare
665 än de äro, sade han, ty de äga hvarannan. Jag har utgiutit
mina dyraste gåfvor öfver dem. De vörda mitt välde men
deras dyrkan som är så sällsynt förtjänar ock at belönas på
ett sällsynt sätt. En främmande Gudamägt skall förenas med
min för at göra deras dygd odödelig.

670 Straxt sände *Kärleken* en sky til det berget, där Vishets-
Guden bor och där han med sin Guda-flock upväcker samliud
i hela Naturen. Hvad tror man väl at han bragte tillbaka til
Kärleken? Det var den gyllende harpan som Sång-Gudinnorna
helgat och den sällan någon dödelig rördt.

675 *Kärleken* tog detta Guda-spel och gaf det åt Adil. Strax
uptändes han af en Gudomelig eld. En okänd kraft ingjöts i
hans ådror. Hans sinnen förblefvo i en liuflig förtiusning.
Han tog Harpan och söng om Gudarnas verk, om Naturens
under, om *Kärleken* och om Hildur.

FÖRETAL OCH UPPSATSER

Företal till

AMARANTER

ELLER NÅGRA POETISKA TANKAR WID ÅTSKILLIGA TILFÄLLEN
YTTRADE AF JACOB FABRICIUS OCH NU EFTER DES DÖD
TILHOPA BUNDNE OCH I LIUSET FRAMGIFNE.

Benägne Läsare!

Här äro någre få arck, til din tjenst samlade, dem du, wid ledige stunder, kan genomläsa. Om du tager ro i *Verse*, så tör här wara några, som utmärka en *Poetisk* åder, fast dess Ägare aldrig warit mon om, at med flit uprensa den samma. 5 Tankarne och innehållet af dem äro ej eller at förkasta: de bestå mäst uti alfwarsamma ämnen, och lära således icke bringa något nöje til andra, än dem, som älska tårra sanningar i behagelig dräkt.

Du lærer undra, min Läsare, deröfver, at man låter en så 10 liten samling utgå på Trycket, hwilken ej eller i någon ordning är författad; Men om du wil höra ordsaken, så lär du ursäckta bägge delarne. Det wanliga skälet, som i alla företal framdrages, at man på sina wänners trägna begäran, gifwer skriften i dags ljuset, skulle jag ock med sanning om desse 15 bladen kunna säga; men jag skyller häldre på mig sjelf, och tilstår, at jag hopsamlat dessa få qwarlefwor af det käraste jag egt, endast i det upsåt, at få se i åminnelse qwar et kärt namn, sedan jag ej har mera at hugna mig af.

At de äro så få, härflyter deraf, at deras *Auctor* aldrig 20 ämnat dem tilsammans i något knippe, och således kommit

at förskingra det mästa af hwad han skrifwit på *Vers*; emedan han hwarken hållit sig sjelf, eller ärnat gifwa sig ut för *poët*; Men som man dageligen ser tryckas de magraste och
 25 eländigaste skrifter, hwilka dock finna sina Älskare, så tror jag, at desse med större billighet, skola winna tycke hos någon: blifwer det ej hos många, så är jag dock säker, at de samma hafwa ädel smak.

För öfrigit kan mitt upsåt så mycket mer ursäktas, som
 30 jag icke af skryt, utan endast af en öm nit för en kär åminnelse gifwer detta i ljuset.

Farväl.

Företal till

QWINLIGIT TANKESPEL FÖR ÅHR 1745.

Til Läsaren.

Skulle utländningarnes omdöme, öfwer de Swänskes tycke för lärdom och snille-alster, wara grundadt, så borde aldrig någon bok här utgå af trycket, än mindre på werss, och
 5 aldraminst, då den är skrefwen af et Fruentimmer.

Men våre närwarande tider, på hwilke wetenskaperne i Sweriget begynna at få et rätt lius, öfwertyga ej mindre våre okunnoge grannar om deras orätta tanka, än upmuntra in-
 hemske snillen, at hwart och et, i sit ämne, hedra och gagna
 10 sit Fädernesland.

Månge folkslag hafwa förwärfwat sig namn af Wisdom, och skryta sielfwe deraf, derföre at de mycket skrifwa, och en otalig hop böcker af dem förfärdigas. Som nu skrifternas myckenhet, och icke deras värde, tilskyndat dem det namnet,
 15 så kunna de Swenske, som ej gärna låta nöja sig med blotta anseendet, gå en säkrare genwäg: icke skrifwa så mycket; men bättre än de.

Häruppå hafwe wi ock redan fått så många witre prof af våre Lands-män, at wi mindre kunna skyllas för okunnoge och olärde, än för en alt för granlaga smak.

Det blir således konsten för en Swensk *Auctor*, icke allenast at skrifwa wäl, utan ock wälja et ämne, som behagar det 25 almenna. *Historien*, hushåldningen och handeln äro nyttige och behagelige ämnen för oss: deremot finner *Poë sien* ej många älskare: hon anses för onyttig. Och som så få äro des kännare, så hafwa ock få nöje i henne.

Men så wida wi wilje täfla med andra folkslag om Snille- 30 gåfwor, så böra wi ock tåla Skalder ibland oss; så mycket mer, som en *Milton* och *Pope* i Ängeland, en *Despreaux* i Frankrike och en *Tasso* i *Italien* rätt så mycket bidragit til sine Lands-Mäns rykte och heder, som en *Newton*, en *Fontenelle* och en *Galilæus*. 35

Störste delen af våre Swenske Manna-hiernor äro dock för mogne at roa sig med qwickheter, som ej synas gagna. Wälan! de kunna i de alfwarsamma och torra wetenskaper arbeta: och lemna oss, Fruentimmer, det nöjet och hedern, at uphielpa de andra; på det wi ock, af vår hop, må hafwa 40 några at upställa emot en *Dacier*, *Scuderi* och *Schurman*.

Här til kunna wi bäst upmuntras, om detta prof, som jag nu dristat göra allment, af *Publiquen* med mildhet uptages, och icke för strängt skärskådas och dömmes.

Företal till

QWINLIGIT TANKESPEL FÖR ÅREN 1746 OCH 1747.

Benägne Läsare.

Här här du åter en liten Samling af de Tankespel, som desse åren warit mina tidsfördrif.

Jag har en gång begynt, at gifwa det Allmänna del af dem:

5 det måste derföre ännu hålla til godo de alster, som egit
wal ofta mindre frambragt, än wisse tilfällen och skyldigheter.

En gång lærer jag med något ämne, hwarest Skalde-gåfwan,
om jag tör tilägna mig den, med mera nytta kan användas,
än til *Panegyrrer* och lekwerk, söka at göra mig wärdig
10 förnuftiga Läsares upmärksamhet och det behag, de redan
förklarar för mina små arbeten.

Til sanningars ljus, i synnerhet i naturen eller Sedoläran,
har jag trodt en Skald hälst böra bruka sin penna; ty
kunskap i desse ämnen äro för alla människor oumgängelige.
15 De skola nyttja naturen: de böra derföre känna henne: hwar
och en til någon del åtminstone: så mycket mer, som den
kännedommen lägger bästa grund til Skaparens rätta dyrkan:
de skola lefwa i samfund med hwarannan; ty måste de ock
weta, huru det bör ske. Ungdomen, som har afsky för torra
20 betraktelser och alt det, som fordrar en djup eftertanka,
kunde aldrabäst lära fatta sina skyldigheter, när de, på et
lätt och lekande sätt, blefwo dem förestälte. Til desse ända-
mål torde då den allmänt ansedde onyttiga wersgåfwan en
gång ej allenast med gagn kunna brukas, utan tör hända
25 göra mera intryk i det späda förståndet och böjeliga wiljan,
än många höga *Theoretiska* sanningar, som minnet fattar
och begrepet såfwer wid.

Likaledes til dygdens äreläf kan ock en Skald med gagn
använda sin gåfwa; ty jag har swårt at tro, med wissa häklare
30 och *Misanthropen*, det *Panegyriske* skrifter böra anses som
aldeles onödige och skadelige.

Om *Satiren* upväcker förakt för lasten, så upmuntrar
deremot et wälförtjent beröm ädla sinnen til täflan i dygden:
och som fullkomligheten icke är människornas lätt, så får
35 man ej wara alt för gransynt, när man wil prisa någon gåfwa
och förtjenst; ty allestädes finnas fel och mindre låfwärde

egenskaper, som likwäl ej böra hindra de andra deras rättmätiga ljus.

Med *Simonides* säger jag derföre: *det är mig nog, om den, jag skal berömma, icke är aldeles lastfull*: och, af 40
wördnad för dygden, lägger jag det dertil, at hon hos wissa sina ägare lyst så stor och Majestätelig, at jag harmats öfwer min pensel, som ej förmått göra hennes målning i nog höga färgor.

Den som förstår, hwad möda det kostar, at rätt känna sin 45
plikt, och af hjertat blifwa dygdig, reder med glädje segerkrantsar åt sådana hjeltar.

Jag wet ock icke, om det är öfvertygelse om egen ofullkomlighet, som gör mig mindre benägen at tadla fel, än berömma dygden; men det märker jag, at det senare är et 50
långt behageligare ämne för min penna, än det förra. Den som känner hwad en Skald likar, lär ursäkta de fel, som följa den konsten: det är en pålaga för dem at skrifwa, fast ämnet ofta ger intet ämne dertil; wänskaps lagen måste då gälla framför den stränga sanningens regler. 55

Stundom får man ock lof at inbilla sig händelser och de starkaste sinnes rörelser, för at lifligen uttrycka tankar på åtskilliga ämnen, hwilket, i slutet af denna lilla samlingen, af läsaren lätteligen lär kunna märkas.

Detta är, hwad jag funnit nödigt, at omröra, wid utgifwandet 60
af dessa blad; samt at förbehålla mig mina läsares ädelmodiga omdöme och lofwa dem härnäst något bättre.

TANKAR OM MENNISKANS INTET OCH ALT.

Oändeliga Fullkomlighet! Du mina tankars yttersta mål och min Själs endaste hwila: Du, som så härligen uppenbarat din warelse; och är dock en fördold GUD: Jag söker dig i

detta wida, i hwilket du synes så klar; men dock för min
 5 Själ så långt borta. Hwar skal jag finna dig, Du Ewiga
 Wäsende, som endast förmår mätta mit ewiga begär? Huru
 litet stillas det icke i alla de ting, der det sökt sin ro? Usle,
 fåfänge och otilräckelige: de lysa och förblinda, låfwa och
 bedraga på en gång. Naturens skatter, människjors förträffe-
 10 lighet, hela werlden, och jag sielf, kunna icke mätta min
 anda. Hwi är jag om denna Sanningen så högt öfwertygad? Hwi
 har jag, med ånger och skada, af förfarenheten den lärt? Ja
 hwarföre skal jag märka brist i alt, och deraf så mycket bittrare
 känna min torftighet, utan at deremot finna hjelp? Min Själ
 15 trängtar efter ro: alla mina syftemål gå derhän: och när
 jag skärskådar mina gerningar, mina rörelsers och tankars
 hemligaste anslag, wändas de alla til det målet, at förskaffa
 den orolige anden hwila, och stilla dess trängtande begär;
 men förgäfwes: jag finner icke hwad jag söker: Jorden är
 20 mig för låg, och Himmelen för hög: det förgängeliga kan
 icke förnöja mig, och Ewighetens skatter kan jag ej annorledes,
 än med hoppet omfatta, hwilket är et tomt åtnjutande.

Eländiga och dock härliga wärk! du samling af mörker
 och Ljus, swaghet och styrka: Menniskjal! äst du satt i detta
 25 tideloppet til din lycka eller olycka? Är dit lif dig en förmån
 eller et straff? Betrakta dig, hwad är du? obegripelig för dig
 sielf til dit sammanhang: du känner dig ej längre och annor-
 lunda, än til dina wärkningar, och denne förfarenhet gör dig
 först bekant med dig sielf. Du tänker, och i det samma frågar
 30 du dig sielf, hwad det är, som tänker: Du stadnar, och så
 oändelig du är i din åtrå, så ändelig är du i dit begrep: du
 kan icke säga, hwad du är, och huru länge du skal wara;
 Men du känner allena, at du är en warelse, som, jämte det
 du kallar tanka, består av något gröfre: en kropp, så för-
 35 träffelig, som bräcklig. Han är den sämre och ringare del af

dit wäsende; men synes dock wara målet för din omsorg. Han är en träl, som står under Själens lydna; Och denna tänkande kraften, som är så mycket finare och högre, än han, använder dock alla sina förmögenheter til dennas nöje, wårdande, beqwämlighet och widmakthållande, så at det snart 40 skulle synas, som Själen wore gjord, at draga omsorg för kroppen; emedan dess oordning gör hennes smärta: ja, at hon, med all sin styrka, ljus och förmögenheter, lider, så snart den andra är i oreda. Således tyckes denna kroppen på en gång wara både Själens wärktyg och ändamål; Genom 45 kroppen wärkar tankan, och tankan synes wärka för kroppens skul. När nu denna härskande trälen är i god och rätt ordning, då är den finare delen äfwen så: då yttrar sig tankans högd och skönhet så mycket klarare, til begrep, upfindning, minne och omdöme. Himmelske strålar; men dunkla! hwarföre 50 lysen I? hwar tjänen I til? at söka och fatta Sanningar. Hwarföre? til den oändeliga känslans förnöjande. Ach! huru otillräckeligt är edert ljus? huru fåfång synes eder möda?

Jag fant min Sjel hungrig efter sanning: begrepet fattade tusende saker: minnet gick det tilhanda, och omdömeskraften 55 upädlades deraf. Jag såg på Wetenskaperne, och hisnade ej allenast för deras djup, utan ock för deras myckna owisshet, och den ringa förnöjelse, de lämna efter sig. Sedan en menniskja användt hela sin lifstid, utmattat kropp och sinnen, ofta arbetat sig til döds för en enda, ja den minsta del af 60 dem; har hon antingen til slut sielf funnit sig bedragen, och dömt til elden sit arbete, eller hafwa hennes likar förr eller senare funnit det så. En dödelig, som med sina tankegåfwor gått högre, än alla andra, och med sin förståndskraft upptäckt de största Naturens Hemligheter, samt bragt *Poëterne* at 65 frukta, det Änglarne afwundades öfwer dess Ljus: närde til slut sit förnuft med *Prophetiors* uttålkande. En annan,

som i en af de djupaste och derjemte wissaste wetenskaper
 äfwen gått så långt, at hans tid ansåg honom såsom et under,
 70 blef barn wid trettio års ålder, sedan han wid barna-åren
 utwist et owanligt Manna-snille.

~ Hwad är då människjans wishet? Jag rördes och ömkades,
 och fant jemwäl denna delen af nöje, otilräckligt för en
 trängtande Anda.

75 Människjors goda omdömen, et stort rykte, beröm för
 gäfwor och låfwärda egenskaper, synas wara retande nöjen
 för et högsint hjerta. Hwad är wäl härligare, än at genom
 förtjenst winna allas förundran, och bringa både fiender och
 efterwerld, at minnas en med wördnad? Mån den, som arbetar
 80 på denna ärefulla vägen, kan finna werlden trång? och mån
 det lysande målet, at af de närwarande tider förundras, och
 hos de tilkommande til sit namn blifwa odödelig, icke är
 mäktigt, at förringa alla plågor? Så syntes det för min tanka,
 wid åskådandet af hjeltarnes, de wärldslige wisas och flera
 85 stora Männers egenskaper och gerningar, som til deras
 åminnelse ännu lefwa qwar ibland oss; men jag fant, wid
 bättre skärskådande af dessa stora människjors lefnad, äfwen
 falskheten af detta nöjet; De njöto sällan rättwisa af sina
 afwundsamma medborgare: ryckte och bifall stodo icke på
 90 någon fast grund; Det war bygt på tusende olika människjors
 olika tycke, begrep och kunskap: det bästa förkastades ofta
 af okunnighet eller afwund: det sämsta uphögdes af samma
 orsaker, och fant således äfwen sina älskare; lyckans infall
 och tidernas seder härskade öfwer denna härligheten. En
 95 endas myndighet är stundom mäktig nog, at uprätta bruk,
 äfwen i omdöme och smak om Dygder och Witterlek. Således
 hinna människjorna sällan denna lysande wäderbilden, när de
 den som mäst efterfika, och när de af dess färgor skulle
 kunna förnjöjas: han synes liksom löpa dem undan, medan

de ännu kunna skåda honom, och stadnar icke förr än 100
stundom wid deras Grifter, då de förlorat för honom både
lusten och känslan.

Jag wämjades wid detta nöjet, och finner nästan ingen
ting löjligare af alla våra swagheter, än den ro eller oro,
som andras tankar om oss pläga upwäcka hos oss; i synner- 105
het då wi deraf til vår wälfärd ej hafwa något at frukta eller
hoppas; icke dess mindre är för vår egen kärlek nästan ingen
ting så odrägeligit, som det så kallade föraktet, hwilket dock
mäst består i inbillning; ty det kan ej pläga mig mer, än jag
sielf tillåter. Den som hyser orätta tankar om mig, felar ju 110
för sin egen del: ty ho hafwer rättighet at förakta någon,
om icke för fel eller laster? och det icke en gång, utan en
noga sin egen ransakning, då föraktet ej blir annat, än en
rättvis tanka om en ting. Högaktning, som åter så högeligen
smickrar oss, är ock sällan efter wärdet inrättad: länder oss 115
ofta til skada: har merendels egennyttä eller okunnoghet til
grund, den tiden som oftast kastar öfwer ända: och faller så
hela denna fagra bygnaden.

Hwartil tjenar då, at efterfika et stort ryckte, när det til
sina grunder är så förgängeligit, som falskt, och aldrig til- 120
räckeligit, at mätta et äregirigt hjerta, hwarom våra Krigs-
och Lärdoms-hjeltars orolighet i alla tider witnat?

Gifwes då ingen ting på jorden, af hwilket menniskjan
skulle kunna niuta någon wärkelig fägnad? Ach! jo, här är
något, som öfwergår, til sin ljuflighet, värde och nytta, alt 125
annat: Wänskapen, ädla Själars förnämsta böjelse: Källan
til de bästa Dygder och de renaste nöjen: den synes wara
oss lämnad, til at förljufwa tidsens elände, förhöja och för-
bättra de swaga, usla och hårda menniskjo-wilkor. Det war i
detta lugnet der den stora *Scipio* smakade i sin enslighet 130
större fägnad, än wid sina *triumpher* i Rom. I en enda

trogen wäns sällskap, förglömde han alla de oförrätter, som
 et otacksamt folk gjorde honom: och det rätta tänkesätt,
 den wisa *Lelius* hade för honom, war honom mer, än både
 135 uphöjelser och förnedringar, rycktet efter tidsens wänning
 tillade hans namn. Här njöt han större belöning för sin dygd,
 än Rom mäktat gifwa honom; ty hans hjerta war deltagande
 i dessa förmåner, och förnögt. I wänskapen är icke allenast
 bot för Lyckans oförrätter; den sätter äfwen endast smak på
 140 hennes gåfwor. Hwad wore de alla, om man ej kunde dela
 dem med någon wän? Wänskapen är här på jorden det full-
 komligaste mål för en menniska, hwarest hennes förstånds
 och wiljas krafter, samt alla dess rättmätigaste böjelser niuta
 föda. Af en förnuftig wäns tankar, råd, kunskap och gåfwor
 145 förnöjes förståndet: Af dess dygd och efterdömen förbättras
 wiljan; I dess högaktning, milda och ursäktande tänkesätt,
 finner en billig äregirighet all den högd, hon söker: och det
 rådande ditt och mitt, som blandar sig i alt, och regerar i
 werlden, förlorar här sit wälde; Emedan den största och
 150 endaste egennytta emellan wänner är den, at först få tjena
 hwarannan. Således finner ock denna nedriga böjelsen här et
 ädelt ämne för sin åtrå, nemligen, at rikta sig i wänskap.
 Hwad nöje är ock til, som i ljuflighet swarar emot en wäns
 sällskap? gifwes det någon renare wällust, än den hjertan-
 155 smaka, dem böjelse, högaktning och likhet förenat. Således
 tyckes wänskapen wara det bästa, oss här nedre är lämnat:
 en himmelsk stråla, som synes närmast afmåla de sällheter,
 wi föreställa oss i fullkomligheten.

Du ljufwa och ädlaste makt! jag ärkänner och dyrkar dina
 160 Lagar, och tilstår, at der du regerar i all din prakt, upbygger
 du på jorden en himmel, och förvandlar alla bitterheter i
 nöjen; men tilstöd mig, säga om dig, som en af våra tiders
 lärda talar om en fullkomlig wis Man, den han beskrifwer til

alla dess egenskaper, styrka och orörlighet i med och mot, och tilstår honom wara den lyckeligaste af alla; men bekänner 165 derhos til et slut, at han icke fins.

The mästa menniskjor älska sig allenast sielfwa, och äro således obeqwäma til en rätt wänskap; deras egen nytta, nöje, heder, beqwämlighet, egenskaper, och alt hwad dem sielfwe tilhör, äro ständigt för deras tankar och åtrå när- 170 warande: Således är ej underligt, at de ej hafwa mycket af hjertat öfrigit för sina wänner: Och af et sådant, endast på sig sielf stält, syftemål, födas förakt, köld och wårdslöshet för andra, afwund, tadel, falskhet, oförrätt, otacksamhet och ledsna: alt sådane fel, som härflyta af kärlekslöshet; Få äga 175 ock den förmåga, at rätt wärdera sig sielfwa, derföre, at så få känna sig: och så naturlig och billig en rätt inrättad egenkärlek är, så skadelig och tyrannisk är denna, som betager menniskjorna den största förmon, de här i werlden kunna åtniuta, nemligen wänskapen: til hwilken fordras, 180 jämte en naturlig böjelse, et ej mindre rent och stadgat wett, än et godt och ädelt hjerta: och som desse egenskaper äro sällsynte, följer deraf, at en rätt wänskap är och blir i alla tider sällsynt.

Så måste jag ock säga om dig, du största himmelens gåfwa, 185 som om alt det öfriga, hwad min åtrå och tanka beskådat, at du äfwen är ofullkomlig, icke til dit sammanhang; men til din warelse; ty du finnes så sällan, och om du finnes, så warar du dock icke länge; döden är din förstörare; men ach! huru ofta förrättar icke tiden, hwad döden endast borde giöra. 190

Det behöfwes icke mycken förfarenhet och ljus, at finna, det de så kallade Lyckans förmåner, högt stånd och rikedom, äro, om icke stridande, åtminstone litet bidragande til en rätt förnöjelse; i synnerhet, som den oro och bry, dem följer, aldrig kunna ersättas af de få nöjen, de föra med sig. En 195

stor Själ, som på Årans högd endast är sysselsatt, at åstadkomma människors sällhet, och en rik, som förstår sig på det nöjet, at frälsa och hugswala de olyckelige, samt belöna och uphjelpa förtryckte förtjenster, kunna endast smaka rätta
 200 ljufligheten af desse förmåner. Alla de öfriga, som nyttja dem på wanligt sätt, hafwa ock deraf de wanliga plågor: faror, täflan, fruktan misstro och en aldrig hwilande åtrå.

Af eder, I twänne werldenes afgudar, begär jag icke mer, än hwad naturen och en beqwämlig wana tillåter mig at äga.
 205 I ären alt för toma i Eder sielfwa, för at kunna fylla et ewigt begär; men I underlåten dock icke, at wara förmåner för dem, som rätteligen weta nyttja Eder: och då tjenen I tillika, at giöra lifwet beqwämligit.

Så är då ingen ting af alt, hwartil människjan utsträcker
 210 sin åtrå, mäktigt at förnöja henne. Och den högsta Wishetens wärk, som alla äro fullkomliga, i anseende til deras sammanhang, hafwa dock alla i följe med sig en wärkelig brist. Men du ewiga Fullkomlighet! Du Högst af hwad wi kunne tänka! Du Makt, som satt all ting i ordning och rörelse! ser du til
 215 dessa tänkande jordemaskars torftighet, och den brist, de hafwa inom sig? Har Du det ändamål med dem, at de skola wara och en gång mättas? Ach! så äro Dina wägar dertil så wist goda och fullkomliga, som Du äst Sjelf. Och då, min Sjä! pass på, at klandra den Ewigas ordning: pass på, at
 220 skatta et Intet lyckeligare än Dig; missunna ej djuren deras trånga gräntor, som hindra dem ifrån den största plåga: tanka och öfwerlägningskraft: fråga icke, hwarföre du fått så många inwärtas fiender, at strida emot: och upges icke under striden af swaghet och otålighet. Låt den brist och
 225 otillräckelighet, du funnit i alt hwad du beskådat, tjena til at förminska häftigheten af din åtrå för det förgängeliga; emedan det ej kan rätt förnöja dig, eller äger bestånd; men deremot,

lät det goda och fullkomliga, du röner i alla skapade ting, upmuntra dig, under din resa i Lifwet, och framför alt öfwer-
tyga dig, om et ewigt all tings fullkomliga Ursprung, som 230
tänker på dig, drar omsorg för dig, och en gång i Ewigheten
uppenbarar dig sin härlighet. Behålt denna sanning, styrk dig
i den, och frukta icke, at bli bedragen; ty du löper dermed
ingen fara; men, utan det hoppet, är menniskjan det uslaste
af alla skapade ting. 235

TANKAR OM LÅFSKRIFTER ÖFWER DE DÖDE, SKREFWNE
TIL HERR K * * *

Det är dig nogsamt bekant, min wärde wän, huru allmänt
den seden är antagen i alla tider och i alla land, at efter de
döda upresa Minnes-märken, prisa deras lefnad och stadfästa
deras namn emot glömskan. Ingen ting wore onödigare, än
bewisa denna sanning. Man kan icke neka, at ju denna pläg- 5
sed är billig, och har sin början och uphof af förtjenst, tack-
samhet och wänskap: Skulle ock kunna uträtta mycken nytta,
nämligen upmuntran til dygd och loflige gerningar, om en
opartisk sanning der finge råda, samt smickran och egen
nytta woro skilde derifrån. Men oförtjent beröm på de dödas 10
mull är nu rätt så säkert och allmänt, som tadel öfwer de
lefwande: och det ordspråk, at ingen är god förr än han är
död, sannas gemenligen.

Detta missbruk grundar sig, som alla andra, i människors
blinda egen-kärlek, falska begrep och orätta omdöme. De 15
afwundas öfwer Dygden rätt så snart, som de förargas öfwer
lasten. Den ena är dem ofta til så mycket beswär som den
andra. Deraf kommer, at dygd och odygd hos de lefwande
mästadelen anses efter det *interesse*, som andra hafwa at

20 höja eller minska densamma. Deremot som de döda ej mera äga någon del i de lefwandes samfund, äro ingen i vägen, och kunna hwarken minska eller öka för dem någon förmån, blifwa de fritt lemnade för afwund och tadel å ena sidan, samt af weld, smickran och winst gerna uphöjde på den
 25 andra. När man således beser de aflednas Äre-stoder och minnes-runor, hwad stora dygder och förträffelige personer der afmålats, skulle man billigt tro, at menniskorna öfwer alt woro goda och fullkomliga, och at werlden wore upfylld med klokt och dygdigt folk, hwilket dock beklageligen förfarenheten
 30 nekar; Så at man i anseende der til ej mycket kan lita på desse präktiga försäkringar, som lemnas om de aflednas dygder och förtjenster.

Det nyttiga ändamål, som är sanningens seger och Dygdens befrämjande, förswinner härigenom; ty de klarsynte och goda
 35 kunna ej taga någon uppbyggelse af falska målningar: De okunnige och elaka styrkas i deras fel, emedan de finna deras räkning wid, at på så lätt sätt erhålla loford efter döden.

Det wore derföre at önska, det en sådan sedwana, som genom detta missbruk blifwit mera skadelig än god, kunde
 40 bringas i den ordning, at hon swarade til sit ändamål. Om den reglan bland oss wore uprättad, at aldrig i våra Lofdikter wika ifrån sanningen, och at et oförtjent beröm ansågs, som den största förwitelse, hwilket det ock i sanning är: Hwad upmuntran och belöning wore det då icke för de
 45 wärdige at erhålla et godt loford?

Den lärde och sinrike *Baron Hollberg* beskrifwer, i sin underjordiska resa, *Potuanernas* sätt, at berömma deras döda. De uprepade den aflednes både dygder och fel; hwilket tjänte så mycket mer til den afsikt de hade at göra Dygden
 50 älskwärd och lasten wederstyggelig, som fläckar på en förträffelig målning sticka illa af: Så at när man ser stora och

berömwärde gerningar blandade til äfwentyrs med stora fel, samt en ädel och god *Character* af någon särdeles swaghet fördunklad, intrycker det i alla sinnen så mycket ifrigare upsåt at efterfölja det förra, som at wakta sig för det senare. 55

At wilja göra detta artigt upfundna och nyttiga sättet möjligt ibland oss, skulle, kan ske, synas förgäfwes, sedan vår läckra egenkärlek blifwit tilwänd, at födas och fågnas, af smickran: Och som det är oss mer angelägit, at synas än wara dygdige. Jag wil ock medgifwa, at det skulle ännu låta 60 sällsamt och stöta de sörjande wänner och anhöriga, om i en Grafskrift, ansedd efter wanan, som et witnessbörd om den dödas goda egenskaper, skulle finnas tillika dess fel och swagheter upteknade.

Et medel, at undwika detta, och tillika erhålla det goda 65 ändamålet, wore, at wid hela målningen af den döda, ej utsluta något mer än dess namn. Wore personen lofwärd, så kunde den inrättas ganska känbar, och åter twärt om. Ja, omständigheter, ämbeten, dygder och sinnesgåfwor, utförda af en skickelig hand, skulle lätteligen röja *originalet*: Lika 70 som, när man wore nödsakad at afskildra något mindre godt och fullkomligt, en liten skugga äfwen så lätt kunde bortgömma personen, och allena dess gerningar föreställas.

Man kunde säga, at här af förlorade en wärkelig berömwärd den glants, som borde följa dess namn, och efterwerlden 75 skulle ock då tillika famla i mörker derom; Men som slike sannings-skrifter då ej woro inrättade så mycket för wisse personers beröm, som för allmän nytta, och snarare kunde anses för *moraliske* än *panegyriske*, så wunnes derigenom et större mål, än det man förlorade. En rättsint skulle det 80 ock mer fågna, at hans lefnad kunde tjena til allmänt efterdöme, än om hans namn lyste i odödelighet, sedan han ej kände deraf hwarken ondt eller godt.

Konungars och Hjeltars bedrifter, samt lärde Mäns åminnelser
 85 äro ock snarare ämne för Historie-skrifware än för Skalder,
 och synas derföre egenteligen tilkomma dem, at lemna werlden
 slika bilder.

Til prof, huruwida detta är möjeligit, ser du här, min kära
 wän, *Irenes* Minnesstod. Hennes händelser äro här icke så
 90 mycket upteknade, som fast mer de betraktelser man kunnat
 göra sig af hennes fel och dygder, lidande och olyckor, samt
 i synnerhet dess inwärtas tilstånd wid dödsstunden. Et ämne,
 som kan hända torde tjena någon til nytta; ty der til är det
 förnämligast syftadt. Om du, som en wärkelig Sannings älskare
 95 med dit omdöme gillar det, så winner jag twänne ändamål
 och et dubbelt nöje.

Företal till

QWINLIGIT TANKESPEL FÖR ÅREN 1748, 1749 OCH 1750.

Erinran til Läsaren.

Til dem, som taga nöje i Skalderön och behagat gilla de
 prof, jag deraf utgifwit, öfwerlemnar jag äfwen denna lilla
 Samling.

- 5 Tilfällen hafwa warit sådane, at jag ännu ej kunnat und-
 wika, ehuruwäl emot min föresats, at skrifwa på åtskillige
 ämnen. Wid öfwerseendet af desse små Skrifter, har jag funnit
 dem ej mindre wärdige, än de förre, och derföre trodt dem,
 under samma *Titul*, böra desse bifogas.
- 10 Et försök til en öfwersättning af *Gracians Criticon*
 följer äfwen härjemte; dels emedan *Auctorens* tankar äro
 sinrika, dels ock för det versserne, som ifrån et obundit tal
 blifwit satte, kostat mycken möda, och kunna tjena til et

prof, huru wida öfversättningen lyckats, samt Swenske Språkets art, i samtal och beskrifningar, inom Reglor och Rim, bibe- 15 hållits.

Min första afsikt har wäl varit, at öfversätta hela wärket, som ock redan för några år sedan företogs; Men wid närmare skärskådande fants ej allenast arbetet ganska widlyftigt och swårt, utan ock åtskilligt deruti, öfwerenstämmande hwarken 20 med den smak, som nu är antagen, ej eller med en sund *Philosophie*. Hwarföre jag ock tagit mig den frihet, at wid slutet af det andra *Capitlet* aldeles gå ifrån *Originalet*, der *Gracian* på et så inskränkt, som med de *Astronomiske* sanningar stridigt, sätt, betraktar Stjernorne. De siste Sextiofem 25 raderne, som aldeles gå ifrån *Auctorens* tankar, böra altså dermed icke jemnföras.

För öfrigit skulle jag wäl, enligt sedwanan, af egenkärlek, innesluta desse blader i Läsarens ynnest och benägne omdöme; Men håller det för onödigt; emedan et slikt förbehåld ej för- 30 ändrar någons tankesätt. De ädelmodige döma likmätigt sig sielfwe: de öfrige lika så. Skaldekonstens och sunnda tankars älskare och kännare hafwa redan så mycket upmuntrat mig, at jag ej aldeles bör misstro mit eget omdöme, som wågat gifwa mina Skrifter på Trycket. De andre, antingen okunnige, 35 eller atwundsiuke, eller ock halfärde *Caffehus-domare*, förlora deras *critiske* möda; emedan denna slags allmänheten har i Sverige icke nog styrka och fregd, at gilla eller förkasta *Auctorer* och deras arbeten.

Företal till

ANDELIGE SKALDEQWÄDEN

Til Herr Öfwer-*Directuren* Johan Dahl.

Ädel och Högachtad Herr Öfwer-*Directeur*, Högtärade K.
Farbroder!

Förwantskap, högachtning och erkänsla göra detta mitt ändamål billigt, som är, at tilägna Min Farbroder denna lilla Samling af andeliga Skalde-Qwäden.

Jag hoppas, at Min Farbroder anser det, som et prof af
5 min tilgifwenhet och gillar mitt upsåt, som är, at emot
glömska förwara et kärt namn och draga fram, utur en
sielfwald skugga, en dygd, som bör lysa för at gifwa efter-
dömen. I Gudsfruchtan, redlighet, flit, arbete och et förnögt
sinne hafwer denna dygden i 80 år öfwat sig på werldsbanan:
10 Ära, wänskap och åminnelse böra följa henne efter i tiden,
hon har sjelf beredt sig denna lönen; men huru lyckelig wore
icke jag, om min penna äfwen kunde bidraga til deras be-
ständighet.

Tid och glömska, som alt fräta, alt förstöra, pläga motas
15 af tankar och tryck, de räcka längre än *Mausolée* och
Ärestoder. För vår samtid och efterwerlden, bör då min Far-
broders Namn kännas, såsom et wedermäle af gammal
Swensk Dygd. Helsa och sinnes frid följ min Farbroders
ålderdom, och en kär åminnelse des aska! Med tilgifwenhet
20 och högachtning framhärda jag städse

Högtärade K. Farbroders

Trogna och hörsamsta tienarinna

Hedvig Charlotta Nordenflycht.

Företal till

WITTERHETS ARBETEN, UTGIFNE AF ET SAMHÄLLE I
STOCKHOLM. I. TOMEN.

Auctorerne till de skrifter, som utkommit under namn af Våra Försök, hafva åtlödt den uplyste allmänheten, så väl som deras egne omdömen, och företagit sig at närmare granska, samt efter Svenska Språkets och Skalde-Konstens strängaste regler inrätta deras arbeten. 5

De hade i början, mera af en händelse än en pröfvad öfverläggning, kommit öfverens, at roa sig med Snille-lekar och Vitterhets öfningar, den ena, at försöka sin böjelse i Skalde-Konsten, en annan sin gåfva i Vältaligheten, en sitt Snille i Öfversättning, en annan i granskning. Philosophien, 10 Historien och Sedo-läran skulle icke vara dem aflägsne ämnen, men i synnerhet hade de satt Skalde-Konsten till deras hufvudmål, såsom minst upodlad i Sverige.

Den brist vi äga på Svenska Böcker i Vitterhets ämnen, och den olika smak som ännu i allmänhet regerar, voro de 15 enda orsaker, hvarföre Våra Försök så snart och mindre höfsade kommo i luset.

En inbördes och anständig höflighet hindrar ofta i et Sällskap granskningens värkan; Man kan med stränghet nagelfara sitt eget arbete och utdöma hvad man behagar, men 20 icke lika lätt en annans, hvars egenkärlek bör skonas, i synnerhet i början af en inrättning, och hos de sinnelag, hvilkas hug och eld snarare böra upmuntras än qväfjas. Af denna orsak torde ej allenast många fel blifvit qvare i våra skrifter, men ock sådane skrifter intagne, som utan saknad 25 hade kunnat vara borta.

Man vill icke härmed gifwa okunnighet och afvund vapn

i händer; Ty man vågar säga, at oackadt de fel som kunna finnas i dessa arbeten, de sämsta af dem dock äro drägelige, 30 och större delen af de bästa, kunna, så till ämnen som ut förande, på Svenska anses som aldeles nye.

Det är icke nu hos oss så lätt at vara Auctor, som i förra tider, då mången antingen med magert hemgods, eller med lånta tankar och infall kunde pråla för menigheten, upväcka 35 förundran och blifva ansedd för stort och sällsynt snille af dem, som icke en gång kände namnen på de hos utländningar öfver alt bekante böcker.

Auctorerne till desse Vitterhets arbeten kunna i synnerhet frikallas för detta felet; de hålla för nedrigt och onödigt, at 40 skryta med hvad dem icke tillhör, och de tro sina Landsmän åtminstone om så mycken lärdom och god smak, at de heldre läsa originaler i eget språk, än stympade afskrifter. Finnes derföre någon eld, någon styrka, upfinning, målning och infall i våra arbeten, kunna vi åtminstone kalla det vårt eget.

45 Snille-skrifter hafva gemenligen tvänne oundvikelige öden, hos de folkslag, der Vitterhet icke vunnit rätt stadga, at antingen för mycket uphöjas, eller aldeles förkastas. En illa skrefven Latinsk eller Grekisk vers, af den Holländska Anna Maria Schurman, upväckte den tiden hon lefde, mera 50 rop, mera vördnad i den lärda verlden och öfver alt, än en Madame du Chatelets, Graffignys och Du Boccages utvalda arbeten i vår tid, oaktadt all den smak, sunda tankar och konst, som i dem regera. Det förra kommer oförnekelsen af et allmänt mörker och gräl i vettenskaperna; Det senare är 55 en värkan af en inbillsk klokhet. Så länge Lärdomen var inskränkt inom språk och minnesvärk, var det nog at lysa med denna torra kunskapen, utan snille och odlat vett; och sedan alle, i detta så kallade uplyste tidehvarf, tro sig kunna tänka, dömmar hvar och en djerft om de bästa snillen, vårds-

lösar både dem och deras arbeten, förkastar eller gillar alt 60
med en otrolig dristighet, som äger dock ingen fastare grund,
än en med falskt glitter öfverklädd dumhet.

I fordna tider hölts Reinicke Foss och Rim-Krönikan här i
Norden för menskeliga Snille's underwärk. I vår tid är Esprit
des Loix, Henriaden, Essai of Men och Encyclopedien 65
klandrade och försmådde. Jag vet icke hvilketdera omdöme
mäst vanhedrar menniskjo-vettet.

Oaktat alla de tadtare hvaraf vår tid öfverflödar, hafva vi
dock den största brist på rätta Critici, öfver alt i den lärda
verlden, men i synnerhet hos oss. Önskeligit vore, at något 70
äkta snille, som ägde fullkomlig stadga i smak och styrka i
lärdom, godt hjerta och oväldugt omdöme, kort sagt, som
hade alla de egenskaper, dem Pope säger en rätt Criticius
bör äga, ville göra sitt Fädernesland den kånbara nytta och
påtaga sig, at granska alt hvad som utkommer på vårt Språk. 75
Man kunde då få se tankar i stället för drömmar om Vitter-
het, förnuft, smak och renade omdömen, i stället för matta,
ensidiga, bittra och sielklaka domslut.

I brist häraf hafva vi måst rätta oss efter egna ljus, och
 varit våra egne Critici med all möjelig strånghet. Vi hafva i 80
synnerhet sökt at i akt taga Språkets renhet, så väl till dess
art som utlåtelse. Nya ord hafva vi icke många: De få som
vi vågat, äro begripelige och tarfva inga noter.

De första och vanliga reglor i Skalde-Konsten, som dock
hos de Svenske Skalder så länge varit vårdslösade, hafva vi 85
i detta nya arbetet på det nogaste sökt följa. At upräkna
dem här, vore onödigt, emedan de finnas på så många ställen
förut uprepade. De större och ädlare reglor, som röra smaken
och stilen, hafva vi ock sökt taga i akt. Den olika skrifart
som märkes i dessa skrifter, har varit dels oundvikelig, dels 90
nödigg. Hvert och et snille hafver sitt skriftsätt, hvert och et

ämne fordrar et särskilt; Således vore det et fel, om i en beskrifning öfver Våren, eller i et Herda-Qväde, der läckerhet, ömhet och en menlös behagelighet bör regera, skulle
 95 röjas den styrka, den högd, den dristiga målning, som fordras i Hjeltedigter och Oder: I desse senare åter, den fintlighet och okonstlade skrifart, som bör finnas i Fabler, Satirer och Epigrammer. Denna skillnad i stil i anseende till ämnen, märkes
 100 i allmänhet bättre, än hon läres.

I öfversättningen af Temple de Gnide, har man sökt at uttrycka samma korta och djupsinniga meningar, som finnes i Originalet. Ändamålet då man öfversatt denna skrift, har varit at försöka huruvida vårt språk, i hvilket vi hafva lyck-
 105 liga Öfversättningar i Sedoläran, Handelen och Vettenskaper, äfven kunde passa till detta läckra ämnet, der en häftig och ädel böjelse på det finaste sätt är målad. Den Laconiska skrifart, och smaken af den gamla Grekiske Vitterleken, som skiljer detta arbete från alla andra af dess slag, och som
 110 utmärker sin stora Auctor, har gjordt det värdigt at synas på Svenska.

Af de redan tryckte skrifter i Våra Försök, hafva vi nu gjordt en början med första Tomen, at utvälja de bästa och förbättra dem. Vi hafva der funnit få som vi gillat. Oden
 115 till Sång-Gudinnorne, som är den första, och hvilken blef författad i anledning af den Vitterhets Academie Hennes Kongl. Maj:t inrättade, hafva vi äfven behållit i denna, sedan den blifvit granskad och förökt. Vi ämna på detta sätt fortfara med de öfriga Tomer, behålla hvad som är godt, samt
 120 alltid med nya och okända arbeten föröka dem.

Det är ostridigt och redan afgjort, at ingen ting mera renar et Språk och bidrager till dess upodlan, än Skalde-Konsten. Bevis derpå lemna oss Augusti, Leo den X. och Ludvigs

den XIV. tidehvarf, hvilka lyste af de största Skalder, och då Språken hunnit till deras högd i styrka och prydnad; At för- 125
tiga hvad Ängelskan vunnit af en Milton, en Addisson, en Dryden, en Pope; Tyskan af en Haller, Kaestner, Gellert och Hagdorn; och Danskan af sin Hollberg.

Till et sådant ändamål blifwer Skalde-Konsten ej allenast lämpelig, utan och högstnödig, hos et höfsat folkslag. Öfvar 130
hon sig tillika i värdiga ämnen, pryder dygden med sin färging, målar lasten med rätta färgor, sätter sanningen i sin glans, gör dårskapen löjlig, skildrar menskeliga böjelser lifligt och starkt, gör Hjeltar och stora menniskjor odödeliga, visar sig än Majestätelig, än sinrik, upbygger och roar, så vinner 135
hon en gång i Sveriget, samma värde, som hos alla andra uplysta folkslag.

Ingen ting är större bevis på den gensäjelse, som finnes i menniskjors sinnelag, än de Svenskas olika tycke för sig sielfve. Knappt gifves något folkslag, som är kjändt för mera 140
ärelystnad än vi, och ännu har aldrig någon Nation så vårdslösut och föraktat sina egna förmåner. En utlänning, om han ock vore den största Konstmakare, som fore verlden omkring, för at bedraga och blifva bedragen, skulle kan hända finna vördnad och aktning hos oss: En Herre af hög födsel 145
och namn firas, som hade han förädlat vår Nord, med det han velat besöka den. En halfärd, et snille som gör oss den äran, at låta oss se sina egenskaper, sätter oss i förundran, vinner äretekn och uphöjes långt öfver sin egen förmodan; men våra egna ljus, våra bästa Snillen, våra lärdate 150
män, lemnas ofta i glömska eller lönas med tadel och afvund.

Lika som det sker med folk, händer äfven med skrifter och språk. Förakt för nyttig läsning, och för den vackra Svenskan regerar här ännu; Mera okunnighet och qvarlefvor af barbarie finnes i vårt land, än folket sielf tror. Man nöjer sig 155

med skenet af klokhet, och dristighet upfyller hvad som felar i förstånd. Den stora verlden, som gifver ton åt alt, bidrager mycket till vårt mörker och vanmagt. En, hvars hela lärdom består i et språk, läser hällre en hundrade gånger upvärmd
 160 Roman, en kall Comedie, en mager vers på Fransyska, än de bästa tankar och lyckligaste infall på Svenska; Och således skapas ofta en hel Nations smak.

Önskeligit vore, at våre Snillen af dessa svaga omdömen upeldades till en ädel harm, at täfla med Utlänningen; då
 165 kunde framdeles fullkomligare arbeten än desse, uplysa och förnöja det Allmänna, och våra hafva den hedren, at dertill hafva gifvit anledning.

Företal till

SKUGGOR AF EN FÖRLORAD VÄN ELLER SAMLADE TANKAR
 ÖFVER SECRETERAREN VID ACADEMIEN I UPSALA HERR
 CARL KLINGENBERG, SOM DOG DEN 28 JANUARI 1757.

Til Några Få.

Här äro Afbilder af en Man, som har varit, men är icke mer: Han var hvarken Hög, Rik, eller Myndig. Derföre har hvarken Smickran, Egennytta eller en trälaktig vördnad af
 5 skildrat honom. Afmålningarne äro således like sin Urbild.

Kärlek för Vishet och Dygd hafva rört deras hjertan och styrt deras hand, som afbildat Criton.

Jag skulle ock upfylla en så dyr plikt; men en slög pensel kan icke föras med styrcka, när handen darrar och hjertat
 10 bäfvar. Hundrade gånger hafver dagens stjerna utspridt sit ljus, Tunglet upfylts och aftagit, sedan Criton gick utur Tiden, sedan mit hjerta miste sit lugn. Hvi är denna bittra Sanningen ännu lika oförmodelig och kråssande för mit hjerta,

som det grymma ögnablick, då Tidningen af hans död rubbade sammanhanget af min varelse?

15

En stark böjelse tiger. Hvi får jag då icke i en evig tystnad dölja min smärta?

Men jag bör icke tiga: Criton bör kännas, icke för at lysa, men för at gagna. Det torde ännu finnas någon, hvars Dygd vinner styrcka af denna sanna Målning, och, om den 20 hinner til Efterverlden, at skådas af någon uplyst Människa, skal den finna, at intet Tidehvarf varit så fördärfvat, at däri ju funnits någon Vis.

Om Snille, Förstånds-Styrcka och Tankars högd äro något annat än Hjernans danelse, om Kundskap och Sanning äro 25 mer än inbillning, och Dygd något vissare än vana och plägsed, så var Criton stor och sällsynt; ty han ägde vishet utan gräl, kände sanning utan skryt, och öfvade dygden utan skrymtan.

Denna Skatten var okänd för allmänheten. Den Krets, inom hvilken han var stängd til utöfning af sina gåfvor, var 30 så trång, at han för at äga det nödvändiga, måste upoffra sig til de syslor, som liknade et Handtvärk. Et sådant öde hindrade honom, at gagna Människo-släktet på et större och sig värdigt sätt. Han hade ej rådum och tid at öfvertyga verlden, det han liknade en Socrate, en Locke och en 35 Montesquieu. Mån det var hans eller hans Tidehvarfs fel?

Om han försummade tilfällen, at göra sig allmänt känd, var det icke af årcklöshet eller osmak för människor: ty drift och tålmod voro här förenade; men han kände i grunden vår Tids föredomar, illgrepp och dårskap. Det torde hafva 40 varit en förlorad möda.

Bland Lyckans barn kunde icke Criton lysa: Ty han föraktade all den förmån, som vinnes genom nedrighet och slump. Han ville icke ofta synas ibland dem: ty han kunde icke vara Träl.

45

Han hade styrcka, at mäta sig sjelf och andra rätt, yfdes aldrig öfver egna förmåner, kunde ock aldrig föracktas. Et sådant försök hade varit förgäfves, och stadnat på sin Uphofsman. Criton kunde med kallsinnighet vända Dårarnas Vapen
50 emot dem sjelfva.

De halfärddas afund var han underkastad, emedan han hade stora Snillegåfvor, och genom outtröttelig flit och fårskan vunnit vidsträckt lärdom.

Af de Dumma och Odygdiga var han hatad; Det var ock
55 det endaste heders-tecken, som i hans listid vitnade om hans värde.

De okunnoga, svaga och nödlidande, tjente han med råd, efterdöme och välgerning. Aldrig har en starkare Tankegåfva, med et ömare hjerta varit förbundet. De äro ock i grunden
60 icke stridige.

För de Klarsynte och Dygdiga var han et Ljus i Fromhet och vett. Ju mer han blef känd, ju mer vördades han, och vant dervid, at blifva noga skärskådad.

Emot vänner var han ståndaktig och öm. Så upriktig, at
65 han häldre ville förlora deras tycke, än se dem fela. Emot ovänner glömsk och ädelmodig; men roade sig stundom dermed, at sättja dem i villrådighet, utan at skada dem til ryckte och välfärd. Han hade medömkan med dårar. Derföre förargades han icke öfver deras fel, och missunnade dem
70 aldrig det, som de kalla Lycka.

Han lefde nögd utan rikedom. Det är ingen konst, sade han, at hafva penningar; men, det är en dygd, at kunna vara dem förutan. Hans lefnadsregel var, at ej hålla något utom dygden för nödvändigt, om hvilken han hade et så rent begrep, at han ej kunde
75 fela i dess utöfning. Han förenade henne med sin hufvudböjelse.

Han var den lyckligaste människa. Han nyttjade Naturen med frihet och mått. Betracktade henne, och njöt hennes

nöjen. Alt, hvad konsten hade bårtskämt, rörde icke hans åtrå. Oskuld och en orubbad sinnes frid, följde honom ock til dödsstunden. 80

Hans Tal var sinrikt. De djupaste sanningar kunde han framföra i lättaste uttryck. De minsta ämnen blefvo viktiga i hans mund. Hans infall voro så egne, och hans utlåtelse så lyckelige, at han deri knapt haft sin like.

Han hade aldrig varit sjuk, för än Dödsbudet kom. Han 85 kände smärtan, men med Tålmod. Han såg sin förvandling utan Svaghet. Jag har längesedan tagut mit beslut, sade han, och dermed afsomnade han roligt. Han gick bårt i bästa år, til det allmännas förlust och en obotelig skada för dem, som känna och vörda Sanning och Dygd. 90

Criton, du är icke mer! Verlden är en Öken för mig, sedan min visa Vän där saknas. Om tid, omskiften och mänskliga väsendets Svaghet utplånar din Bild i mit hjerta. Om åtankan af dina Ägenskaper skal en gång blifva mindre liflig. Om du försvinner för mit minne, som du försvunnit för mina 95 ögon. Om jag således tvenne gånger skal förlora dig, så låte Himmelen mig samme ögnableck uphöra at lefva! Min Varelse vore mig odrägelig utan åminnelsen af Dig.

BREV

I.

TILL CARL GUSTAF TESSIN.

Högwälborne Hr Grefwe, Kongl. Majj-ts och Ricksens
Råd, Cantzlie-Råd och *Ambassadeur Extraordinaire*.

Stora Nådeprof, dem Eders *Excellence* har täckts bete mig,
gör mig dristig, at i Eders *Excellences* dyra händer öfwer-
lemna en fägne-skald öfver deras Kongl. Högheters lyckliga 5
Biläger. Den behöfwer och ber om Eders *Excellences* nådiga
förespråk, på det han må blifwa värdig, at komma för så
Höga Öron.

Kunde mit dristiga brott förminskas af denna min under-
dåniga nit, och af Eders *Excellences* nya höga Nåd, som 10
bringar alla, med en ödmiuk frihet taga till dem deras till-
flyckt, så blefwe jag ej mindre lycklig, än jag redan är högst-
förpliktad, at med diupaste wördnad till döden framhärda

Eders *Excellences*

Stokholm d. 16

Augusti 1744

aldraödmiukesta tiänarinna 15

Hedvig C. Nordenflycht.

2.

BREF TIL CANCELLIE-RÅDET OCH RID. HR A. A.
VON STIERNMAN FRÅN FRU H. C. NORDENFLYCHT.

Välborne Herr Kongl. Secreterare.

Den äran, I gjören mig, Min Herre, at vilja veta mina
händelser, för at införa mitt namn ibland våra Nordiska
Snillen, skattar jag så högt, som jag räknar mig ovärdig en

5 slik heder: icke derföre, at ju detta mitt korta lefnads-lopp
 redan är upfyllt med så besynnerliga omväxlingar, som skulle
 vara både nyttige och sällsamma at uptekna, och at äfven
 de små gåfvor, som himmelen och naturen mig förlänt, hade
 kunnat blifva värdige nog för Er vittra penna at beskrifva,
 10 om de blifvit så upodlade som de bort. Men som min
 Lefvernes-beskrifning, rättel. utförd, skulle blifva alt för vid
 löftig: så, ehuru väl mitt lilla snille, som förr i brist af lycke-
 liga tillfällen, och nu af motgång och sorg, blifvit mycket
 förqvast, ej kan framvisa så lysande prof, at de kunna tjena
 15 til fosterlandets heder; vill jag dock i möjligaste korthet endast
 fullgjöra Eder begäran och min skyldighet.

Jag är född 1718 d. 28 Nov. i Kongl. Residens-Staden
 Stockholm. Min Fader har haft den förmon, at genom
 egen värdighet och förtjenst ega mer anseende, än af
 20 titel och stånd. Han blef af alt förnuftigt folk i värde
 hållen, fast hans lycka icke bragt honom längre, än til
 Kamererare i General-Afräknings-Contoirtet i Kongl. Kammar-
 Collegio. Han tjänte i oförtruten flit och trågit arbete med
 pennan sitt Fädernesland, och blef vid Riksdagen 1727 i
 25 Adeligt stånd uphögd, samt kallade sig Nordenflycht. Min
 Moder är af en gammal Prästerlig Släkt, Rosin benämnd,
 med åtskilliga Biskopar och Adelige familier förbunden. Af
 dessa mina kära Föräldrar njöt jag al den ömma upfostran,
 som tycktes vara tjänlig för mitt stånd och kön. Vid fyra
 30 års ålder begynte jag, at läras af et Fruntimmer läsa Svenska,
 och innan jag fyllt fem år, läste jag rent. Min Fader, som tyckte
 mig vara begåfvad med någon qvickhet, lät mig sedan hos min
 yngre broders Informator lära än Tyska och än Latin; men som
 detta ej oftare hände, än när de från studer-terminerna i Upsala
 35 voro lediga, då de antingen i Stockholm eller på vår landtegen-
 dom vistades allenast några veckor, blef den lilla öfningen på de

öfriga tider om året åter alldeles å sido satt. Denne berömvärde Mannen, som nu är Kyrkoherde i Norrland, församlingen vet jag icke, och för sin exemplariska vandel allmänt älskad, sådde de första frön til en sann Gudsfruktan i min späda och 40 böjelige vilja. Redan vid denna åldren yppade sig hos mig en böjelse til Bokeliga Konster, så väl som en vettgirughet i alt hvad som var öfver mitt lilla begrepp: ja ändtelig och en liknelse til Skalde-Konsten, som förnämligast viste sig i en nog lefvande inbildnings-kraft, så at min förnämste ro på 45 mina lofstunder, var at sammansätta sagor i minnet, och för mina lek-kamrater förtälja.

Men ehuru mycken lust jag lät förspörja til sådana vetenskaper, funno mina kära Föräldrar dock icke rådeligt, at understödja min böjelse deruti. De visste nogsam, at ingen 50 grufva någonsin upfunnits på Parnassen, och at et lärdt Fruntimmer, med ingen annan brudskatt än sin lärdom, kunde dömmas til Kloster-Orden; och som den icke är i anseende i Sverige, tyckte de mera om, at upföda sin doter til en skickelig Hustru, än bland Vishets-Gudinnorna. Detta 55 var orsaken, at sedan jag lärt skrifva, blef min öfning, jämte det Tyska Språket, de vanliga Qvinno-slögder, såsom söm, ritande, spånad och dylikt mer. Musiquen, til hvilken jag ock hade stor lust, öfvades jag jämväl uti, så at jag vid otta års ålder spelte på Clave-Cymbale efter noter. Dock 60 gjorde jag ganska ringa framsteg vid denna åldren, i de syslor, jag skulle lära; ty emedan jag vid bågen och knyppeldynan altid var försedd med en bok under förklädet, den jag, så snart min Lärmästarinna vände sig bort, i stället för mitt föresatta arbete, använde tiden på, van jag icke mycket 65 beröm af hanne: tvärtom, man förundrade sig, at et barn, som i andra mål tycktes äga qvickhet, var så långsam och litet fallen til de syslor, som höllos för högst nödige. Denna

trögheten härrörde dock endast af det tvång, man gjorde på
 70 min naturl. böjelse, det jag efteråt kunnat märka. Hade min
 Sinnes-drift vid den tiden fått understöd, och i sitt ämne
 blifvit upodlad, så torde min qvickhet så mycket blifvit prisad,
 som jag dagel. kom efter mina Kamrater i snällhet och hand-
 arbeten. Et klart prof af den skadeliga vanan, at barn efter
 75 en antagen sed upfostras, och icke deras naturliga böjelse
 skärskådas och urskiljes. Mina studier, dem jag således på
 mitt sätt i tvång och hemlighet måste öfva, bestodo ännu
 icke uti annat, än Telemaque, våra Svenske Poeter, Tyska
 Resebeskrifningar, Fabler, och några Utdrag af Verlds-Historien,
 80 samt en hop theologiske och mystiske böcker, dem jag, i
 synnerhet för den tvehugsamhet, som började yppa sig i mitt
 förnuft, med mycket begär och åtrå igenomlopp.

Fem år tilbragte jag på detta sättet, til des min Fader,
 trött vid Ämbetssyslor och arbete, satte sig före, at bo på
 85 landet. Jag följde honom från Stockholm: och som jag då
 var på mitt trettonde år, lämnades mig frihet, at efter egit
 behag inrätta mina syslor, hvilka då mästadelen bestodo uti
 lärande, så ofta icke min Moder befalte mig, vara med i
 Hushålls-förrättningar.

90 Så mycket jag nu vunnit min frihet, och undsluppit Frun-
 timmers-Skolreglor, så mycket började ock mitt späda förnuft
 at arbeta. All ting var mig som en gåta. En åtrå, at vilja
 veta sammanhanget af alt, bragte mig en oro, som var ovan-
 lig. Jag sammansatte vid samma tid en liten dikt, som jag
 95 kallade: Högsta Nöje, at lära känna och älska Skaparen.
 Denna, ehuru vid så späd ålder författad, har icke funnits
 otjänlig, at i min första Poetiska Samling införas, som utgått
 på trycket, under namn af Qvinligt Tankespel, och utvisar
 någorlunda en människas tillstånd, då hon först börjar
 100 tänka.

Som jag uti min vanliga läsning icke mera fann för mina sinnen någon föda; sökte jag at få den i Philosophiska böcker. Jag kan ej neka, at de stodo mig väl an; deras skrifart, som är djup, redig och demonstrativ, tycktes nära och upodla mitt lilla förnuft; men i stället för at fästa och 105 öfvertyga mig om något visst, lämnade de efter sig en tviflan i sinnet, och en ny trängtan at finna sanningen. Jag hade råkat i största ovisshet, och snart kunnat blifva en Sceptica, om jag ej träffat i bekantskap med en Man, som genom invärtes arbete och utvärtes lidande redan blifvit fast i sina 110 tankar, och nu i en moralisk och gudfruktig vandel satte sitt högsta ändamål.

Denne Mannen hette Johan Tideman, en Broder til den, som varit min yngre Broders Informater. Han var mycket fallen til Mechaniska vetenskaper: hade i sina studier ock 115 lagt sig på dem, och äfven af våra store Polhem, vårt lands prydna och heder, fått undervisning och upmuntran, at upodla sig i denna rara och nyttiga vetenskapen. Han var just i begrepp, at företaga sig en utländsk resa, för at inhämta vidare kundskap, då nyssberörde min Broder, som 120 redan börjat, at på vår gård anlägga Manufacturer, hvilka då i Sverige begynte idkas, öfvertalte honom, at lämna sitt förra upsåt, och nu hjälpa honom i hans anläggningar. Han följde honom på landet; och af denna Mannens förnuftiga omgänge vann jag icke ringa fördel. 125

Finge jag vara vidlöftig i min beskrifning, vore det värdt, at berätta något mera, om den nya Socrates, som i utseende, tankegåfvor och lefnadssätt liknade tämmeligen den gamla. Men detta ämnet må jag lämna til en annan tid, då jag, jämte några flera besynnerliga Personers beskrifning, får full- 130 koml. utföra det, och endast nu nämna om, hvad som rörer mina händelser. Jag såg med förundran denna Mannens

lefnadssätt, som var så klokt för de klarsynta, som det syntes
 tokugt för dårars ögon. Hans jämna och stadiga upförande,
 135 ringa åtrå til fåfängligheten, och den orörliga sinnesro, som
 han var egare af, bragte mig at vilja veta hans religions-
 grunder. Jag blef kunnig om dem, och den sanning, han
 genom erfarenhet och exempel bestyrkte, gjorde et djupt
 intryck i min själ. Alt sedan läste jag de böcker, han valde
 140 mig; och alt hvad som föreföll mig tvifvelaktigt, förklarade
 han så redigt, som någonsin et inskränkt skapadt förnuft
 egde krafter til. Han var en sådan Philosoph, som älskade
 och sökte sanningen med djup eftertanka; men erkände altid
 sina svaga krafter alt för ringa, at kunna fullkoml. hinna til
 145 des djupa grunder. Således nekade han icke alt det, som
 var öfver hans förnuft. Hans ändamål var, at stärka och öfva
 sig i dygden, och derföre arbetade han mera på sin egen för-
 bättring, än på nya systemer. Han roade sig stundom med
 sannolikheter, och utsträckte sin starka inbildningskraft til
 150 alla de möjligheter i naturen, både om andar och kroppar,
 som kunna vara til. Den nya och allmänt antagne systemen
 om flera verldar var rätt nöjsamt, at höra honom tala uti.
 Jag hade nu, både för hans egenskaper, och det ljus, han
 uptänt för mig, mycken högaktning för hans person; men en
 155 besynnerlig omständighet hade snart utsläckt altsamman, hvar-
 til dock han var oskyldig. Min Fader, som redan 7 månader
 legat på sin sote-säng, och såg sitt lefnads-slut nalkas, kallade
 honom til sig, och sade sin yttersta och fasta vilja vara, at
 han skulle taga mig til hustru, hvartil min Fader trodde mig
 160 så mycket snarare kunna böjas, som den lydnad, jag altid
 vist min Fader, gaf honom största anledning, at sig det före-
 ställa. Min Fader afled häruppå år 1734 d. . . Junii, och lämnade
 mig med de öfriga mina anhöriga uti en hjertelig sorg. Jag
 tänkte i början icke på annat, än beklaga min förlust; och

Tideman, som ej var mindre älskad af min Fader, än han 165
honom vördade, var icke så orörlig vid detta dödsfallet, at
ju en upriktig sorg röjdes i hela hans väsende. Men när tiden
någorlunda stillat min smärta, begynte jag komma ihog min
faders beslut, som föll mig omöjeligt at fullgöra. Jag undvek
alla tilfällen, at blifva påmint om det samma, och flydde nu 170
dens sällskap, som förr varit mig angenämt. Såsom en
Philosoph, var han mig kär at höra; men som fästman odräglig
at se. Hans ansigte var icke så obehageligt, emedan hans
physionomie var mycket ren; men et olyckeligt fall, som til-
skyndat honom en knyla på ryggen: hans torra åtbörder 175
och släta dräkt, voro inga medel, at upväcka tycke hos et
femton års fruntimmer. På sin sida ställde han sig ganska
försigtigt; emedan han nogsamt märkte den afsky, jag började
få för hans person: hvarföre han ock aldrig sökte mitt
omgänge; och hände det någon gång, föll talet på intet annat, 180
än de vanliga ämnen, så at jag begynte tro, at han icke
heller var mer benägen til den gjorda föreningen, än jag.
Detta hoppet satte mig i min förra frihet, at omgås med
honom; hvarvid jag dock märkte, at kallsinnigheten med flit
var antagen, och at Philosophernas hjertan äro ej heller 185
orörlige för den i naturen inplantade ljufva böjelsen. Med
mycken allvarsamhet och återhåll förklarade han sina tankar,
hvilke, ehuru billige de tycktes vara, i anseende til min
Faders befallning, likväl förorsakade mig en så stor sinnes-
rörelse, at jag af tvehugsenhet och oro sjuknade. Jag hade 190
mera allvar och öfverläggning inom mig, än min ålder tycktes
medgifva. Ändtel. beslöt jag af kärlek til vishet och dygd, så
väl som lydnad för min Faders yttersta vilja, at öfvervinna
de hinder, som ungdoms-tycket kastade i vägen; och sedan
jag vant mig, at anse saken för god och nyttig, blef denna 195
personen mig mycket kär, ehuru mina ögon ej hade så

mycket nöje, som öronen, och jag sedan endast blott ansåg den skönhet, som i Själen låg. Jag uppehåller mig något länge med detta ämnet; men en så ovanlig kärlek tyckes fordra
 200 det. Tre år varade denna förbindelsen, som pröfvades under samma tid på mångahanda sätt. Alla de små oskyldiga nöjen, som älskande kunna röna, voro oss obekanta. En allvarsam och torr vishet födde vår vänskap. Tadel, afund, okunnigas förakt, ja ändtel. både brist och sjukdom, voro dock för
 205 svaga, at bryta detta bandet. Min Mentor syntes mig mera prisvärdig i de största motgångs-moln, än i bättre omständigheter; ty jag såg honom med ovanlig styrka draga sina bördor. Sedan den Högste behagat således härda honom genom mångahanda svårigheter, tycktes hans själ vara färdig och
 210 skickelig, at emottaga en evig lycksalighet. Han afled efter et års stadigt sängliggande 1737 d. 26 Maj på sitt 27 ålders år. Utmattad af många plågor, bar han alltid et utseende af 40 eller 50 år. Hans lefnads-sätt svarade emot samma ålder, och hans själ hade en mogenhet och styrka, som visar, at
 215 den icke alltid härflyter af ålder. Hans dödsart var besynnerlig. Han tog afsked af mig med et stilla sinne, och sade sig kunna lämna mig med glädje, sedan han gifvit mig smak för dygden. Han bad mig älska och söka hanne framgent, och derjämte icke sörja öfver hans bortgång. Med en modig för-
 220 tröstan på Skaparens nåd, gick han från detta låga, och prisade i sidsta ögnablick den Evigas magt, hvars härlighet han sade sig snart få skåda. Min saknad öfver hans bortgång var så mycket större, som jag tyckte mig nu hafva ingen lön för min trogna stadighet och det våld jag gjort på min
 225 böjelse.

Hvad omväxling äro icke våre omständigheter och vårt sinne underkastade i denna tiden! Vi råda ofta icke om oss sjelfva. Händelsernas ombyten och våra egna böjelser kasta

oss i en stadig förändring. Et år hade gått förbi uti idel
 klagan öfver min Mentors död, när åter mitt omväxlande öde 230
 viste mig den, som skulle vara mig en ny orsak til både glädje
 och sorg. Jag skulle lära Fransyskan, och ville helst af någon
 Svensk, som i Språket var förfaren, blifva öfvad deruti;
 emedan jag redan af en Fransysk fått första handledningen.
 Min Cousin, Carl Klingenberg, Adjunct i Upsala, som, innan 235
 han dör, lærer öka den lärda verldens antal och lustre,
 underrättade mig en tid häruti; men vid sin bortresa til
 Academien recommenderade han mig i sitt ställe en Präst,
 vid namn Fabricius, som tilförene betjänt Fransyska För-
 samlingen i Stockholm. Denne fick tycke för mig, och mitt 240
 beslut at lefva ogift, förgick, alt efter som kärlek blef mästare
 öfver mitt hjerta. Om någonsin Försynen haft del uti ägtens-
 kap, har Han visserl. styrt mitt. Här fick jag ersättning i alt
 det jag förlorat, och hvad som briste i utvärtes förmoner hos
 den förra personen, fanns här i högt mått. Et behagligt ut- 245
 seende, åtbörder och lefnadssätt, som drogo til sig allas
 hjertan; en qvickhet, förenad med mogen eftertanka: in
 summa, en lycklig blandning af goda själs gåfvor, gjorde den
 Mannen allmänt ansedd och älskad; dock var icke detta
 mäktigt, at intaga mitt sinne. Jag kom ihog min Mentors 250
 förmaning, at högst värdera dygden; och tordes jag icke
 lämna min böjelse fritt lopp, förrän jag, efter et års förfaren-
 het och prof, blef öfvertygad om hans dygd och gudsfruktan.
 Då gaf jag honom med nöje mitt hjerta: ehuru jag i bägge
 mina kärleks-val efter yttersta begrepp sökt et reelare syfte- 255
 mål än de, som allmänt göra ägtenskap. Icke des mindre
 hafva många hinder varit mig emot. Och alla de svårigheter,
 som kunna förfölja en stadig kärlek, har jag altid måst för-
 söka. En af min släkt tyckte ej om detta Svågerskapet, utan
 hade häldre upoffrat mitt nöje och sanna lycka, sin äregirig- 260

het och et för världen mer lysande väsende med mindre merite. Deraf hände, at vi i 4 års tid födde vår ömma kärlek i fruktan och ovisshet, och pröfvade under samma tid hvarsannars sinnelag, tro och stadighet, utan at få fullborda
 265 vårt ämnade ägtenskap. Denna ljufvaste tiden af hela min lifstid, hvilken, ehuru ansatt han var af förföljelser, afund och många Romansvärda äfventyr, var mig likväl både behagelig och nyttig. Han styrkte och fullkomnade mig ej mindre i kärleken til dygd, än i mina små studier, och i
 270 synnerhet Poesien. Min Fästman var sjelf fallen at göra vers, i synnerhet Latinsk. Vi öfvade flitigt den konsten, ty vår brevväxling är ej annat än Herdaqväden; och om kärleken allena är mäktig at göra Poeter, hvad större verkan skulle han icke hafva hos dem, som förut ägt något af en poetisk
 275 åder?

Ändtel. yppades en skymt af vår lycka. Alle vidriga omständigheter förbytte sig. Den som varit största hindret til vårt ändamåls ernående, var icke mer i Sverige. Vårt bröllop gick straxt för sig, och jag reste med min älskelige Man til
 280 Carlscrona, där han emottog Pastors-beställningen vid Kongl. Amiralitetet. Där lefde jag med honom den aldrasällaste lefnad, som någon dödlig kan hafva i denna ofullkomligheten. De svåraste händelser af sorg och skador kommo den ena efter den andra mig öfver, men voro dock icke mäktige, at
 285 rubba min förnöjelse. Jag egde alt, när jag egde min ljufvaste maka: och när det förnämsta af min lilla egendom på sjön blef skadadt och förloradt, tyckte jag mig ingen ting hafva mist, så länge jag hade denna skatt i behåld.

Men ack! min lycksalighet var lika så kort, som han var
 290 stor. Jag hade under denna sälla tiden sjelf många gånger spått mig, at han icke länge kunde räcka; ty en sådan högd af utvaldt nöje kan icke stå stadigt i denna jämnt

omväxlande förgänglighet. Min Man sjuknade i hetsig-feber. Jag märkte straxt min olycksstjerna vara uppgången öfver mig. Jag anropte den Evige om ändring. Jag föll på knä för 295 Doctorer, och böd dem alt, hvad jag egde, för min Mans lif. Men alt förgäfves. Ingen skötsel, inga läkemedel, inga tårar, som voro många fleras än mina, kunde ändra det som beslutit var. Min älskeliga Maka afsomnade efter nio dagars sjukdom, på et så stilla, saligt och förnögdtt sätt, at denne 300 lysande GUDs nåd, som halp honom öfvervinna alt, och äfven det fasta band, hvarmed hans hjerta var bundit til mitt, var sedan det endaste, som under min förtviflan mäst styrkte min svaghet, och lindrade min jämmer. Således måste jag andra gången undergå en sorg, som för mitt hjerta varit den 305 aldträmmaste; och som detta var et närmare band än det förra, var ock denna förlusten mig odrägeligare. Jag miste en Maka, på en främmande ort, efter 7 månaders sälla sammanlefnad, i des bästa ålder, som icke allenast stod på trappan, at i utvärtes mål göra mig lyckelig, utan ock för sin Guds- 310 fruktan, saktmodighet, dygd och vett var mig såsom en spegel och upmuntran i mitt lefnadslopp. Min sorg var obeskrifvelig. Alla sinnen förstördes, och kroppen kastades i yttersta elände. Slag, dåningar, många tilstötande sjukdomar, nattvak och en tankestrid utan hvila, voro dock icke mäktige at utsläcka et 315 lif, som var sig sjelf til odrägelig plåga. Jag måste finna med smärta, at mina krafter emot allas förmodan togo litet til, och at min förlossning var icke så när, som jag hoppades. Jag reste, efter 11 veckors sjukdom ifrån denna bedröfvel. orten til Stockholm igen, och fann alla mina anhöriga nästan 320 så rörde som jag öfver min förlust. Som ingen tröst var, at finna för mig hos människor, var ock deras sällskap för mig odrägeligt: ty valde jag mig en liten hydda på landet, och inrättade i et torp min sorgeliga boning. Här regerade

325 enfaldighet och bedröfvelse med hvarandra. Hela rummet,
 med sorgeliga målningar beklädt, vitnade om min saknad;
 och en Cymbal med några fåglar voro här de endaste glädje-
 teckn. Mina ögon hvilade sällan, och min harpa spelade idel
 sorgeqväden: af dem är en liten Samling på trycket utgången,
 330 under namn af Den Sörjande Turturdufvan. Et år förnötte
 jag här, och under all min smärta kände jag dock en lind-
 ring vid denna enfaldiga, och från alt högmod skilda lefnads-
 arten; men min odrägeliga sorg, som tillskyndade mig åt-
 skilliga krämpor, kastade mig i en så häftig gikt, at mitt
 335 tålmod ej var längre mäktigt at uthärda. Jag måste derföre
 föras til Staden och läggas under Doctors hand. Som denna
 sjukdomen ej ville ändra sig, var jag nödsakad, at lämna min
 lilla enslighet, och har alt sedan måst bo i Stockholm. Dessa
 mina olyckor, som varit försällskapade med många flera, sjö-
 340 nöd, tjufnad, eldsvåda, bedrägeri, som satt ens välfångna
 egendom i främmandes händer, voro på en gång hårda prof
 för en i verlden oförfaren människa, så at det ej var under,
 det jag råkade i ovisshet och misströstar om den Evigas nåd
 och försyn. Alla filosofiska tvifvelsmål yppade sig på nytt
 345 i mina tankar. Jag fann ingen fast botten at hvila på. Jag ut-
 mattade mig i stadigt frestande: corresponderade med många
 uplysta Männ; bland dem ock den lärde Prof. Holberg i
 Danmark, och pröfvade alla mina vänners styrka. Bland hvilka
 Kyrkoherden Carl Brovallius aldramäst uphjelpste mina tankar,
 350 emedan hans förnuftsljus hvarken i sig sjelft är slögt, eller
 med flit förblindadt, och hans ändamål är, at rikta sig i en
 sann dygd. Mitt nöje för Bokvett varar ännu, ibland hvilka
 Moralen, Historien och Poesien äro mine käraste ämnen; i
 synnerhet kan jag vid den första aldrig tröttna, och tyckas
 355 mig sanningar i den aldrig sägas för ofta. Min lilla Versgåfva
 nyttjar jag ock hälst til det ämnet. Stundom ock i Satyren.

För Theatren har jag gjort några försök, som mine vänner funnit förtjänat at komma i dagsljuset. Panegyriske Skrifter har jag svårast vid at skrifva. Några prof af dem äro dock för det Allmänna bekante, såsom vid Hännas M:ts Högstsal. 360 Drott. Ulricas graf, Hans Kongl. Höghets val til den Kongl. Svenska Thronen, samt vid Des Bilägen med Prinsessan af Preussen. Under händer hafver jag ock flera Arbeten, såsom Lefvernesbeskrifningar, Romaner, jämte en Öfversättning på Svensk vers af Spanioren Gracians til rätta komna människa. 365 Dessutan tänker jag årligen låta utgå en Fortsättning af det Qvinliga Tankespelet, hvaraf för 2:ne år redan utkommit, tillika med en liten Poetisk Samling af min sal. Mans arbeten, til et förebud af et vigtigare Theologiskt, som nu är under trycket, och med mina företal försedde. I Språken är jag ej 370 mera förfaren, än jag til oumgängeligt bruk behöfver. De Lärda Språk hafva någre af mina vänner styrkt mig at lära, i synnerhet Latinen; men som jag icke åstundar, at vara eller heta Lärd, har jag ej anlagt min tid derpå, i synnerhet sedan jag funnit, at lärdom och et rätt förnufts-bruk icke äro 375 alt et.

Af detta alt lærer Min Herre kunna inhämta så mycket, han til sitt ändamål finner nödigt. Om jag varit för vidlöftig, är det icke mitt utan Ödets fel, som redan upfyllt mitt lefnadslopp med så många omskiften, at jag vid des beskrifning ej 380 vetat, hvilka jag borde förbigå eller införa. Jag liter med skäl på Er vittra penna, som lærer förbättra mina fel, och som J så värdigt til Edert Fäderneslands heder nyttjar hänne, så lären J ej misstycka, at jag på detta sättet talar om des ädla nit:

385

De Svenska Snillen må med dubbel lust arbeta;
Til Landets gagn och pris upodla sina vett,
Då Lärda verlden straxt får deras framsteg veta,

390 Och får nu undra på; hvad hon ej förr har sett:
 En vitter Stiernman dem i ryktets tafla skrifver.
 Med et så prägtigt verk han dämmer glömskans elf;
 Och vid det han beröm som bäst åt andra gifver,
 Så hedrar han sig mäst, och blir odödlig sjelf.

Förblifver

395 Min Herres

Fullerö d. 17. Aug.
 1745

hörsamma Tjänarinna
 Hedvig Charlot. Nordenflycht.

3.

TILL BARON REUTERHOLM (antagl. G. G.).

St. d. 12 Junii 1746.

Min herr Baron

Det är så vanligt at vi ofta bedraga oss i vår uträkning
 på nöjen, at det ej kan Falla Er Fremmande när Ni nu ser
 5 huru Er slår Felt. ingen ting gieur oss mer Flate, än när vi
 Förvänta nogot särdeles ock icke finna det; mit bref måste
 nu ofelbart gieura den värkan i Ert Sinne, som lærer trodt
 min penna om mera liflighet och Eld än hon äger. vore jag
 nog qvick, at använda andras Förmåner mig til nytta, kunde
 10 jag aldrig artigare besvara Ert bref min Herr Baron, än om
 jag effter det inrättade mit, det vore et vedersken som jag
 nu hade af nöden. men det Ni kallar så, är af den arten
 lius, som äger Skielfständig klarhet, och som jag märker
 lyser på långt håll, rätt så väl som på närmare. Jag önskade
 15 denna gången at icke känna mig sielf alt för väl, på det jag
 kunde fullgieura Er begäran, och taga Edra utlåtelse åt mig,
 men som det nu är omöjeligit, at nu gieura både Er och

mig rätt, tror jag mig gieura Förnuftigast och Sanningen
 mäst likmätigt, om jag anser de öfversteg, som finnas i dem,
 sosom oskiljaktige Från ett belevvat tänkesätt, och icke För- 20
 behåller mig mer, än det jag känner mig förtiäna. lika fullt
 är jag så egenkiärlig, at jag för en sådan rättvisa förbindes
 till all erkiänsla igien, men i synnerhet för Edra öfriga Egen-
 skaper, räknar det för en billig och angenäm skyldigket, at
 vara

25

Min Herr Baron

Er Förbundna Tienarinna

H. C. Nordenflycht.

Om det kan lända consept, papper och stil, till urseckt at
 jag skrifver på diurgården i ett värdshus, bör jag ej under- 30
 låta at berätta det.

4.

TILL GREVINNAN MARGARETA B.
 CRONSTEDT.

Högwälborna Fru Grefwinna och RiksRådinna
 Nädigste Fru

På den glädjefulla dagen som erhindra oss eders Nådes
 födelse, söngo wishetsgudinnorna i fiol, de firade på deras
 sätt Eders Nådes dag och uphöjde så godt de kunde alla 5
 de höga Egenskaper som de torde omröra; men de för-
 nämsta och aldra största nämde de icke om, det är ett ämne
 som de icke begripa, och som snarare fordrar tystnad, än
 liud, hvars lius äfven är af den arten, at det icke af nogon
 glants kan förhöjas. Den sanna gudsfruktan i hwilken Eders 10
 Nåde sätter sitt yttersta ändamål och endaste glädie.

Jag tror mig då aldra bäst förklara min wördnad på Eders
 Nåds födelsedag, när jag fördristar mig på den, at upoffra
 Eders Nåde en andelig sång, den en stor Konung och ande-
 15 lig Skald först sammansatt och den Ers Nåd längesedan för
 sin utwalt. Jag har på min harpa stämt den i litet nyare
 thon och lefwer i den ödmiuka förhopning at Ers Nåd för
 innehållet skull icke anser de fel som finnas i sammansätt-
 ningen. Den Högste låte denna dagen ännu många gongor
 20 af Eders Nåde och alla höga wederbörande med lika glädie
 som i dag undfågnas: förökning af lycksalighet, är himmelen
 ware låf, icke tillfälle at önska.

I nådigste åtanka innesluter sig den som räknar för sin
 Högsta lycka at med diupaste wördnad framhärda

25

Eders Nådes

aldraödmiukaste tienarinna

Hedvig Charlotte Nordenflycht.

Stockholm d. 24 Junii 1746.

5.

TILL BARON REUTERHOLM (antagl. G. G.).

Stok. d. 30 Junii 1746.

Min Herr Baron

När jag hade den äran at besvara Ert bref min Hr Baron,
 var det min förnämsta afsickt at följa en skyldighet, som Ni
 5 Sielf och all anständig höflighet mig pålagt, fast mit ännu
 just icke var af den arten at det fodra nogot svar. Jag nöd-
 sakas likafult nu at fråga om det kommit i Edra händer,
 emedan jag eliest har orsak at tro, det jag ej alenast blir
 ansedd för mera obelefvad än jag är, utan och mit bref
 10 antingen ligia qvar på *Strömsholms* Kåsthus, eller i Edra

betiänters händer på *Ekeby* dit det var adresserat, at jag med
 nogotdera icke kan vara nögd lærer Hr Baron urseckta. et
 fruentimmers granlagenhet i det målet kan icke klandras. om
 nogon liten tid ämnar jag resa till *Fullerön*, at där nytja
 Sommarens nöjen, jag är säker at Hr Baron där han vistas, 15
 icke alenast äger dem, utan och många solidare, så at för
 mig återstår ingen ting at önska honom endast försäkra at
 jag med nöje har den äran at vara

Min Hr Baron

Er

20

Hörsamste tiänarinna

H. C. Nordenflycht.

Innelyckte versser har Baron axel begiärt, at öfversända till
 sin Hr Far det är hans utlåtelse, och, icke min vanitet, som
 gör at jag tager mig den frihet at öfversända dem till Er 25
 min Hr Baron emedan han intet kommer och hämtar dem,
 men lät honom i förtreten intet veta hur Ni fått dem.

6.

TILL GREVE H. A. GYLLENBORG.

Högwälborne Herr Grefve

Sedan iag varit så lyckelig och fått anse Herr Grefwen
 såsom det största och wärdaste medel till min wälfärd, samt
 deraf haft de ädelmodigaste prof, har iag hwilat med min
 swaga omsorg, och lefwat i det hopp at så mycken wilia och 5
 förmåga tilhopa förendt, som hos min wärda Protecteur,
 kunde intet utan wärkan aflöpa. Samma försäkran skulle ännu
 hugna mig, om iag icke fått anledning at befruckta, det
 antingen min ringa förtienst, något mitt fel, eller och någon
 illwillig owän förändrat hos Herr Grefwen de *sentimens* som 10

äro hans egne, at upmuntra gåfwor och hielpa förtryckta. J denna owisshet, tar iag likwäl ännu min tillflyckt til Herr Grefwens löfte och *generouse* tänkesätt, och utber mig endast den *grace* at blifwa öfwertygad om iag ännu får trygga mig
 15 derwid, räknas iag dertil owärdig, måste iag bekänna at all min lilla *Philosophie* ej räcker til at trösta mig i en så oförmodad olycka, det skal då endast bli mitt *soulagement* at iag i mitt sinne wet mig wara wärdig den äran med största högacktning framhärda

20 Högwälborne Herr Grefwens

Ödmiuka Tienarinna

Stockholm d. 22 Febr. 1747. Hedvig C. Nordenflycht.

7.

TILL BARON REUTERHOLM (antagl. G. G.).

Min bästa *Baron*

Är jag icke lyckelig, som först *decouvrerat resemblansen*, emedan den tillskyndar mig den förmån, at och i frånvarelsen blifwa påtänkt. jag uptager profwet deraf med alla de
 5 *sentimens*, som följer denna grunden, Min *Baron* känner dem, utan, at jag dem upräknar. Han har Sielf behagat hedra mig med en *titel*, som tillåter mig, at vara upriktig och i anseende till den får jag bekänna, at den wänskap och *estime*, som han af sina wänner winner är rätt så omöylik at kunna *cessera*,
 10 som det är för honom Sielf at ej wara den han är. hwad dubbel förmån, at både Sielf wara wärkelig lycklig, och i det samma göra andra nöje. Huru skulle då den, som så *delicat* skiöter en ädel och wälgrundad wänskap, kunna annat än äga främsta rummet J hennes *Classe*. Olägenheten
 15 på resan skulle jag wäl beklaga om jag ej wiste den nu wara

aldeles glömd genom det nöje och fullkomliga sällskap hon tillskyndat Min *Baron*, jag kan lättelig föreställa mig en så *aimable Sosietet*, hwarest *Merite* och *Tendresse* äro i så mycken *grade* förenade; mån nogon ting i värden bör liknas mot det nöje som de utgiöra. Jag märker dock med nogon egen nyttig 20 fägnad, at Min *Baron*, jag tror för *variation* skull, lika fult skiljer sig stundom från en så fullkomlig ro, för at erhindra sig frånwarande wänner, som sakna honom, hwad *obligation* hafwa de icke för en så ädel böjelse, *grace a La Pluralité des L' ames*. Men war icke detta likmätigt, det oskyldiga 25 sinnelaget, som gör mig så mycken ära. kunde nogon god sak wäl hårdare *Tourneras*; jag *risquerar* dock detta *Badinaget* utan fruktan för min ädelsinte *Baron*, som lätt märker ändamålet wara, at erhindra honom de förbigågna Sinneslekar och skiämt. Jag talar nu så länge för min egen ro 30 skull, at knapt blir öfrigit rum, at utföra mina anhörigas begiäran, som alla med *empressement* wilja blifwa *recommenderade*, mig anstår intet, at giöra nogon skilnad, jag lemnar till min *Baron*, som äger Sielf *dissernement*, at sättja i tillbörlig ordning, min brors, Svågers Systrars och Lilla Mårds 35 respect tacksäjelser och hälsningar. Men lät och den wänskap och högaktning få sitt rum med hwilken jag har den äran at stedse wara Hr *Barons*

Förbundna och ödmiuka tjänarinna

St. d. 2 Julii 1747.

H. C. Nordenflycht.

40

med riksdags *affaire* är lika orangeradt (?) jag måste nöja mig ännu med hopp.

TILL BARON REUTERHOLM (antagl. G. G.).

Stockholm d. 12 Febr. g. s. 1748.

Monsieur

Om min plikt, at tacka för så angenäm ihugkomst, som
 Ert bref Min Herre öfvertygar mig om, ej vore så stor och
 telika behagelig, så skulle jag väl ännu längre dröja med
 5 denna Sysslan; Ty jag fruktar billigt, at mit bref blir likt
 mit humeur obehageligt och triste, Ach! hvar är nu Philo-
 sophen, säger Ni, sannerlig vet jag intet, jag tror den blifvit
 så förvandlat i våra tider, at han ej är i mode mer, åt-
 minståne till värligheten. för min del ville jag järna vara
 10 urmodig om jag Possederade honom, han må vara till sitt
 utseende vit, svart, rund eller kantig alt, som *Gellert* behagar
 sinrikt måla honom, så skulle han vara mig kiär; dock mer
 i anseende till sin rätta effect, än till sina meningar. dage-
 ligen har man prof af, at han är nödig och lika ofta, at han
 15 saknas, tänk jag är half Misanthrop och ju mer jag betraktar
 mig och andra ju mer finner jag rätta orsaken dertill, at
 menniskan känner sig minst Sielf.

Boileau, pope och Hollberg le
 åt et diur de Menskia kalla,
 20 Som i vettenskaper alla
 Hinner långt och lius kan gie;
 Men sig Sielf ej mäktar känna.
 Ach! det är ej under värddt;
 roligt är, at tankan spänna
 25 för et måhl, som är en kiärdt,
 at betrackta gräs och diuren

gier ens möda nöjsam lön;
 Men den menskliga naturen
 Engslig kunskap, svåra rön.

Det endaste som är behageligt vid Connaisenssen af men- 40
 niskior är, at de likväl äro suceptible af godt, ja, at de och
 genom den ädla vänskapen kunna meddela hvarannan nöje,
 vid den Idéen blir jag Tranqvill. i synnerhet har jag nu
 fullkomlig orsak när jag äger förfarenheten af en sådan
 sanning. vid det jag får erhindra mig Er vänskap min Herre, 45
 samt telika har tillfälle, at betyga min. jag försäkrar, at ingen
 af Edra vänner skall med mera fägnad bli försäkrade om Er
 beständiga välmogo och nöje, och ingen skall upriktigare
 önska Er förmån än den, som med alt estime har den äran
 at vara 50

Monsieur
 votre Tres humble et Tres obligente Servante
 H. C. Nordenflycht.

P. S. Om jag varit för serieuse i mit bref denna gongen
 så låfvar jag härnäst blifva rolig, om jag der (?) tils hinner 55
 bli mer Philosoph eller händelserna blifva behageligare än nu
 för mig. jag vet ej om jag berättat, at jag varit hos hennes
 kongl. höghet Presenterad och med mycken Nåd emottagen.
 om jag genom detta nu sagt det två gonger, så gör mig den
 justice och tro, at det ej skiedt af vanitet men af et skyldigt 60
 förtroende. Min Syster och flera vänner be mig förmåla deras
 estime, de tacka för den ihågkomst de äro uti på det högsta.
 nog är nu min hälsa bättre än förr men hiertat (?) är oroligt,
 dock vet jag ingen hvarken ny eller sändels orsak. at min
 herre är vid hälsa och nöjd håppas jag få höra. 65

TILL DENSAMME.

St. d. 28 apr. 1748.

Monsieur Mon Cher Baron

Den skulle ej hafva den äran, at känna Er mig Hr Baron, som skulle fruckta, at frånvarelse eller nogra tillfälligheter
 5 kunde förändra Ert tänkesätt emot Edra vänner; jag vet det vara så ömt, fast och ädelt, at jag upricktigt kan betyga, det ingen tviflan därom får rum i mit Sinne och grundar sig den säkerheten endast på Edra men ej på mina egenskaper. icke dess mindre har jag ej kunnat undgå, at önska
 10 mig den förmån få se något prof af Er åtanka, dock mera, som et angenämt än nödigt tecken af den, min förbindelse är derföre så mycket större, sedan Ni behagat fagna mig därmed. Jag gör mig det hopp, at ej niuta mindre rättvisa tillbakes och derföre håller jag ej nödigt engång med många
 15 ord förklara, at den grund på hvilken En ren och oskyldig vänskap kan uprättas, måste vara fri ifrån förändring; tid och frånvarelse förmå aldrig minst emot den.

skulle något kunna injaga mig nogon misstro, så vore endast (förlåt min upricktighet) de starka och utvalda ut-
 20 låtelser hvaraf Er penna öfverflödar mäktige därtill, när jag sätter dem i jämnförelse med deras ämnen, så måste jag antingen tvifla om Er upricktighet min Baron, Eller Er omdömmesgåfva och som den senare är altför klarsynt, så bör jag ju göra den och mig Sielf rätt. men jag vet, at man
 25 telika bör hålla en vana till godo, som Ert kiön uprättat och på det sättet kan jag och frälsa Er upricktighet.

Förtiänte jag, at heta Philosoph, så skulle jag i vår bref-

växling, under det namnet, hälst vara ansedd af Er och som
 vår orden innesluter nogra alfvarsamma reglor, så låssa min
 Baron när ni skrifver mig till, som vore jag en *Socrate* eller *Pope*, på det ingen utlåtelse, som endast är passad till mit
 30 kiön, må skada sanningen; men den inbillningen lärer vara
 lika omöjlig at hysa, som för mig, at göra skiäl för den. det
 skulle eliest komma mig rätt väl till måtta om jag nu vore
 så känslolös, Som Sielfve *Epictet* (votre Heros Monsieur) ty
 35 hvart jag vänder ögonen kring hela min lilla sfvere, möta
 dem Engsliga föremåhl. de utvärtes omständigheter Ehuru
 vidrige de vore för en Sielf och de närrörande, skulle dock
 vara dräglige, om man funne det i god ordning, som bör
 vara en rätt människias förnämsta ändamål; men ach! at svag-
 40 het, villfarelse, mörker och fel, har blifvit de tänkande jord-
 maskars del. och jag, som har ondt efter tålmod tröttnar vid
 mig sielf, hvad skall jag icke göra vid andra, som egna
 kiärleken ej talar före.

I bland andra oroligheter är min Syster *greta lisas* ömkliga
 45 tillstånd ej den minsta, hon har nu med fullo skiäl varit
 sängliggande en lång tid och som hennes sjukdom består
 däri, at ej få niuta och behåla nogon mat, måste hon nöd-
 vändigt crevera, emedlertid är hennes plågor och Sinnes
 tillstånd alt före svåra, at kännas, för et så ömt hierta som mit.
 50

de öfriga mina anhöriga må temelig väl, bland dem tacka
 förnämligast orden Systrarne för en så angenäm ihugkåmst,
 Som jag försäkrat dem min Baron bära för dem, de anmäla
 sin hierteliga hälsning igien och jag framhärdar at vara med
 upricktigt estime och vänskap

55

Monsieur Mon Chere Baron

votre Tres humble et tres obligente

Servante

H. C. Nordenflycht.

60 förlåt, at jag skrifver illa jag har en obehagelig orsak, at
 skylla på nemligen tandvärk. men at jag ej skrifvit förr skall
 Hr Barons egen godhet alenast urseckta för resemblance
 skull.

10.

TILL DENSAMME.

Monsieur Mon Chere Baron

Jag undrar hvarken öfver Eder åtanka Eller Edra utlåtelse
 min Baron sedan jag haft den äran, at lära känna Er
 Caractere bägge delarne skulle upväcka hos en annan admira-
 5 tion; men tillåt mig at säga det de hos mig föda alenast
 nöje och erkänsla. sedan min förundran öfver edert ädla
 hierta och ömma vänskapslag hunnit, at stadna så har dessa
 bägge böjelser helt och hållit intagit dess rum.

Jag tror mig aldrig varit så orättvis och tviflat om den
 10 vänskap Ni ofta har behagat försäkra mig om; ty han har
 varit mig mera värd än, at jag i min öfvertygelse velat för-
 lora honom men om jag litet afkårtat meningen på de altför
 galante expressioner så har jag alenast gjort mig rätt utan
 at göra Er orätt och fast vi och stundom tviflat om graden
 15 försäkrar jag, at jag dock alltid varit så egenkiärlig och trodt
 mig äga så stor del i den, som jag med rätta kunnat fordra
 och Ni varit för ädelsint at betaga mig.

At en sådan vänskap, som bygges af et resiproqvt estime
 utan all egennytta och Passion snarare i frånwarelsen ökas än
 20 minskas det kan jag med min förfarenhet bestyrkia och
 lägger det där till, at fast denna tiden på hvilken vi saknat
 Er min Baron betagit vår lilla sositet et reelt och behage-
 ligt nöje har den dock till ingen del försvagat de sentimens,

som Edra vänner måste hysa för Er bland dem vet jag at ni är så juste och räknar mig hur skulle jag då kunna taga 25 illa en titel, som jag både förtjänar och önskar at alltid få äga.

Den äran, at blifva ihogkommen af Er Hr Far och estimable Syster törrs jag knapt tillägna mig deraf kan dömmas i hvad högd min vördnad går tillbakes. Men min Baron jag gier Er endast i Commission, at nämna nogon del af den, 30 för fröken och därjemte tvinga henne om möjeliget vore at för mig fatta nogot, af det jag känner för henne i mycken grade, et Estime blandad med så mycken Tendresse, som en lefvande inbillning om en så reel merite, som hennes, nödvändigt åstadkommer. 35

När Ni fågnar oss med Er ankåmst min Hr Baron lär jag hafva nogot nytt, Communisera Er, som jag är säker skall vinna Ert behag, emedan det tjänar till upmuntran och styrka ej mindre för en veritable dygd än upriktig vänskap den förra önskar jag kunna rikta mig uti, den senare gör 40 mig det reela nöjet, at få vara de tout mon Coeur

Monsieur

votre Tres humble et Tres obeissante

Servante

H. C. Nordenflycht. 45

altid har jag nogon urseckt, at förebära för min vårdslösa penna, men nog tycks hon denna gongen vara giltig när jag säger, at jag sängliggande af en flussfeber gör denna angenäma skyldighet. i 14 dar har jag varit nog siuk och har ännu ey nått (?) mera hälsa än håppet gier. Ma niese har 50 anmodat mig på sina vägnar tacka för et bref som hon säger sig ej vara i stånd at besvara i den grade, som hennes önskan vore. jag lærer mindre kunna utföra nogon del af hennes tanka, som ej alenast är siuk utan och med henne mest lika oförmögen.

II.

TILL INGIBORG CATHRINA WRANGEL.

Min Nådiga Fröken

Efter befallning har jag den äran, at sända innelyckte, få se hur min Nådiga fröken finner det och om hon efter grunden will sluta *reglorna* wärdiga för sig at antaga. Hwilket
5 bör endast *dependera* af min Frökens smak; men ingalunda af *grace* för den, som dem inrättat, ehuru hon och hennes Samfund ej kunna underlåta at skatta för en ära och upmuntran, när en Person af min Nådiga frökens *qualitet*, egenskaper och förfarenhet föröker deras antal.

10 Jag reser i dag på landet, at försöka om frisk luft och landtfrihet kan bidraga till nogon förändring på mit oroliga Sinne och *rebelliska* hälsa; men fast jag ej blir bårta mer än tre dagar, skulle den tiden wara mig alt för lång om jag ej finge försäkra mig om min Nådiga Frökens åtanka och at
15 hon tillåter mig lefwa med mit wanliga hierta

Sin ödmiuka tjänarinna

H. C. N.

St. d. 5 Julii 1748.

12.

TILL BARON G. G. REUTERHOLM.

St. d. 21 Julii 1748.

Monsieur Mon Cher Baron

När jag af min Barons vänskap har större eller mindre prof, är jag ganska nöjd med mit hierta, hvilket jag eliest
5 anser för den ledsammaste skiänk jag fått af himlen; det

gifves sällan tillfälle, at utöfva utan fara och egen förvitelse den acktsamhet och öm böjelse det hyser för vänner; men emot Er min Hr Baron kan det aldrig gå för vida; ty ni känner dess grunder och betalar med samma mynt, snarare har jag skiäl, at åter hos Er ursäckta, det jag kanske ej nogsamt 10 iakttagit alla de många och angenäma skyldigheter, som en på dygd och värde uprättad vänskap fordrar. Ert jämna och fina tänkesätt för Edra vänner, gör mig försäkrad, at alt hvad dem rör ej är Eder kallsinnigt, jag får derföre berätta, at min Syster förleden natt så lyckligen befriades från en 15 liten sår, som vid sådana tillfällen nogonsin är möjeliget, och har man, at håppas hennes tilltagande hälsa.

i brist af artiga nyheter, sänder jag innelyckte värsser, som eliest ej voro värdige dertil, om de ej anginge dem, som Ni äfven fagnar med Eder vänskap. 20

Edert bud min Hr Baron, brakte mig obehagelig tidning om Eder ohälsa. låt mig snart få tecken af, at han uphört; det skall långt mer glädja mig, än de prof jag så åfta har af den artige landthushållaren, som visar, at han ej mindre bland sina landtomsårger och Sysslår Erhindrar sig sina 25 vänner, än då närvarelse gier anledning därtill.

Edra och mina vänner bedja alla om den äran at vara inneslutne i Er åtanke och försäkra om deras beständiga attachement. Men bland dem alla vet jag helt vist, at ingen gör Er mer rättvisa än jag, som räknar bland mina största 30 nöjen den förmån, at få vara

Monsieur mon Cher Baron

votre Tres humble et Tres obeissante

Servante

H. C. Nordenflycht. 35

apos. hela natten har jag vakat och som brunsgiäst telika, lärer jag ursäcktas för orediga meningar och ovälig Stile.

jag måste berätta, at vår i fiol olycklige Patientte är helt och
hållen artig ja långt mer än förr, hon är och åter efter trägen
40 önskan hos sin mor igen.

13.

TILL FRU JOHANNA BENZELSTJERNA
f. BURMAN.

Min Nådiga Syster

Så måste jag dock wara så inpoli och tillåta Min Nådiga
Syster denna mödan, jag har länge stridt emellan höflighet
och behof, och den förra plär åfta wika för det senare. Så
5 går det äfwen nu, i synnerhet, som kiölden blir större, och
tycks *autorisera* min dristighet. jag sänder derföre med full
förtrostan både öfwer tyg och foder, men i den tankan, at
hwilket dera, som faller lättast för den skiöna handen, at
klippa, lærer utwälgas, och jag där hos niuta all den urseckt,
10 som min Sisters *grace* är *Capable* till och et fel mot wiljan
begångit förtiänar. då kan jag bli nöjd och erhindra mig
med glädje alla stunder om dagen en godhet som jag war
minut har kiänning af, och som blir mig som et *faveur*; fast
än det sitter längre ner än på fingret. För sista fägnad och
15 en hel *charmant* dag, tackar jag ödmiukelig och skall Person-
lig hafwa den äran, at tacka mer när jag med S. *Maja Stina*
får den äran at aflägga min skyldighet. jag ber om den för-
mån, at bli i min Sisters beständiga *grace* innesluten, och
få wara med all estime

20 Min Nådiga Sisters

ödmiuka tjänarinna

H. C. Nordenflycht.

St. d. 23 Nov. 1748.

14.

TILL BARON REUTERHOLM (antagl. Axel). (Fragment.)

Högvälborne Hr Baron

Förlåt at jag knapt vill nytja effecten af reconciliation jag trodde få färdig tills i dag en Poeme Pastoral, som är ämnad till Prinsessans namnsdag i morgon 8 dagar till, den jag måste bruka till anledning, at åter få ut min Pension och tillika 5 reparera, at jag ej skref öfver Prins Fridriks. nu vet jag ej hvilken jag skall adressera mig till, at genom se den, innan han trycks. Min Baron vet Sielf at detta slags Poesie är grannlaga. Min Bror är bårta till honom är ingen ordentlig påstgång; mina Cousiner den ena blind den andra ej närvarande. 10 Hr Baron, som är den tillförlitligaste(?) af dem alla at fälla dom i delicata ämnen, lär jag ej helder kunna få sända papperet till, om påsten ej är ordentlig men om det kan skie ber jag få tillstånd och adress med detta utskickade. Om jag till exempel om måndag skrifver, så torde jag få det så 15 snart igen, at det kan hinna tryckas, lemna mig några ord til svar härpå och om lägliget är litet papper jag köper arktals för min brors bortovaro. ännu en gång ursekta mig som i oläglig tid besvärar. jag litar på vänskaps grunden som är hos ädla Sinnen oryggeligen(?) 20

15.

TILL CARL GUSTAF TESSIN.

Monseigneur

Pour marquer la soumise veneration, qve je respire pour la sacrée Personne de son Altesse Royale, j'ai Composé ce

petit poeme ci-joint, qve je suplie votre Excellence d'avoir
5 la grace de presenter à La Princesse.

Si ma maladie ne m' eut empêché de mêler ma joie d'avec
celle du Public sur la Naissance de Prince Fridric, je n'avois
pas manqué à cette desirable occasion de m'acquiter de mon
tres humble devoir. Mais la raison, qve j'ai l'honneur d'allegvér,
10 joint aux autres revers, m'ont jetté dans un amas de facheuses
circonstances et qvi m'ont fait prendre l'essor jusqv' à la
témérité de joindre l'encluse. Je suplie vôte Excellence de la
grace de se souvenir de moi, qvi ai l'honneur d'être le plus
respectueusement

15   Monseigneur
                      de vôte Excellence
                      la Très humble et la très obeissante
                      Servante

Stockholm ce 25 d'aout 1750

H. C. Nordenflycht.

16.

TILL CARL GUSTAF TESSIN.

de Stockholm le 28 avril 1751.

Monseigneur.

D'une main tremblante et affoiblie par une maladie de
deux mois, j'ose suplier votre Excellence treshumblement
5 de se souvenir de moi, et de la grace royale qu'Elle m'a
procurée auprès de sa Majesté. mes besoins sont extremes,
mais ma crainte de perdre la grace de votre Excellence par
les fautes et les malheurs de mes' Parens est encore mille

fois plus grande, vue que je n'ai cessé pas un moment, et ne
 cesserai jamais d'être pénétrée de la plus vive reconnaissance 10
 des bienfaits de votre Excellence et d'être le reste de mes
 jours avec le zèle et l'attachement le plus respectueux du
 monde

Monseigneur

de votre Excellence 15

La tres humble et Tres obeissante Servante

Hedv. C. Nordenflycht.

17.

TILL KONUNG ADOLF FREDRIK.

Stormächtigste Allernådigste Konung.

Ibland dem, som den sidsta Eldsvåda vid *S:te Clara*, giordt
 skada, är jag en värnlös Enka, som för Eders Kongl. May:ts
 fötter nedkastar mig, at i diupaste underdånighet klaga mitt
 hårda öde. 5

Af min lilla Egendom, som bestod i Lösören, hade jag så
 mycket mindre råderum at rädda något, som Elden redan i
 början var mig närmast, och ehuru många andra här vid
 lidit, lära dock fåå finnas utom mig, som icke äga *resource*,
 antingen i *Capitaler* och Landtegendom, eller ock Ämbeten 10
 och Handtvärk; Men Allernådigste Konung! Min tillflygt är
 allenast Eders Kongl. May:ts dyra Nåd, alle andre Medell
 äro mig betagne till understöd uti denna svåra Olycka, ty min
 egendom består nu näpligen i mer, än min egen olyckeliga
 person och en ålderstegen Moder, som jag uti des Sjuttijonde 15
 Femte ålders åhr, såsom det endaste byte, räddat undan
 Elden, helst jag dervid äfven måste förlora alla mina

Manuscripter, och ibland dem det arbete till Eders Kongl. May:ts tillstundande höga kröning börjat, och till större delen
 20 fullkomnat. Jag tillskrifver mitt sällsamma öde at, utom den särdeles Kongl. Nåd, som Hennes Kongl. May:t mig låtit vederfaras, jag nästan varit den endaste af Eders Kongl. May:ts trogne undersåtare, som i en så uplyst tid, som denna, måst sakna sådan upmuntran, hvaraf alla andra, som ägt
 25 någon Snillegåfva till fäderneslandets gagn och heder, ja äfven de, som i samma ämne, som jag, nämligen Skaldekonsten arbetat, haft at hugna sig. Men huruvida jag deruti lyckats, kan och understår jag mig icke sielf at döma, dock, som mine Skrifter haft den lyckan at vinna det Allmännas tycke,
 30 och äfven af Utländningar blifvit på andra språk öfversatte, jag sielf jämväl under mina tryckande omständigheter haft at fägna mig af åtskillige utländska Lärdas *attention* och Brefväxling, bör jag ey tro mig aldeles ovärdig at räknas ibland dem, som här i Riket vunnit upmuntran och belöning.
 35 Vid sidsta Riksdag hade jag väl det hopp af Riksens höglöfl. Ridderskaps och Adels ädelmodiga löfte, at förvänta någon ändring uti mitt beklageliga tillstånd, som nu i tijo års tid varit sådant, at jag nödsakats tillita andra uti hvad till min *soutien* tarfvats, emädan den inkomst jag af Kongl.
 40 Nåd, jemte det understöd jag af en viss förnäm herres *generosite* åtniuter, i möyeligaste måtton och desse svåra tider hunnit till lifsuppehälle, fast mindre något sådant, som vana och stånd synes vilja fordra; Men vet icke egenteliga orsaken, hvarföre värkställigheten af ett slikt löfte kommit at hindras.
 45 Fördenskull och så mycket mera är in för Eders Kongl. May:t jag nödsakat, at i diupaste underdånighet andraga föregående omständigheter, i lika underdånig förtröstan, at Eders Kongl. May:ts mildhet och rättvijsa, som i Eders Kongl. May:ts dyra Person, till alla trogne undersåtares största hugnad och

glädje framlysa, ey tillåta den under motgångs bördan för- 50
smäkta, som af rent nijt och hierta redan använt och hädan
efter skall använda sitt pund och få gåfvor at prisa Sveriges
lycksalighet, som i Eders Kongl. May:ts och vår nådigste
och högtuplyste Drottning's dyraste Personer vunnit en säker
början och grundval till sin lycka och välgång. 55

Eders Kongl. May:ts makt och nåd, till hvilka jag flyr,
finna väl Medell at utur yttersta undergång rädda en person,
som ibland sitt kön nu för tiden är den enda i Sverige, som
dristat sig at gifva *Publicum* prof af den vitterlek, hon sig
kunnat förvärfva. 60

I underdånigste hopp af nådigste Bönhörelse, framhårdar
med lika underdånigt nijt till dödsstunden

Stormächtigste Allernådigste Konung

Eders Kongl. May:ts

Allerunderdånigste och Tropliktigste Tjänarinna 65

Hedvig Charlotte Nordenflycht.

18.

TIL MONSIEUR
MONSIEUR LE BARON
AXEL REUTERHOLM
A SON LOGIS.

Köping d. 15 Julii 1751.

Monsieur

om Herr Baron nu vill ursekta mig på den grunden, at
'jag är, sömnog, indolente, ledsen och dum, så vill jag con-
tinuera, men eliest skrifver jag icke et ord mer. 5

jo jag märker, at han gör det, och det är rättvist; ty

hvad kan jag för det. här fant jag et bref för mig, som öfvertygar mig om min Barons åtanke och vänskap. tack för den.

Commission går för sig, utan mig finner jag det fägnar
10 mig, här skall jag få veta om hon säkert får det som låfvades, så, at hon i sin nöd ej blir lemnad.

jag kan intet säga hur jag mår; ty jag är rätt insensible blefven och försöker nu, att vaken drömma och det äfven rätt slögt; blir jag längre i detta tillståndet, så lär jag ej tro
15 mig skapat för annat än gå till bords och sömns, bland det nödigste jag förlorar är hågen och sättet, at kläda sig, ty en deshabillé är ansedd här, som en Courdräkt, hvad olycka för mig om jag mister den vettenskapen, stor sak, at all det öfriga, som räknas till esprit försvunnit det kan herr Baron
20 Sielf se at det redan sket.

jag menar at Hr Baron dricker brun, då är han ej i stånd at skriva om icke nogra rader, som kan vid tillfälle röra den, som vid all sin glömska ej förgäter at vara efter vänskapslagens högsta reglor

25

Monsieur

votre Tres humble

et Tres obeissant Servante

Uranie

bruka detta papper at tända pipan med. men ej till något
30 annat.

19.

TILL GARL GUSTAF TESSIN.

Monseigneur

Le degré d' extrémité ou je me trouve reduite apres la fatale journée dont l'évenement cruel m'a confondu parmi tant de malheureux par la perte de tout de ce qvi me restoit

de biens dans ce monde, me met dans la triste necessité de 5
troubler par mes plaintes les Sublimes occupations de votre
Excellence. Il en coute Monseigneur a un Ame Bien née
d'exposer ses malheurs aux jeux d'autrui, mais le Bon Coeur
de votre Excellence eclate tous les jours en tant de manieres,
qve ma Philosophie doit se consoler de tout ce qu'un pareil 10
effort peut avoir de penible pour elle.

C'est peu d'avoir essuyé les revers les plus marqués de La
mauvaise fortune presqv' depuis L'enfance: Mon Coeur en á
gemi, mais n'y a point succombé: Soutenue par l'esperance
et par ma raison, je m'étois fait une habitude de cherir la 15
mediocrité de ma Situation, d'y trouver meme mon bonheur.
Mais de perdre tout en un jours la Sante meme, en cet etat
d'indisposition se trouver destituée de toute ressource, voila
Mon Seigneur au vray la position, l'etat d'affliction ou je me
trouve reduite, apres tant de souffrance dont la derniere vient 20
de combler la mesure.

Plein de zele et de Devotion pour notre Grand Roi, et La
Reine son Incomparable Epouse, j'ay employé la plus grande
partie de mon tems a celebrer la Gloire et l'eclat qvi brille Sur
le Throne. Les Noms augustes qve j'ai chantes ne me 25
mettront-Ils point a L'abri d'une afreuse indigence? J'ai
chanté La Gloire Seraphique et mon Ceour penetré de La
plus parfaite veneration, pour cet ordre illustre et respectable,
a fait des voeux pour lui du fond de mon ame: Serois je
Seule exclüe du nombre de ceux qve leurs souffrance ont 30
rendüs des objets de Ses Soins, et de Ses secours.

Ignorant absolument comment mes Sinceres hommages qve
j'ai eu L'honneur de presenter a cet ordre auguste ont ete
recüs, j'ay admiré, avec beaucoup de Satisfaction Le bonheur
des autres, dont le zele non content d'etre agreé, S'est vu meme 35
recompense d'une maniere digne de la magnanimité des Seraphins.

Votre Excellence ne peut elle Lire dans le fond de mon
 Coeur? elle y verroit les efforts de ce Coeur a Supporter
 patiemment les rigueur de Son Sort meme lorsqv' il en est
 40 le plus accablé: Mais plus qve tout votre Excellence y
 remarqueroit la Confiance qve j'ai en Sa Bonté, jointe au
 profond respect avec le quel j'ai l'honneur d'etre plus qve
 personne

Monseigneur

45 votre Tres humble et Tres obeissante Servante
 de Stockholm ce 17 Sep. 1751. H. C. Nordenflycht.

20.

Allerödmjukaste Memorial
 till Riksens Höglofl. Ständer

Jag påminner mig med wördnad den känbaraste tacksam-
 hets rörelse det ädelmodiga löffte, som mig wid siste Riksdag
 5 skedde om en mild ihogkommelse till understöd uti mine
 ganska swåre och inskränkte wilkor.

Det wälbehag, hwarmed Riksens Höglofl. Ständer behagat
 anse de försök uti den Swenske Skalde-konsten, hwilka jag
 tid effter annan wågat för Riksens Höglofl. Ständers högt-
 10 uplyste ögon framte, har warit mig en krafttig upmuntran
 under åtskilligt tryckande lidande at göra mig till en sådan
 utmärkt ynnest alt framgent mer och mera wärdig.

Jag har således af det beskydd och den upmuntran, som
 oförtruten flit och lust till fria wettenskapers upodlande hos
 15 Riksens Högloflige Ständer finner, fådt fägnat mig af det
 hopp, som mig endast uppehåller, det wärdes Riksens Hög-
 lofl. Ständer ej wägra sig at nu räcka mig deras hjälpsamma
 händer uti det bedröfwelige tillstånd jag nu är, hwilket alla

snillegåfwor jämwäl hos det starkare könet altid swagar och förqwäfwor. 20

Det hårda öde, som uti den olycklige wädelden mig öfwergådt och igenom förlust af all min ringa egendom försatt mig uti yttersta nöd, synes igenom Försynens skickelse hafwa welat lemna Riksens Höglofl. Ständer förnyad anledning at bewisa deras ädla och ömsinta medlidande emot den, hwilkens 25 tillstånd de redan förut funnit deras bistånd och omwårdande behöfwä.

Hugnad med Riksens Höglofl. Ständers nådiga hjälp, skall jag altid låta mitt angenämaste göromål wara at med wördnad och nöye uphöya Swea Rikes Ständers ädelmod och använda 30 mitt pund at lemna en lyckelig effterwerld glada minnesmärcken af deras mildhet, uti hwilken jag mig städse allerödmjukast innesluter.

Stockholm den 20 November 1751.

Hedvig Charlotte Nordenflycht. 35

21.

TILL CARL GUSTAF TESSIN.

Högwälborne Herr Grefwe, Kongl. Mts och Ricksens Råd *President* i Kongl. *Cancellie-Collegio* Åbo *academie Cancellor*, Hans Kongl. Höghets Prins *Gustafs Gouverneur, Cancellor*, Riddare och *Commendeur* af Kongl. Majts *orden* samt Riddare af Swarta Örnen. 5

Som alla medel äro mig betagne till understöd i dagelig lefnad, alla hopp och mödsamma försök, synas ej wilja för mig lyckas; är jag nödsakad at åter falla Eders *Excellence* beswärlig, med ödmjukaste anhållan om det *kwartal*, som denna tiden plägar utfalla och hwilket genom Eders *Excellenses* 10

höga *grace* är nu mitt endaste underhåll, sedan min *Pension*
 wid Kongl. *Ammiralitetet*, i år *cesserat*; mina inskränkta för-
 nödenheter och smärre *Creditors*, kunde jag der med på
 någon liten tid stilla. ödet och nöden twinga mig at qwäfwä
 15 den billiga *delicatesse*, som giordt mig alt annat lidande dräge-
 ligare än, at i det ringaste wara Eders *Excellence incommode*,
 jag lefwer i den förtröstan at Eders *Excellence* högt uplysta
 tänkesätt och ädelmodiga hierta, lättel. lærer föreställa sig,
 hwad det då måste kåsta et Sinne, som oacktat händelsens
 20 hårdhet ej förlorat wärdiga *Sentimens*? och på den grunden
 tillåter mig att framhärda i Eders *Excellentes* Nådiga beskydd

Eders *Excellenses*

aldraödmukaste tjänarinna

H. C. Nordenflycht.

Stokholm d. 12 des. 1751.

22.

TILL BARON AXEL REUTERHOLM.

Stokl. d. 13 august 1752.

Högvälborne Hr Baron

För en så behagelig ihugkåmst, om hvilken Hr Barons
 skrifvelse öfvertygar mig, aflägger jag på det högsta min
 5 tacksäjelse. Jag har tre påstdagar föresatt mig, at afbörda en
 så angenäm skyldighet; men bruns Curn har alt hittils
 betagit mig det nöjet, nu är den enteligen sluten, Sinnet icke
 dess mera ledigt eller muntert; lät mig få skylla på åskvädret
 i dag och sällskapstväng som nu till en firdels timma för
 10 påstens afgång, ägt mig och jag icke Sielf.

kunde min försäkran om min fullkomliga högaktning för
 Hr Baron och dess värde vänskap, försvara les Sentiments

du Coeur och denna innelyckte ode, Snilleskraften, så torde jag ej aldeles synas död och förlora det omdömme Hr Baron el. hans godhet nogon gong fattat om mig; i hvilket jag 15 räknar en väsentelig förmån, at bibehållas, lefver avec l'estime et L'amicie les plus parfaites

Monsieur

votre Tres humble et Tres obligeante Servante

H. C. Nordenflycht. 20

Mille et milles Compliments a Mons. Le Baron *gustave* maniese *Ulrique* qui est isi me donne La meme Commission de ses respects.

23.

TILL CARL GUSTAF TESSIN.

Högwälborne Herr Grefwe Kongl. Mayts och Ricksens Råd, öfwerste Marskalk, *gouverneur* för Hans Kongl. Höghet Prins *Gustaf*, Åbo *Academies* Cantzler, Riddare och *Commandeur* af Kongl. Mayts *orden*, Riddare af Swarta Örn, samt Cantzler af alla Kongl. Mayts *orden*. 5

Eders *Excellences* ompröfwande och höga insickt hwar med Eders *Excellence* skyddar wettenskaper och dem Sielf yrkar, fördristar jag underställa medföljande försök, af en särskild del i SkaldeKånsten.

Mitt ändamål har länge varit, at använda min lilla wärss 10 gåfwa till wissa ämnen i Sedoläran, hwaruti jag redan utarbetat en stor del, som förleden Sommars undergick samma olyckeliga öde, som min öfriga lilla egendom, bland dem woro ock någre Herda qwäden på Swänsk Hielte wärss, j hwilka jag så

15 mycket mera önskat at lyckas, som nästan alla höfsade fälk-
 slag, för utan de Swänska, hafwa, att framte nogon *Wirgil*,
Gvarini, *Fontenelle*, *Pope* och *Gellert*. Egen kännedom be-
 tager mig den fåfänga tankan, at kunna uphinna dessa
 Snillen, som lyckats i en så granlaga art af Skalde Kånst;
 20 åtrån at förtiäna mit Fäderneslands mig ertedda wäljärning,
 bibehållandet af Eders *Excellences* höga ynnest, sosom min
 första Ädelmodige och upmuntrande Gynnare, samt Wetten-
 skaps Samhældets åtanka, äro för mig de rätta drif fiädrar,
 som giöra mig dristig, at söka efterfölja dessa Namnkunnoga
 25 Skalder.

J stället för de en gång förlorade, är nu detta första profwet,
 som jag tager mig frihet, Eders *Excellence* i ödmiukhet här-
 medelst upoffra och hwilket till sitt Ämne är så rikt för in-
 billnings gåfwan, som det är mäcktigt, at gifwa tankar wickt
 30 och styrka. hwarföre jag ock walt det till mitt första Qwäde
 i säkert hopp, at det fram för alla andra skulle lyckas mig,
 så i anseende till dess wärde, som min plikt och böjelse i
 hwilken jag med diup wördnad framhärdar

Eders *Excellences*

35 Stockholm d. 10 Sept. 1752. ödmiukaste tiänarinna

Hedvig Charlotta Nordenflycht.

24.

TILL BARON REUTERHOLM (antagl. Esbj. Chr.).

Stokh. d. 22 Octob. 1752.

Högvälborne Hr Baron

När jag har den äran, at sända innelyckte till Hr Baron,
 förbinda mig tusende skäl, at anföra nya skäl der till; det

är mig nog, at få lemna denna del af min välfärd i Hr Barons 5
händer och det vore honom nog, at det alenast rör en
Menniskas väl, för at sättja Hr Barons omsärg och öfver-
talningsgåfva i rörelse, men när jag ock tillika får säja hvem
jag är, fördubblas mit hopp; ty vänskapen eftergifver aldraminst sin rätt vid
slika tillfällen, hon beropar sig nu på 10
ålder och förtjänst, sosom brukeligt vid ansökningar och
utfäster sig, at med största högaktning förenad, vara oför-
änderlig hos

Högvälborne Hr Barons
Hörsamste och förbundna tjänarinna 15

H. C. Nordenflycht.

25.

TILL BARON REUTERHOLM (antagl. G. G.).

... dafnis delicatesser för at giöra det smakeligt; men jag
fruktar at komma till kårta i den enterprisen, det är bäst, at
jag säjer rent ut, at *Stiernman* vill entelig hafva afskrift på
de Eloger, som mina antingen okunnoge ell. Passionerade ell.
litet uprictige vänner, skriftelig gifvit mig. min Baron vet, at 5
jag oaktat desse reflextioner, samlat dem i en bok och låtit
En skrifva dem, som hvarken kunnat svänka; fast mindre
andra språk. skall jag lemna den, Så förvirrad han är, åt
Stiernman eller skall jag sända den ut till *Svidia* vid första
tillfälle. jag tror mig redan höra svaret och tackar af alt 10
hierta derföre. Hvad jag i båda dessa ämnen förbehåller mig
är, at min Baron vill vara så obligeante och med det första
lemna mig svar huru vida det är Hr Baron lägliget, jag skall

ej underlåta, at räkna det, som alt det öfriga, för vänskaps
15 prof likmäßige min Barons Character och vänfasta Sinne.

Om Baron Axel ännu är qvar beder jag om min hierteliga
hälsning till honom och tacksäjelse för dess sista angenäma,
det jag väl skolat haft den äran at besvara om jag icke
håppats at muntlig snart få göra det.

20 från alla mina anhöriga, feminins sänder deras upriktige
och hiertelige hälsning jag har passerat en vecka hos dem på
landet.

at jag skrifver illa, är nu redan så vanligt, at det måste
ofelbart långt fördetta, brakt min Baron, at ej göra derpå
25 attention, och at jag tänker för honom som han meriterar, är
äfven så gammalt, at nya försäkringar derpå vore onödige,
jag säger därför endast, at jag med vanlige Sentimens oför-
änderlig lefver

Högvälborne Hr Barons

30 förbundne och hörsamste tiänarinna

H. C. Nordenflycht.

26.

TILL BARON REUTERHOLM (antagl. Axel).

St. d. 3 Juni 1754.

Högvälborne Herr Baron

At se mig vara i håg kommen af Hr Baron kan ej annat
än altid upväcka hos mig et dubbelt nöje, egna kärleken
5 finner dervid sin räkning och vänskaps lagen, som jag svurit
lydnad, är icke mindre i värde hållen; ingen satisfaction kan
vara större, än se sig hafva råkat rätt i valet af vänner och
derigenom således niuta den största och sällsyntaste förmån

i verden. Min önskan och välmening för en Person, som ej alenast äger så många och prydande Egenskaper, men derhos 10 ock förenar den dyrbare titelen af vän, kan således icke vara tvetydig, det behöfdes et mindre ömt hierta än mitt, at vilja den väl och när det nu är jag, lemnar jag Hr Baron, at Sielf dömma om graden.

om lyckan stode under min befallning, ville jag väl utstaka 15 för henne hvad hon i år borde göra, till min Barons tjänst och sin egen honneur, oändeliga reparationer åligger henne, hon skulle derföre jemte hederstecken och tunna guld, äfven par surprise göra et hierta lyckeliget, som nu så länge varit sysslo löst, det måste blifva ett af hennes mästestycken i år, 20 ty eliest blifva vi henne ingen tack skyldiga.

våra Tankebyggare, af hvilka fåå äro i staden, har jag fägnat med den ädle Fredligs åtanka, de önska alla få vara i hans estime inneslutne. Baron *Carl Ungern* är äfven nu ibland oss, han har på egen begäran, genom votering blifvit 25 vår medlem, jag håppas, at det ej lærer vara Hr Baron emot.

Min gamla och nya inclination upvaknar, så snart jag får höra nämnas den käre fransyske *Brown*, jag ber at de sentiments inblandas på min Barons eget sätt, när han hälsar 30 honom ifrån en Philosophisk *Uranie*.

Min Cousins estime och upricktiga önskan för Hr *Browns* välgång, ber han mig på det högsta försäkra om, Späda Barnhus och inrättning har gjordt Frimaçonnen till Poet, han törss intet neka. 35

långväga ifrån, har jag icke haft tidning på et halft år, icke heller någon af familjen, de äro i stor oro men min stiärnande tröstar mig. utan tvifvel är *damon* siuk, ty vore han död skulle det väl hörts af, tyckes mig. jag vet helt vist, at jag får se honom, *Sosom han var*. 40

Det nyaste jag vet berätta är, at fröken *Carin Wrangel*, Hr Baron kände ju henne, det är fröken *Carin Wrangel* ännu en gång, skall om 2 dagar vara brud, med hvem, med Hr kammarherre — *Hasenkamph*.

45 *Bouchardon* är död, jag gret honom, *Lindroth* vid gardet äfven, begrofs i förgår, det var skada på folk. Hyrvagnen väntar, jag skall ut och säya, hvad jag här tänker. förlåt at den första sida på brefvet är så vacker. Jag är oföränderl. med mine sentiments.

50 Högvälborne Hr Barons
förbundnaste ödmiuka tiänarinna
H. C. Nordenflycht.

27.

TILL BARON REUTERHOLM (A. el. G. G.).

Stokh. d. 19 Sep. 1754.

Högvälborne Hr *Baron*

Kan det, som är gammalt, icke stundom wara behageligt och mån icke åldren på wissa ting ökar wärdet? Jag säger
5 ingen ting nytt när jag försäkrar, at Hr Barons åtanka och ädla wänskap är mig på det högsta kär och dyrbar och jag menar at denna gamla Sanningen skall icke wara obehagelig, åt min ståne kan den aldrig för ofta förklaras. Det är likmätigt min *Barons* ömma tänkesätt, at wilja sina wänner af hiertat
10 wäl, jag niuter så mycket nöje af en slik wälwilja, som många andra, af Sielfwa ägandet af det som kallas lycka, som jag nu för tiden har hälsan, som en stor del af wänskaps-nöjen äro mig ännu lemnade, och jag icke saknar det nödigaste af min *soutien*, så bör jag ju heta lyckelig och är wärkelig så

merendels, hwad på tid och menniskiohiertats ebb och flod 15
 ankommer törs jag ej fästa min åtrå wid, skulle der wid
 endast mäst beklaga, at jag bedragit mig på fälk och, at
 den trällande myntgudinnan smittat blodet. Tänk det sägs
 och märkes, at mannen är grisk i hiertans grund. Hwad
 skall jag då på den galejan. Den bedröfweliga händelse, som 20
 öfvergått *Baron Esbjörn Reuterholm* och des *estimabla* Fru
 har upväckt i mit hierta en rörelse, som ögonen måste dela,
 den kan knapt lindras i mit Sinne på annat sätt, än, at Hr
Baron wid sin snara och lyckeliga hemkåmst fägnar med en
 ny tidning till ny lycka och sitt fullkomliga etablissement sin 25

högstförbundna och hörsamste

tiänarinna

H. C. Nordenflycht.

28.

TILL BARON GUSTAF REUTERHOLM.

de Stokh. le 25 avril 1755.

Monsieur

je ne saurai Vous exprimer L'agreable Surprise, qu' il m'a
 fait la lettre de Mademoiselle Votre Seur. Que je me rejouis
 de sa convalescence et je mets à juste prix l' amitié qu'elle 5
 m'a offerte par son obligeante lettre. je Vous rends mille
 graces de La votre et Vous souhaite de tout mon Coeur de
 passer le tems bien agreable dans votre nouveau sejour afin
 d'avoir le plaisir de Vous voir en meilleur humeur, que Vous
 ne l'éties dernièrement ches nous. J' ai' été tres malade 10
 pendant six semaines; mais à l'heure qu' il est je commence
 à me remettre, je Vous sviss infinement obligé de la part que

Vous avez pris dans mes peines, qui ont été extemes cette fois-ci. quelques jours agreables et sans-tourment nous font
 15 pourtant oublier les plus cruels, qui sont passés, c'est l'ordre admirable de la sage Nature; Plut à Dieu, que nous puissions nous contenter de notre Etat-humain ne le pouvant ni changer ni le rendre meilleur, par d'autres maximes, que la patience. je suis avec bien d'estime et d'amitié jusqv a jamais

20

Monsieur

votre tres humble et tres obeissante Servante

H. C. Nordenflycht.

un bruit Court ici, que Mons. le Baron *Axel Reuterholm* doit epouser Mademois. *veverstedt*. Nieu de mons le President
 25 *Broman* nieu lui meme n' a pas dit un mot a moi.

29.

TILL GREVE T. G. BIELKE.

Högwälborne Herr Grefwe

Kongl. M:ts och Rikets Råd, *General Major, Commendeur* af Kongl. Swärdsorden med Stora Korset samt Riddare och Commendeur af Kongl. Mts Orden

5 Eders Höggrefl Excellence har behagat mig tillkännagifwa den diupa sorg som Eder Höggrefl. *Exellence* timat genom förlusten af Eder *Exellence* käraste Husfru och maka i Lifstiden, Högwälborna Fru Riks Rådinnan och Grefinnan Fru *Anna Margaretha Oxenstiernas* dödliga bortgång den 30 i sist-
 10 förflutna månad. Den stora sorg och afsaknad hwaraf Eder Höggrefl. *Exellence* wid en sådan olycka måste wara betagen är lätt att finna för den som Eder *Exellence* milda och ömma Hiertelag känner samt alla de prisvärda dygder, som uti ett

så rikelighet mått prydde Eder *Exellence* Hädangångna Maka.
 Hiertelighet beklagar Jag Eder Högreffl. *Exellence* stora förlust 15
 och önskar att Eder *Exellence*, genom den nära del jag i
 Eder *Exellence* diupa sorg tager, måge tro att jag nu och
 intill dödsstunden framhärda

Eder Högreffl. *Exellence*

Rörstrand
 den 8 Sept. 1755.

alra ödmukesta tienarinna 20
 Hedvig Charlotta Nordenflycht.

30.

TILL SAMUEL ÄLF.

Stokholm d. 15 Martii 1756.

Ädle och Höglärde Hr *adjunct*

Jag hade wid Hr *adjunctens* sista warelse i *Stokholm* så
 ringa tillfällen, at wisa prof af min böjelse, som jag äfwen
 måste finna brist på dem, då jag föreställer mig min skyldig- 5
 het, för den möda jag förorsakat min Herre, Men Et godt
 hierta å båda sidor, kan upfylla min brist och derföre håppas
 jag, at vinna ursäckt.

Emedler tid är jag lik den största delen af menniskior, som
 säja sig känna sina fel och icke dess mindre behåla dem, jag 10
 wet at jag gör besvär, men framhärda dock af alt hierta i
 mit upsåt och önskar ingen ting högre än at — snart få skörda
 fruckten af den möda jag förorsakat. J det afseende sänder
 jag nu innelyckte wärsser, dem jag i hast skrifvit ur boken,
 hwilcken nyligen blifwit tryckt och wäntar jag endast på 15
 tillfälle, at få den äran öfwerlemna den i min Herres händer.

J hwad slags wärsslag och huruledes Hr *Adjuncten* behagar
 omkläda min lilla *ode*, är jag försäkrad, at den winner dubbel

fägring och liknar min Herres öfriga *Poesier*, som wunnit så
20 allmänt bifall.

at göra en *severe critique* på sina egna arbeten, är
wäl den säkraste wäg till at undwika andras, men jag
håller ock före, at så mycket man bör ackta sig för egen
kärlek i detta ämnet, så litet borde man ock låta röra sig af
25 allmänhetens dommar, hwilka ofta, i synnerhet hos oss, äro
endast grundade på okunnighet och afwund. det nöjet, at
underhålla på detta sätt, samtal med min herre, nödgas jag
nu afbryta, för sällskap af mindre nytta och nöje, hwar till
mit förargeliga öde, förbinder mig. det wore ännu åtskilliga
30 ämnen, at få beswara, i Hr *adjunctens* artiga bref, som jag
till en annan gång förbehåller mig, jag får derföre endast
säja, näst mina *Cousiners* hörsamste hälsnings förmälan, at
jag med allt *estime* och erkänsla stedse framhärdar

Ädle och Höglärde Hr *adjunctens*
35 hörsamste och förbundne tjänarinna
H. C. Nordenflycht.

31.

TILL FRU ÖVERSTINNAN FOCK.

Stockkholm d. 9 Aprill 1756.

Min nådiga Cousine

Min nådiga Cousins skrifwelse iemte des gracieuse invitation
till Fröken Annas bröllop har jag tacksamligen emottagit,
5 men beklagar att jag för en hastigt påkommen opasslighet
eij kan begifwa mig på resa denna wecka och således det
nöije försaka som jag genom min nådiga Cousins obligeanta
artighet åtnjuta kunnat jag hoppas emedlertid att min nådiga
Cousine exucerar mig samt är förwissad derom att det hade

varit mig till en serdeles plaisir att få bewittna en så hög- 10
 wiktig akt och ett förbund hwilket jag önskar måga i en
 lyckosam stund stavfädtadt wara så wäl för det unga brud-
 paret sielf som och för des alla närmare och fiernare förnäma
 anförwandter och slutar jag dessa rader med att anbefalla
 mig i min nådiga Cousins fortfarande gunst och goda bewågen- 15
 het samt assurerar min nådiga Cousin att jag med min
 ringa person är och förblifwer

Min nådiga Cousins

tienstwilligaste tienarinna

Hedvig Charlotta Nordenflycht. 20

m n C. Beder jag om hierteliga helsningar till fröken
 Anna som till hennes trolofwade samt öfriga goda wänner.
 gamla fru Lagercrantz helsar och mycket.

32.

TILL SAMUEL ÄLF.

Stockholm d. 6 decemb. 1756.

Ädle och Höglärde Hr *Magister*

När jag redan i sommars blef fägnad med Hr *Magisterns*
 skrifwelse och der wid följande förträffeliga arbete; som lärar
 göra mitt odödeliget, gorde min böjelse, straxt ett med min 5
 skyldighet, at aflägga tacksäjelse för alt sammans; men då
 jag just wid brefwets affärdande feck höra, at Hr *Magistern*
 icke war den tiden wistandes i *upsala* måste jag med mitt
 swar upskuta; emedan jag icke wiste hwarest jag det skulle
adressera; Ett så bewisliget hinder, håppas jag lärar utplåna, 10
 den tankan, jag frugtar hafwa ådragit mig, af otacksam och

förgäten af min pligt, så mycket mer, som wänner i *upsala*
 kunna witna, at jag anhållit hos dem, at låta mig weta Herr
Magisterns ankåmst dit: ehuru de det förglömdt, har händelsen
 15 warit mig mer fördelaktig, då jag i går feck höra, at Hr
Magistern redan en tid warit hemma.

Efter ett så långt dröjsmål, borde nu min tacksäjelse wara
 så zirlig och utsökt, som den är uprigtig och i hög motto;
 emedan jag haft en så tillräckelig tid at inrätta den, men
 20 det är en bekant Sanning, at alt hwad, som är af Hiertat,
 lider genom kånst och krus, får jag då icke heldre wara
 enfaldig och naturlig i min tacksäjelse och försäkra, at jag
 sätter ett rätt wärde så wäl på den heder och wänskap mig
 är wist, som de sällsynte och ädla gåfwor Hr *Magistern* äger
 25 i Skalde Kånsten; rätt starcka kännare, hafwa sagt mig, at
 detta är ett mäterstycke och lærer wi bägge snardt nog få
 höfligheter af utlänningar, som jag ej kunnat neka det nöjet
 at få se denna Skiöna latinska *Poemen*. min önskan är för
 öfriget, at lyckan och tillfällen så måtte befrämja Hr *Magisterns*
 30 afsigter, at Hans stora gåfwor och lärdom må blifwa vårt
 fäderneslands hede[r] och nytta i den högd, som han dertill
 är skickelig, jag nämner lycka och tillfälle; ty huru ofta är
 icke en dyrbar Skatt gömd bak om dem. får jag förbehålla
 mig den äran af Hr *Magisterns* wänskap och åtanka så för-
 35 dublar det min skyldighet, att med högacktning stedse
 lefwa

Ädle och Höglärde Hr *Magisterns*
 förbundna och hörsamste tiänarinna

H. C. Nordenflycht.

40 a P. ett *Exemplahr* af *Våra Försök* ligger här färdigt för
 Hr *Magisterns* tiänst, *Sosieteten* wäntar på Hr *Magisterns* hit-
 kämst. at efter våra stadgar få taga emot vår wärda ledamot.

Nytt i från lärda wärden, är, at jag nyligen ifrån *Haller* fått skickandes hans skrifter *en prose*. hwars innehåll är för wid- 45 lyftigt at här anförä.

33.

TILL DENSAMME.

Stockholm d. 25 april 1757.

Min wärdaste Herre!

Jag har tweekat i denna min skyldighet, om jag skulle upskuta den, till dess mitt Sinne kunde vinna nogot lugn och mina tankar der af mera redighet, eller om jag borde följa 5 den lifliga käning af tacksamhet, Som min Herres ädla Hierta och witra penna upväckt hos mig. jag följer hälst denna böjelsen, ehuru den icke kan uttryckas sådan, som hon är; ty mig felar wärkelig ord i anseende till ämnet och det smärtefulla tillstånd i hwilket jag är stadd, gör mig oförmögen 10 till at tänka redigt; fast mindre zirliget. min tacksäjelse skall endast bestå i den bekännelsen, at ett Hierta, som intet känt hwila, fast mindre någon fögnadsrörelse, på några månader, hade för första gången en känning af tröst, wid undsfäendet af Hr *Magisterns* dyrbara gåfwa. Ert ömma och 15 rena sätt, at tänka, lærer deraf hafwa mera nöje, än af de utwaldaste tacksäjelser och beröm. För öfriget min wärdaste Herre är wäl ingen skickeligare, at trösta bedröfwade Sinnem än den, som Sielf wet hwad Sorg är, men mitt tillstånd under Hr *Magisterns* warelse i *Stokholm* war så swagt både till 20 kropp och Sinne, at det war en skyldighet af mig, at gömma mit lidande för *sensibla* Hiertan. Jag känner på det aldra ömmaste äfwen min Herres förlust, af dess Sal. Fru mor och borde efter min pligt kunna så fögna dess Sårade Hierta, som han gordt mitt, men jag är oskickelig til alt och drages 25

med et onyttigt lif, som blifwit mig en börda; jag vågar utan alt förbehåld, at bekänna det för min Herre, at jag ock gordt en förlust af mitt högsta goda här i werlden, emedan det bestod i intet annat än *en Wis Wän* och en så oför-
 30 modelig mistning har försatt mitt hela wäsende i et elendigt tillstånd.

*j' apelle a mon secours, raison, philosophie,
 je n' en reçois hélas! aucun soulagement;
 a leurs belles leçons insensé qui se fie
 35 Elles ne peuvent rien contre le sentiment;
 F'entens que la raison me dit que vainement
 je m'afflige d'un mal, qui n'a point de remede;
 mais je verse des pleurs dans ce meme moment,
 et sens qu' à ma douleur il vaut mieux que je cède.*

40 Så usselt gå mina stunder förbi, jag håppas och på den sista,
 Sosom min endaste lindring. emedler tid är jag med all hög-
 aktning och erkänsla, så länge jag warar

Min wärdaste Herre
 Er hörsamste tjänarinna

45

H. C. Nordenflycht.

34.

TILL DENSAMME.

St. d. 19 Sept. 1757.

Ädel och Höglärde Hr *adjouct*

Ett nytt prof af wänskap, godt hierta och ädel omtanka, at wilja fågna ett bedröfwadt och oroligt Sinne, har Hr
 5 *Magistern* åter behagat lämna mig, förmedelst dess kärkomna af d. 13 hujus. Jag kan icke nogsamt betyga, huru stor min förbindelse är emot de många wärkelige tjänster och wänskaps

tecken Hr *Magistern* öfwerhopat mig med och emot hwilket alt, jag icke på något sätt kunnat ådaga lägga min erkänsla i annat, än en högaktning, et tankesätt, som swarar emot deras 10 ämne. wore jag så lyckelig at på wärdigt sätt kunna förklara dem, skulle jag räkna et slikt tillfälle för den största lycka, ty hwad kan högre fägna et hierta, som af wänskap och tacksamhet är intagit, än at få ytra sig, fullkomliget och wärdigt?

15

När En känd, sinrik och lyckelig *Poete*, will hedra *Tåget öfwer Belt*, med sin öfwersättning, så är icke tid för *autoren*, at dölja sig, en slik egenkärlek bör winna ursäkt. Jag håppas derföre at jag icke felar, när jag bekänner mig, för den, som unnar mig alt godt och gör mina små arbeten heder, så wäl, 20 som jag haft skäl at hittils förtiga mitt Namn för en narraktig afwund, som utan ringaste gagn, sökt at draga skugga öfwer mina ringa lius. En liten anmärkning följer här inlykt, hwilken skall förökas så snart jag hunnit genomse och förbättra ett och annat i *Poemen*, hwilket dock icke blifwer 25 mycket af värde, skall och med det snaraste öfwersändas. emot min förmodan har jag hunnit *Corrigera* alt sammans och följer således härhos hwad jag ändrat.

Jag hade länge sedan ämnat, at göra en *Present* af mitt *Portrait*, men väntar endast på en liten förbättring, som håf 30 *Intendenten Reen* låfwat göra, hwarigenom det skall blifwa mera likt, sitt olyckeliga *original*. *a quoi bon, je suis un etre isolé sur la terre, je trouve par tout un vuide afreux. je ne retrouverai jamais ce que j' ai perdu. le plus cher, le meilleur de tous les hommes, mon fidele ami, mon Socrate. La vie est 35 insipide, sans le plus grand de tous les biens, qui est l' amitié.* Wid det jag rör det ömma ämnet, faller jag på en tanka, som åter gifwer Hr *Magistern* et nytt tillfälle, at wisa mig wänskap, det är, at hos Hr *giörvell* lämna en wärdig *Idée*,

40 öfwer den, som warit öfwersättare af *Davenant* och *Machiavel*,
 han lærer komma at *resensera* dessa bägge böcker, i sin
Mercurius och önskade jag högeligen at det må ske *dignement*.
 ty, som Hr *giörvell* kan hända icke kände honom, åtminståne
 kanske icke rätt, så skulle det innerlig plåga mig, om en så
 45 rar Person, skulle förblandas med ganska små *genier* och
 inskränkte lärda, som ofta dock uphöjas, ja kanskie få *rangera*
 nedan för dem. Jag talte wäl i går med *Secter giörwell*, om
 denna saken, men frucktar han torde anse mig för partisk.
 skulle Hr *Magistern* af wanlig ömhet för Sanning och wänner,
 50 wilja likasom af sig Sielf fråga honom, om dessa böcker äro
 färdige, samt om han nämt om dem, i sin *journal*, så torde
 det kunna flyta in, at öfwersättaren war til *genie*, *Caracther*
 och *Savoir* icke bland de allmänna menniskior, gif honom
 just denna tankan. och förlåt, at jag icke hunnit öfwerwinna
 55 den swaghet för min wäns Namn, som jag gordt för mit eget,
 neml. at wara lika nöjd om werdens omdömme och pris.

Wid nästa tillfälle skall jag hafwa den äran, at jemte några
 reglor som höra till vårt Samfund, äfwen öfwersända et
 tecken, som skall bäras af hwar och en ledamot. En skrift,
 60 som följer härhos, har jag blifwit, så godt som twungen at
 skrifwa, i anseende till min trötthet wid alt. Men han torde
 dock winna Hr *Magisterns* bifall, ty han har wunnit fleras.

Med upricktig wänskap och högaktning, lefwer jag be-
 ständigt

65

Ädle och högacktade Hr *adjunctens*
 hörsamste tjänarinna

H. C. Nordenflycht.

TILL DENSAMME.

Ädle och Höglärde Herr *adjunct*

Med några ord alenast, får jag tacka för sista angenäma skrifwelse och straxt skrida till en begäran, Som Herr *Magistern* så mycket mindre lärar neka mig, som han Sielf bland alla mina wänner, är den endaste, som kan tiäna mig 5 häruti och den jag will anmoda, lägger jag dertill at saken ehuru han synes af mindre wigt, lika fullt har *influence* i min wälfärd, så är det afgordt i mitt Sinne, at et hierta, som tänker så ömt och ädelt som Hr *Magisterns* icke undandrar sig at hafwa möda för en wän. Saken är den, at få denna 10 med sända skrift *Corigerad* efter de regler i denna slags *Poesien* som af Hr *Magistern* bäst kännas, och felen, som emot *Prosodien* äro ganska många, icke alenast utmärkta, utan och hielpta. samt at om detta wänskaps prof sker mig, det måtte i görligaste skyndsamhet bli; ty på tidens snara 15 åtgärd kommer alt sammans an. jag kan ej mera *explisera* i detta ämnet utan håppas och ber at med nästa påst få weta, om och när jag får wänta denna *assistance*.

Skulle Hr *Hederhilm* råkas ber jag, at min *Compliment* till honom förmäles, jag skall om onsdag hafwa den äran at 20 skrifwa honom till. och då låta weta alt hwad jag wet. För-låt at jag med nya beswär wägar på En Wänskap, som jag med all omtanka och tillbörlig *delicatesse* will och bör sköta.

i det tankesättet lefwer jag beständigt

Ädle och högaktade Hr *adjunctens*

25

hörsamste tienarinna

à la hate

H. C. Nordenflycht.

Mikelmässdagen

St. 12.

- 30 a. P. Skulle Hr *Magistern* intet Sielf wilja lägga nya ord eller meningar i deras ställe som komma at gå ut, så beder jag få weta uttryckel. huru danna stafwelser böra wara istället; ty jag är *la plus ignorante Creature dans cette matiere*.

36.

TILL FRIHERRINNAN MARIA REUTERHOLM.

Stockholm d. 21 October 1757.

Högvälborna Fru Friherrinna

- Det är aldeles å min sida, som skyldighet och vinst förena sig, att göra min ödmuika tacksäjelse både billig och stor,
- 5 det är jag min Nådiga fru friherrinna som vunnit vid den lyckan, att känna ett så vördnadsvärdt fruentimmer och att blifva af henne känd, hvad jag haft tillfälle att förklara af vördnad och tillgifvenhet, svara hvarken emot deras föremål eller min pligt.
- 10 Jag kan ej beskrifva, huru högd det rörde mig, att vid min ankomst till Hr *Kinninmundts* hus, få höra, att härrskapet en timma förut rest till fartyget, jag sände min dräng genast att söka det upp, han kom kläckan 10 om qväln tillbakars, med den tidning, att det redan var afseglat från Stockholms
- 15 brygga, då var ej mera hopp öfriget för mig, att närvarande få utguta mina önskningar och bedja om En nådig åtanka jag fördublade de Förra, derföre i mitt sinne och jag beslöt, att på detta sätt, anhålla om den senare. En hiertelig fågnad är att veta, resan gått lyckelig och att alt var efter önskan hemma,
- 20 *svidia* uphör ju at vara ett exil, när det innehafver så behageliga och dyrbara gäster, som hos hvarandra, i vänskap, sanning och vett äga nog. Men om dessa sällsynte ting flyttas närmare hit, skall jag siunga en ny sång, till ödets heder, som då åtminståne

en gång varit mig mildt. det är sant min Nådiga fru friherrinna,
att den stora och den lilla verden, äga bägge dårsaker och 25
tror jag det är svårt, att säja hvilketdera slaget är drägligast
för en förnuftig och grannsynt, antingen en oformelig eller
väl upslipad ondska; ty grunden är enahanda hos bägge,
okunnighet och en folks egenkärlek.

lyckelig den som med försigtighet och tålmod kan skika sig 30
i alt hvad förekommer i detta tideloppet. jag är icke bland
dem, ty vore jag tålig, så gingo ej mina dagar mäst bårt i oro
och mina nätter i tårar. min hälsa är nästan lika, åtminstone ej
bättre än förr. Törss jag bedja om min respects förmälan till
Hr Baron och Kammarherrn, han är för rättvis, att icke lemna 35
den del i sin godhet, som känner och värderar honom rätt.
Sedan jag fått lof at upvakta med mina rader fruktar jag ej
för glömska, men beder om et litet rum i ett stort hierta för

Högvälborna fru friherrinnans

ödmiukaste tjänarinna

40

H. C. Nordenflycht.

a. p. i brist af annat nytt, har jag den äran, at sända
några små reflexioner vid ett vist tilfälle af min sorgsna hand.

37.

TILL SAMUEL ÄLF (liksom ff. t. o. m. 41).

St. d. 31 *october* 1757.

Ädle och Höglärde Hr *adjunct*

Sedan jag förgäfves wäntat *Sosietetens* sammankåmst, nu
snart tre veckor, för at på ett anständigt och våra reglor
likmätigt sätt, antaga Vår värda ledamot; är jag nödsakad, 5
för at icke längre hållas för glömsk af min skyldighet, at

öfwersända här medelst vårt *ordens* teken, så ofullkomligtvis som det nu sker och förbehåller mig vidare, at lämna under rättelse och de reglor, som wi kommit öfwer ens om.

- 10 den förträffeliga ändring eller rättare sagdt förbättring, som min *Poeme* undergådt, har ej alenast hos mig upväkt förundran och tacksamhet, men hos de wärdigaste och klokaste af våra ledamöter, ett stort nöje, de förena deras önskan med min, som är at få våra arbeten ökta och prydda, af denna skicke-
- 15 liga handen, med någon swänsk *heroisk* wärss, det blefwe Ett mästestycke i den arten; ty hwarken *Stiernhielms*, *Palmfelts* eller *Nicanders*, kunna jemnföras med detta profwet, som Hr *Magistern* behagat göra åt mig. dessa utlätelser hafwa alla våra ledamöter haft som jag fått wisa det och kunnat råka.
- 20 Jag har åter, snart 14 dagar warit sängliggande, i synnerhet af en swår Andtäppa; sömnlösa nätter och odrägelig åtanka, öka min siuklighet. jag wore eliest lyckelig nog; ty utom den ömma sårg, som tärer mig stundelig, känner jag ingen *Passion*, ingen *desir*, det är en slags *letargie*, som ock
- 25 hafwer sin förmån, ett slags lugn, som är ledsamt för qwicka och lefwande begärelser, för lyckliga hiertan, men liufliget och dyrbart, för den, som ofta blifwit bedragen på sina nöjen, på jordisk lycksalighet. jag borde bedja om ursägt för illa skrifwande, orediga tankar, men jag är siuk och matt, både
- 30 till Sinne och hand, jag frucktar icke dens *Critique*, som förenar ett så gådt hierta, med wett och urskillning. Hallmans grafskrift, går wäl an, men der äro några stora fel, emot sielfwa Swänskan, som jag i bräska ej blef hwarss, jag skref den på en half natt. med *estime* och ren wänskap lefwer jag framgent

35

*Monsieur**votre**Tres humble et tres obeissante Servante*

H. C. Nordenflycht.

Ädle och höglärde Hr *Magister*

Jag skulle wäl mer tacka för sista sammanwaro, om jag fått äga den mer, men den war på alt sätt för kårt, så i anseende till tiden, som nytjandet af samma tid, och wet jag ej wist egentel. orsaken, at *den jag hälst wille tala med, feck jag* 5 *minst höra.* här näst när wi få den äran at se Hr *Magistern* i *Stokholm* skall jag förbehålla mig ensamt hans wärda sällskap. efter jag fått låf at göra beswär, tar jag mig ännu den frihet med innelyckte och låfwar at hålla upp en lång tid, om jag alenast snart får detta tillbakars. Jag skall framdeles 10 berätta mitt ändamål så wäl med denna, som några flera K. davids Psalmer på *alexandrisk* wärss; det är just icke at *imitera Rousseau*; ty han har aldrig warit min *Heros*, men kanske det är icke hans fel, utan mitt, som ej har *gout* eller ock någon slags föredom; man ser huru dessa fel, råda i 15 fälks omdömme, brist på en ren urskillning misstänker sig ingen järna före och derföre blifwa de åfwan nämde fel, så sällan rättade. *L' amour propre nous rendents toujours contentes de nous mêmes et nous fournissents*

*le fol orgueil, l'opiniatreté,
et la paresse et la Credulité*

20

den som minst felar häri, kan med skäl kallas den klokaste; ty det är alenast *graden*, som gör skildnaden, säger *depraux* och där i har han nog rätt.

Jag tänkte med dessa rader, skingra mina oroliga *ideer*, 25 Som hela dygnet hållit mig wakande, men de utwisa snarare en matt Siäl, en matt hand, än tiäna mitt upsåt, ty *troubler* och swaghet blanda sig *malgré moi* i alt hwad jag gör. *aijex*

*pitie de ma douleur et Soijez persuade Monsieur, que je suis
30 avec Toutes mes indolences une amie eveillée et votre*

Tres humble et tres obeissante servante

H. C. Nordenflycht.

St. d. 10 Novb. 1757.

Davenants och *Machiavels* böcker wet jag blifwa efter för-
35 tjänst *recommenderade* af Hr *Magistern* hos wederbörande i
upsala dit de nu äro sända.

39.

d. 8 dec. 1757.

Ädle och Höglärde Hr *adjunct*

När jag med nya beswär, öfwerhopade Hr *Magistern*,
tänkte jag ej at wara så mycket *incomode*, som jag sedan
5 wärkl. fant mig wara; emedan min afsigt war at endast få en
liten förbättring på den Andel. Sängen och trodde jag Sielf
at det icke war mycket at ändra, men som jag famlar i
mörkret om dessa reglor, så torde det wara mera än jag
wille. hwilket då oändl. ökar min wärda Herres möda; ännu
10 mera blifwer den, om man efter grekiska *Texten* skall *exakt*
göra öfwersätningen, jag har följdt den tyska. Min Mästare i
känsten gör, som han behagar och finner lägligast för sig.

om jag efter hälgen får wänta löftet upfylt blir det lagom;
ty et och annat hinder gör tryckningen af den samling i
15 hwilken denna *Psalm* bör komma, omöjelig.

i dess ställe war så gunstig min Herre och lämna mig *en prose*
en noga öfwersättning ifrån grekiskan, på dessa Språk. *Exodus*
33 *Cap. v.* 18 å 20. *Cap. 34 v.* 5 å 6: Jag har efter tyska bibeln
börjat en *ode* på swänsk wärss öfwer dessa ämnen; hwilka

i från det jag börjat tänka, redan i barndomen *Charmerat* 20
 mig; länge har jag tänkt at skrifwa en *Poeme* öfwer dessa
 Språk, nu har jag en ny orsak, då jag ämnar gifwa ut på
 trycket. Andeliga Qwäden, af hwilka en del äro skrefna nog
 längesedan, *par Consequence* nog enfaldiga; ty will jag hafwa
 denna och Psalmen till början. Min gunstiga Hr *Magister* gif 25
 mig detta wänskapsprof så snart möjel. är, jag skall låta det
 bli min jule-ro.

det förnämsta och ömmaste ämnet, spar jag till sist, som är
 min Herres hälsa för den jag af hiertat *interesserar* mig, lät
 mig med första Påst få fägna mig af dess fullkoml. *etablisseme[n]t*. 30
 Se hwad granlåt de skrifwit om oss! det har jag, at tacka
 Hr *Magisterns* penna före. jag torde få igen det wid tillfälle.
 Med wanl. *estime* och wänskap lefwer beständigt Ädle och
 höglärde Hr *adjunctens*

hörsamste tiänarinna

35

H. C. Nordenflycht.

40.

Ädle och höglärde Hr *adjunct*

Öfwer hela julhelgen och tils nu, har jag warit sängliggande
 af wanl. och nya plågor, et slikt obehageligt förfall, lärer
 ursäckta mit dröjsmål i Hr *Magisterns* Sinne, som jag känner
 för ömt och ädelmodigt, at tänka hårdt om wänner. 5

Fördubblade tacksäjelser, följer nu för dubbel möda och
 löfte at ej snart göra beswär. alla förbättringar, som Hr
Magistern behagat göra i skrifterna och hwar *expression*, äro
 wakra och lyckel., jag är willrådig i walet af bägge. våra
 ledamöter anhålla jemte mig, om något *original* i denna slags 10
 skaldekånsten, af vår nya ledamot, för alting lät oss få något
 at pryda vår 4 de *tome*; med hwilken wi nu dagel. hafwa

at syssla. Hr *Magistern*, som så noga känner alla regler i den *heroiska* Skaldekansten och så lyckel. passar dem till tankar och
15 ord, är ju bäst i stånd, at biud Spetzen åt den nya och ungaa *autorn*, lät oss ackta oss nu för at göra *retraite*, *retraiter* äro icke berömmeliga; fast de göras med *autorité*. Våra wiktigare önsknigar för behof och nöjen, äro så sanna, som owissa at winna. mån det är bättre, at önska ingen ting, at lefwa et
20 lamt lif, at söka gå werden igenom, som en res wäg, på hwilcken man ingen särdeles beqwämlighet, fast mindre nöje, bör eller kan äska? jag tror at det är rättast, men det är ock som *Madame de longeville* sade om *chapellins Poesie*, *cela est beau, mais tres ennuyant*. jag skrifwer altid illa, efter jag
25 måste altid ha brott om eller är siuk, jag förbehåller mig derföre at Hr *Magisterns* wänskap wille *fournera* honom så mycket tålmod, som fordras at läsa mina bref, hwilket ehuru ömniget det bör wara, likwäl icke swarar emot det *estime* och den *reconnoissance* som stedse skal finnas hos

30 Ädle och höglärde Hr *adjunctens*
hörsamste tjänarinna

jag wet med flit
icke datum

H. C. Nordenflycht.

41.

St. d. 6 Feb. 1758.

Ädle och Höglärde Hr *Magister*

För någon tid sedan feck jag höra af någon wän, at Hr *Magistern* tänkte på mig och min *Poeme* öfwer Bält, et prof,
5 at den wanliga wänskapen ännu warar och af den gör jag
mig lyckliga följd. Jag sluter så här, at den, som will för-
orsaka mig heder, är äfwen willig at göra mit hierta en

tiänst, så högdt, som hiertats förnöjelse är öfwer äregirigheten, i de ömma Sinnen, så mycket skall det blifwa mig dyrbarare, at af Hr *Magisterns* witra hand få en öfwersättning 10
en prose, på Swänska af innelyckte *Poeme*, Som är författad af en Stor *Poete* öfwer en Stor Menniskia. än at få Bälttåget på latinsk wärss. det ena rör hiertat det andra ärelystnaden. Men får jag alt sammans är så mycket betre. I önskningar behöfwer man ej wara sparsam, finge jag önska, så blefwe 15
det så här, först till min *Critons* heder, hans *Eloge* på Swänska, därefter en Swänsk *Poeme*, at pryda vår 4 de *tome* och så Bält, at få lysa för utlänningar. Jag lämnar alt till dens wal och godhet, som endast kan göra slag i alt sammans.

Baron *axel leyonhufvud* har eliest påtagit sig ressjonen 20
neml. af latinska *Poemen* öfwer *Criton*, om *autorn* Sielf nekar mig den hugnad, men det bråskar; ty jag längtar nu at se hela Samlingen af den värda *Critons Portraits*, den väntar endast på detta. de präcktiga latinska Wärsser af Tåget, längta kännare efter at få fler af, men jag kommer i förwäg och 25
ber at min röst må gälla. med wänskap och hög aktning af det ägta slaget, har jag den ära at stedse wara

Ädle och höglärde Hr *Magisterns*
hörsamste tjänarinna

H. C. Nordenflycht. 30

42.

TILL BISKOP MAGNUS BERONIUS.

Högwördigste Hr Doctor och biskopp

för tre weckor sedan hade jag den äran efter Hr Biskoppens behag, at nedsända den latinska *Poemen*, jag war så *exacte*, at icke fela emot den, som behagat fägna mig och ådaga lagt

5 så mycken godhet och *grace*, at jag betog detta *Clenodet* i
 hopp at få det igen. nu *supliserar* jag å nyo derom; kan icke
 tro, at mera behöfdes röra wid et slikt mästerstycke, än ut-
 märka de rader som skulle gå ut. Jag wet icke hwad för et
 Sällsamt öde, som äfwen i detta regerar, at jag nu öfwer et
 10 år, har nödgats dröja med det enda, som kan fägn mig och
 liksom litet ersätta min förlust neml. åminnelsen af min bårt-
 gagna vän. Min gunstige Hr Biskopp war nu *gracieux* och
 lät mig ej förgäfwes längta efter war Påstdag. ursäktade min
impatience och min oro. I går kom Hr *Ridderstedt* Sosom
 15 *expres* ifrån *Pommern*, brackte med sig två stora *Paquet* och
 tidningar, at *armen* är frisk, lider ingen brist på lifs medel.
 hästarne hafwa halm och hafra, den Preusiska *armen* drager
 sig derifrån, om alt detta är sant, så är det goda tecken.
 fast deraf ingen ting wist kan dömmas hwad utgången angår.
 20 min *respect* och hiertel. hälsning til Fru Biskoppinnan och alla
 wederbörande har jag den äran med wördnad och tillgifwenhet
 framhärda

Högwördigste Hr Biskoppens
 ödmiuka tjänarinna

25 St. d. 3 Mars 1758.

H. C. Nordenflycht.

a. P en ung Fru som heter *Trolle*, anmäler sin *respect* till
 sin Nådiga Tante.

43.

TILL SAMUEL ÄLF (liksom ff. t. o. m. 56).

Ädle och Höglärde Hr *adjunct*

Jag kan ej nogsamt betyga, huru högt det oroar mig, at
 höra Hr *Magisterns* Siucklighet och bekymmer ännu wara,

och ingen särdeles förbättring wunnits på så lång tid; min rörelse
 förökas derigenom, at jag under en så oläglig tid förorsakat 5
 möda, hwilket, jag hade welat hafwa ogordt; om det nu wore
 möjligt, för alla de ömma nöjen Hr *Magisterns* witra penna
 mig förorsakat; emedlertid, som det ej kan ändras, fördublas
 min skyldighet och min erkänsla: oändelig tack för nya tårar,
 för ny målning, på min bårtgågna, men aldrig förglömda 10
 Wän. Jag är förekommen min pligt, at sända de Små qwädena,
 dem jag tänkte först låta binda in och sända med någon
 resande, nu at wisa det är alfware, har jag den äran härhos,
 at öfwerlämna dem. de kunna gifwas åt någon wän; ty de
 äro icke så mycket värde, at twenne *exemplar* böra gömmas. 15
 kunde jag Sielf, som följer med, at *presentera* dem, göra dem
 wälkomna, så ångrar det mig ej, at jag kommer *assé mal*
faite, et sans agrement.

Jag har icke kunnat fatta, om den sista *gratulation*
 på *Heroisk* wärss, är *par Ironie* eller alfwarsam, mig 20
 tyckes, at den är aldeles emot *Prosodien* och lika fullt
 tyckes han *moqvera* sig öfwer *autorns* satz, den han liksom
 ogillar. jag beder wid tillfälle om uplysning i detta. öfwer-
 sätningen af Tåget är wäl hiertel. wälkommen, men oändelig
 mera wore en *Poeme* af Hr *Magisterns* hand, till at pryda 25
 vår fiärde *tome*, som nu snart kommer för allmänheten. som
 våra *reglor* äro, at ej taga några *Poesier* in, på fremmande
 Språk, så önskade jag högeligen, at wi fingo något på Swänsk
Heroisk wärss *malgré le nouveaux auteur*. om det ock endast
 wore några rader, alenast vår Nya *Membre* wille wisa sig ibland 30
 oss, i hwad ämne han behagar, så när som på *Panegeriqt*.

Jag har nyl. fullbordat en andelig *ode*, som äfwen kommer i
 vår 4 de *tome*, den war litet för *Philosophisk*, at sätta ibland
 dessa, som nu trycktes. i Synnerhet för den goda och en-
 faldiga gubben, som de blifwit tillägnade. om wänskap och 35

estime hade den magt, at åstadkomma någon värkan af deras egenskap, så skulle det wara roligt nog i werlden; men de äro sällan förenade med *pouvoir*, det är då aldeles *idealement mais pourtant tres parfaitement en son genre, que*
 40 *je suis Monsieur votre*

Tres humble et tres obeissante Servante

H. C. Nordenflycht.

St. 18 april 1758.

44.

Stockholm d. 5 Juni 1758.

Ädle och Höglärde Hr *adjunct*

Af alt det behageliga och nyttiga min Herres bref innehåller, är mig ingen ting kärare än de teken, som utmärka
 5 min Herres hälsa, der näst at någon dager synes till min Herres lycka, hwar till jag af alt mitt hierta önskar en behagelig utgång. på *Sosietetens* och mina egna wägnar, anhålles på det högsta, at wi få de läfwade *Poemer* en ell. flera; ty d 9 i denna månad sker sättningen med våra
 10 arbeten på Kongl. Tryckeriet; det lönar mödan at gifwa oss något nu; ty denna delen, som kommer ut, blir förökt, förbättrad och får et annat Namn, samt blir, som en början till et nytt wärk, i hwilket likwäl de bästa *Poesier* af de förra, behållas. Jag wäntar med längtan at med första påst få se något
 15 af min Herres mogna och lyckeliga Snille.

För *Disputation* ber jag min Herre wara så gunstig och tacka *autoren*, jag kan hwarken om den, eller den Swänska *Heroiska Poesien*, utlåta mig något särdeles, så wida språket icke är mig *famillert*; ty mit ända mål har aldrig warit at
 20 heta lärd, men at bli en förnuftig, tänkande menniska, hwilket

är möjeliget utan många Språk. jag är alt så icke i stånd, at gie det beröm, som arbetet lærer förtiäna, emedan jag känner *autoren* för qwick och arbetsam. jag märker at Hr *Dalin* lär wara hans *Heros*, hwars bekanta wisa Förblindade Wärd han *citererar, chaque un a son gout.* 25

Just wid midsommars tiden kommer jag ock at resa och passera Sommaren icke långt i från upsala på *Sjö*, hos grefwinnan *Delagardie*, där jag ämnar dricka *pirmonterwatten* för at understödja en hälsa, som gör mitt ledsamma lif ännu odrägeligare, när den är i största oårdning; det är wäl en 30 slags skyldighet, at göra sig lifwet så behageliget som man kan. Hwad mig angår är ingen ting af alt wärdsligt mäktigt, at glädja mit hierta, sedan det mist sin enda föda, en dygdig en owärderlig wänskap; bland tusend wänner, har jag likwäl ingen, det är at lefwa och intet lefwa. men dessa ögnablick 35 gå snart, jag blyges wid min egen otålighet när jag föreställer mig huru ringa alt detta jordiska är, huru litet det är wärdt, alla våra högmål äro lekwärk, at jorden är ett bo för dårar, Som nog hwar andra Syssla gie, det kan man utan möda Se. litet mer, litet mindre är hela härligheten. detta alt 40 söker jag dagl. at lära, som en läxa och, fast det smakar något af *misanthropie*, har jag dock funnit största lugnet här. de ömma Sinnen, som känna, olyckor, widrigheter och oförrätt på finare sätt än *les heureux animaux*, böra göra mig sällskap 45

Jag är med största högaktning och ofärgad wänskap

Min Herres

hörsamste tienarinna

H. C. Nordenflycht.

Förlåt at mina bref altid äro en ell 2 minuters göra. 50

Ädle och höglärde Hr *adiunct*

Jag har icke misstagit mig då jag ifrån den första gång jag hade den äran, at se min Herre, sade åt *Criton!* det är den »bästa *Character som naturen danat, det ömmaste Hierta.*»
 5 jag märker, at jag är *Phusionomist.* men mån icke et ädelt hierta kan förgå sig äfwen i godhet? till *exempel* om den som giordt en wän mångfaldiga tjänster och således försatt den samma i skyldighet emot sig, till råga på tjänsterna, börjar göra *Presenter,* sätta sig i *depençe,* är det icke för
 10 mycket! hur skall nu jag *agera,* jag som äfwen känner böjelse för at fägnas och gagna, dem jag *estimerar* och hwilka försatt mig i *obligation* på särdeles sätt? jag heter wäl herdinna, men har ingen hiord, och ingen skiön åker, som skaffar det finaste *mööl.* mina gåfwor bestå i ord, *les tressors des Poetes.*
 15 Emedlertid känner jag med ömhet och nöje *l'etendue de Votre bonté. la delicatesses et l'invention et je l'honneur de Vous assurer, Monsieur, que personne ne peut etre avec plus de sentiments votre*

Tres humble et tres obeissante Servante

20

H. C. Nordenflycht.

St. d. 11 Juni 1758.

les Poemes, les Poemes selon votre promesse.

St. d. 21 october 1758.

Ädle och Höglärde Hr *Adjunct*

den fägnad, at se mig ihågkommen af min Herre, blef alt för mycket afbruten genom den obehagel. tidningen om den

misslyckade ansökningen, jag försäkrar, at jag däruti tager 5
all den del, som et ömt och *poetiskt* Sinne kan åstadkomma,
när wänskap och tacksamhet jemte likhet i öden och böjelser
göra det ändå mera rört, men hwar till tjänar vårt medlidande,
när det är ofrucktbart? en wänskap, så onyttig som min är
för min Herre, är knapt wärd någon upmärksamhet. Jag har 10
likwäl försökt, at låta den göra sin skyldighet, gifwe gud, at
det hade behagelig wärkan! Deras *Exccellentier B. Cheffer,*
Höpken, Palmstierna, gref Rosen och *Erenpreuss*, samt Ricks-
rådet *Lagerberg* äro alla widtalte och hafwa försäkrat at *agera*
billigt och ömt.

15

deras hiertan och göro mål råder jag ej om, stode det i
min magt så wet jag et ömt hierta et lärddt och lyckeligt
Snille, kårt sagt en *honne[te] homme* hade nu wunnit sin önskan
och wore så ly[ckel]ig, som han Sielf wille.

Jag borde anföra grunder till tröst och lugn i en widrig 20
lycka, men det wore, likasom de ogudaktiga Präster pläga
göra, at predika emot egna fel, hwad skall den säja, som
ådagalagt sin swaghet wid sorger och olyckor? Min Herre
har alt det i sin förmåga, som kan lindra et hårdt öde, för-
tjänst, oskuld, wärds kännedom och deraf följande föracktt, 25
både för lyckans och menniskiors orättwished. ännu Ett, som
är det behageligaste, jag menar Hoppet, det bör icke wara
bårta wid de år och de många möjligheter, som kunna göra
det säkert. Ach hade jag det qwar, jag skulle då icke
förtwifla om alt hwad här i werlden endast kan göra mig 30
n[ögd, när] jag rörer wid detta ämnet, kan jag ej underlåta,
at berätta, det jag hållit på denna tiden, at fullgöra min
ömme pligt, at säja hwad jag förlorat i *Criton*, men oakad
den tid, som redan är förfluten, har jag ej utan största krops
och Sinnesrörelse kunnat tänka något deri, jag hade dock 35
welat hafwa några blad, bland de kransar, Som wärda wänner

flätat öfwer honom, innan de gifwas *Publiquen*. lät mig få
höra det nöjet, at lyckans blindhet och hårdhet ej må göra
för mycket intryck, på dens Sinne, som jemte sin *Poetiska*
40 *Eld*, lærer kunna förena en *Philosophisk* köld, och hwars wäl
jag af hiertat önskar. Med all högaktning och wänskap har
jag den äran, at wara Min Herres

hörsamste tienarinna

H. C. Nordenflycht.

45 a P jag har flyttat från mitt förra *logement* och bor nu
wid *norrbro*, samt walt ett lefnadz sätt nog *Philosophiskt*, på
det sätt at jag slutat hushåldning och lefwer *sans sousi dans*
un certain sens, mais hélas! le Cœur est malheureux.

47.

Stockholm d. 7 Juni 1759.

Ädle och Höglärde Hr *adjunct*

Sedan jag fåfängt wäntat mig den äran, at wid Hr *adjunctens*
wistande i *Stokholm* få fågna mig af dess besök och då för-
5 klara mitt wanl. *estime* och den wälmening jag hyst och alltid
behåller för den, som jag är skyldig så mycken erkänsla och
hwars egenskaper jag wet, att sätja värde uppå, måste jag
på detta sätt försöka, at göra mig påmint i Ett Sinne där
jag ser mig wara bårtglömd. i från Norrköping hade jag det
10 nöjet, at undfå Hr *adjunctens* skrifwelse, jag bekänner, at
jag ej beswarat den; emedan jag först wille få något angenämt
nytt, at skrifwa om, som rörde En wäl färd, som är mig om
hiertat. Jag bör ej Sielf säja mina små försök häri. Men
archiater Beck gref *Creutz* och gref *Gyllenborg* kunna witna
15 om hwad de weta häri. Man sade mig att Hr *adjuncten*

ärnade sig straxt upp till *Stokholm*, hwarföre jag och uppsköt med min skrifwelse, ankåmsten skedde ock, men jag feck ej fågna mig af Hr *adjunctens* närwarelse, en gång sade mig mitt fålk, att en Herre i från upsala sökt mig, men efter det warit fremmande ej welat gå in, om det warit Hr 20 *adjuncten*, beklagar jag högel., at det då passat så illa och emot mitt förwållande.

Får jag bekänna min lilla misstanka och månne icke ett godt och rättwist hierta, kan se at grunden till misstanka är ömhet om en »wärdig wänskap och en billig omtanka»? 25 Hr *adjuncten* har en bekant här i *Stokholm*, som är blefwen min owän och hwilken så otjänligt och oförskyllt fört sig upp emot mig, at det ej är anständigt at berätta för den, som på et ädelt, belefwat och *delicat* sätt blifwit bemött och sökt att bemöta andra. har den samma ej gifwit Hr *adjuncten* 30 någon mindre god tanka om mig och förorsakat hans frånwarelse? om så är, så skulle jag beklaga, at sådant skulle göra *impression*, men, som ett dylikt måln nödwändigt med tiden skall skingras af Sanningen och mitt eget medwett i detta så wäl, som flera ämnen, är mig en tillräckel. sinnes-ro, 35 så är det mig nog, at få ådagalägga mitt tankesätt för den, som jag så högt önskar alt uptänkel. wäl. jag är med ett oförändradt *estime*

Ädle och höglärde Hr *adjunctens*

hörsamste tjänarinna

40

H. C. Nordenflycht.

P. S. om jag felar i min lilla misstanka, så låter jag swaret rätta mig. huru går det nu med *lectoratet* jag är nu så okunnig om alt. fågna mig snart med ett swar, som jag önskar.

d. 25 Juni 1759.

Ädle och Höglärde Hr *adjunct*

För att icke altid skrifwa illa borde jag upskuta min skyldighet till dess min hierna och hand blifwa mindre slöge, som
 5 utmattats genom en häftig gickt och swår halsplåga, som
 bragt mig, at håppas min förvandling. Men jag litar på den
 grunden, om hwilken jag nu åter fått ny öfwertygelse, att alla
 fel, som ej röra hierta och *Caractere* äro just de, som wän-
 skapen bör ursägta. Mån jag har rätt deri, att man bör wara
 10 granlaga i *bagateller* mot annat fälk, men i *realiteter* mot
 wänner och twärt om. med mycken fågnad har jag af Hr
adjunctens artiga och *delicata* bref inhämtat, att jag får niuta
 den rättwisa tanka i en wäns Sinne, som jag wärkelig för-
 tiänar, jag tror, att tiden någon gång torde ådagalägga, att
 15 ingen ting i hela verden kan draga mitt *estime*, mer än
 wärkel. *merite* och, at då det en gång är grundat, blifwer
 det oryggeliget. *ordinaire* hopen må dömma mig hur den be-
 hagar det är intet den, som jag ärnar behaga men någre få,
car le monde est perverti, Laisson le Comme il est. .

20 Jag har ej så ringa hopp om Saken i lindköping, som Hr
adjuncten Sielf tycks göra sig, många mina wänner här hafwa
 trodt att Hr *adjuncten* aldeles är säker. skulle man finna
 nödigt, at domprobsten *Fillenius* borde upmuntras, så torde
 jag hafwa någon wäg, som är gällande till honom. lät mig
 25 weta om jag i större eller mindre mål kan wisa med hwad
 fullkomligt *estime* jag lefwer

Min Herres

hörsamste tiänarinna

H. C. Nordenflycht.

Siöö d. 23 aug. 1759.

Monsieur

Med största nöje hade jag den äran, att emottaga Min Herres skrifwelse, ej mindre för den åtanka i hwilken jag ser mig wara innesluten, än den angenäma tidning, som rörer 5 min Herres wälfärd och lycka och hwilken jag längtar att snart få höra wara och blifwa stadfast. jag är så okunnog om sammanhanget af denna angelägna saken, att jag ej förstår, hwad missnöje och afwund nu mera skulle kunna ut- rätta, får jag utbedja mig en liten berättelse, om hwad, som 10 återstår och om det på rådet eller *Consistorium* ankommer, att befrämja min herres så länge och högdft förtiänta lycka.

Jag kan aldrig tillfyllest förklara min erkänsla, för den heder vår Swänska *Maro* alltid behagar göra mig, som till utförande af sina förträffel. gåfwor behagar wälja mina 15 *Poemer*, hwarföre är jag så lyckel. att just de, behaga hans smak? wänskap torde häruti hafwa mer del än skrifternas värde och den grunden är icke mindre behagelig för ett ömt Sinne, som walt det nöjet för alla andra. Den ideen att *dedicera Poemen* till bägge Prinsarne, som bära hvars 20 sitt namn af vår Hielte, är alt för lyckelig, jag är säker att *aplication* blir härlig och för min ringa del finner jag min egen kärlek oändel. förnöjd af et så *delicate* wal. ordet *visur* är icke annat än *Höfdinge anförare* eller *öfwerste*. det war ingen wiss person som så hetat, utan *den* som kom 25 att anförä någon krigs här större ell. mindre, men betydde alltid en, som dock stod under en högres wälde. Den latinska Sånggudinnan har wist icke förlorat sitt behag, för rätta

kännare, hon hedrar vårt *Helicon* i min Herres Person och
 30 bidrar att sätta i Stora dagen, jag menar för utlänningar, våra
 Snillefoster, som wist eliest blefwe gömde i glömskan.

Jag hade den lyckan att få höra den Swänska *Poesien* Som
 kammarrådet löfwenskiöld fått, men det war just i bråskan
 af min resa, så att jag icke feck rätt förnöja mig af den, men
 35 fant då, som alltid prof af en godhet för mig, som jag ej haft,
 men innerlig önskar mig tillfälle, att få förtjäna. kammar-
 rådet behölt skriften, så at jag ej har den förmån att äga den.

Jag anlände hit till Siöö, ungefär för 14 dagar sedan och
 lefwer här i ett slags *abondance*, jag menar i de nöjen Som
 40 landet och ett rikt, artigt och *poli* sällskap kan åstadkomma.
 jag hade efter mitt löfte redan i Juni månad bordt wara här,
 men war sysselsatt med trenne högst angelägna *affaires* hela
 den förflutna sommaren. den ena en *prose*, som skall bli
 grunden, till all min *tranquillitet* i min öfriga lifstid. den andra,
 45 att utsända *vitterhets* arbetet till mina utlänska *Correspondenter*,
 och att skrifwa dem alla till. och det sista, at entel. få färdig-
 tryckt och öfwerse *Skuggor af en förlorad vän* min *Critons*
Eloger af hwilka ett *exemplar* med det första kommer i min
 herres hand. med oföränderligt *estime* lefwer jag stedse
 50 *Monsieur*

votre

Tres humble et tres obeissante servante

H. C. Nordenflycht.

Skuggorna wänta endast, at blifwa inbundna, *exemplaren*
 55 äro ganska få. ty den de hedra, wille aldrig *prouera* sig Sielf,
 det är at följa hans egen regel, at ej synas för andra än
 retta kännare.

Stock d. 22 october 1759.

Ädle och Höglärde Hr *lector*

twenne kärkomna skrifwelser har jag haft den äran, att inhändigå för hwilka jag på det högsta tackar, det lærer nu blifwa min *tour*e att anhålla om unskyllan för ett långt dröjs- 5 mål. Jag har warit siuk och mycket sysselsatt.

om de öfriga tankar och skrifter i minnes märket öfwer *Criton* så hedra sina rum, som Hr *lectorens* förträffel. *Poeme*, så är jag så nöjd med denna *Mausolen* öfwer min bårtgåna wän, att jag ej will byta med *Artemise* jag håppas att detta 10 dygdens och wänskapens *chef d'œuvre* skall räcka längre än det förra werdenes underwärck. aldrig må jag tro att min wärde Herre finner något twetydigt i *titeln*, *Skuggor af en förlorad wän* de hafwa wist lius och strålar i sig, men de blifwa ju alltid skuggor efter warelsen saknas. har min kårta wärss wunnit 15 bifall hos min Herre, så skall jag nu Sielf blifwa nöjd med honom, det sista går wäl an, men eliest äro några fel i *piesen* som nog förtrutit mig, ty en så kårt *Poeme* hade åt minståne bordt wara felfri, men detta ämnet har warit så odrägeligt för mig, att granskning och smak af Sinnets rörelse, blifwit liksom förqwafde. 20

den omnämde *Mecenas*, wet jag tänker ömt och rättwist i den saken, som rör min Herres wälfärd och som jag hiertel. längtar få höra lyckligen slu[tad.] i morgon far jag till Ricks- råddinnan *Höphen*, och håppas få råka hennes Herre.

Ingen kan taga ömmare del i alt hwad, som händer min 25 Herre, ingen önskar högre hans lycka och nöje än jag, som gör mig en heder af at wara och heta

Min Herres

hørsamste tjänarinna

H. C. Nordenflycht. 30

P S om Hr *lectoren* reser till *Stockholm* på en ell. flera dagar och jag ej får den äran att se honom så tager jag det upp som en krigs *declaration*.

51.

Stock. d. 5 Novb. 1759.

Ädle och Höglärde Hr *lector*

Näst mycken och af hiertat upricktig tacksäjelse för all den vänskap, hwar med Hr *lectoren* så wäl i sina bref, som wid
 5 alla tillfällen behagar ytra emot mig, kommer jag nu med En begäran, som jag håppas ej blifwa omöjelig ansedd. det wore, att få en Beskedelig och klok *informator* för en liten gref
oxenstierna, som är 9 år gammal, förträffelig qwick, och bor hos sin mormor grefwinnan och ricksrådinnan gyllenborg i
 10 Sörmland på *Skenäs*. där hålles ett gådt bord. 600 dal. är lönen och äfwen andra små *agrement*. den lilla grefwens Morbröder, som taga sig hans upfostran an, äro gref *Jacob* och gref *gustave frederic gyllenborg*, som järna med all uptänkel.
 tjänst willja wara tacksamme mot den, som häri har mödan
 15 att skaffa en skickelig Man och äfwen emot honom Sielf. Man önskar helst en, som ej är alt för ung, ty någon *autoritet* behöfs för denne lille qwicke Herre. *Historien*, fransyska, latin och tyska och någon *Mathematique* fordras för honom att weta. nu straxt eller närmare jul wore lägliget at antaga
 20 honom. Jag wet för ut att jag här i willfares om möjeliget är; ty huru skulle min Broder i *apollo* kunna wägra mig något.

Mannen bör ej wara enfaldig, dock from, icke *petit maitre* men hafwa någon *plie*, intet för ung, men dock sådan, att han kan passa till en såå liten *disipel*. jag skrifwer illa och hastigt;

ty jag skall nu på stunden fara till *Semeramis*, som i dag 25
finns på bällhuset.

Får jag ett önskeligt swar, skall jag ej underlåta, att fågna
de åfwannämde Herrar därmed, som hos rådet äro jällande
och det skadar icke *lectoratet. je suis a mon ordinaire*
Monsieur votre

30

Tres humble et T ob Servante

Nordenflycht.

52.

Stock. d. 15 Novb. 1759.

Min Herre

För det goda löftet angående *informatorn* till den unga
grefwen, tackar jag på det högsta. beder nu endast at få et
säkert swar, så snart möjliget är; ty den lilla Herrn är nu i 5
Stockholm och förblifwer här till jul, för at lära dansa, rita
och öfwa sig i fransyskan; under hwilken tid wederbörande
järna wille få den Mannen till honom, som skall wårda hans
upfostran, eller om det ej är möjliget, åt minstâne få weta
wist hwad de ha at håppas; gref gyllenborg för hwilken jag 10
läste Hr *lectorens* bref, tackade oändel. för den omsorg, som
här utinnan hafwes för hans SysterSån, bad om sin *Comp-
liment* och sade sig icke skola förgäta, så mycken wänskap
den han önskade kunna erkänna. jag väntar nu om möjligt
är, med nästa påst någon vidare underrättelse, om en lyckel. 15
utgång.

Jag hade längesedan tänkt, at lemna ett *exemplar* till *Proff.*
Aurevillius, om hwilken jag hörde *Criton* tala med mycken
wänskap, men, som emot min willja en hoper beröm öfwer
mig äfwen influtit bland *Critons Portraits*, tog jag billigt i 20

ack, att jag der med ej wille *blessa* hans ögon, sosom han om mina ringa *talens*, har äfwen en ringa *idée*, det han i sin *Disputation* om de Swänska *Poeter*, behagat utwisa. jag war willrådig hur jag skulle göra, på ena sidan wiste jag, att
 25 *Criton* war känd och älskad, på andra sidan war åter jag så berömd, at *Dalin* knapt i åfwannämde *disputation* mera uphöjes, än jag här. det war Således icke lätt att fatta slut. wiste jag, att han icke stöttes öfwer mitt oförtänta beröm, wille jag alt för jerna lemna ett *exemplar*. Jag är med wanl.
 30 *estime* oföränderl. Min Herres

hörsamste tienarinna

H. C. N.

a P om *gieörvel* frågar efter ell begär af Hr *lectoren* Skuggorna af en förlorad vän så war så upricktig emot mig
 35 och neka honom det.

53.

Min gunstige Herre

Till swar angående *informatoren*, får jag berätta i största bråska, att man alt för jerna afwaktar de 8 dagars dröjsmål med Påsten från *Carls Crona* för att kunna få den, som Hr
 5 *lectoren* tyckes Sielf hafwa mästa Förtroendet till. om Han nu kan fås så öfwerlämnas till hans eget behag, antingen han will komma till *Stockholm* först eller det man nu hälst önskade, kunde taga vägen i från *Carls Crona directo* till *Skenäs* herregård, som ligger i Sörmland och Wingåkers
 10 Socken och det i *medio* eller slutet på *Januari* månad. dock wille man jerna foga sig i de omstendigheter, som äro honom beqwämast. Skuggorne skall komma till *Proffess. Aurewillius* så snart de blifwa inbundne.

det är sant att några flere i *upsala* hafwa den, men de samma äro alla ansedda Sosom *Critons intima* wänner och 15 jag tror icke, att just de äro kända af *gieurvell*, men löftet är mig nu nog af den, som jag *estimerar* ej mindre för sin *Character* än *Talens*.

Jag är med wanl. högaktning

Min gunstige Herres

20

hörsamste tienarinna

H. C. Nordenflycht.

St. d. 22 Nb 1759.

Vingåker är så bekant, att den alltid lærer råkäs. Gården *Chenäs* där ricks rådninnan och grefwinnan Gyllenborg bor. 25

54.

d. 3[o] Novb.

Ädle och högacktade Hr *lector*

I största hast får jag endast *itterera* min förra begäran, angående den omnämde *informatoren* att han efter löfte wille komma i *januari* månad till grefwen på *chenäs* i Sörmland 5 och *vingåkers* Socken wara en alfvarsam och något till åren kommen Man, samt för all ting kunna tala och wäl förstå fransyska Språket. om det blir den omnämde Hr *Hult* eller någon annan, kommer an på Hr *lectorens* rena och tillförlitelig *jugement*. 10

med Hr *Lindblom* har jag ej talt icke eller har jag tillfälle därtill men, som jag ungefärl. kan gissa hwad det är för en *Condition* han ämnar Hr *Hullt* törs jag *hardiment* säga att gref *oxenstierna* är mera till hans förmån.

i morgon sändes Skuggorne till upsala till *Proffessor aurevillius* 15 några *positiva* ord till swar med nästa påst beder jag om. Med mina wanl. *sentimens* är jag oföränderlig.

Min herres hörsamste tienarinna

H. C. N.

om möjel wore at få ett *positivt* svar, ty man plågar mig
20 war dag med denna *Commission*.

55.

måndags-qwäll i största hast.

Min gunstige Hr *lector*

Näst oändelig tacksäjelse för all möda i den omnämde
affairen, följer nu en frågan på hwilken jag ber att med nästa
5 påst näml. om lördag få inhämta swar. den är, att få weta om
den omnämde Hr *Hult* kan Fransyska så wäl, att han kan tala
Språket någorlunda hwilket näst *bon sens* hos honom är det
förmämsta man åstundar, som jag ock i från början skref. om
Hr *lectoren* gifwer sin försäkran derom och swar kommer om
10 lördag så will grefwarne med tisdags påsten öfwerstyra om
pengar till resan för honom till Carls Crona och *adress* antingen
hit till *Stockholm* ell *Skenäs* ehuru han wäl icke åstundats
för än *januari* månad, men sådant räknas ej på, alenast han
är hurtigare än hans bref utwisar hwilket gordt dem nog orolige
15 ty det är ganska enfaldigt skrifwit och icke en gång god
Swänska. min gunstige herre hur skall wi göra? den lilla
grefwen har redan en karl, som jerna blefwe qwar men är nu
tillsagd att flytta. och det endast för hans enfalldiga och
obelef Wade och *rompente manere* gifwe gud, att denne nye
20 wore mer hurtig och *penitnant*. hans bref är hiertel. *simpelt*
och det är just en wiss slags hurtighet och *esprit*, som fordras,
ty den lille är qwick som en eld gud låte honom ej *turlepinera*
sin *Gouverneur*. et ord till säkert swar om alt detta jag är
med et rent *estime* en högst förbunden tiänarinna

blif intet ond min *Poeta*. för det jag säger deras fruktan och äfwen min de erkänna lika fullt Hr *lectorens* ömma omsårg et ord om fransyskan och mannens förstånd.

56.

d. 17 Dec.

Min gunstige Herre

tro ej, att genom mitt förwällande, dröjsmål och ledsamheter hände i den bekanta saken. förut och alt sedan jag feck Hr *lectorens* sista angenäma, har gref *gyllenborg* warit 5 med håfwet på *ulricsdahl*, men wäntats war dag in, jag kunde derföre icke swara i tordags; ty han hade icke då fått se Hr *lectorens* sista. i dag har jag sändt ut brefwet men lärar ej få swar för än i qwäll ell morgon, så att jag icke för än med torsdagspåsten kan få lemna grefwens svar. de äro nöjde 10 med alt, så när, som på det *fatala* brefwet i hwilket stod 3 gånger *har äran* (Nb det lilla ordet den, hade han slutit ut, *il y a une petitesse, mais on en tire de conclusions*) hwilket wäl icke är Swänska. de dömma mannen deraf att icke hafwa särdeles *genie*. gud nåde oss för vår Stora wärd. insickt är 15 icke nödig hos den, *le dehors* gör det mästa. derföre ämna wederbörande af deras *neveu* en gref *oxenstierna* kan man tänka, icke att göra en *savant*, men en hurtig *aimable* och qwick *Personage*.

de fela icke där i; ty de rätta sig efter den gällande smaken. 20 jag må icke tro, att Hr *Hult* är en yngling; ty det förbehölt jag mig just; emedan *Eleven* är yr och qwick och derföre fodrar en mogen man.

lät mig nu icke genom denna *affaire* förlora Er wänskap min Herre, jag är oskyldig i alt, tror ock säkert att med nästa 25

påst få anmäla behagel. tidning så wäl om respenningar, som om Stället dit han bör resa. emedlertid är wäl bäst, att icke skrifwa för än mitt bref kommer. med wanligt *estime* är jag oföränderlig,

30 Min gunstige herres hörsamste tienarinna

H. C. N.

57.

TILL KOMMERSE RÅDET VULT VON STEYERN.

d. 23 dec. 1759.

Wälborne Hr Commerceråd
riddare af kongl. May:st. nordstjärne orden

Min skyldiga granlagenhet, att icke hvarken skriftel. eller
5 Personligen beswära, så länge Hr Commercerådet varit med
saknad och bedröfvel. omsorg sysselsatt, har wäl varit billig,
men torde nu bidraga till mistning för mig i min afsigt, så
framt arrendatoren just inom Thomasmässdagen bort blifva
upsagd. jag förmodar dock, att som mannens Contract efter
10 hans egen utsago, var ute i höstas; det just icke torde komma
an på några dagar, i synnerhet om Hr Commercerådets grace
täcktes sträcka sig så långt, att nu låta upsäga honom, då
det alltid kunde dateras ifrån Thomas dag.

jag tackar på det högsta för Project till Contractet med
15 hvilket jag aldeles är nöjd, så vida som jag håppas, att den
pungen om något foders afförande till Stockholm, lär betyda
försäljning, och icke hvad jag för någon häst vid min inresa
skulle behöfva. äfven om jag i från en annan ort låter föra
hela bygningen, som faller mig beqvämligare och mindre
20 kästsamt än, att låta timra den i Uppland, där jag ej kan få

fålk och dagsvärken; den genereusa och rika grefvinnan *Brahe*, icke lærer af mig efter 14 års förlopp, vilja taga i ägande rätt en bygnad, som jag med alt tillbehör ej kan hafva under 10000 dal. kpmt. när jag med exactitude betalt arrenden och noga hållit Contractet i alt. skulle jag deremot 25 kunna på lifstid få arrendera denna lilla lägenhet, ville jag jerna vid och efter min död låta bygnaden tillhöra jordägaren. af dessa små förbehåld, som äro så billiga, håppas jag, att saken icke ändras men, att jag så snart som det faller Hr Commercerådet lägliget, kunde få underskrifva Contractet och 30 mannen nu med all säkerhet få upsägas; emedan han med sina många barn icke af hälftenbruk derå, lærer kunna försörja sig.

jag är väl icke mycket för vinsten, men omständigheter göra den ofta till försigtig, som skulle villa våga mycket 35 af det gällande ståftet, för sitt lugn och stillhet.

med hiertel. önskan att den högste täcktes skona Hr Commercerådet för flere bedröfvel. saknader af sina värde anhörige, har jag den äran med högsta estime framhärda

välborna Hr Commercerådets

40

ödmiuk. tienarinna

H. C. Nordenflycht.

a. P. icke för att begära någon besynnerlig förmån, men törs jag endast andraga ett exempel, att när en duc de *Bolingbrocke* i ängland, skänkte *Pope* ett stort godz, för sina 45 Talens i Poesien, den förmögna och illustra grefvinnan *Brahe*, icke bör så noga jämkas med herdinnan, som ock kan göra hennes namn odödligt. pardonnez mon amour propre. jag vet ej om det ser egenkärligt ut, att jag som en liten rar piece tar mig frihet att sända innelyckte, för att låta se utlänningars 50 tanke om våra ämne i belles lettres.

58.

TILL SEDERMERA PRESIDENTEN GREVE
CARL JOHAN GYLLENBORG.

Min Hr grefwel

Med *Correcturen chargerar* jag mig ganska järna om de
alenast få befallning på tryckerit att bära det till mig. Hwad
Namnen vidkommer *dependerar* det aldeles af Hans *Excellence*
5 befallning och tycke.

Jag beklagar högel Hr grefwens opasslighet och som jag
där i har den äran att likna honom håppas jag att *mes*
veritables griffonages blifwa ursäktade. Hårdhet och grymhet
tycks komma på ett ut, för att behaga *Censorn* kan han
10 få råå.

J'ai L'honneur d'etre avec la plus parfaite estime

Monsieur votre

Tres humble et votre tres obey[ssa]nte Servante

Nordenflycht.

59.

TILL SAMUEL ÄLF.

St. d. 3 Januar. 1760.

Ädle och Höglärde Hr *lector*

Efter den mig gorde *visite*, kom jag hem Så i ögnablicket,
att jag tror wi wärkelig möts, om wi kommit samma wäg,
5 mitt fålk berättade mig, at Hr *lectoren* låfvat den andra
dagen göra mig den äran å nyo, hwarföre jag blef hemma

och nekade, att Soupera hos *grefwinnan Delagardie*. hela den öfriga hälgen for jag icke ut, i hopp, att få tala med Hr *lectoren*, men alt förgäfwes och som jag icke wiste *logementet*, kunde jag icke eller genom något bud, förskaffa mig det 10 nöjet. jag hade haft mycket att *Conferera* om, dels gref *gyllenborgs affaire* dels i våra *Poetiska* ämnen, men måste alt upskuta, äfwen nu skriftel., i hopp, att wid Hr *lectorens* inresa då icke mista den mig ämnade förmån. endast får jag förbehålla mig, att om jag wid besök då icke är hemma, mitt 15 fålk finge uttryckel. weta hwarest Hr *lectoren* bor.

att den länge wäntade och så högt förtiänta lycka, må i år börja genom *reussite* af ansökningen är min hiertel. önskan. jag tror mig niuta den rättwisa, att wara ansedd för den som skall räkna Hr *lectorens* förmån lycka och nöje Sosom sitt eget 20 wäl. min erkänsla för så mycken tjänst, wälmening och wänskap kan, ju aldrig wisa sig i mindre än i *Sentiment* och jag törs säga icke eller i mer. jag har den ära att stedse wara

ädle och höglärde Hr *lectorens*

hörsamste tienarinna

25

H. C. Nordenflycht.

61.

TILL PROFESSOR CARL AURIVILLIUS.

Höglärde och widtberömde Hr *Professor*

under ett ganska siukliget tillstånd, har jag haft den äran, att inhändigå Hr *Professorens* skrifwelse, som upwäckt hos mig åtskilliga ömma rörelser och i synnerhet fördublat den högacktning, som jag altid hyst för Hr *Professoren*, samt förökt 5 den med en ny böjelse, som jag tagit i arf efter min bårtgagne

wän, neml. att få kalla hans wärda wänner för mina. I detta ämnet hade jag mycket att säga för den, som så wäl känt den jag sörjer, som så länge hedrat och fagnat honom med
 10 sin wänskap och hwars rena omdömme och ömma hierta, känner igen *Criton* i de gifne målningar, samt Sielf welat föröka dem, men jag måste denna gången neka mig en hugnad, som är både bitter och liuflig, för att ej förstöra en nyss wunnen och waklande hälsa. med matta tankar och hand, får
 15 jag derföre endast i kärthet försäkra, att i werden finnes ingen ting, som jag högre värderar, än de Hiertan och wett, som känt, älskat och erhindra sig ännu, denna rara menniskan. der af följer med hwad hög förbindelse jag oföränderlig har den äran, att wara

20 Höglärde och widterömde Hr *Professorens*
 Hörsamste tiänarinna

H. C. Nordenflycht.

Stockh. d. 4 Feb. 1760

61.

TILL STATSSEKRETERAREN MATTHIAS BENZELSTIERNA.

Monsieur

Pleine de reconnoissance et d' estime pour l'attention, que vous avez bien voulu avoir pour mes souhaits en me donnant le Portrait de feu l'archevêque votre digne Pere, j'ai l'honneur
 5 de vous en remercier tre humblement. ce Portrait vient ajouter un nouvel eclat a d'autres, que j'ai deja de savants et de grands hommes parmi lesquels il doit etre placé. agreez Monsieur, que j'ose agir de represailles avec vous, en vous

offrant a mon tour les ombres de feu mon Cousin, c'est a vous que je les ai destines il y long tems., vous qui lui avez 10 rendu justice pendant sa vie, qui l'avez honnoré de votre precieuse amitié et qui possédez vous même, a un degré tres eminent, cette Candeur, ce désinterressement, cette noble franchise, que vous Estimiez en lui. Son nom ne peut être mieux gardé, que dans un Coeur tel que le votre. ce 15 monument lui fera plus d'honneur, que tout l'appareil des superbes catafalques.

accordez lui cette faveur, at a mon amitié doulereuse, qui ne cesse point de pleurer la perte qu'elle a faite.

je suis avec beaucoup de respect

20

Monsieur

votre tres humble et tres obeissante servante

H. C. Nordenflycht.

St. ce 5 Mars 1760.

62.

TILL SAMUEL ÄLF.

Stockh. d. 16 Octob. 1760.

Ädle och höglärde Hr *lector*

Wid min hemkåmst från landet, som skedde icke länge sedan, hade jag det nöjet att finna Hr *lectorens* bref för mig, som gaf mig en behagelig öfwertygelse, så wäl om Hr 5 *lectorens* åtanka, som dess wälmåga hwilka båda äro mig ganska kära. jag nekar icke, att jag trodde mig aldeles wara glömd och började efter sinna om jag genom något mitt fel, ådragit mig Hr *lectorens* mindre goda omtanke; emedan under Hr *lectorens* sista wistande i *Stockholm* jag ej en 10

- Enda gång hade den äran att se Hr *lectoren* hos mig efter aftal och så mycket mer, som både *Poemen* och det härliga *magasinet* lågo här i väntan att igentagas af sin ägare, sedan jag förgäfwes några veckor låfwat mig den äran, feck jag höra
- 15 att Hr *lectoren* nyl. var bårtrest, jag sände då straxt boken men war will rådig hur jag skulle göra med *Poemen*, om den antingen skulle blifwa qwar i *Stockholm* för att sändas till någon boktryckare, Emed. jag tyckte mig höra, att Hr *lectoren* ämnade trycka den och *Presentera* deras Kongl.
- 20 högheter eller om jag skulle äfwen öfwersända den. nu har jag den äran, att göra det efter sista skriftel. begäran och skall alltid anse Sosom ett stordt wänskaps tecken det wal, som Hr *lectorens* lyckliga Sånggudinna behagar göra af mina arbeten.
- 25 den lilla wisan om ödet, ber jag om förlåtelse att jag icke kan will fara uti; emedan jag icke *attraperar* meningen; ty om med ödet menas guds Försyn, så kan den ju icke *ridiculiseras* menas det åter hedningens gudinna lyckan, så är den så ofta beskrifwen, utskrattad och bannad, att jag omöjl.
- 30 kan upwärma Ideen på detta utslitna ämnet. *argus* har sagt redan för 20 år sedan att *ödet* är en *liten fälla*, för öfrigt är jag dagl. sysselsatt med den andra *Volumen* af *Witterhets arbetet*, den är under trycket och *Correcturerna* intaga all vår tid. jag är således försäkrad att min giltiga ursäckt antages af
- 35 den, som är så granlaga i alla sina pligter och för hwilken jag oföränderl. hyser den fulkomligaste högaktning i den jag framhårdar

Ädle och höglärde Hr *lectorens*
hörsamste tienarinna

Stockh. d. 26 juni 1761.

Ädle och Höglärde Hr *lector*

Jag borde med rätta få smickra mig med det nöjet, att wara den första som öfwerlemnar innelyckte *Poeme*, åt en vän och kännare, men om någon annan förekommit mig, måste jag 5 ock bekänna att det icke eller är mig okärt; ty man kan icke för snart lemna sina sinnes-foster åt den, som med smak och granlagenheter kan dömma. jag dristar icke beropa mig på *la vois Publique* om denna skriften, en anständig *modestie* hindrar billigt En Sielf att tala, men jag får dock säga, att jag haft den 10 lyckan som icke åfta händer *Poeter*, att förena åtskilt fälk och tankesätt att dömma ett i detta lilla ämnet. den ena dagen har jag fått befallning af vår Nådiga dråttning att upwakta henne, den andra dagen har någon af deras *Excellentier* gordt mig *visite*, än har en kammarherre och än en bårgmästare sagt 15 mig en *Eloge*, hwar och en i sitt språk, och så *par degré* hela vägen, om beröm kan gifwa upmuntran, så borde jag nu finna min håg ånyo uptänd för skalde-nöjet, Men twärt om, jag kan icke röras af hwarken andras bifall eller egen böjelse, så länge jag icke har hopp att winna min afsikt, som är att få 20 min *Poeme* öfwer sänd till *Mos. Rousseau*, öfwersatt så *Elegante* och troget, som möjligt är. åtskilliga mina bekanta ha gordt försök, att få den på fransyska *en Prose*, de hafwa icke lyckats; wäl wiljan har ej kunnat upfylla hwad, som felat i för-mågan. Hennes Mayt har äfwen befalt *Mr Belon* sin *anagnoste* 25 att göra ett försök, det han äfwen börjat, men som han ej förstår ett ord Swänska måste alt ske genom tålk.

af alla dessa *Préambuler* torde wäl märkas hwart hän jag

syftar, wår Enda Swänska *Maro* torde finna nöje i att sättja
 30 *Fruentimrets Försvar*, i samma dag, som Ett godt Hierta.
 skulle jag vara så lyckelig och winna min önskan, kunde den
 latinska öfversättningen och den fransyska *en prose*, kunna
 tryckas på en gång, om hwilket jag då här får draga försorg.
 om jag får fägna mig af något swar blir *adressen* efter wanan
 35 på *Stockholm*. jag är med all upptänkel. högaktning

Ädel och höglärde Hr *lectorens*

Hörsamste tjänarinna

H. C. Nordenflycht.

a P, Företalet af Frunt. Förswar är ett ibland det nödigaste
 40 at få med Styrka öfwersatt; ty *Rousseau* är däruti rätt
refuterad. det har ock warit det swåraste för mina *Traduc-*
teurer. mille graces pour les charmantes vers sur la mort de
la Baronne de Vrangel, ou sur les regrets de son mari.

om Hr *lectoren* råkar Hr regementsfältskärn *Stapelmohr*,
 45 så hälsa honom med hela hans *famille* på det högsta från
 mig. och wiska honom sagta i örat, att det är nu ganska
 godt bete på *lugnet*. han och ingen an löser den gåtan.

64.

St. d. 10 julii 1761.

Ädel och widtberömde Hr *lector*

Med största fägnad inhändigade jag min Herres bref och
 finner att han ännu *Continuerar* sin godhet för mig. hans mer
 5 än *obligeante* löfte om öfversättningen förökar den myckna
 skyldighet jag redan är uti och den jag will och håppas, att
 någon gång kunna fullgöra, åt minståne med något känne-
 teckn der till; ty att helt och hållen kunna upfylla den, anser

jag för en omöjlighet. när Hr *lectoren* finner sig Sielf hägad,
och då tiden det tillåter, att lägga handen wid det låfwade 10
arbetet, wet jag att det blir förträffeligit och då jag alenast
får hoppas att få det, blir det icke för långt att wänta.

den upsända latinska *Poemen*, som åter utwisar huru ädelt
och ömt Hr *lectoren* tänker för mig och hur Stort han
tänker för de Stora och vårt fäderneslands heder, byter 15
jag med glädje till mig, emot innelyckte *Poeme*. innan kårt
kommer Sviten äfwen arktals af 2:dr tomen af V: arbetet.

till den *aimabla* fru Probstinnan *Lagerman* ber jag min
Compliment anmäles, dock mera än det ordet innebär, wän-
skap, *estime*, erkänsla äro knapt tillräckel. ord att tälka hwad 20
jag känner för henne.

Jag skrifwer i en stor bräska ämnar mig på landet i morgon,
håppas att om en månad får någon angenäm tidning ifrån
min Herre.

med wanlige *Sentiments* lefwer jag beständigt 25
Höglärde och Widtberömde Hr *lectorens* hörsamste tjänarinna

H. C. Nordenflycht.

66.

TILL FRIHERRINNAN REUTERHOLM.

Stockholm d. 31 Julii 1761.

Högwälborna Fru Friherrinna

Af Hr *Barons* och Håfmarskalkens ädelmodiga löfte har jag
dessa dagar haft fullbordan, i det att jag fått emottaga 52
tälfter bräder som han war så gunstig och låfwade hitsända 5
ifrån finland.

jag hade ämnat stäla min tacksäjelse til Hr *Baron* och håf-
marskalken, men som hans bröder sagt mig att han dagelig

förväntas till *Stockholm*, lär jag mig den frihet härmedelst
 10 att upwakta min Nådiga Fru Friherrinna och jemte min
 ödmiukaste tacksäjelse för den lyckel. brädhandeln, äfwen
 göra mig i Ett Sinne påmint, hwars glömska skulle wara mig
 en obeskrifwelig förlust.

här hos får jag ock den äran, att öfwersända en *Poeme*,
 15 som gort någon lycka wid ryska håfwet. Fruentimrets försvar
 emot Ms *Rousseau*, låfvade håfmarskalken, att Sielf tillställa
 min Nådiga Fru Friherrinna, hon som Sielf allramäst bewisar
 wederspelet af Russaus sats, är jag säker gynnar mig sitt
 Nådiga bifall.

20 wi fortfara att utgifwa andra *tomen af vitterhets arbetet*
 styckwis, när han blir fullkåmnad håppas jag att han är så
 lyckel. och råkar min Nådiga Fru Friherrinnas milda och
 uplysta ögon.

wi äro smickrade med ett ganska angenämt hopp, som är,
 25 att få Nådiga fru friherrinna till Swerje och att boningen
 skall blifwa här fastäld och waractig. ingen kan deraf högre
 fågnas än jag, som är så förmäten och låfwar mig derigenom
 många lyckeliga stunder. i den förmodan dristade jag äfwen
 råda till handeln med det wackra tyget, jag håppas att jag
 30 der med icke ådragit mig onåde. Men hwem skulle bära det
 rara tyget med större skäl och likhet än min Nådiga Fru
 Friherrinna ty det war alfwarsamt men präcktigt, *nobelt* och
simpelt på en gång.

jag skulle nämna något nytt i *Politiquen*, men det är ett
 35 förhateligt ämne, på 10 månader hafwa ständer hunnit med,
 att afsätja några nåder och insätja dem igen, det är nu
mode att spela domino.

jag lägtar till en liten hydda, den jag efter all möjel.
 enfaldighet tänker in rätta och äfwen lefwa der så enfaldigt,
 40 som mina hwilkor och min smak föreskrifwa. där tänker jag

glömma mennskior och endast minns dem, hwars lius och
hiertelag kunna wara en tröst i ofullkomligheten. bland Sådana
rara Människior, tillstäd mig min nådiga fru friherrinna
att få erindra mig med wördnad fru friherrinnan och således
i dess oskattbara wänskap och ihågkomst få innesluta mig. 45

Med Största wördnad och tillgifwenhet framhärdar

högwälborna fru friherrinnans

ödmiukaste tienarinna

Hed. C. Nordenflycht.

66.

TILL SAMUEL ÄLF.

St. d. 8 januari 1762.

Ädle och Höglärde Hr *Lector*

Efter min wana och skyldighet, har jag den äran att öfwer-
sända innelyckte *Poemer* Sosom *Suiter* af 2 *tomen* af *Vitter-*
hets arbetet. det lider nu snart att den *tomen* blir färdig, 5
emedlertid är det mig ett Stort nöje, att få wara den första,
som lemnar Hr *lectören* del af våra Skrifter, han Som äger
både hierta och wett att dömma mildt och klokt. huru med
fruntimrets Förswar. se här en liten latinsk *Eloge* öfver den.

Min önskan för Hr *lectorens* lycka och nöje är icke ny, 10
utan nu redan rätt gammal. jag får alenast anledning att
uprepa den och tillika försäkra att jag med största *estime*
lefwer

höglärde Hr *lectorens* hörsamste tiänarinna

H. C. Nordenflycht. 15

a P om Bror *Stapelmohr* råkas så hälsas han af alt mitt
hierta jemte sin *aimabla* fru och Barn. han torde ock få se
dessa nya versser.

67.

TILL ESBJÖRN CHRISTIAN REUTERHOLM.

a la hate la nuit

Högvälborne Hr Baron och Häfmarskalk

Jag är så förmäten och tror, att när Hr Baron får höra, att
 min välfärd dependerar af H. *Holm Creutz* rättvisa, som nu
 5 vaklat 3 månader och att jag vet att han har Stor egarde,
 comme il faut, för Hr Baron, samt att saken om onsdag
 skall resolveras, så använder det genereusaste hierta, sin gåfva
 och möda hos honom, och friar derigenom från reel skada

Sin ödmiukaste tjänarinna

10

H. C. Nordenflycht.

68.

TILL DENSAMME.

Stockholm d. 11 Januarii 1762.

Högvälborne Hr Baron och Häfmarskalk

Med Största högaktning och erkänsla hade jag den äran,
 att inhändiga Hr Barons skrifvelse, som ökar min lycka, men
 5 icke min förbindelse; ty denna senare kan icke förökas. den
 förra växer till genom nya öfvertygelser af den oskattbara
 förmån, att vara i Hr Barons och nådiga fru Friherrinnans
 ihugkåmst. jag dristar säga, att ingen med tacksammare
 hierta kan förvara en sådan skatt än jag, som både till min
 10 lycka och olycka känner så ömt, så häftigt och så beständigt.

Fruckt och nytta af Hr Barons omsörg och åtgärd hos den nästan obevekelige H. C. hade jag entel. 3 veckor för jul, sedan nya qvestioner blifvit upväckte och saken gådt andra gången till håfrätten. jag måste få skryta af min lilla activitet där i att jag på 8 dagar, feck slut i håfrätten, det var ett 15 ohördt nytt i våra tider, jag kan och ej beskrifva huru många och olika slags ressourer jag satte i rörelse.

Törs jag anmoda Hr Baron, att å mina vägnar till fru friherrinnan, jemte min ödmiukaste respects förmälan, presentera, innelyckta Poemer, de äro suiter af Vitterhets arbetets 20 2 tome och gref *gyllenborg* är autor.

önskningar denna tiden äro icke sällsynta, men jag får åter beropa mig på mitt hierta, då jag säger att mina äro icke ibland de allmänna. den högsta och visa Försynen gifve mitt härskap alt det goda, som dygder, vänskap, och vett kunna 25 alstra och all den lyckan, som bidrar till en glad värd, att de måge bägge, länge med hälsa och nöje, vara hvarandras jordiska fägnad.

jag innesluter mig i deras värda åtanka och framhärda så länge jag lefver 30

högvälborne Hr Barons och håfmarskalkens ödmiuka tiänarinna

H. C. Nordenflycht.

69.

TILL KRONPRINS GUSTAF (GUSTAF III).

Monseigneur

On vient de m'assurer, que j'ai le bonheur d'etre du nombre de ceux sur lesquels votre Altesse Royal a daigné repandre Ses bienfaits. une grace aussi distinguée penetre mon Coeur d'une reconnoissance imortelle. 5

abimé de dettes, accablé de mes Malheurs je detournois les
yeux avec horreur de l'état affreux ou j'étois réduit. Vos
bienfaits Monseigneur me font cherir la vie, qui m'étoit à
charge et me rendent à la joye, que j'avois presque ignoré
10 depuis ma première jeunesse. qu'il est doux de devoir Son
repos à Celui auquel toute La Suede devra un jour le Sien, si
jeune Vous Saves déjà faire des heureux, le commencement de
Votre histoire et le Panegyrique de Votre Coeur. né pour
faire le Destin de tout un Peuple Vous animés déjà les arts
15 languissans et proteges les Muses negligées, que ne doit on
pas attendre d'un avenir dont les presages Sont si heureux.
je suis avec le plus profond respect

Monseigneur

de Votre Altesse Royal

20 la très humble très obeissante et fidelle Servante

Hedvig Charlotte Nordenflycht.

70.

TILL JOHAN FISCHERSTRÖM.

dat. Lugnet

Scavez vous cher Adil, que vous etes ne pour reparer
tous les malheurs de la Bergere du N. Vous avez été jusqu'
ici l'objet de ma Passion, une Passion aussi forte qu'
involontaire, a présent vous etois l' objet de tous les facultés
5 de mon ame. je vous aime, je vous admire, je vous adore;
ma Cabane est devenu un Ciel pour moi, par votre Tendresse:
votre presence l' embelie, vous y repende une lumiere
celeste, qui reste encore apres votre depart, qui rempli, tous
mes sens d' une douce volupté; Mais cette vertu forte, ces
10 sentimens delicats, cette Fermete, cette douceur, qui font la

Bace de votre Character, sont une matiere inepuisable pour ma Contemplation. que je suis heureux! La douce *Confiance*, qui a manqué jusqu'ici a mon bonheur, vien de remplis mon Cœur de sa vive influence, oui mon admirable Ami je vous rende enfin justice, vous etes vertueux, vous etes grande, je benis tous mes malheurs, j'adore la Providence qui m'a reserve la meilleure recompence a la vie qui m'a donné vous vous!!!

71.

TILL ARKIATERN ABRAHAM BÄCK.

lugnet d. 15 Feb. 1763.

Min gunstige Hr *archiatre*

Jag lefwer väl bårtglömd af de mästa menniskior, men nu kan jag ej längre hålla ut, att icke få göra mig erhindrad af den wärdaste af alla wänner, hur mår Hr *archiatern*, *Zeraphine* 5 och hennes båda änglungar? lät mig få fågna mig deraf att de lefwa sin tid i den sällaste wälmåga.

Jag plågas i mitt Sinne för de 600: Nu har A: f: *Risbärg* entel. kommit up till Stockholm från en lång warelse i lindköping, han har nu låfwat mig att laga det jag må snart få 10 lyfta 30000 dal. som jag långt för jul feck konungens dom uppå. om han råkas war sig lik, bed honom skynda.

Jag har en ödmjuk begäran från en *Honnete* homme Stallmästar *Eklund*, som nu öfwer ett år plågats i gickt och bland tusende *remeder* både af dr *Rosen* och flera icke funnit lind- 15 ring af annat än *Baume de Mecke*. Den äckta finns ej mer til köps han har redan forskrifwit, men för än wid öppet watten fås den ej. HåfC *Carlson* lærer hafwa den Hr *archiatern*

är hans wän, är de lidandes wän, han betalar alt, endast för
 20 ett uns, var sig lik, lät mig weta om den finns äckta i Swerjet,
 om han ej har. det skyndar för den arma gubben som ligger
 i nöd jag har nästan för at se honom gordt en resa til upsala.

om Hr *archiatern* råkar herrar *doctorerne* och De tala om
 mig, så Som min grymma granhustru *dicterar*, war sig lik,
 25 fräls en oskyldig, som i sitt lugn blir öfverswallad af de
 häftigaste wågor från *Siö* jusqu a de *Calomnie*. jag får tåla
 så länge, min glädje är att mina få utwalda wänner gör mig
 rätt. den bästa af dem wet at jag är i döden
 en högstförbunden tiänarinna

30

H. C. Nordenflycht.

Hwad ryckte 2 *tom* af *vitterhets arbetet* har i håf och i
 stad wet jag icke fast *fröjas räfst* finns i den.

72.

TILL FRU CATHARINA AHLGREN.

Lugnet den, 8 Mars 1763.

Nu kan jag ej längre wara främmande hwarken i språk, eller
 tanckar; Den lyckan, at finna en wän. och en wän af mit kjön,
 är så ny, så stor, och så sälsynt, at jag måste bruka eget
 5 språk, för at tala hjertats språk.

Tack min dyrbara wän, för det sista kära brefwet, som jag
 icke förr fått beswara; ty jag har warit sjuk, illa sjuk. Ännu
 är hwarken kropp eller sinnet i ordning, och jag twiflar det
 nånsin sker. Hwad tycker min wän, at hannes Herdinna, som
 10 hon hedrar med så mycket beröm, som hon tror wara så
 fullkomlig, är så swag, så liten, så ömtålig, at hon blir rörd,
 blir sjuk, ja, ledsen wid andra och sig sjelf? Är icke det en

skön *Philosophie*? Hwart taga nu alla de gläntsande törmåner vägen, som min värda vän tillagt sin Nya vän? Jag måste fördenskull göra mig rätt känd, jag måste betaga min ömma 15 vän den behageliga och tillika bedrägeliga tanckan, at den Person, hon skänkt sin menlösa och rena vänskap, är ingen ting mindre än den samma värdig. Då får min vän uthärda et prof, hwar med icke en ibland tusende står ut, nemligen: at kunna älska sin vän med dess fel. Tänk efter sjelf min vän, 20 då hon med ömma kändslor skådar Naturen, och beklagar at dess bästa åkrar icke äro aldeles frie från ogräs där och hwar, jag wäds hon då täncker om den, som om wänner.

Hwem skull' wäl hwetet rycka upp
För några ogräs man där skådar? 25
Hwem hugger Cedern från sin topp
För det en wissen gren widlådar?
Likså en vän, man icke bör
Blott för et swaghets fel förskjuta,
Rätt *wänskap* kan man aldrig sluta, 30
Och näpplig när man en gång dör.

För sanningens skull bör jag dock icke dölja, at alla mina fel hafwa sit ursprung af det, som äfwen utgjör mina små egenskaper; *trop de sensibilité, trop de délicatesse, trop de chaleur! dans mes reflexions. Le moyen detre Poëte sans cela?* 35
Mais hélas, c'est toujours de trop! Detta företalet har endast til ändamål, at bewisa, det andras oförrätter har förorsakat mig en dödlig sjukdom, och gjordt mig så ledsen vid lifwet, at jag knapt finner något som kan lindra för mig *le Malheur d'etre!* 40

Skrif mig til min utkårade, min oförlikneliga vän! fägna, trösta mig, med sina utwalda tanckar. Tro säkert, at om något hjerta är tjenligt för vänskap, så är det mitt, jag wägar

säga, det är icke wanligit. Det måste ju vara godt; för wän-
 45 skap, när andras otacksamhet, falskhet och ostadighet ej ännu
 hunnit göra det kalt... Ack!... ännu... ännu kallar...
 kallar det *Wänskap för sit högsta*, ja aldra *högsta* goda...
 (förlåt mina tårar min wän... jag ser icke hwad... jag
 skrifwer)... men mit hjerta är granlaga och ömt... Ack!
 50 obeskrifwelig ömt.

Säg mig upriktigt i nästa bref, hwad min wän tycker om
 sin nya wän. Detta är allenast en *Ebauche*, när *Portraitet* blir
 färdigt, måste det antingen blifwa wackrare eller fulare: båda
 delar äro möjelige. Är det icke brukligt i kärlek och wänskap,
 55 at skäncka sit *Portrait*? Nu wäntar jag min wäns tillbaka. Tro
 at jag tänker wärdigt, ömt, och med högsta ärkändsla, så länge
 jag förmår tråka i werlden.

Madame

votre tres-humble servante et tres-fidele Amie,